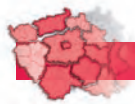

KAPITOLA

**INDIVIDUÁLNÍ, SPOLEČENSKÉ
A PRACOVNÍ PŘÍNOSY
ZE VZDĚLÁNÍ**

Výše dosaženého vzdělání, postavení na trhu práce a charakter socioekonomického statusu patří k hlavním aspektům, které ovlivňují kvalitu života jednotlivce i jeho rodiny a následně i kvalitu života širší společnosti. Z tohoto pohledu je **vzdělání jednoznačně ziskovým statkem**, neboť se významným způsobem podílí na tvorbě socioekonomického statusu. Vyšší vzdělání zpravidla indikuje nejen lepší finanční ohodnocení, ale často souvisí též s kvalitnějším životním stylem. Výnosy ze vzdělání se odrážejí i v celospolečenských charakteristikách, kdy společnost, jež se skládá z více vysoce vzdělaných jednotlivců, má větší rozvojový potenciál, neboť vzdělaní a kvalifikovaní jednotlivci jsou hlavní silou a současně i nositeli ekonomického a kulturního rozvoje dané společnosti. Vzdělání tak představuje jeden z nejvýznamnějších atributů ovlivňující život jak konkrétního člověka, tak i charakter společnosti, ve které daný jedinec žije a na jejímž životě se podílí.

Další významnou charakteristikou, která se podílí na kvalitě života jednotlivce i společnosti, je jeho **postavení na trhu práce**, tzn. v obecném smyslu „profesní zařazení“. Tato charakteristika je přímo spojena s výší dosaženého vzdělání, kdy na trhu práce má vzdělanější jedinec oproti těm méně vzdělaným řadu výhod: v první řadě je to samozřejmě samotná kvalifikace či odbornost, kterou získá jako výsledek procesu vzdělávání a která mu umožňuje snáze nalézt odpovídající uplatnění. Osoby s vyšší úrovní dosaženého vzdělání jsou však také flexibilnější, zpravidla se lépe učí a orientují v nových podnětech, rychleji zvládají a využívají nové technologie, pracují s informacemi. Je pak jen logické, že kvalifikačně náročná povolání, kterých v současné době stále přibývá, vykonávají lidé s vyšším vzděláním a vyšší kvalifikací.

Pomineme-li významné kulturní i sociální přínosy, pak **čistě ekonomické zisky ze vzdělání** mohou představovat jeden z klíčových momentů při rozhodování jedince o tom, zda bude investovat do dosažení vyššího vzdělání. Rozptyl v příjmech je totiž velmi vlivným faktorem politiky podpory dosahování vyšší úrovně vzdělání, neboť v obecné rovině platí, že vyšší vzdělání bývá spojeno i s vyššími výdělky. Další výhodou vysoce kvalifikované pracovní síly je i schopnost vyhovět náročným podmínkám moderní ekonomiky a pracovního trhu. V situaci, kdy se permanentně zvyšuje kvalifikační náročnost většiny profesí, mají šanci dlouhodobě uspět pouze ti, kdo jsou „připravení“, tzn. vybaveni určitými znalostmi, schopnostmi a dovednostmi. V rámci vývojových trendů trhu práce navíc kontinuálně ubývá nekvalifikovaných a málo kvalifikovaných pracovních pozic, což ztěžuje zaměstnatelnost osob s nízkým vzděláním.

Potřeba celoživotního vzdělávání je již trvalou součástí moderní společnosti, kdy je každý jedinec nucen přizpůsobit se novým trendům, se kterými se setkává a které pronikají do jeho života i života společnosti. A to platí nejen pro volný čas a osobní život, ale týká se zejména uplatnění na trhu práce. Schopnost vyrovnat se s požadavky na zvládnutí a následné užívání stále nových profesních poznatků je základním předpokladem nejen pro profesní růst, ale i pro udržení se na pracovním trhu jako pracovní síla, která je zaměstnatelná. Bez celoživotního vzdělávání je schopnost konkurenceschopnosti silně omezena.

E 1 Ekonomická aktivita a nezaměstnanost podle úrovně dosaženého vzdělání

Vzdělání, zejména jeho dosažená výše, hraje určující roli při uplatnění na trhu práce – ze statistických údajů o trhu práce zcela jednoznačně vyplývá, že lidé, kteří dosáhli alespoň středního vzdělání, mají lepší pozici při hledání zaměstnání než lidé, kteří mají pouze základní nebo nižší vzdělání. Významným bodem, od kterého se odvíjí lepší uplatnění na trhu práce, je maturita, kdy lidé s maturitním vzděláním mají výrazněji snazší pracovní uplatnění než lidé s nižším stupněm vzdělání.

Vzdělání a vzdělanost populace, respektive pracovní síly, jsou velmi silně propojeny s trhem práce a současně je **trh práce úzce provázán s ekonomickou situací dané země či daného regionu**. Jedním z ukazatelů prosperity daného regionu je velikost podílu nezaměstnaných z ekonomicky aktivních, ať již na krajské či národní úrovni. Vysoká nezaměstnanost nepředstavuje hrozbu pouze pro ekonomiku společnosti, kdy zejména při vysoké dlouhodobé nezaměstnanosti rostou nároky na systémy sociálního zabezpečení, klesá životní úroveň, koupěschopnost obyvatelstva atd., ale ohrožuje i sociální status nezaměstnaných. **Jedince nepostihuje nezaměstnanost pouze po ekonomické stránce**, kdy znamená takřka vždy snížení životní úrovně, ale **znamená i značnou sociální deprivaci** – nezaměstnaní lidé ztrácejí kontakt s ostatními zaměstnanými, ztrácejí řadu společenských kontaktů, často nastupuje i deprese ze ztráty zaměstnání následovaná uzavíráním se do sebe. Dalším rizikem je trvání této situace, kdy po počátečním šoku ze ztráty zaměstnání a následného období nečinnosti si lidé na tuto situaci zvyknou a ztrácejí ochotu ji změnit, přestávají hledat zaměstnání a spokojují se s daným stavem. Lidé přestávají být aktivní a stávají se pasivními jak v osobním a společenském životě, tak v ekonomickém prostoru.

Je přitom obecnou pravdou, že některé části populace reagují na negativní ekonomické trendy citlivěji a rychleji ztrácejí své pracovní pozice než jiné. Šance na získání zaměstnání lidí s různou úrovní dokončeného vzdělání jsou velkou měrou závislé na potřebách trhu práce a poptávce po pracovnících s různými dovednostmi. Míry nezaměstnanosti totiž poukazují do značné míry na úroveň shody mezi tím, co vyprodukuje vzdělávací systém, a poptávkou trhu práce po určitých dovednostech. Mezi potenciálně rizikové skupiny již tradičně patří **osoby s nízkým stupněm dosaženého vzdělání**: nízké vzdělání je totiž velmi těsně spjato i s nízkou kvalifikací. V podmínkách moderní ekonomiky (jak v národním, tak ve světovém měřítku) jsou z hlediska potřeb trhu práce výrazně žádanější jedinci disponující vysokou odborností a kvalifikací než ti, kdo stojí na opačném konci spektra, tzn. lidé s nízkým vzděláním a s malou či žádnou kvalifikací. Z hlediska dlouhodobých trendů pracovního trhu (změny ve struktuře odvětví, obecný růst kvalifikační náročnosti povolání) také neustále ubývá pozic, které jsou vhodné pro níže kvalifikované pracovníky. Další skupinou, která je případnou nezaměstnaností ohrožena více než ostatní, jsou **ženy s malými dětmi, čerství absolventi škol a také lidé v předdůchodovém věku**. Současné charakteristiky nezaměstnanosti se vyznačují několika důležitými znaky. Můžeme říci, že míra nezaměstnanosti:

- významně souvisí s výší dosaženého vzdělání
- má výrazně regionální charakter
- má oborový charakter
- osobám s nižším stupněm vzdělání a s nižší kvalifikací dává menší šanci stát se perspektivní pracovní silou
- je nízká v případě osob s vyšším vzděláním, které představují stabilní pracovní sílu
- představuje relativně větší problém pro absolventy škol
- více doléhá na osoby blížící se věku odchodu do důchodu
- rozdíl mezi muži a ženami více zvýrazňuje na nižší úrovni vzdělání

Ačkoliv je nezaměstnanost obecně vnímána jako negativní společenský jev (zejména v sociálních souvislostech), z ekonomického pohledu je určitá míra nezaměstnanosti vnímána jako optimální (obvykle se za tuto hranici považuje pětiprocentní míra nezaměstnanosti), neboť v každé společnosti je část obyvatelstva, která zájem o práci nemá. Současně je do těchto 5 % zahrnuta cykličnost fungování trhu práce, tedy že část účastníků trhu práce v určitém okamžiku práci ztrácí a po určité době získává novou pracovní pozici, ať již stejného nebo odlišného zaměření. Nicméně je zřejmé, že nezaměstnanost jako sociální,

ale i ekonomický jev je jak pro jednotlivce nezaměstnaností postižené, tak pro společnost jako celek tíživým faktorem, který ovlivňuje fungování celé společnosti.

E 1.1 Míry zaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého stupně vzdělání v populaci 25–64letých

Charakteristika ukazatele

Indikátor sleduje míru zaměstnanosti v jednotlivých kategoriích dosaženého vzdělání v populaci ve věku 25–64 let, a to i z genderového pohledu, tedy zvláště za muže a ženy. Ukazatel tak charakterizuje podíl ekonomicky aktivních obyvatel v jednotlivých vzdělanostních úrovních na populaci v ekonomicky aktivním věku 25–64 let.

Metodika výpočtu

$$\frac{EA_i}{P_i}$$

EA_i – celkový počet ekonomicky aktivních obyvatel ve věku 25–64 let podle dosažené úrovně vzdělání

P_i – celkový počet obyvatel ve věku 25–64 let podle dosažené úrovně vzdělání

i – dosažená úroveň vzdělání

Celkový počet ekonomicky aktivních = počet zaměstnaných a nezaměstnaných, tzn. zahrnuje všechny osoby 15leté a starší, které splňují podmínky pro zařazení mezi zaměstnané nebo nezaměstnané. Totožný pojem pro ekonomicky aktivní je **pracovní síla**.

Zaměstnaní jsou všichni starší 15 let, kteří patří mezi „placené zaměstnané“ nebo „sebezaměstnané“. Není rozhodující, zda jejich pracovní aktivita má trvalý, dočasný, sezónní či příležitostný charakter a zda vykonávají jedno či více zaměstnání. Mezi zaměstnané patří rovněž příslušníci armády (vojáci z povolání).

Placení zaměstnaní jsou všichni s formální vazbou k zaměstnání (pracovní poměr, dohoda o provedení práce, dohoda o pracovní činnosti, další smluvní vztahy mimo oblast pracovního práva).

Sebezaměstnaní jsou všichni zaměstnavatelé, pracovníci na vlastní účet (podnikatelé bez zaměstnanců), všichni členové produkčních družstev a pomáhající rodinní příslušníci.

Ekonomicky neaktivní jsou všichni ti, kteří nejsou zaměstnaní a nejsou v současné době ekonomicky aktivní (např. děti předškolního věku, osoby navštěvující různé vzdělávací instituce, starobní důchodci, dlouhodobě nemocní, invalidé, osoby na další rodičovské – mateřské dovolené apod.).

Zdroj dat

➤ ČSÚ – Výběrové šetření pracovních sil, přepočtené průměry za rok 2007

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Míra zaměstnanosti v populaci 25–64letých je přímo úměrná výši dosaženého vzdělání – čím vyšší je stupeň dosaženého vzdělání, tím vyšší je míra zaměstnanosti. Nejnižší míry zaměstnanosti jsou evidovány u lidí se základním vzděláním, kde míra zaměstnanosti pouze mírně překročila 57%.⁹ U osob se středním vzděláním bez matu-

rity šlo o 78,6%, u lidí s maturitním vzděláním pak o 80,6%. U lidí s terciárním vzděláním je to již 86,6%. Tyto údaje potvrzují výše uvedený trend, kdy **výše vzdělání významně ovlivňuje míru zaměstnanosti**.

Pokud sledujeme míry zaměstnanosti z genderového pohledu, je zřejmé, že **u mužů je míra zaměstnanosti vyšší než u žen, a to ve všech vzdělanostních kategoriích a ve všech krajích**. Za jeden z hlavních faktorů, které výsledky ovlivňují, lze pokládat péči žen o děti a o domácnost (mateřská dovolená, ženy v domácnosti). Současně u obou pohlaví platí přímá úměrnost mezi výší vzdělání a mírou zaměstnanosti, tedy že čím vyšší je dosažené vzdělání, tím vyšší je míra zaměstnanosti. Z dostupných údajů dále vyplývá, že **rozdíly v míře zaměstnanosti mužů a žen jsou tím vyšší, čím je nižší stupeň dosaženého vzdělání**. Ekonomická aktivita mužů se základním vzděláním v průměru činí 71,3% (od 80,7% po 66,2% v jednotlivých krajích), přičemž u stejně vzdělaných žen se zpravidla pohybuje mezi 55,6% až 46,9%. Podobně míra ekonomické aktivity mužů se středním nematuritním vzděláním činí v průměru 86,6% (od 82,2% po 89,8%), u žen průměrná hodnota představuje 67,1% (od 61,5% po 72,6%). Rozpětí míry zaměstnanosti mužů se středním vzděláním s maturitní zkouškou se pohybuje od 85,5% po 92,1%, u žen jde o rozpětí v rozmezí od 71,3% po 75,1%. Genderové rozdíly v míře zaměstnanosti jsou od maturitního vzdělání již nižší (u středního vzdělání s maturitní zkouškou jde o necelých 17 procentních bodů v neprospěch žen), než tomu bylo na nižší úrovni vzdělání. Na terciární úrovni jde o necelých 14 procentních bodů, kdy míra zaměstnanosti mužů, kteří absolvovali vysokou nebo vyšší odbornou školu, činí v průměru 92,8% (v rozpětí od 88,7% po 96,2%). Míra zaměstnanosti žen na této úrovni vzdělání v průměru činí 79,1% (od 72,9% po 85,9%).

Regionální rozdíly

Míra zaměstnanosti vykazuje jen malé regionální výkyvy. Pro sledovanou populaci 25–64 let činí míra zaměstnanosti v průměru necelých 78,3%. Nejvyšších hodnot dosahuje v Praze (81,8%). V ostatních krajích nepřekračuje míra zaměstnanosti 80% hranici. Těsně pod touto hranicí jsou však kraje Zlínský, Karlovarský a Královéhradecký. Uvedené kraje rozdíly nejsou nijak výrazné, kdy nejvyšší mezikrajový rozdíl činí 7,1 procentního bodu.

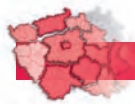
V kategorii základního vzdělání lze nalézt relativně nejvýraznější diference mezi kraji v míře zaměstnanosti. Z porovnání jednotlivých krajů je zřejmé, že nejnižších hodnot v populaci lidí se základním vzděláním nabývá míra zaměstnanosti v Královéhradeckém (53,6%) a Zlínském kraji (54,0%). Naopak nejvyšší míru ekonomické aktivity u této vzdělanostní skupiny má Karlovarský kraj (64,5%) a Praha (62,4%). Přes 60% hranici se dostaly ještě kraje Olomoucký a Pardubický. Jak vidíme, mezikrajové rozdíly v míře zaměstnanosti u této vzdělanostní skupiny činí nejvíce 10,9 procentního bodu.

Míra zaměstnanosti obyvatel se středním vzděláním bez maturitní zkoušky je v krajském srovnání již velmi vyrovnaná, kdy se ve většině krajů pohybuje okolo 79%. U středního vzdělání bez maturity nepřesahuje rozdíl mezi jednotlivými kraji 7 procentních bodů (nejvyšší míra zaměstnanosti je ve Zlínském kraji – 82,2%, nejnižší v Moravskoslezském kraji – 75,7%).

U středního vzdělání s maturitní zkouškou činí průměrná míra zaměstnanosti 80,6%. Nejvyšších hodnot dosahuje v Praze, a to 82,3%, nejnižších v Libereckém kraji (77,5%). Jak vidíme, největší mezikrajový rozdíl tak činí 4,8 procentního bodu.

V populaci s terciárním vzděláním je míra zaměstnanosti rovněž vyrovnaná. Nejvyšší hodnoty jsme zaznamenali ve Zlínském (88,7%), Olomouckém (88,4%), Karlovarském (88,1%) a Plzeňském kraji

⁹ *Nízký podíl zaměstnanosti v nejnižší vzdělanostní skupině je ovlivněn několika faktory: dlouhodobá nezaměstnanost lidí se základním vzděláním zapříčiňuje, že tyto lidé figurují v jiných statistikách než ve statistice o nezaměstnanosti. Vysoký podíl žen se základním vzděláním je v domácnosti a taktéž nefiguruje ve statistikách zaměstnanosti a nezaměstnanosti. Mezi osobami se základním vzděláním je rovněž vyšší počet lidí ve starších věkových kategoriích, kteří již jsou v důchodovém věku, a nepatří tak mezi ekonomicky aktivní.*

(88,1%). Nejnižší míru zaměstnanosti u lidí s terciárním vzděláním nalezneme naopak v Ústeckém (82,9%) a Libereckém kraji (83,1%). Jak vidíme, největší rozdíl mezi kraji činí 5,8 procentního bodu.

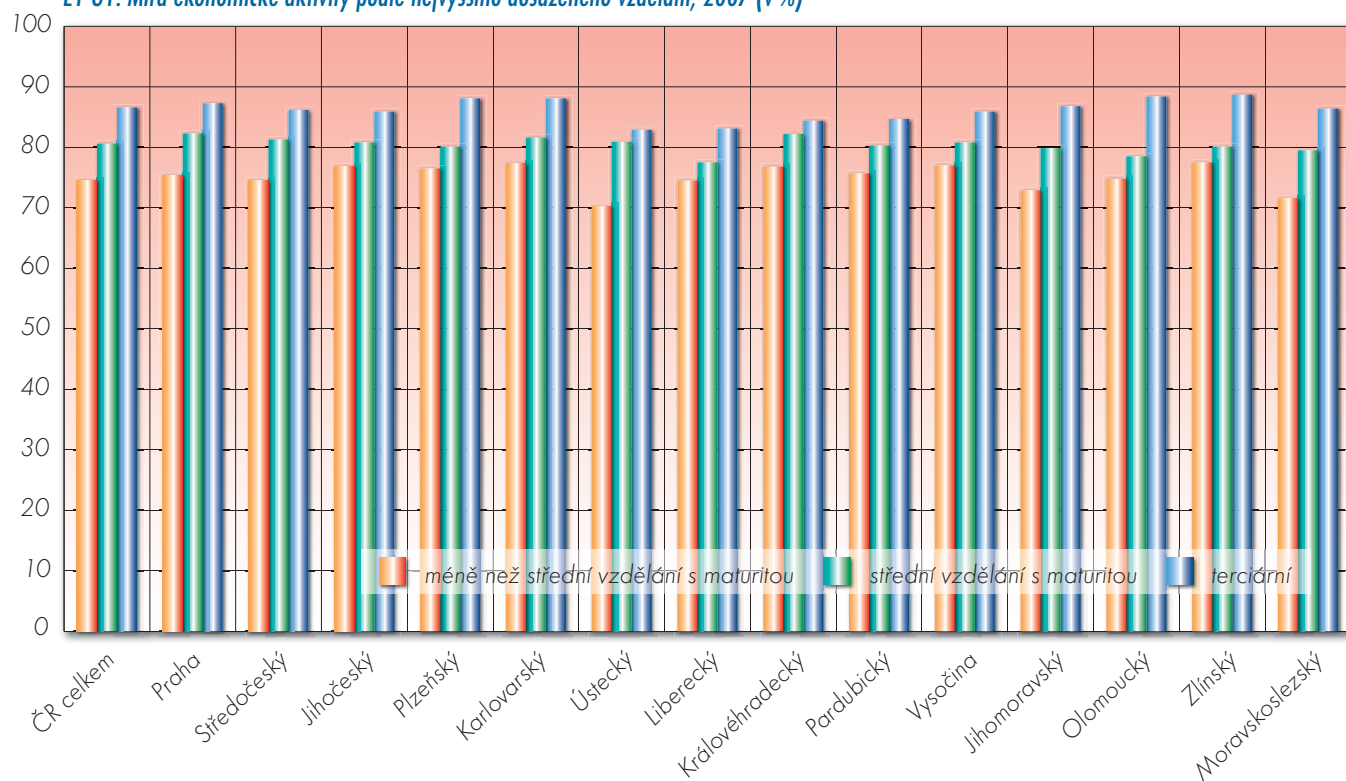
Největší genderové rozdíly v míře zaměstnanosti jsme celkově zaznamenali v Ústeckém (20,8 procentního bodu) a Středočeském kraji (20,5 procentního bodu). Naopak nejmenší genderové rozdíly jsou ve Zlínském kraji (16,4 procentního bodu), v Praze (16,8 procentního bodu), v Moravskoslezském (17 procentních bodů) a Jihočeském

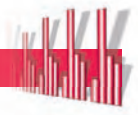
kraji (17,9 procentního bodu). Ve všech krajích a na všech vzdělanostních úrovních platí, že zaměstnanost mužů je vyšší než zaměstnanost žen.

Nejvyšších hodnot **genderové rozdíly** nabývají v **kategorii základního vzdělání**, kde v průměru činí 20,9 procentního bodu, přičemž nejvyšší jsou v Karlovarském (26,2 procentního bodu), Středočeském (25,9 procentního bodu), Královéhradeckém (24,6 procentního bodu) a Moravskoslezském kraji (24,5 procentního bodu). Naopak nejnižší

E1 T1: Míra zaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého stupně vzdělání v populaci 25–64letých, 2006, v %													
Území		bez vzdělání		základní		střední bez maturity		střední s maturitou		terciární		celkem	
ČR celkem		4,4		57,1		78,6		80,6		86,6		78,3	
CZ01	Praha	–		62,4		78,0		82,3		87,3		81,8	
CZ011	Hlavní město Praha	–	(5.)	62,4	(2.)	78,0	(11.)	82,3	(1.)	87,3	(5.)	81,8	(1.)
CZ02	Střední Čechy	–		57,9		78,3		81,3		86,2		78,3	
CZ021	Středočeský kraj	–	(5.)	57,9	(6.)	78,3	(10.)	81,3	(4.)	86,2	(8.)	78,3	(8.)
CZ03	Jihozápad	4,5		56,9		80,8		80,5		86,9		79,3	
CZ031	Jihočeský kraj	6,4	(4.)	55,4	(10.)	81,4	(4.)	80,8	(7.)	85,9	(9.)	79,4	(5.)
CZ032	Plzeňský kraj	–	(5.)	58,8	(5.)	80,0	(6.)	80,1	(10.)	88,1	(4.)	79,2	(7.)
CZ04	Severozápad	7,1		58,3		77,3		81,1		84,6		76,1	
CZ041	Karlovarský kraj	–	(5.)	64,7	(1.)	81,7	(2.)	81,6	(3.)	88,1	(3.)	79,8	(3.)
CZ042	Ústecký kraj	8,3	(3.)	56,1	(8.)	75,8	(13.)	80,9	(5.)	82,9	(14.)	74,7	(14.)
CZ05	Severovýchod	6,7		56,0		80,0		80,3		84,2		78,2	
CZ051	Liberecký kraj	–	(5.)	54,7	(11.)	79,9	(7.)	77,5	(14.)	83,1	(13.)	76,3	(12.)
CZ052	Královéhradecký kraj	14,5	(2.)	53,6	(14.)	81,5	(3.)	82,2	(2.)	84,4	(12.)	79,7	(4.)
CZ053	Pardubický kraj	–	(5.)	60,3	(4.)	78,6	(8.)	80,3	(8.)	84,7	(11.)	78,2	(9.)
CZ06	Jihovýchod	–		56,3		78,2		80,1		86,6		78,2	
CZ061	Vysočina	–	(5.)	57,0	(7.)	80,1	(5.)	80,8	(6.)	85,9	(10.)	79,3	(6.)
CZ062	Jihomoravský kraj	–	(5.)	56,0	(9.)	77,1	(12.)	79,9	(11.)	86,8	(6.)	77,7	(10.)
CZ07	Střední Morava	11,9		57,8		80,2		79,3		88,5		78,7	
CZ071	Olomoucký kraj	–	(5.)	60,8	(3.)	78,4	(9.)	78,5	(13.)	88,4	(2.)	77,7	(11.)
CZ072	Zlínský kraj	43,7	(1.)	54,0	(13.)	82,2	(1.)	80,1	(9.)	88,7	(1.)	79,8	(2.)
CZ08	Moravskoslezsko	–		54,4		75,7		79,5		86,4		75,9	
CZ081	Moravskoslezský kraj	–	(5.)	54,4	(12.)	75,7	(14.)	79,5	(12.)	86,4	(7.)	75,9	(13.)

E1 G1: Míra ekonomické aktivity podle nejvyššího dosaženého vzdělání, 2007 (v %)

rozdíly jsou v této vzdělanostní skupině v Jihomoravském (14,4 procentního bodu) a Plzeňském kraji (16,6 procentního bodu).

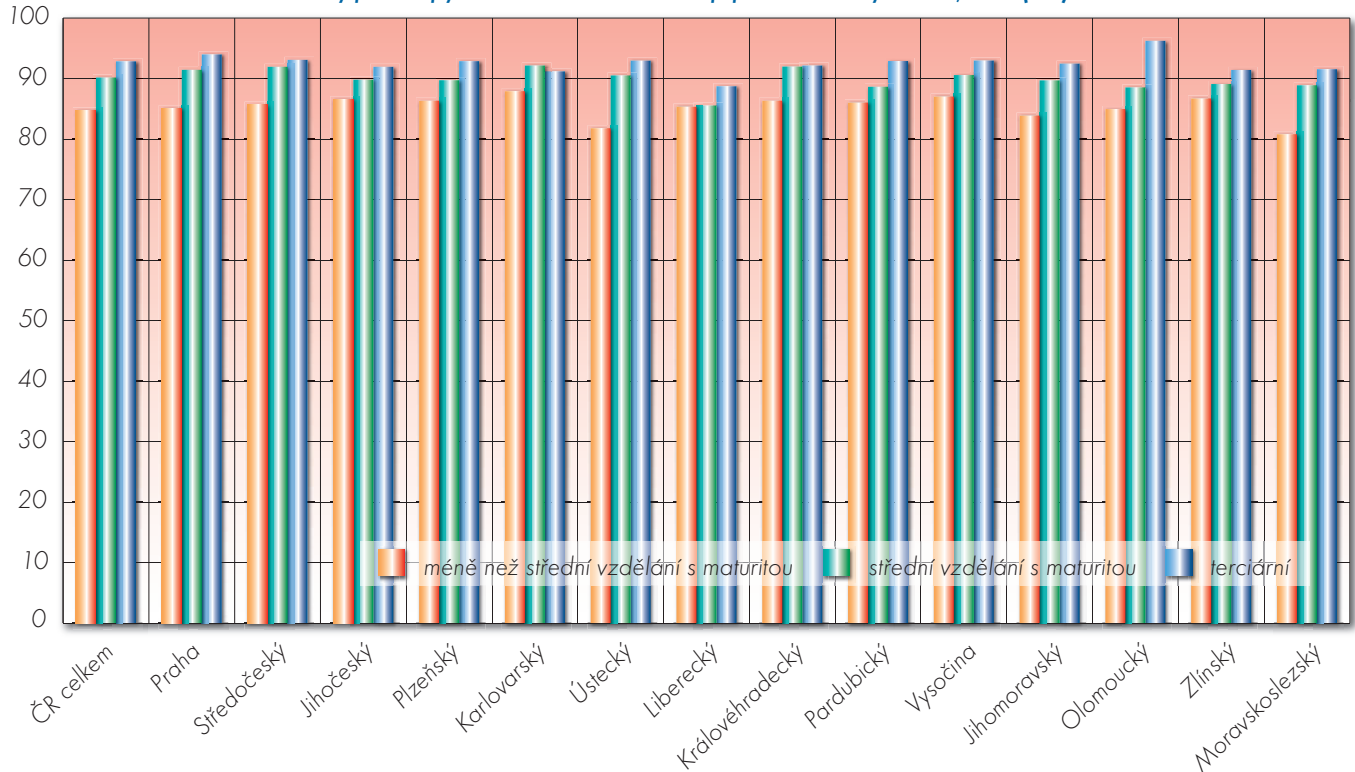
V kategorii **středního vzdělání bez maturity** činí rozdíl v míře zaměstnanosti mužů a žen v průměru 19,5 procentního bodu, když nejvyšších hodnot nabývá v Ústeckém kraji (24 procentních bodů) a nejnižších v Královéhradeckém kraji (15,7 procentních bodů).

Na úrovni **středního vzdělání s maturitou** jsou nejvyšší **genderové rozdíly** v míře zaměstnanosti v Karlovarském (18,7 procentního

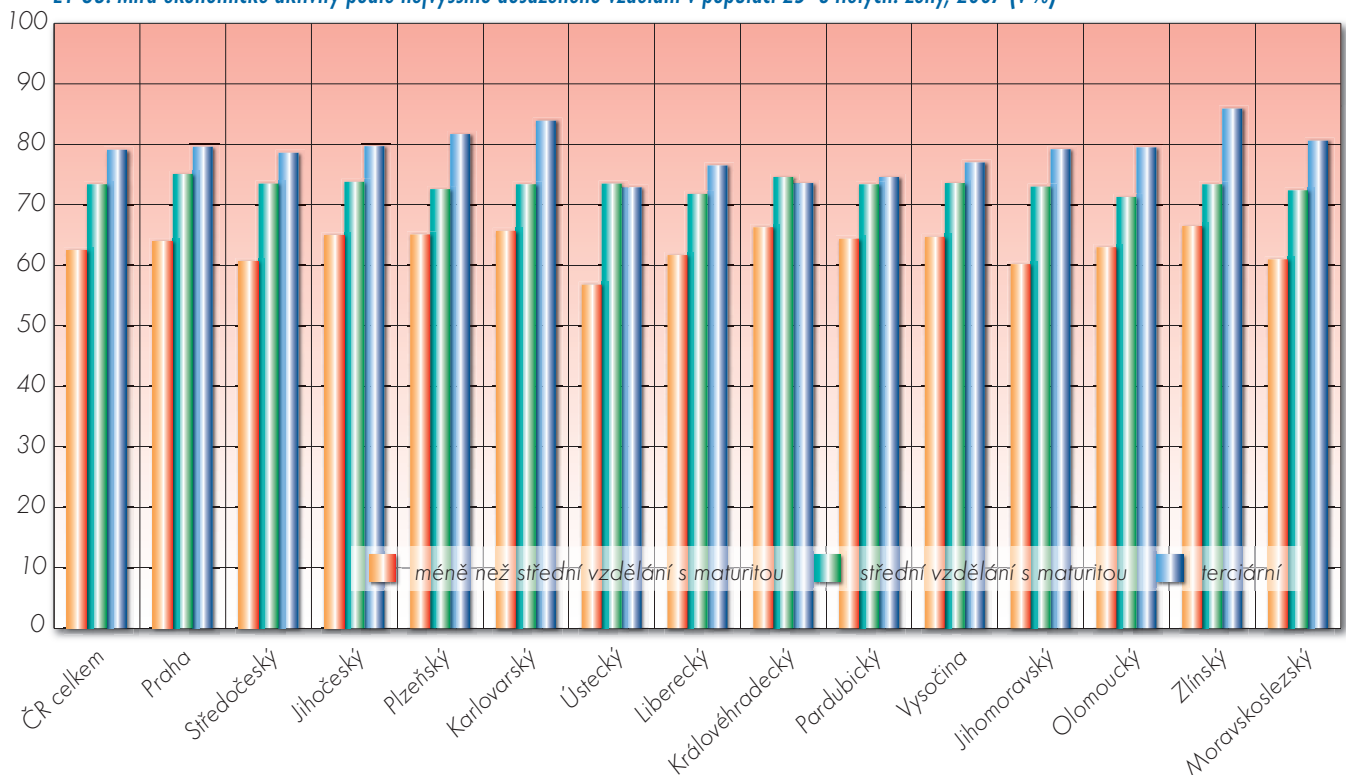
bodu) a Středočeském kraji (18,5 procentního bodu). Nejnižších hodnot naopak dosahují v Libereckém (13,8 procentního bodu), Pardubickém (15,2 procentního bodu) a Zlínském kraji (15,7 procentního bodu). Průměrná hodnota rozdílu v míře zaměstnanosti mužů a žen na této vzdělanostní úrovni činí 16 procentních bodů.

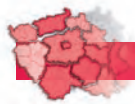
Nejmenší genderové rozdíly v míře zaměstnanosti jsme zaznamenali mezi lidmi s terciárním vzděláním, kde v průměru činí 13,7 procentního bodu. Nejmenší rozdíly v zaměstnanosti mužů a žen

E1 G2: Míra ekonomické aktivity podle nejvyššího dosaženého vzdělání v populaci 25–64letých: muži, 2007 (v %)

E1 G3: Míra ekonomické aktivity podle nejvyššího dosaženého vzdělání v populaci 25–64letých: ženy, 2007 (v %)

panují ve Zlínském kraji, kde genderové rozdíly činí 5,5 procentního bodu v neprospěch žen. Následují Karlovarský (7,3 procentního bodu), Moravskoslezský (11 procentních bodů) a Plzeňský kraj (11,2 procentního bodu). Naopak nejvyšší rozdíly mezi muži a ženami jsou v Ústeckém kraji, a to 20,1 procentního bodu. V ostatních krajích je nižší než 20 procentních bodů.

Z mezikrajového srovnání vyplývá, že míra zaměstnanosti je jen mírně regionálně diferencována. Ve všech krajích úroveň zaměstnanosti klesá spolu se snižující se úrovní dosaženého vzdělání a současně ve všech krajích platí, že úroveň zaměstnanosti žen je nižší než úroveň zaměstnanosti mužů, a to na všech vzdělávacích úrovních.

E 1.2. Míry nezaměstnanosti podle nejvyšší dosažené úrovně vzdělání

Charakteristika ukazatele

Ukazatel sleduje podíly nezaměstnaných osob v populaci ekonomicky aktivních (v pracovní síle) ve věku 25–64 let podle jednotlivých stupňů vzdělání, zvláště za muže a za ženy. Jedná se o tzv. specifické míry nezaměstnanosti popisující nezaměstnanost dané skupiny obyvatelstva – v tomto případě jde o skupiny podle nejvyššího dosaženého vzdělání.

Metodika výpočtu

$$\frac{Ni}{PAi}$$

Ni – celkový počet nezaměstnaných ve věku 25–64 let s danou úrovní dosaženého vzdělání

PAi – celkový počet ekonomicky aktivních obyvatel ve věku 25–64 let s danou úrovní dosaženého vzdělání.

i – úroveň dosaženého vzdělání

Celkový počet ekonomicky aktivních = počet zaměstnaných a nezaměstnaných, tzn. zahrnuje všechny osoby 15leté a starší, které splňují podmínky pro zařazení mezi zaměstnané nebo nezaměstnané. Totožný pojem pro ekonomicky aktivní je **pracovní síla**.

Zaměstnaní jsou všichni starší 15 let, kteří patří mezi „placené zaměstnané“ nebo „sebezaměstnané“. Není rozhodující, zda jejich pracovní aktivita má trvalý, dočasný, sezónní či příležitostný charakter a zda vykonávají jedno či více zaměstnání. Mezi zaměstnané patří rovněž příslušníci armády (vojáci z povolání).

➤ **Placení zaměstnaní** jsou všichni s formální vazbou k zaměstnání (pracovní poměr, dohoda o provedení práce, dohoda o pracovní činnosti, další smluvní vztahy mimo oblast pracovního práva).

➤ **Sebezaměstnaní** jsou všichni zaměstnavatelé, pracovníci na vlastní účet (podnikatelé bez zaměstnanců), všichni členové produkčních družstev a pomáhající rodinní příslušníci.

Ekonomicky neaktivní jsou všichni ti, kteří nejsou zaměstnaní a nejsou v současné době ekonomicky aktivní (např. děti předškolního věku, osoby navštěvující různé vzdělávací instituce, starobní důchodci, dlouhodobě nemocní, invalidé, osoby na další rodičovské – mateřské dovolené apod.).

Nezaměstnaní jsou všichni občané starší 15 let, kteří ve sledovaném období souběžně splňovali tři uvedené podmínky:

- **byli bez práce**, tzn. nebyli ani v placeném zaměstnání ani sebezaměstnaní
- **hledali aktivně práci** registrací u úřadu práce nebo u soukromé zprostředkovatelské práce, patří sem rovněž hledání přímo v podnicích, využívání inzerce, podnikání kroků pro založení vlastní firmy, podání žádosti o pracovní povolení a licence nebo hledání zaměstnání jiným způsobem

➤ **byli připraveni k nástupu do práce**, tj. byli během referenčního období k dispozici okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů pro výkon placeného zaměstnání nebo sebezaměstnání

Míry nezaměstnanosti procentuálním způsobem vyjadřují vždy podíl nezaměstnaných (čitatele) na celkové pracovní síle (jmenovatel).

Specifické míry nezaměstnanosti jsou ukazatele popisující nezaměstnanost určité sociální, věkové nebo jiné skupiny obyvatelstva.

Čítatel: všichni nezaměstnaní z dané skupiny obyvatelstva (např. absolventi škol)

Jmenovatel: pracovní síla podle definice Mezinárodní organizace práce (ILO) zahrnuje všechny osoby 15leté a starší, které splňují požadavky na zařazení mezi zaměstnané nebo nezaměstnané z téže skupiny obyvatelstva

Zdroj dat

➤ ČSÚ – Vyběrové šetření pracovních sil (VŠPS), přepočtené průměry za rok 2007

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Nezaměstnanost v České republice je stejně jako v jiných vyspělých ekonomikách velmi výrazně diferencována, a to zejména podle sociálních, demografických, ekonomických a regionálních charakteristik. Při analýze nezaměstnanosti je tedy nutné vycházet z analýz specifické nezaměstnanosti, zejména rozložení nezaměstnanosti podle vzdělání, věku, pohlaví a místa bydliště. V naší analýze se zaměříme na rozbor měr nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání, a to i z genderového pohledu.

Celková míra nezaměstnanosti v České republice u populace 25–64 let podle výsledků VŠPS v roce 2007 činila 4,6 %. Je nezbytné zde však nezapomenout, že jde o průměrnou hodnotu, která překrývá rozdíly mezi různými vzdělanostními skupinami. Ty vykazují značně odlišné výsledky. Pokud se podíváme na hodnoty míry nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání, lze konstatovat jednoznačný vztah: **spolu s rostoucím vzděláním klesá míra nezaměstnanosti**. Lze říci, že **nízká úroveň vzdělání se jasně projevuje jako výrazně determinující faktor, který nepříznivě ovlivňuje postavení na trhu práce**. A současně **získání maturitního vzdělání dává větší šance** na uplatnění na trhu práce.

U osob, které mají pouze **základní vzdělání**, činí míra nezaměstnanosti 19,0 %, tzn. že cca každý pátý občan se základním vzděláním je nezaměstnaný. Ti, kteří absolvovali **střední nematuritní vzdělání** (tj. střední vzdělání, střední vzdělání s výučním listem), jsou na tom již podstatně lépe – jejich míra nezaměstnanosti činí 5,6 %, tzn., že je téměř 4krát nižší než u osob se základním vzděláním. Nezaměstnanost obyvatel se středním vzděláním bez maturity je však stále vyšší, než kolik činí celorepublikový průměr (4,9 %). Míra nezaměstnanosti osob **se středním vzděláním s maturitní zkouškou** je ještě nižší, a to 2,8 %, což je o 2,8 procentního bodu méně než v případě lidí s nematuritním vzděláním a zhruba 6krát méně než u lidí s pouze základním vzděláním. Výrazně nejnižší nezaměstnanost pak mají lidé s terciárním vzděláním, kde je nezaměstnaných pouze 1,5 % – jejich míra nezaměstnanosti je zhruba dvakrát nižší než u osob s maturitním vzděláním.

Co se týče **genderových rozdílů ve výši nezaměstnanosti**, lze říci, že **míra nezaměstnanosti žen bývá obvykle vyšší než míra nezaměstnanosti mužů**, kdy celková míra nezaměstnanosti mužů je nižší o 2,7 procentních bodů. U vyšších vzdělanostních skupin je tento rozdíl velmi malý. Tato skutečnost platí u všech vzdělanostních skupin, výjma základního vzdělání. V této vzdělanostní kategorii je nezaměstnanost mužů vyšší (19,3 %) než nezaměstnanost žen (18,9 %). Zmíněný rozdíl v této kategorii vzdělání je dlouhodobým jevem, který má pouze mírné výkyvy. V roce 2001 převyšovala míra nezaměstnanosti mužů se

základní vzdělání nezaměstnanost stejně vzdělaných žen o 2,5 procentního bodu, v roce 2002 rozdíl činí více než 5 procentních bodů, v roce 2003 se míra nezaměstnanosti mužů a žen se základním vzděláním v průměru lišila o 3 procentní body, v roce 2004 šlo o 2,5 procentního bodu ve prospěch žen, v roce 2005 o 3,1 procentního bodu, v roce 2006 o 1,8 procentního bodu ve prospěch žen a konečně v roce 2007 o 0,4 procentního bodu. V ostatních vzdělanostních kategoriích platí výše uvedený vztah, že míry nezaměstnanosti žen jsou vyšší než míry nezaměstnanosti mužů.

Ve skupině **se středním vzděláním bez maturitní zkoušky** (tj. střední vzdělání, střední odborné vzdělání a střední vzdělání s výučním listem) je nezaměstnanost žen vyšší o 3,7 procentního bodu. Na úrovni **středního vzdělání s maturitní zkouškou** mají ženy míru nezaměstnanosti vyšší o 1,8 procentního bodu. A na úrovni terciárního vzdělání byla míra nezaměstnanosti v roce 2007 stejná, a to 1,5%. V roce 2006 činil rozdíl mezi muži a ženami 0,3 procentního bodu v neprospěch žen. Z výše uvedeného vyplývá, **že s výši dosaženého vzdělání se snižují i rozdíly mezi pohlavími**: nejvyšší jsou u středního vzdělání bez maturity, zatímco u osob s terciárním vzděláním již genderové rozdíly v míře nezaměstnanosti nejsou.

Absolutně nejhorší vyhlídky na uplatnění mají muži se základním vzděláním. Ti se navíc i nejvíce odlišují od ostatních skupin. Dá se říci, že **u mužů jakékoliv vzdělání, které je vyšší než základní, výrazně zvyšuje šance na uplatnění**. Rozdíl mezi mírou nezaměstnanosti mužů pouze se základním vzděláním a mužů se středním vzděláním bez maturity činí 15,4 procentního bodu. Rozdíl mezi muži se středním vzděláním bez maturity a muži se středním vzděláním s maturitou je již pouze 2 procentní body a mezi muži se středním vzděláním s maturitou a muži s terciárním vzděláním dokonce jen 0,4 procentního bodu. **Postavení žen na trhu práce výrazně zlepšuje až střední vzdělání s maturitou**. Ačkoliv i v kategorii žen mají nejhorší postavení ženy se základním vzděláním, míra nezaměstnanosti žen se základním vzděláním a žen se středním vzděláním bez maturity se liší „pouze“ o 10,3 procentního bodu. Rozdíl v míře nezaměstnanosti žen se středním vzděláním bez maturity a s maturitou je 3,9 procentního bodu a mezi ženami se středním vzděláním s maturitou a s terciárním vzděláním je 2,2 procentního bodu. Dá se tedy říci, že na míru nezaměstnanosti mužů má vzdělání vyšší vliv, než je tomu u nezaměstnanosti žen.

Celková míra nezaměstnanosti v posledních třech letech klesá. V roce 2004 vzrostla na 7,1 %, v roce 2005 klesla na 6,9 %. V roce 2006 opět poklesla, a to na 6,2 %, a konečně v roce 2007 na výše uvedených 4,9 %. Tento pokles se projevil ve všech sledovaných skupinách obyvatel.¹⁰

Regionální rozdíly

Situace v jednotlivých krajích je ohledně měr nezaměstnanosti značně různorodá: **nejvyšší míru nezaměstnanosti má Ústecký (9,0 %), Moravskoslezský (7,9 %) a Karlovarský kraj (7,1 %)**. V ostatních krajích nepřekročila míra nezaměstnanosti 7% hranici. **Nejnižší míru nezaměstnanosti nalezneme v Praze (2,2 %), v Jihočeském (3,0 %) a Středočeském kraji (3,0 %)**. Nízkou míru nezaměstnanosti vykazují

dále kraje Plzeňský (3,6 %), Pardubický (3,8 %) a Vysočina (3,9 %), kde míra nezaměstnanosti nepřekračuje čtyřprocentní hranici.

Pokud jde o míry nezaměstnanosti podle výše dosaženého vzdělání **v jednotlivých krajích, pak ve všech krajích platí, že nejvyšší nezaměstnanost mají lidé se základním vzděláním**. Nejvyšší míru nezaměstnanosti ve skupině se základním vzděláním najdeme v **Ústeckém kraji, kde dosahuje míra nezaměstnanosti u této vzdělanostní skupiny 31,9 %**, což je výrazně více než republikový průměr (19,0 %) a nejvíce ze všech krajů. Druhou nejvyšší míru nezaměstnanosti u osob se základním vzděláním eviduje Moravskoslezský kraj (27,9 %). Přes 20% hranici vystoupila míra nezaměstnanosti ještě v Karlovarském kraji (23,5 %). V ostatních krajích nepřekračuje míra nezaměstnanosti dvacetiprocentní hranici. Naopak ke krajům s relativně nízkou nezaměstnaností obyvatel se základním vzděláním patří Praha (9,5 %), Jihočeský (10,4 %) a Středočeský kraj (11,3 %).

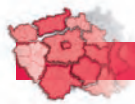
Pokud se zaměříme na míru nezaměstnanosti u lidí se středním vzděláním bez maturity (tj. středním vzděláním, středním odborným vzděláním a středním vzděláním s výučním listem), je zřejmé, že nejhůře takto vzdělaní lidé nalézají uplatnění v Moravskoslezském (9,1 %), Ústeckém (8,2 %) a Olomouckém kraji (7,1 %). Pouze v těchto regionech míra nezaměstnanosti u této vzdělanostní skupiny překročila sedmiprocentní hranici. Nezaměstnanost v ostatních krajích je nižší než 7 %, přičemž nejnižší nezaměstnanost obyvatel se středním vzděláním bez maturity mají kraje Středočeský (3,1 %), Jihočeský (3,4 %), Pardubický (3,6 %), Praha (3,7 %) a Plzeňský kraj (3,8 %). V ostatních krajích byla nezaměstnanost vyšší než 4 %.

Nejpříznivější situaci ohledně míry nezaměstnanosti lidí se středním vzděláním s maturitní zkouškou najdeme v Praze (1,6 %) a v kraji Vysočina (1,7 %). Dále ve Středočeském (2,0 %), Královéhradeckém (2,1 %), Jihočeském (2,1 %), Pardubickém (2,2 %) a Plzeňském kraji (2,3 %). V ostatních krajích překračuje míra nezaměstnanosti tříprocentní hranici. Nejvyšší hodnoty míry nezaměstnanosti byly zaznamenány v Moravskoslezském (4,4 %), Ústeckém (4,4 %) a Olomouckém kraji (4,2 %). V těchto krajích je míra nezaměstnanosti vyšší než 4 %. Jak je z uvedených údajů patrné, lidé s maturitním vzděláním mají výrazně nižší míry nezaměstnanosti než lidé bez maturity a lidé se základním vzděláním.

Na úrovni terciárního vzdělání je nezaměstnanost spíše okrajovým jevem. Míra nezaměstnanosti je u této vzdělanostní skupiny nejvyšší ve Zlínském (2,6 %), Karlovarském (2,4 %), Jihomoravském (2,4 %) a Libereckém kraji (2,0 %). V těchto krajích je míra nezaměstnanosti vyšší než 2 %. Na druhé straně pak stojí Ústecký (0,3 %), Jihočeský (0,8 %) a Středočeský kraj (0,8 %), kde míra nezaměstnanosti u této vzdělanostní skupině nepřekročila 1% hranici. Od 1 % do 1,5 % se míra nezaměstnanosti lidí s terciárním vzděláním pohybuje v Praze (1,3 %), Královéhradeckém (1,4 %) a Moravskoslezském kraji (1,4 %).

Významným pozitivním zjištěním je skutečnost, že míry nezaměstnanosti jak na celorepublikové úrovni, tak na úrovni regionů ve srovnání s předchozím rokem opět poklesly. Nejpříznivější situace ohledně výše vzdělání panuje mezi lidmi s terciárním vzděláním. Na této vzdělanostní úrovni je velmi příznivá situace i v těch krajích, kde je jinak míra nezaměstnanosti značně vysoká, například v kraji Ústeckém a Moravskoslezském. Ke krajům s obecně nejnižší nezaměstnaností patří Praha, kde je však také nejpříznivější vzdělanostní struktura – nejvyšší podíl osob s terciárním vzděláním a nejnižší procento nejméně vzdělaných obyvatel. Také kraj Středočeský, Vysočina, Plzeňský a Jihočeský mají velmi příznivé výsledky v hodnotách nezaměstnanosti. Naopak Ústecký, Moravskoslezský či Karlovarský kraj se potýkají s vyšší mírou nezaměstnanosti.

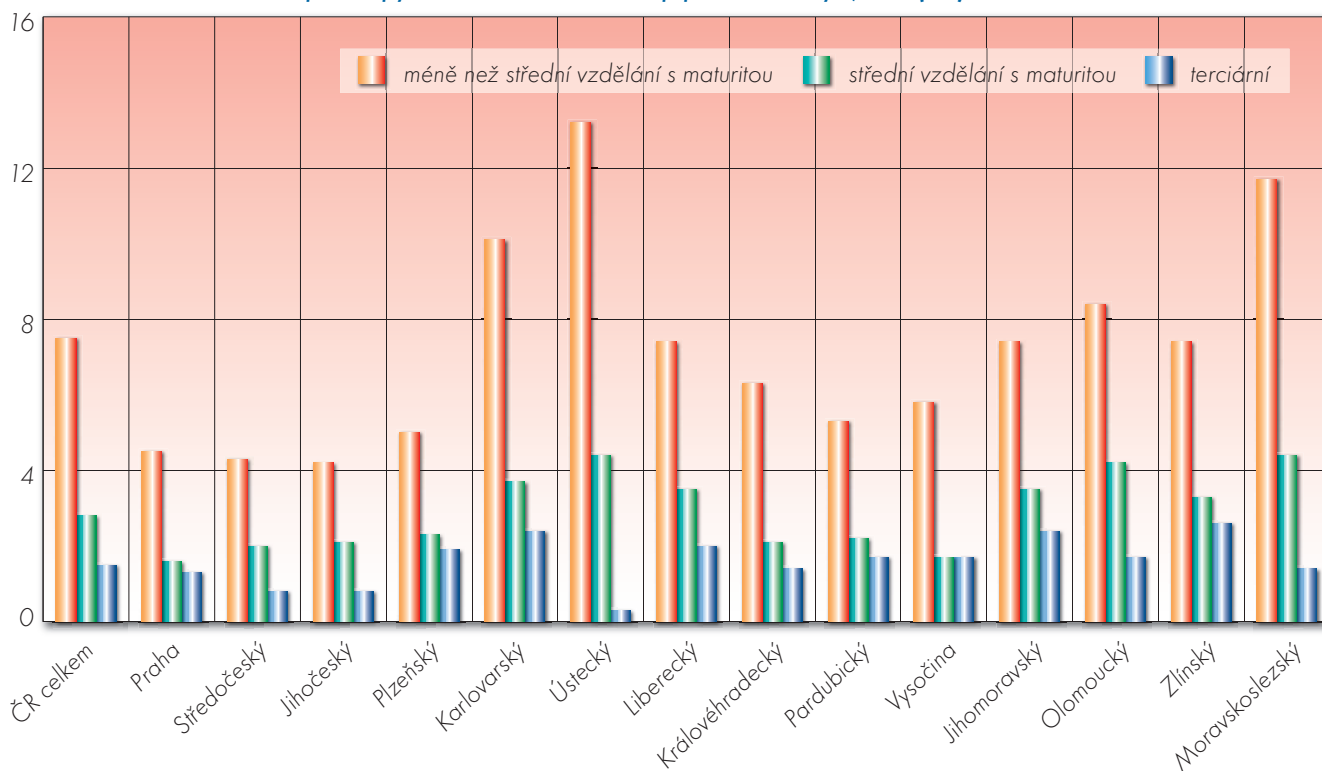
¹⁰ *Uváděné charakteristiky nezaměstnanosti vycházejí z Výběrového šetření pracovních sil, tzn. nejedná se o „tvrdá“ statistická data, ale o odhady postavené na výběrovém souboru a přepočítané na celkovou populaci. K takto konstruovaným ukazatelům se vždy váže určitá výběrová chyba (podrobněji viz ČSÚ – www.czso.cz, odkaz na VŠPS, základní metodické příručky). Výběrová chyba je tím větší, čím podrobnější třídění provádíme (podle věku, pohlaví, vzdělání, krajů...). Z těchto důvodů je velmi problematické provádět porovnání v časové řadě, jelikož nelze přesně určit, jaká část změny v datech je způsobena právě výběrovou chybou. V podrobnějším třídění podle krajů a oblastí je pak časové porovnávání ze statistického hlediska téměř nemožné. Srovnání meziročních změn v jednotlivých krajích z těchto důvodů neuvádíme.*

E1 T4: Míra nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání, 2007, v %

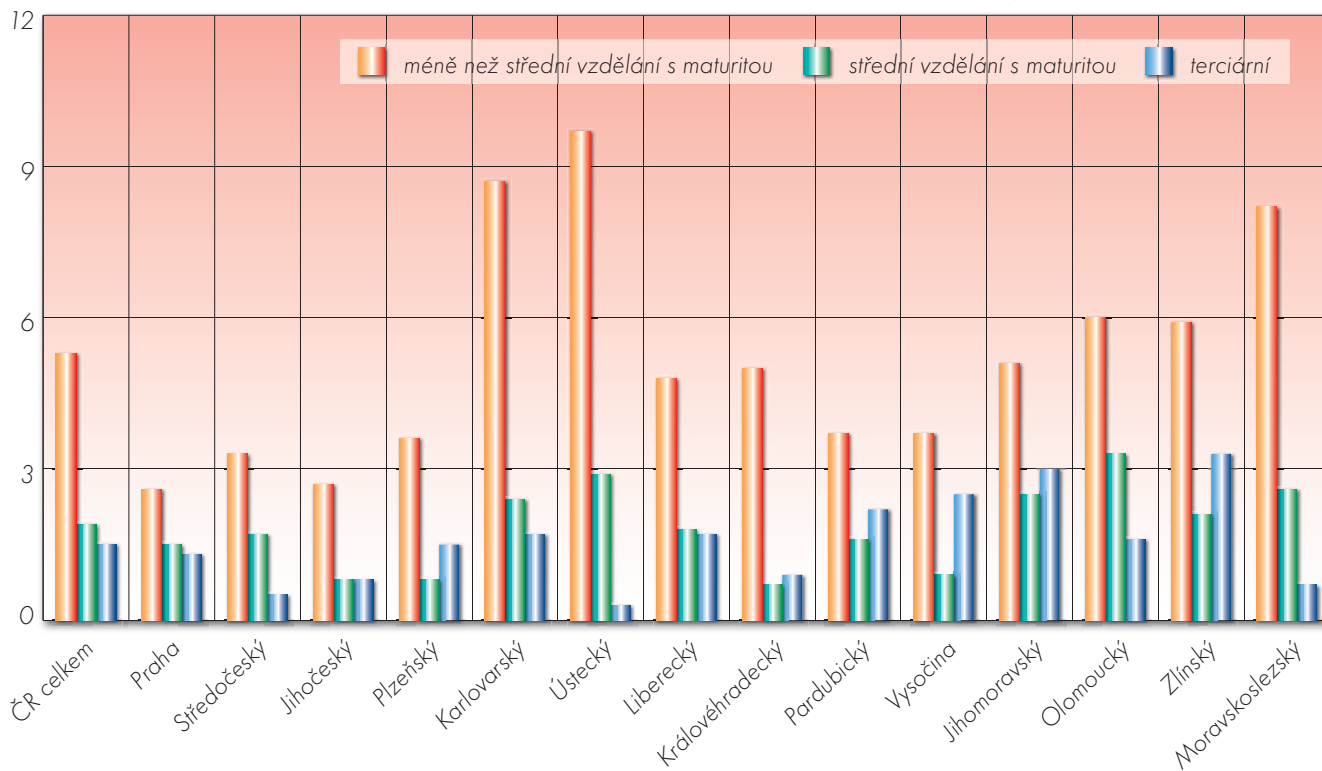
Území		bez vzdělání	základní	střední bez maturity		střední s maturitou		terciární	celkem
ČR celkem		40,8	19,0	5,6	2,8	1,5	4,9		
CZ01	Praha	-	9,5	3,7	1,6	1,3	2,2		
CZ011	Hlavní město Praha	- (3.)	9,5 (14.)	3,7 (11.)	1,6 (14.)	1,3 (11.)	2,2 (14.)		
CZ02	Střední Čechy	-	11,3	3,1	2,0	0,8	3,0		
CZ021	Středočeský kraj	- (3.)	11,3 (12.)	3,1 (14.)	2,0 (12.)	0,8 (12.)	3,0 (12.)		
CZ03	Jihozápad	-	11,7	3,6	2,2	1,3	3,3		
CZ031	Jihočeský kraj	- (3.)	10,4 (13.)	3,4 (13.)	2,1 (10.)	0,8 (13.)	3,0 (13.)		
CZ032	Plzeňský kraj	- (3.)	13,3 (11.)	3,8 (10.)	2,3 (8.)	1,9 (5.)	3,6 (11.)		
CZ04	Severozápad	-	29,6	7,8	4,2	1,0	8,5		
CZ041	Karlovarský kraj	- (3.)	23,5 (3.)	6,7 (4.)	3,7 (4.)	2,4 (2.)	7,1 (3.)		
CZ042	Ústecký kraj	- (3.)	31,9 (1.)	8,2 (2.)	4,4 (2.)	0,3 (14.)	9,0 (1.)		
CZ05	Severovýchod	33,4	17,5	4,7	2,5	1,6	4,4		
CZ051	Liberecký kraj	- (3.)	17,9 (6.)	5,6 (7.)	3,5 (6.)	2,0 (4.)	5,6 (5.)		
CZ052	Královéhradecký kraj	33,4 (2.)	16,1 (10.)	5,0 (8.)	2,1 (11.)	1,4 (10.)	4,0 (8.)		
CZ053	Pardubický kraj	- (3.)	18,3 (5.)	3,6 (12.)	2,2 (9.)	1,7 (7.)	3,8 (10.)		
CZ06	Jihovýchod	-	16,4	5,4	2,9	2,2	4,7		
CZ061	Vysočina	- (3.)	16,5 (7.)	4,7 (9.)	1,7 (13.)	1,7 (6.)	3,9 (9.)		
CZ062	Jihomoravský kraj	- (3.)	16,4 (8.)	5,9 (6.)	3,5 (5.)	2,4 (3.)	5,0 (7.)		
CZ07	Střední Morava	100,0	17,2	6,5	3,7	2,1	5,8		
CZ071	Olomoucký kraj	- (3.)	16,2 (9.)	7,1 (3.)	4,2 (3.)	1,7 (8.)	6,1 (4.)		
CZ072	Zlínský kraj	100,0 (1.)	18,8 (4.)	5,9 (5.)	3,3 (7.)	2,6 (1.)	5,4 (6.)		
CZ08	Moravskoslezsko	-	27,9	9,1	4,4	1,4	7,9		
CZ081	Moravskoslezský kraj	- (3.)	27,9 (2.)	9,1 (1.)	4,4 (1.)	1,4 (9.)	7,9 (2.)		

E1 G4: Míra nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání v populaci 25-64letých, 2007 (v %)

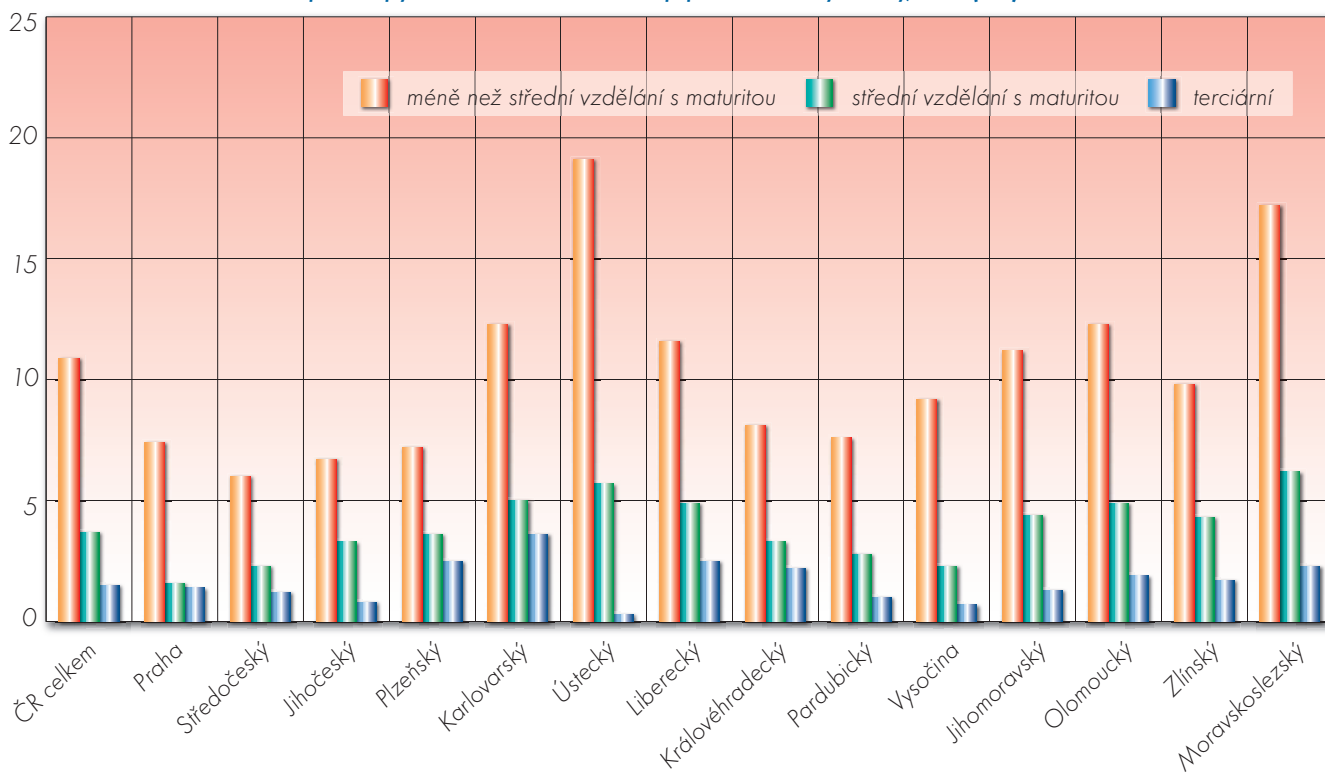

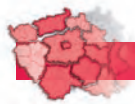

E1 G5: Míra nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání v populaci 25–64letých: muži, 2007 (v %)

E1 G6: Míra nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání v populaci 25–64letých: ženy, 2007 (v %)

E 2 Vzdělání a míra celkové neúspěšnosti absolventů škol

Absolventi škol jsou specifickou skupinou na trhu práce, přičemž tato skupina je případnou nezaměstnaností zranitelná více než ostatní zejména z hlediska rizika vzniku sociálně patologických jevů. Zejména dlouhodobá **nezaměstnanost představuje pro čerstvé absolventy škol relativně vysoké riziko** rozvoje delikventního chování a dalších nežádoucích jevů. V neposlední řadě jde pak o vytvoření nežádoucích existenčních návyků, kdy život na sociálních dávkách se pro ně stává něčím samozřejmým. U absolventů škol, kteří jsou zasaženi dlouhodobou nezaměstnaností, se jen velmi těžko rozvíjejí hodnoty jako zodpovědnost za svůj život či snaha dokázat změnit svou situaci vlastním přičiněním. Pokud v regionech panuje velmi vysoká míra nezaměstnanosti absolventů škol, může být jedním z důsledků i zhoršování rozvojového potenciálu regionu a růst sociálního napětí. To samozřejmě souvisí i s tím, že **nezaměstnanost absolventů škol je odrazem celkové nezaměstnanosti a ekonomické situace, která na sledovaném území, ať již na celostátní či regionální úrovni, panuje.** Absolventi však na případné negativní tendence na trhu práce reagují mnohem výrazněji než jiné skupiny a případné problémy je také zasáhnou rychleji a ve větším měřítku.

Jako jeden z hlavních faktorů ovlivňujících nezaměstnanost absolventů škol se jeví vzdělanostní a oborová struktura absolventů škol (tzn. jaký typ školy a jaký obor daný student absolvoval). Vzdělanostní a oborová struktura absolvovaného vzdělání hraje důležitou roli při hledání zaměstnání. Analýza vzdělanostní struktury nezaměstnaných absolventů tak na jedné straně pomáhá určit ty typy škol a obory vzdělání, které se pro uplatnění na trhu práce jeví jako problematické. Na druhé straně hraje důležitou roli při vytváření případných systémových opatření ze strany státu vedoucích ke konsolidaci na trhu práce, zejména v aktivní politice zaměstnanosti. Důležitost oborového rozlišení vystupuje do popředí zejména v souvislosti s velmi silnou strukturovaností středních škol podle oborů v průběhu samotného vzdělávacího procesu na střední i terciární úrovni. Problémy absolventů určitých skupin oborů na trhu práce tak mohou signalizovat existenci problematických prvků v procesu vzdělávání v daných oborech.

Také ohledně míry nezaměstnanosti absolventů platí, že čím vyšší úroveň vzdělání absolvent dosáhl, tím vyšší jsou jeho šance na uplatnění na trhu práce. Jako zcela určující se z hlediska šancí na uplatnění na trhu práce jeví získání maturity. Maturita se stává nutným standardem pro možnost flexibility na trhu práce, kdy mladí lidé, kteří získali vzdělání ukončené maturitní zkouškou a dále již nestudují, mají výrazně lepší šanci nalézt odpovídající zaměstnání. Maturitní vzdělání totiž usnadňuje i získání zaměstnání v jiném oboru, než jaký absolvent vystudoval. Na mnoho pracovních pozic je totiž požadováno maturitní vzdělání, avšak zaměření již není tak určující. Jde spíše o to, že na dané pracovní pozici je třeba určitých schopností, které má zaručit právě maturita. **Pro zaměstnavatele je získání maturity signálem o schopnostech a dovednostech daného uchazeče o zaměstnání.** Na trhu práce se tak pro pracovníky s maturitním vzděláním vyskytuje více pracovních příležitostí. Současně absolvování středního vzdělání s maturitní zkouškou otevírá šanci na získání terciárního vzdělání, které opět rozšiřuje možnosti uplatnění jak v pracovním, tak v osobním životě.

E 2.1 Absolventi jednotlivých stupňů vzdělání na trhu práce

Charakteristika ukazatele

Ukazatel vypovídá o té části absolventské populace, která je při přechodu na trh práce „neúspěšná“, tzn. o mírách nezaměstnanosti ab-

solventů škol. Ukazatel se zabývá hodnotami tzv. celkové nezaměstnanosti, jež se týká nejen čerstvých absolventů, ale i osob, které vzdělávací systém opustily již dříve, avšak stále ještě mají status absolventa.¹¹ Indikátor tedy charakterizuje podíly nezaměstnaných absolventů škol na celkových počtech absolventů v minulých dvou letech, a to podle jednotlivých stupňů vzdělání a oborových skupin. Jedná se o tzv. specifické míry nezaměstnanosti popisující nezaměstnanost dané skupiny obyvatelstva – v tomto případě absolventů škol.

Metodika výpočtu

$$\frac{NA_i}{Ai} \times 100$$

NA_i – celkový počet nezaměstnaných absolventů příslušného stupně a oboru vzdělání v roce 2007

A_i – celkový počet absolventů příslušného stupně a oboru vzdělání v denním/prezenčním vzdělávání v letech 2005 a 2006¹²

i – stupeň vzdělání, resp. obor vzdělání

Míra celkové neúspěšnosti absolventů dané skupiny oborů je dána poměrem počtu nezaměstnaných absolventů konkrétní oborové skupiny k celkovému počtu absolventů v dané skupině oborů (tj. zaměstnaných, nezaměstnaných, příp. pokračujících v dalším vzdělávání¹³) v daném druhu přípravy či v dané skupině oborů. Hodnota míry celkové neúspěšnosti tedy vyjadřuje, kolik procent absolventů dané skupiny oborů figuruje mezi nezaměstnanými.

Při hodnocení nezaměstnanosti vycházíme z údajů úřadů práce shromažďovaných MPSV, které zachycují stav v dubnu a v září daného roku.

Od 1. 1. 2004 došlo ke sjednocení definice pojmu absolvent na všech úřadech práce. Pro účely statistického sledování se jedná o uchazeče o zaměstnání evidovaného na úřadech práce (podle místa trvalého bydliště), u kterého doba od ukončení jeho studia nepřekročila dva roky.¹⁴ Z dat sbíraných úřady práce o evidovaných nezaměstnaných absolventech konstruujeme **míry celkové neúspěšnosti absolventů**, které vyjadřují podíl mezi nezaměstnanými absolventy celkem (tj. těmi, kteří neodpracovali ještě dva roky po ukončení svého vzdělání) a absolventy, kteří ukončili své vzdělání v předchozích dvou letech.

Zdroj dat:

- Údaje o nezaměstnaných absolventech – MPSV 2007
- Údaje o počtech absolventů škol – ÚIV 2007

¹¹ Od září 2005 je používána nová definice absolventa, podle které jsou mezi nezaměstnané absolventy zahrnuti pouze ti absolventi, kteří jsou bez práce a jsou nejvýše dva roky od ukončení školy. V předchozím období byla používána definice, kdy za absolventa byl považován zaměstnanec, jehož celková doba zaměstnání v pracovním nebo obdobném poměru nedosáhla po úspěšném ukončení studia (přípravy) dvou let, přičemž se do této doby nezapočítává doba vojenské základní (náhradní) služby a civilní služby nahrazující tuto službu (platilo do roku 2005, kdy k 1. 1. byla zrušena povinná vojenská základní služba), doba mateřské a další mateřské dovolené a doba, po kterou zaměstnavatel podle § 127 odst. 2 omluvil nepřítomnost muže v práci, protože mu příslušel rodičovský příspěvek. Absolventem tak může být jedinec i více než 2 roky od ukončení počátečního vzdělávání.

¹² Jedná se pouze o občany ČR, o absolventy pouze denního vzdělávání, resp. prezenčního studia, a to v případě základních, středních a vyšších odborných škol za školní roky 2005/06 a 2006/07, u absolventů vysokých škol za kalendářní roky 2005 a 2006.

¹³ Podíl pokračujících ve studiu je mnoho let asi 30% u absolventů oborů středních odborných učilišť s maturitní zkouškou, absolventů oborů SOŠ i vyučených (ti pokračují v nástavbovém studiu pro absolventy tříletých učebních oborů). Výrazně vyšší je u absolventů oborů gymnázií (70%). Z oborového hlediska je vyšší podíl pokračujících ve studiu u absolventů technických oborů (zejména elektrotechnických a strojírenských) a nižší u oborů služeb.

¹⁴ Do této doby se nezapočítává délka základní vojenské služby a civilní služby (platilo do roku 2005, kdy k 1. 1. byla zrušena povinná vojenská základní služba) a mateřské dovolené. To znamená, že mezi uchazeče o zaměstnání nejsou zahrnováni absolventi do dvou let po ukončení studia, jak je často uváděno, ale i mnoho dalších, kteří absolvovali před více než dvěma lety, ale dosud se jim nepodařilo „odpracovat“ dva roky.

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Výše dosaženého vzdělání je, obdobně jako u celkové nezaměstnanosti v kapitole E 1.2, určující pro výši celkové neúspěšnosti absolventů škol. U celkové neúspěšnosti absolventů platí stejné pravidlo nepřímé úměrnosti jako u obecné nezaměstnanosti: **čím nižší je úroveň dosaženého vzdělání, tím vyšší jsou míry celkové neúspěšnosti. Nejvyšší míru celkové neúspěšnosti tak mají vyučení absolventi bez maturity, nejnižší vysokoškoláci** (neúspěšnost absolventů se základním vzděláním je dlouhodobě velmi nízká, neboť drtivá většina z nich pokračuje ve vzdělávání na středoškolské úrovni). Tato nepřímá úměrnost je stejná ve všech krajích, má celorepublikový charakter. Ačkoliv se zde věnujeme pouze údajům za Českou republiku, považujeme za důležité zdůraznit, že uvedené pravidlo (čím nižší je úroveň dosaženého vzdělání, tím vyšší je nezaměstnanost) platí ve všech vyspělých ekonomikách. Z tohoto důvodu je neustálé vzdělávání, celoživotní vzdělávání (lifelong learning) prioritou všech ekonomicky vyspělých států, neboť umožňuje občanům uplatnit se na trhu práce. Současně dalším faktorem, který významně přispívá k diferenciaci neúspěšnosti absolventů, jsou jednotlivé skupiny oborů studia.

E 2.1.1 Celková neúspěšnost absolventů podle dosaženého stupně vzdělání a skupin oborů KKO

Absolventi oborů středního vzdělávání a středního vzdělávání s výučním listem

Absolventi oborů středního vzdělávání a středního vzdělávání s výučním listem patří k těm, kteří mají vyšší míru celkové neúspěšnosti, kdy jejich míry celkové neúspěšnosti patří k nejvyšším mezi všemi absolventy škol. Problémem absolventů oborů středního vzdělávání a oborů středních odborných učilišť s výučním listem jsou nejen vysoké míry celkové neúspěšnosti, ale současně i vysoké absolutní počty nezaměstnaných absolventů – v roce 2007 činil absolutní počet nezaměstnaných absolventů oborů s výučním listem 5,1 tisíce, tedy 29,8 % všech nezaměstnaných absolventů škol. **Míra celkové neúspěšnosti absolventů oborů středního vzdělávání a středního vzdělávání s výučním listem tak činila 8,2 %**. Ve srovnání s předchozími roky došlo k výraznému poklesu míry celkové neúspěšnosti této skupiny absolventů, kdy ještě v roce 2006 byla míra celkové neúspěšnosti o 4,7 procentního bodu vyšší. Oproti roku 2005 poklesla dokonce o 7,5 procentního bodu. V posledních třech letech tak došlo **k významnému poklesu míry celkové neúspěšnosti** těchto absolventů, neboť před rokem 2005 se míra celkové neúspěšnosti pohybovala v rozmezí 21 % až 26 %. V roce 2001 nezaměstnanost této vzdělanostní skupiny dosahovala dokonce 33 %. Pozitivní trend posledních let napovídá, že u této nejproblematičtější skupiny absolventů škol dochází ke zlepšení, které je odrazem celkového příznivého vývoje obecné nezaměstnanosti a současně i vzrůstajícího zájmu zaměstnavatelů o pracovníky dělnických profesí.

Pokud zaměříme pozornost na oborovou strukturu nezaměstnaných absolventů, pak vidíme, že nejvyšších hodnot dosahuje míra celkové neúspěšnosti **ve společenských oborech** (9,9 %). V rámci společenských oborů všechny skupinové obory překračují průměrnou hodnotu míry celkové neúspěšnosti, kdy nejvyšších hodnot dosahují obory z oblasti osobních služeb (10,4 %) a gastronomie a turismu (10,3 %). Velmi nízká míra celkové neúspěšnosti je u absolventů zdravotnických (4,2 %) a uměleckých oborů (4,8 %). **O něco vyšší míry celkové neúspěšnosti nacházíme v technických (7,1 %) a zemědělských (8,1 %) oborech**. V rámci technických oborů jsou výrazně vyšší míry celkové neúspěšnosti v oborech technické chemie (10,9 %), kožedělných oborech (10,7 %) a v oborech potravinářství (10,0 %).

Absolventi oborů středních odborných učilišť s maturitní zkouškou

Nezaměstnanost absolventů oborů středních odborných učilišť s maturitní zkouškou (řadíme sem absolventy čtyřletých oborů středních odborných učilišť zakončených maturitou a absolventy nástavbového studia, tedy absolventy oborů KKO, které mají na 5. místě kódu oboru písmeno „L“) je nižší, než je tomu u absolventů oborů s výučním listem, a v roce 2007 činila **7,5 %**. Postavení absolventů oborů středních odborných učilišť s maturitní zkouškou na trhu práce je tak o něco lepší, než je tomu u absolventů oborů s výučním listem. **Také zde došlo ve srovnání s rokem 2006 ke snížení míry celkové neúspěšnosti**, a to o 2,8 procentního bodu. Ve srovnání s rokem 2005 pak dokonce o 6 procentních bodů. V roce 2007 tak pokračoval příznivý vývoj z předchozích let, kdy nejvyšší míru celkové neúspěšnosti jsme u této skupiny absolventů zaznamenali v roce 2002, a to 25,5 %.

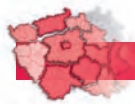
Z porovnání oborové struktury nezaměstnanosti absolventů vyplývá, že **nejvyšší míry celkové neúspěšnosti dosahují absolventi zemědělských oborů (12,4 %)**. Následují **absolventi společenských oborů (8,8 %)**, kde nejhůře na tom jsou absolventi oboru osobní a provozní služby (15,5 %), s odstupem pak absolventi oborů ekonomika a administrativa (8,8 %) a podnikání v oborech (8,3 %). Stejnou úroveň míry celkové neúspěšnosti mají i absolventi uměleckých a kulturních oborů – tedy 8,8 %. Nejlépe jsou na tom **absolventi technických oborů**, kde míra celkové neúspěšnosti činila **5,9 %**. Z technické skupiny oborů nepříznivě vybočují obory textilní výroby (8,7 %), dopravy a spojů (7,4 %), zpracování dřeva a výroba papíru (7,2 %) a hornictví a hutnictví (7,1 %). V ostatních technických oborech je míra celkové neúspěšnosti nižší než 7 %.

Absolventi oborů s maturitní zkouškou středních odborných škol

Absolventi středních odborných škol (tedy oborů středního vzdělávání s maturitní zkouškou, které mají na 5. místě kódu oboru KKO písmeno „M“) si **stojí na trhu práci již o poznání lépe než absolventi s výučním listem i než absolventi oborů středních odborných učilišť s maturitní zkouškou. Míra celkové neúspěšnosti absolventů středních odborných škol v roce 2007 činila 5,6 %**. Absolventi oborů s výučním listem či absolventi oborů středních odborných učilišť s maturitní zkouškou mají míru celkové neúspěšnosti vyšší (8,2 % u absolventů oborů s výučním listem a 7,5 % u absolventů oborů středních odborných učilišť s maturitní zkouškou). Také u této skupiny absolventů se projevilo **pokles míry celkové neúspěšnosti ve srovnání s předchozími roky**, kdy v roce 2006 byla míra celkové neúspěšnosti vyšší o 2,5 procentního bodu, ve srovnání s rokem 2005 došlo k poklesu dokonce o 4,5 procentního bodu. Také u této skupiny absolventů tedy evidujeme příznivý vývoj míry celkové neúspěšnosti, která v posledních letech neustále klesá, přičemž nejvyšších hodnot dosahovala v roce 2002, a to 20,8 %.

Při srovnání oborové struktury vidíme, že **nejlépe se uplatňují absolventi zdravotnických oborů**, kde je nejnižší míra celkové neúspěšnosti, a to 2,6 %. Naopak **nejvyšší míru celkové neúspěšnosti mají obory přírodních věd** – obor ekologie a ochrany životního prostředí, kde byla míra celkové neúspěšnosti 8,1 %. Druhou skupinou oborů s vyšší mírou nezaměstnanosti jsou **zemědělské obory (7,8 %)**. Následují obory zaměřené na kulturu (6,8 %) a společenské obory (6,3 %). Nejnižších hodnot – po absolventech zdravotnických oborů – dosahují skupiny oborů technických (4,9 %).

U technických oborů dosahovaly nejvyšších hodnot měr neúspěšnosti skupiny oborů hornictví a hutnictví (10,0 %), dále oborů zpracování dřeva a výroba papíru (8,3 %), textilní výroba a oděvnictví (7,7 %),

kožedělná a obuvnická výroba (7,4 %) a polygrafie (6,7 %). V ostatních oborech nepřekročila míra celkové neúspěšnosti 5 %.

V rámci společenských oborů byla nejvyšší míra neúspěšnosti v oborech podnikání v oborech, odvětví (8,4%), publicistika, knihovnictví a informatika (7,9%), právo, právní a veřejnosprávní činnost (7,7%) a gastronomie, hotelnictví a turismus (6,9%). Naopak nižší míru celkové neúspěšnosti, než je celkový průměr, měli absolventi oborů obecně odborná příprava (3,4%), obchod (4,2%), dále ekonomické obory (5,3%) a pedagogika, učitelství a sociální činnost (5,8%).

Absolventi oborů gymnázií

Absolventi oborů gymnázií se řadí k těm vzdělanostním skupinám, které mají dlouhodobě nízkou míru celkové neúspěšnosti. V roce 2007 činila 2,2 %, což je zhruba dvaapůlkrát nižší hodnota než u absolventů oborů SOŠ a cca třiapůlkrát nižší, než mají absolventi středního vzdělání s maturitní zkouškou oborů SOU. Také zde zaznamenáváme **při srovnání s předchozími roky pokles hodnot míry celkové neúspěšnosti**, a to o 1,2 procentního bodu ve srovnání s rokem 2006 a o 1,7 procentního bodu vzhledem k roku 2005. V předcházejících letech byla míra celkové neúspěšnosti absolventů gymnázií vyšší, kdy absolutního maxima dosáhla v roce 2000, a to 10,5 %. Relativně nízké míry neúspěšnosti absolventů oborů gymnázií vyplývají zejména z faktu, že naprostá většina absolventů oborů gymnázií pokračuje ve studiu na vysokých a vyšších odborných školách a konzervatořích a na trh práce tak de facto nevstupuje.

Absolventi vyšších odborných škol

Vyšší odborné školy poskytují terciární úroveň vzdělání, čemuž odpovídají i míry celkové neúspěšnosti jejich absolventů. **Spolu s absolventy vysokých škol patří absolventi vyšších odborných škol k těm neúspěšnějším na trhu práce. V roce 2007 tak činila průměrná míra celkové neúspěšnosti u této skupiny absolventů 4,2 %.** Také zde došlo k poklesu míry celkové neúspěšnosti, a to ve srovnání s rokem 2006 o 2,3 procentního bodu, ve srovnání s rokem 2005 o 4 procentní body. Maximální hodnotu míry celkové neúspěšnosti jsme zaznamenali v roce 1999, kdy dosáhla 13,8 %. **Hodnota míry celkové neúspěšnosti z roku 2007 (4,2 %) je nejnižší za celou dobu existence vyšších odborných škol a sledování míry neúspěšnosti jejich absolventů.**

U absolventů vyšších odborných škol se jako **nejvíce problematické jeví zemědělské obory (9,8 %) a skupina oborů z oblasti přírodních věd zaměřených na ekologii a ochranu životního prostředí (7,5 %).** V těchto skupinách oborů je průměrná míra nové neúspěšnosti výrazně vyšší než v ostatních skupinách oborů. S odstupem tak následují společenské obory (4,8 %) a technické obory (4,0 %). Ještě nižších hodnot měř nezaměstnanosti dosahují umělecké obory, kde byla míra celkové neúspěšnosti 3,4 %, a **zdravotnické obory, které již tradičně vykazují nejnižší míru celkové neúspěšnosti**, a to 2,2 %.

V rámci skupiny společenských oborů dosahují nejnižších hodnot obory publicistika, knihovnictví a informatika (1,5%), obchod (1,7%) a pedagogika, učitelství a sociální činnost (2,6%). Nejvyšší míru celkové neúspěšnosti mezi společenskými obory nalezneme u oborů z oblasti ekonomiky a administrativy (6,7%), práva a veřejnosprávní činnosti (5,1%) a gastronomie, hotelnictví a turismus (4,7%).

Ve skupině technických oborů se na trhu práce jako nejvíce úspěšní jeví absolventi oborů ve stavebnictví (2,7%), speciálních a interdisciplinárních oborů (2,5%) a strojírenských oborů (3,0%). Nejvyšší míru neúspěšnosti pak nalezneme mezi absolventy oborů potravinářství (7,0%), elektrotechnika (4,7%) a také z oblasti dopravy a spojů (4,7%).

Uvedené údaje signalizují, že na úrovni vyšších odborných škol je přechod absolventů ze školy do zaměstnání, resp. uplatnění na pracovním trhu výrazně hladší ve srovnání s absolventy na nižších vzdělávacích úrovních.

Absolventi vysokých škol

Absolventi vysokých škol mají dlouhodobě zcela nejnižší míru celkové neúspěšnosti. V roce 2007 činila 2,1 %. Oproti roku 2006 poklesla o 1 procentní bod, oproti roku 2005 pak o 1,7 procentního bodu. V roce 2004 činila míra celkové neúspěšnosti 4,6%, což znamená, že ve srovnání s rokem 2007 došlo k poklesu o 2,5 procentního bodu. Z dlouhodobého pohledu jde o jednu z nejnižších hodnot. Nejvyšších hodnot míra celkové neúspěšnosti vysokoškoláků dosahovala v letech 2002 a 2003, kdy se pohybovala mezi 6–7%. **Absolvování vysoké školy se tak jeví jako nejlepší předpoklad pro poměrně bezproblémové uplatnění na trhu práce.** Absolventi vysokých škol vytváří poměrně specifickou skupinu charakteristickou nejméně problematickým přechodem ze školy na pracovní trh a začleněním se do sféry práce. Dalším odlišným rysem této vzdělanostní skupiny je fakt, že nezaměstnanost vysokoškoláků není nijak výrazně regionálně diferencována jako nezaměstnanost na nižších úrovních vzdělání. Lze předpokládat, že se tak děje v důsledku toho, že absolventi vysokých škol mnohdy zůstávají v místě, kde absolvovali vysokou školu, což jsou ve své většině velké městské aglomerace, kde bývá nezaměstnanost nižší než v menších městech. Vysokoškoláci zde také snadněji získají uplatnění, neboť v těchto městech se soustředí zaměstnavatelé s velkou ekonomickou silou.

Při přechodu do praxe se **nejméně uplatňují absolventi zdravotnických oborů** (míra celkové neúspěšnosti zde činí 1,3%). Následují technické obory (1,7%) a přírodovědné obory (1,8%). O něco vyšší míru celkové neúspěšnosti již mají **obory společenské** (2,3%), v rámci kterých si dobře stojí zejména absolventi právnických oborů (1,8%), naopak absolventi oborů ekonomických a pedagogických mají relativně horší situaci (2,4%, respektive 2,3%). **Nejvyšší míru celkové neúspěšnosti najdeme u oborů zaměřených na kulturu a umění (2,7%) a oborů zemědělských (2,5%).**

Regionální rozdíly

Ekonomická a sociální síla regionu má značný vliv na to, s jakou mírou obtížnosti budou absolventi škol hledat uplatnění na pracovním trhu. Zejména ekonomická situace daného regionu se do jejich míry celkové neúspěšnosti promítá velmi výrazně. Tam, kde je vysoká úroveň obecné nezaměstnanosti, je i vysoká míra celkové neúspěšnosti absolventů škol, její hodnoty jsou však zpravidla ještě vyšší, než je tomu u pracovníků se stejnou vzdělaností úrovní, avšak s praktickými zkušenostmi. **Rozdíly mezi jednotlivými regiony se tak promítají do výše neúspěšnosti absolventů škol – horší uplatňování absolventů je svázáno zejména se špatnou situací na trhu práce a špatnými ekonomickými podmínkami konkrétních regionů.** Dalšími faktory, které mají vliv na uplatnitelnost absolventů škol, je hospodářská struktura regionu, sociální skladba obyvatelstva (v jednotlivých regionech se liší podíl osob s nejnižším či naopak nejvyšším vzděláním), geografická poloha (více pracovních příležitostí pro obyvatele žijící blízko velkých měst) nebo například historická orientace kraje na zemědělství či průmyslovou výrobu.

Jak vyplývá z výše uvedeného, **nezaměstnanost, respektive neúspěšnost absolventů je regionálně podmíněna.** Toto tvrzení neplatí pro jednu skupinu absolventů, a to pro vysokoškoláky. U absolventů vysokých škol není možné uplatnit regionální hledisko, neboť pro nerovnoměrné rozložení sítě vysokých škol studovali jinde, než je jejich trvalé bydliště, přičemž velmi často zůstávají v místě svého studia a tr-

valé bydliště mají dále u rodičů. Výsledky jsou tudíž zkreslené, proto nejsou do této části analýzy zahrnuty.

Výrazně nejpriznivější situace je z hlediska měr celkové neúspěšnosti absolventů škol v Plzeňském kraji a v Praze, kde jsou míry celkové neúspěšnosti u všech skupin absolventů významně nižší, než je průměr za ČR i za ostatní oblasti, a poukazují tak na relativně nejméně problematickou situaci v těchto krajích z hlediska vstupu absolventů na trh práce. Nejvyšších hodnot dosahují absolventi středního vzdělání a středního vzdělání s výučním listem, a to v Plzeňském kraji 1,2 % a v Praze 2,9 %. Absolventi středního vzdělání s maturitní zkouškou v oborech SOU pak dosahují v Plzeňském kraji 0,7 % a v Praze 3,7 %. Průměr za republiku přitom tvoří u absolventů středního vzdělání s výučním listem 8,2 % a u absolventů středního vzdělání s maturitní zkouškou v oborech SOU 7,5 %. U absolventů oborů středních odborných škol jsme v Plzeňském kraji zaznamenali 0,9 % míru celkové neúspěšnosti, v Praze 2,1 %. U absolventů oborů gymnázií byla vykázána v Plzeňském kraji míra celkové neúspěšnosti 0,4 % a v Praze 1,1 %. U vyšších odborných škol představovala míra celkové neúspěšnosti v Plzeňském kraji 0,5 % a v Praze 1,4 %. Republikový průměr přitom v případě vyšších odborných škol činí 4,2 %. Míry celkové neúspěšnosti jsou jak v Plzeňském kraji, tak v Praze u jednotlivých skupin absolventů relativně vyrovnané, což přispívá k celkové vysoké úspěšnosti absolventů škol při hledání zaměstnání. **Příznivá situace ohledně uplatnitelnosti absolventů je dále v Jihomoravském a Královéhradeckém kraji,** kde míra celkové neúspěšnosti absolventů škol nepřekračuje 5 %. Pokud jde o Střední Čechy, jejich situace je dvojnásobná: v případě, že jde pouze o Střední Čechy, se míry celkové neúspěšnosti pohybují okolo 6,1 %, což je sice ještě celkem pozitivní úroveň, avšak pokud se zaměříme na oblast Praha + Střední Čechy, pak hodnoty nezaměstnanosti rázem klesnou na 3,3 %, což je čtvrtá nejlepší hodnota. Je zřejmé, že **vliv Prahy na situaci ve Středočeském kraji je velmi výrazný.**

Velmi obtížné postavení na trhu práce mají absolventi v Ústeckém a Moravskoslezském kraji, kdy v Ústeckém kraji činí průměrná míra celkové neúspěšnosti absolventů škol 13,0 %, v Moravskoslezském kraji 9,9 %. Zejména míra celkové neúspěšnosti u absolventů oborů středního vzdělání a oborů středního vzdělání s výučním listem vysoce převyšuje celorepublikový průměr (v Moravskoslezském kraji dosahuje míra celkové neúspěšnosti absolventů těchto oborů 13,6 %, v Ústeckém kraji dokonce 16,2 %, přičemž průměr za ČR činí 8,2 %). V Ústeckém kraji jsou i značně vysoké hodnoty měr nezaměstnanosti absolventů maturitních oborů: u absolventů středního vzdělání s maturitní zkouškou oborů SOU jde o 15,1 %, u absolventů oborů středních odborných škol o 10,8 % a u absolventů oborů gymnázií pak o 4,2 %. V Moravskoslezském kraji jsou hodnoty míry celkové neúspěšnosti absolventů s maturitní zkouškou nižší, avšak i tak převyšují celorepublikový průměr: u absolventů středního vzdělání s maturitní zkouškou oborů SOU jde o 11,5 %, u absolventů oborů středních odborných škol o 8,2 % a u absolventů oborů gymnázií pak o 2,6 %.

Absolventi oborů středního vzdělání s výučním listem

Tato skupina absolventů má nejobtížnější postavení především v těch regionech, které se potýkají s vyšší úrovní obecné nezaměstnanosti, tedy v **Moravskoslezském a Ústeckém kraji,** kde absolventi z této skupiny dosahují 11,9 %, respektive 13,9 % hladiny celkové neúspěšnosti. Pouze v těchto krajích přesahuje hladina celkové neúspěšnosti desetiprocentní hranici. Ačkoliv na první pohled je tato míra ve srovnání s ostatními kraji vysoká, ve srovnání s rokem 2006 klesla v Moravskoslezském kraji o více než 10 procentních bodů. **Krajem s nejvyšší nezaměstnaností absolventů oborů středního vzdělání s výučním listem je Ústecký kraj,** kde míra celkové neúspěšnosti činí

výše uvedených 13,9 %, což ve srovnání s rokem 2006 znamená pokles o 6,2 procentního bodu. Naopak nízké míry celkové neúspěšnosti jsou i pro tuto skupinu typické v Plzeňském kraji (0,9 %) a v Praze (2,7 %).

Absolventi oborů středních odborných učilišť s maturitní zkouškou

Pro tuto skupinu absolventů platí obdobné tendence jako u předchozí skupiny. **Nejproblematictější vstup na trh práce mají tito absolventi v Ústeckém kraji,** kde jejich míra celkové neúspěšnosti činí 15,1 %. V porovnání s rokem 2006 se jejich situace mírně zhoršila, neboť jejich nezaměstnanost zde vzrostla o 0,7 procentního bodu. Druhým regionem s nejvyššími hodnotami míry celkové neúspěšnosti je **Moravskoslezský kraj,** kde je míra celkové neúspěšnosti 11,5 %, což ve srovnání s předchozím rokem znamená pokles o 6,2 procentního bodu. V žádných jiných krajích nepřesahuje míra celkové neúspěšnosti těchto absolventů 10 %. Naopak **nejlépe se absolventi oborů středního vzdělávání středních odborných učilišť s maturitní zkouškou uplatňují v Plzeňském kraji,** kde míra jejich nezaměstnanosti činí 0,7 %. Nízkých hodnot míra celkové neúspěšnosti dosahuje dále v Praze (3,7 %) a v Královéhradeckém kraji (4,6 %).

Absolventi oborů středních odborných škol

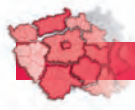
Absolventi oborů středních odborných škol nacházejí nejnáze uplatnění v Plzeňském kraji (0,9 %) a také již tradičně v Praze (2,1 %) a v oblasti Praha + Střední Čechy (3,6 %). Pod hranici 4 % patří ještě Královéhradecký kraj (3,9 %). **Nejtěžší situace pro tuto skupinu absolventů je opět v Ústeckém kraji (10,8 %),** který jako jediný překonává desetiprocentní hranici. Míra celkové neúspěšnosti zde překračuje celostátní průměr o více než 5 procentních bodů. Obtížnějším přechodu do zaměstnání čelí tato skupina absolventů také v Moravskoslezském kraji (8,2 %), kde však je míra nižší než 9 %. Přes hranici 7 % se dostal ještě Jihomoravský kraj, v ostatních krajích je již míra celkové neúspěšnosti nižší.

Absolventi oborů gymnázií

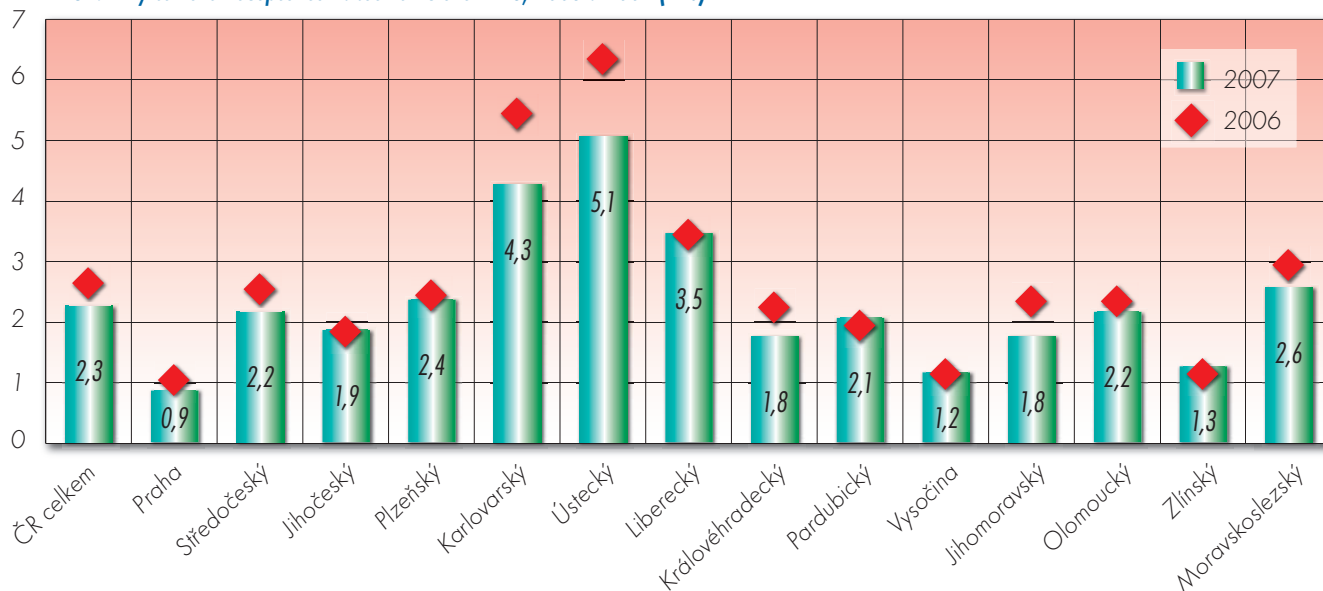
Absolventi oborů gymnázií mají již tradičně velmi nízkou míru celkové neúspěšnosti, která v celorepublikovém průměru činí 2,2 %. To je dáno i tím, že většina z nich pokračuje ve vzdělávání na terciární úrovni. Nejnižších hodnot dosahuje míra celkové neúspěšnosti těchto absolventů v Plzeňském kraji, a to 0,4 %, následuje Praha s 1,1 %. Nízkých hodnot (méně než 2 %) dosahuje míra celkové neúspěšnosti také v Jihočeském (1,9 %) a Karlovarském kraji (1,5 %). Na druhém konci pomyslného žebříčku stojí Ústecký kraj (4,2 %) a kraj Vysočina (3,1 %). V ostatních krajích nebyla překročena tříprocentní hranice.

Absolventi vyšších odborných škol

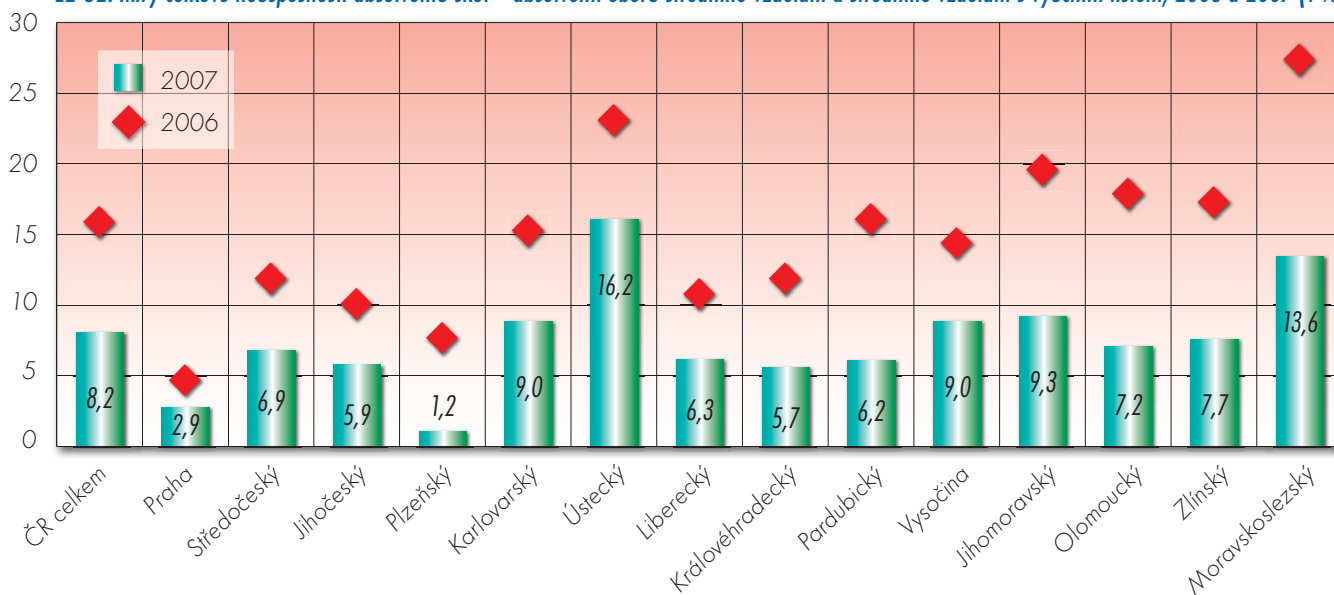
Absolventi vyšších odborných škol mají celkově nižší hodnoty míry celkové neúspěšnosti, kdy průměrná hodnota činí 4,2 %. **Nejvyšší míry celkové neúspěšnosti absolventů vyšších odborných škol dosahují Ústecký a Liberecký kraj,** kde se hodnota míry celkové neúspěšnosti blíží k desetiprocentní hranici (v Ústeckém kraji jde o 9,7 % a v Libereckém kraji o 9,8 %, oproti celostátnímu průměru 4,2 %). Vyšších hodnot dosahuje míra celkové neúspěšnosti těchto absolventů ještě v Olomouckém (7,4 %) a Karlovarském kraji (7,3 %). V ostatních krajích nepřekračuje míra celkové neúspěšnosti absolventů vyšších odborných škol sedmiprocentní hranici. Naopak **nejnižších hodnot nabývá míra celkové neúspěšnosti v Plzeňském kraji (0,5 %) a v Praze (1,4 %).** Jak je zřejmé, v těchto krajích je míra celkové neúspěšnosti výrazně nižší, než je celostátní průměr. S odstupem následují Jihočeský (3,2 %) a Středočeský kraj (3,7 %). Při interpretaci roz-

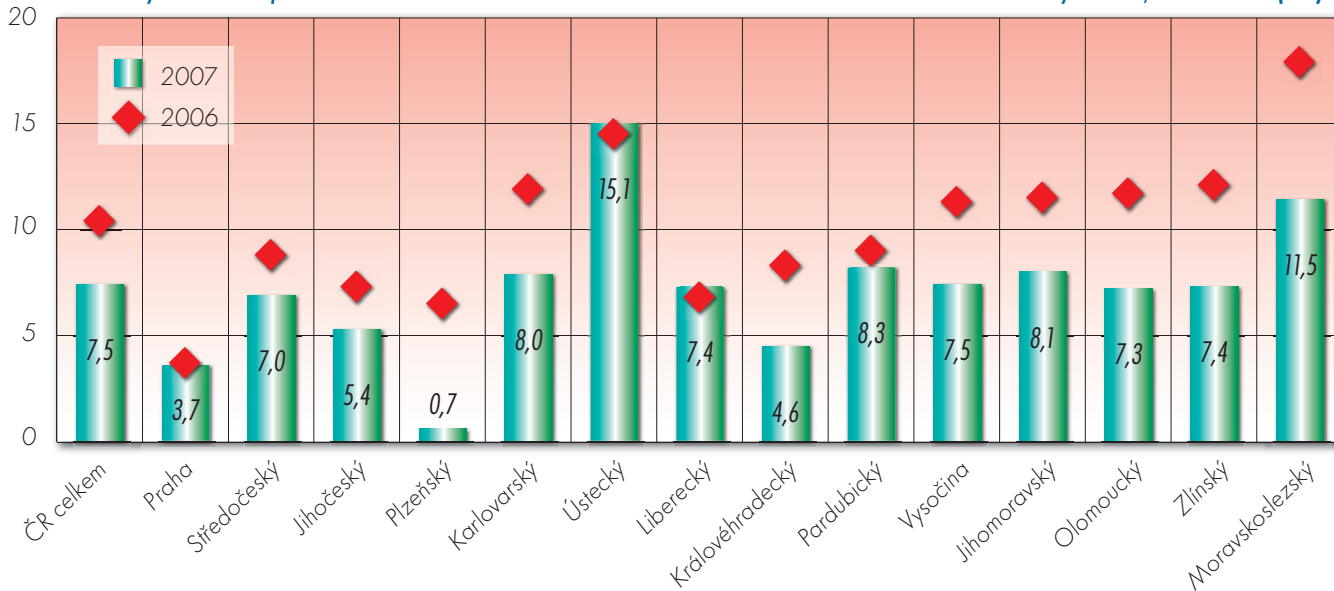
E2 G1: Míry celkové neúspěšnosti absolventů škol – ZŠ, 2006 a 2007 (v %)

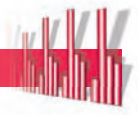

E2 G2: Míry celkové neúspěšnosti absolventů škol – absolventi oborů středního vzdělání a středního vzdělání s výučním listem, 2006 a 2007 (v %)

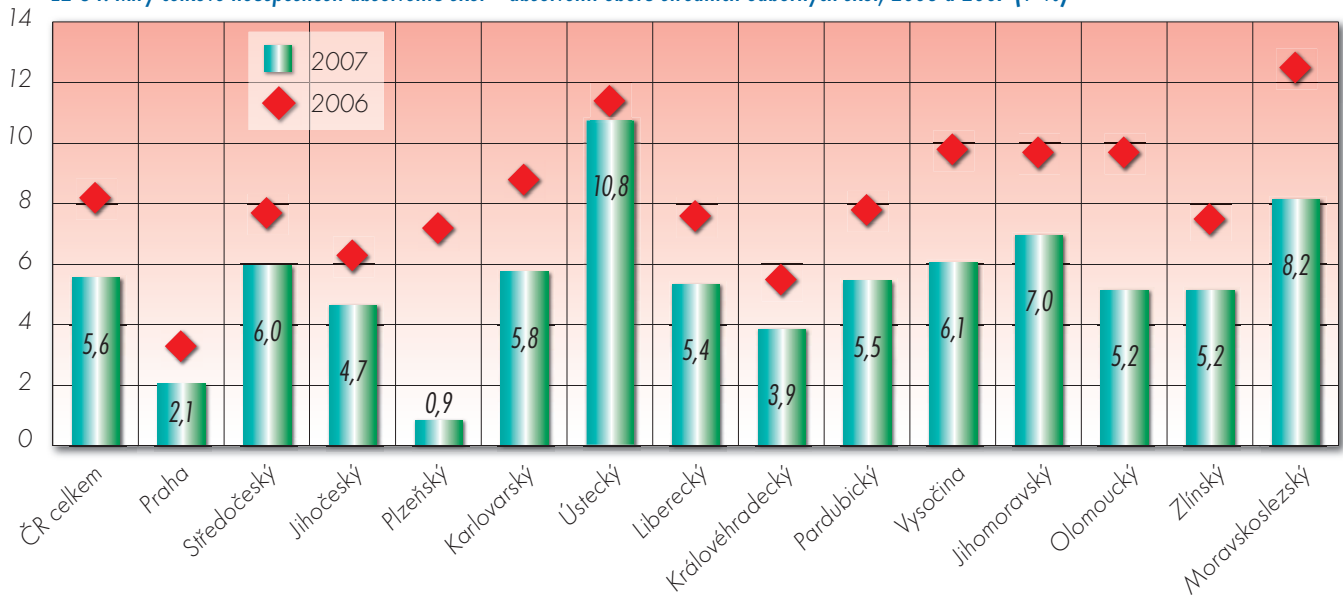

E2 G3: Míry celkové neúspěšnosti absolventů škol – absolventi oborů středního vzdělání s maturitou středních odborných učilišť, 2006 a 2007 (v %)

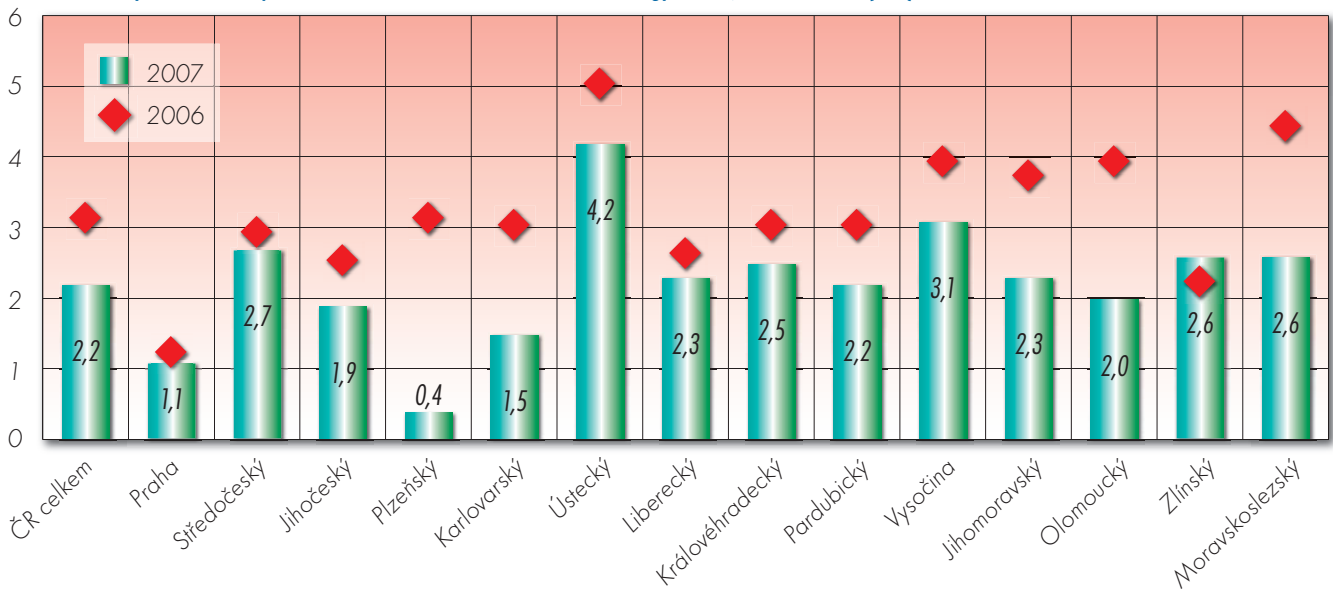

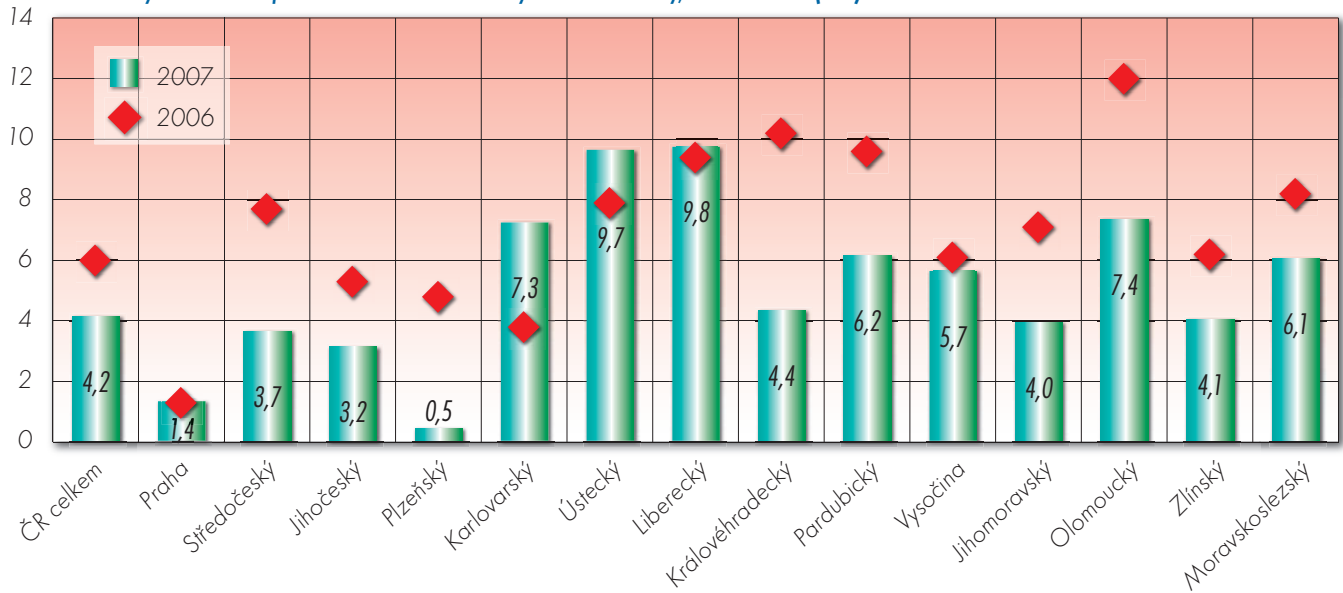
E2 G4: Míry celkové neúspěšnosti absolventů škol – absolventi oborů středních odborných škol, 2006 a 2007 (v %)

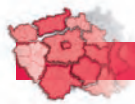

E2 G5: Míry celkové neúspěšnosti absolventů škol – absolventi oborů gymnázií, 2006 a 2007 (v %)

E2 G6: Míry celkové neúspěšnosti absolventů škol – vyšší odborné školy, 2006 a 2007 (v %)

dílů mezi kraji je však nezbytné si uvědomit, že za velkými rozdíly mezi kraji mohou být do jisté míry výkyvy v celkových počtech absolventů v jednotlivých krajích – zejména relativně malé počty absolventů určitých oborů VOŠ v některých krajích.

Jak vidíme, míra celkové neúspěšnosti absolventů škol je úzce svázána s obecnou mírou nezaměstnanosti – v krajích s vysokou nezaměstnaností je vysoká, v krajích s nízkou nezaměstnaností je nižší.

E 3 Specifická situace mladých lidí – přechod ze vzdělávání do zaměstnání

Přechod ze školy do zaměstnání je komplexní proces, který není závislý pouze na kvalitě či délce školní docházky, ale také na charakteru trhu práce a daných ekonomických podmínkách. Pro co nejhladší přechod mladých lidí z procesu vzdělávání do zaměstnání je vhodné, pokud se již **během studia studenti seznámí s trhem práce**, například formou odborných praxí, nebo pokud sami vyhledávají kontakt s případnými zaměstnavateli a odborníky z praxe. Souběh práce a studia, případně alespoň občasná práce v oboru studia umožňují mladému člověku získat tolik ceněnou praxi již během studia a současně navázat důležité sociální a pracovní kontakty, které mu umožní lépe se orientovat na trhu práce a získat pracovní uplatnění. Získání pracovních zkušeností zejména v oboru, který mladý člověk studuje, je jedním z předpokladů úspěšného dlouhodobého uplatnění na trhu práce.

Vstup mladých lidí (15–29 let) na trh práce a jejich začleňování do jeho struktur má několik výrazných specifíků, kdy odchod ze školy a vstup na pracovní trh představuje jeden z nejvýraznějších zlomů v životě každého člověka. Specifika, která charakterizují toto období, lze z hlediska vstupu na trh práce rozdělit do dvou základních skupin. Na jedné straně jsou mladí lidé vybaveni značným množstvím schopností a dovedností, které jsou v případném zaměstnání značným pozitivem. Sem patří především jejich nezatíženost špatnými pracovními návyky, jejich otevřenost novým pracovními postupům i novým poznatkům, nekonvenční a tvůrčí nápady či mnohdy i odvaha riskovat, pouštět se do zdolávání nelehkých a složitých pracovních problémů. Také jejich teoretické znalosti jsou značným přínosem pro firmu a v neposlední řadě i ochota učit se. Ochota učit se je v současné době, kdy se vzdělávání a zaměstnání stále více prolínají, na vrcholu pomyslné pyramidy potřeb a dovedností pro uplatnění na trhu práce. Studium při zaměstnání a naopak praxe během studia na vysoké nebo vyšší odborné škole jsou jedním z předpokladů úspěšného dlouhodobého uplatnění na trhu práce. Na straně druhé jsou mladí lidé vybaveni i několika negativními atributy, které jim uplatnění na trhu práce ztěžují. Případným zaměstnavatelům především vadí nedostatek praxe a pracovních zkušeností a také přeceňování vlastních sil i toho, co může daný uchazeč o pracovní místo zaměstnavateli nabídnout. Je tak zřejmé, že přechod mladých lidí ze vzdělávání do praxe je komplikovaný proces, který se dotýká širokého věkového rozpětí jedinců s různým vzdělanostním a kvalifikačním profilem, žijících v rozdílném ekonomickém prostředí.

Mladé lidi (ve věku 15–29 let) lze rozdělit do dvou základních skupin podle toho, zda studují, či jsou mimo oblast vzdělávání. Současně se můžeme dále soustředit na to, zda jsou zaměstnaní, nezaměstnaní či mají jinou pozici. Ve velikosti podílu **nezaměstnaných mladých lidí, kteří jsou mimo vzdělávání**, se v podstatě odráží míra nezaměstnanosti mladých lidí do 30 let. Lze předpokládat, že u části z nich jde pouze o jev dočasné povahy a že dříve či později zaměstnání naleznou, avšak nelze přejít skutečnost, že zde najdeme i skupinu mladých lidí, kterým se dlouhodobě nedaří najít stabilní zaměstnání. Za jednu z hlavních příčin lze pokládat jejich **nedostatečný nebo nevhodný**

vzdělanostně kvalifikační profil, tzn. že pro jejich úroveň a obor vzdělání není na daném trhu práce uplatnění. U těchto osob pak může být trvalého zařazení do pracovního procesu dosaženo pouze prohloubením, rozšířením, popř. změnou jejich původní kvalifikace, tzn. návratem do vzdělávání. Vysokou důležitost tak získávají **rekvalifikační kurzy**, všechny formy **dalšího vzdělávání a nově i zkrácené formy středního vzdělávání s výučním listem a středního vzdělávání s maturitní zkouškou (určené pro absolventy maturitních oborů středních škol)**.

E 3.1 Struktura mladých lidí podle toho, zda jsou ve vzdělávání, pracují, jsou nezaměstnaní nebo mimo pracovní trh i vzdělávání

Charakteristika ukazatele

Ukazatel charakterizuje podíly mladých lidí (zvláště mužů a žen) v jednotlivých věkových kategoriích (25–29 let a dále 15–19, 20–24 let), kteří jsou zaměstnaní, nezaměstnaní, studují, popř. jsou mimo pracovní trh i vzdělávání, čímž odráží jejich vzdělávací a pracovní status ve věku typickém pro opuštění počátečního vzdělávání a přechod do světa práce. Někteří lidé v daných věkových skupinách ještě studují, jiní již působí na trhu práce, a to více či méně úspěšně – jsou zaměstnaní či nezaměstnaní. **Ukazatel tak poskytuje základ pro popsání situace mladých lidí a dává také přehled o hlavních trendech obvyklých při přechodu ze školy do zaměstnání v souvislosti s regionálními specifiky trhu práce.**

Metodika výpočtu

$$\frac{PVi}{Pi}$$

PVi – celkový počet obyvatel v dané věkové skupině ve sledované kategorii (ve vzdělávání, zaměstnání, nezaměstnání...)

Pi – celkový počet obyvatel v dané věkové skupině

i – věkové skupiny

Zaměstnaní – všichni starší 15 let, kteří patří mezi „placené zaměstnané“ nebo „sebezaměstnané“. Není rozhodující, zda jejich pracovní aktivita má trvalý, dočasný, sezónní či příležitostný charakter a zda vykonávají jedno či více zaměstnání. Mezi zaměstnané patří rovněž příslušníci armády (vojáci z povolání).

➤ **Placení zaměstnaní** = všichni s formální vazbou k zaměstnání (pracovní poměr, dohoda o provedení práce, dohoda o pracovní činnosti, další smluvní vztahy mimo oblast pracovního práva)

➤ **Sebezaměstnaní** = všichni zaměstnavatelé, pracovníci na vlastní účet (podnikatelé bez zaměstnanců), všichni členové produkčních družstev a pomáhající rodinní příslušníci

Nezaměstnaní – všichni starší 15 let, kteří ve sledovaném období souběžně splňovali tři uvedené podmínky:

➤ **byli bez práce**, tzn. nebyli ani v placeném zaměstnání ani sebezaměstnaní

➤ **hledali aktivně práci** registrací u úřadu práce nebo u soukromé zprostředkovatelské práce, patří sem rovněž hledání přímo v podnicích, využívání inzerce, podnikání kroků pro založení vlastní firmy, podání žádosti o pracovní povolení a licence nebo hledání zaměstnání jiným způsobem

➤ **byli připraveni k nástupu do práce**, tj. byli během referenčního období k dispozici okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů pro výkon placeného zaměstnání nebo sebezaměstnání

Zaměstnaní ve vzdělávání = studující denního, respektive prezenčního vzdělávání, kteří zároveň patří i do kategorie „zaměstnaní“ (zároveň studují a jsou zaměstnaní)

Nezaměstnaní mimo vzdělávání = nezaměstnaní, nestudující

Ve vzdělávání a mimo pracovní sílu = studující denního, respektive prezenčního vzdělávání/studia, kteří nepatří do kategorie „zaměstnaní“ (tzn. „pouze“ studují)

Zaměstnaní mimo vzdělávání = zaměstnaní, nestudující

Nezaměstnaní ve vzdělávání = nezaměstnaní účastníci se rekvalifikačních kurzů

Mimo pracovní sílu i vzdělávání = ekonomicky neaktivní, kteří nestudují (ženy na mateřské dovolené, ženy v domácnosti, občané s průkazem ZTP, ZTP/P, osoby dlouhodobě nemocné, starobní důchodci)¹⁵

Zdroj dat

➤ ČSÚ – Výběrové šetření pracovních sil, přepočtené průměry za rok 2007

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Pro práci s ukazatelem jsme rozdělili populaci ve věku 15–29 let do dvou základních kategorií:

1. ti, kteří jsou ve vzdělávání,
2. ti, kteří jsou mimo vzdělávání.

Z výsledků vyplynulo, že nadpoloviční většina mladých lidí ve věku 15–29 let se nachází v kategorii „mimo vzdělávání“ (55,2 %), přičemž nejčastěji jsou „zaměstnaní“ (43,5 %). Již menší podíl tvoří ti, kteří jsou „ve vzdělávání“, tzn. studují (44,8 %).¹⁶ U žen je dále významná i kategorie „mimo pracovní sílu i vzdělávání“, neboť do této kategorie se řadí období mateřské a rodičovské dovolené, kterou nastupují v absolutní většině ženy a přerušují tak svou pracovní (případně studijní) kariéru.

Největší podíl mladých lidí, kteří jsou „ve vzdělávání“, lze nalézt v nejmladší sledované věkové skupině 15–19 let, kde se 92,7 % mladých lidí z této věkové kategorie nějakým způsobem vzdělává. Tento vysoký podíl je pochopitelný, neboť jde o skupinu mladých lidí, kteří dokončili základní vzdělávání a ve většině pokračují ve vzdělávání na střední škole. Spolu s rostoucím věkem však podíl studujících rapidně klesá: ve věkové skupině 20–24 let již studuje (opět máme na mysli pouze studenty denního studia) jen 42,1 % lidí a ve věku 25–29 let je „ve vzdělávání“ již necelých 9,0 % mladých lidí. Je tak zřejmé, že se zvyšujícím se věkem se mladí lidé přesouvají z kategorie studujících mezi zaměstnané, případně nezaměstnané.

Ve srovnání s rokem 2006 došlo ve všech věkových kategoriích k nárůstu studujících. V nejmladší věkové skupině (15–19 let) se podíl studujících zvýšil o 1,7 procentního bodu, ve věkové skupině 20–24 let o 2,1 procentního bodu a v „nejstarší“ věkové skupině 25–29 let o 1,3 procentního bodu. Je zde patrný pozitivní trend zvyšování podílu studujících v mladé populaci, kdy ve srovnání s rokem 2005 je posun ještě výraznější: v nejmladší věkové skupině (15–19 let) o 4,9 procentního bodu, ve věkové skupině 20–24 let o 5,5 procentního bodu a v nejstarší věkové skupině 25–29 let o 1,9 procentního bodu. Je zřejmé, že podíl studujících v posledních letech neustále roste.

Pokud se podíváme podrobněji na skupinu **mladých lidí ve vzdělávání, pak lze jednoznačně říci, že zastoupení zaměstnaných a nezaměstnaných je u studující populace ve věku 15–29 let takřka zanedbatelné:** pokud vezmeme za základ všechny osoby ve vzdělávání, pak pouze 6,1 % je zaměstnaných a 0,4 % nezaměstnaných. Zbývajících 93,6 % mladých lidí jsou ekonomicky neaktivní, tzn. „pouze“ stu-

dují. Velmi nízký podíl studujících, kteří jsou zaměstnaní, není z hlediska následného hledání zaměstnání příliš pozitivní. Je však nutné si uvědomit, že do sledované kategorie patří pouze studenti denního studia, kteří mají zároveň trvalý zaměstnanecký poměr – takových zřejmě v celkovém kontextu není mnoho. V naší analýze již nejsou zachyceny údaje za vzdělávání při zaměstnání, které by jistě ukázaly, že podíl lidí, kteří jsou zaměstnaní a přitom studují, je daleko vyšší. Současně do této kategorie jsou zahrnuti i studenti na středních školách, kde se souběh zaměstnání a studia objevuje zřídka. Pokud se podíváme na jednotlivé věkové kategorie, vidíme, že ve starších věkových kategoriích je poměr zaměstnaných studujících vyšší. V nejmladší **věkové skupině 15–19 let pracuje při studiu pouze 0,8 %** mladých lidí a 99,0 % je neaktivních. Ve věkové kategorii **20–24 let studuje a zároveň pracuje 8,1 %** populace a 91,4 % je neaktivních, ale ve věkové kategorii **25–29 let již je zaměstnaných 40,9 % studujících** a pouze 57,7 % je neaktivních.

V rámci kategorie „ve vzdělávání“ je dále položka „nezaměstnaní“. Jde o zvláštní případ, kdy má dotyčný status studujícího-nezaměstnaného, v podstatě jde o období, v němž mladý člověk podstupuje nějaký druh **rekvalifikace**. Jak je uvedeno v předchozím odstavci, podíly osob v této kategorii jsou velmi malé, a to ve všech věkových skupinách. Tato skutečnost poukazuje na mizivý význam rekvalifikací v současné době – v celkovém kontextu trhu práce existuje jen velmi malý podíl těch, kteří nějaký druh rekvalifikace podstoupili. Tento údaj je alarmující zejména z pohledu zapojení do pracovních struktur, kdy jde o zcela opomíjený proces.

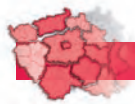
Při podrobnějším pohledu na kategorii **„nezaměstnaní mimo vzdělávání“** (tzn. „běžní“ nezaměstnaní) vidíme, že do této kategorie spadá ve věku 15–29 let z celé této kategorie 3,5 % osob. Tento podíl je relativně nejvyšší ve věkové kategorii 20–24 let (4,6 %), kdy koresponduje s přechodem absolventů škol na trh práce (viz kap. E.2).

Pokud se nyní podíváme na ukazatel **z genderového pohledu**, tedy na rozdíly v postavení mužů a žen, lze říci, že hodnoty se od sebe příliš neliší, pokud jde o zastoupení mezi studujícími a mezi těmi, kteří jsou „mimo vzdělávání“. Zcela jiná situace však panuje v kategorii „mimo pracovní trh a vzdělávání“, kde jsou genderové rozdíly zřetelné. Kategorie **„mimo pracovní sílu i vzdělávání“** představuje **nejvýraznější diferenační faktor** v pracovním a vzdělávacím statusu **mužů a žen**. Podíl žen, které patří do této skupiny, je výrazně vyšší než mužů. Hlavní příčinou je zde odchod žen na mateřskou a následnou rodičovskou dovolenou. Podíly žen v této kategorii s věkem významně rostou a kulminují zejména v nejstarší věkové kategorii: zatímco ve věku 15–19 let je „mimo pracovní sílu i vzdělávání“ pouze 1,6 % žen a 1,1 % mužů, ve věkové skupině 20–24 let je to již 11,1 % žen (mužů 2,0 %) a ve věku 25–29 let jde již o 29,3 % žen a o 2,1 % mužů. Současně ze srovnání s předchozími roky vyplývá, že zejména v mladších věkových skupinách došlo ke snížení podílu žen v této kategorii. V roce 2005 bylo „mimo vzdělávání i mimo pracovní sílu“ ve věkové skupině 15–19 let 6,1 % žen, v roce 2006 šlo o 1,8 % a v roce 2007 o již uvedených 1,6 %. Ve věkové skupině 20–24 let bylo v roce 2005 v této kategorii 14,6 %, v roce 2006 šlo o 10,6 % a v roce 2007 pak o 11,1 % žen. V nejstarší věkové skupině 25–29 let bylo v roce 2005 v této kategorii 30,7 % žen, v roce 2006 takřka stejný podíl, a to 30,4 %, a v roce 2007 došlo k mírnému poklesu na 29,3 %. Jak vidíme, k nejvýraznějšímu poklesu dochází v nejmladší věkové skupině. V ostatních věkových skupinách jsou změny minimální.

Také u kategorie „nezaměstnaní mimo vzdělávání“, tedy „tradičních“ nezaměstnaných, jsou zajímavé **genderové rozdíly**. Na jedné straně ve všech sledovaných kategoriích se rozdíl mezi muži a ženami pohybuje v rozmezí 0,3 až 1,2 procentního bodu, na straně druhé je patrné, že zatímco **v mladších věkových kategoriích je nezaměst-**

¹⁵ Určitá část populace zůstává trvale mimo pracovní trh i vzdělávání – jedná se o osoby, které buď pracovat nechtějí, tzv. „na okraji společnosti“ („dobrovolní“ bezdomovci, drogově závislí, ...) nebo nemohou z důvodu nemoci, trvalého či dočasně zdravotního postižení (osoby umístěné v ústavech sociální péče, invalidní občané aj.), popř. obojí. Tito lidé tvoří ve většině společností okolo 4 %.

¹⁶ Jde o studenty denního, respektive prezenčního vzdělávání, viz metodika.

nanost vyšší u mužů, v nejstarší věkové kategorii je vyšší u žen, a to o 0,5 procentního bodu. V nejmladší věkové skupině 15–19 let činí podíl u mužů 2,0 % a u žen 1,5 %. Ve věku 20–24 let nezaměstnanost u obou pohlaví vzrostla, přičemž genderové rozdíly taktéž mírně vzrostly na 1,2 procentního bodu. Podíl nezaměstnaných mužů zde činí 5,2 %, žen 4,0 %. V nejstarší věkové skupině 25–29 let nezaměstnanost u mužů klesla na 3,8 %, u žen naopak vzrostla na 4,3 %. Jak vidíme, rozdíly nejsou nijak výrazné, přesto je zajímavé, že u mužů nezaměstnanost v nejstarší věkové skupině klesá, kdežto u žen mírně stoupá.

Regionální rozdíly

Situace v jednotlivých regionech je v podílu zastoupení mladých lidí ve vzdělávání a mimo něj odlišná. V kategorii „ve vzdělávání“ je nejvíce mladých lidí ve věku 15–29 let v Praze (48,8 %), Jihomoravském (47,9 %), Královéhradeckém (47,8 %), Zlínském (46,6 %) a Moravskoslezském kraji (46,0 %). Naopak nejméně mladých lidí ve vzdělávání je v Karlovarském (39,1 %) a Ústeckém kraji (39,2 %). V ostatních krajích překračuje podíl mladých lidí ve vzdělávání 40 %. Ve srovnání s předchozími roky došlo ve všech krajích k nárůstu počtu mladých lidí ve vzdělávání. Dá se říci, že ve srovnání s rokem 2006 si nejméně polepšil kraj Vysočina (nárůst pouze o 0,3 procentního bodu) a Praha (nárůst o 0,9 procentního bodu). K největšímu nárůstu podílu mladých lidí ve vzdělávání v meziročním srovnání došlo v Libereckém (5,5 procentního bodu), Plzeňském (4,3 procentního bodu), Ústeckém (3,3 procentního bodu) a Jihomoravském kraji (3,3 procentního bodu). Je potěšitelné, že k nárůstu mladých lidí ve vzdělávání dochází i v krajích, kde je tento podíl nejnižší. V roce 2005 bylo v Ústeckém kraji ve vzdělávání pouze 33,4 % mladých lidí a v roce 2006 pouze 36 %. V Karlovarském kraji šlo v roce 2005 o 32,1 %, v roce 2006 již o 37,1 % a v roce 2007 o již uvedených 39,1 %. Je zde tedy patrný pozitivní trend ve vývoji vzdělanostní struktury mladých lidí.

Pokud se podíváme na nejmladší věkovou kategorii 15–19 let, pak nejvíce takto mladých lidí studuje v Praze (96,6 %), Královéhradeckém (94,3 %) a Jihomoravském kraji (94,1 %). Nejméně jich studuje v Karlovarském kraji (84,5 %). V ostatních krajích studuje vždy více než 90 % odpovídající populace.

Ve věku 20–24 let najdeme nejvíce studujících v Praze, kde jde o 56,5 % mladých lidí. S mírným odstupem následuje Královéhradecký (49,2 %), Jihomoravský (47,4 %), Plzeňský (45,4 %) a Zlínský kraj (45,2 %). Nejmenší podíl studujících z této věkové kategorie najdeme

opět v Ústeckém (27,6 %) a Karlovarském kraji (32,4 %) a v kraji Vysočina (33,7 %).

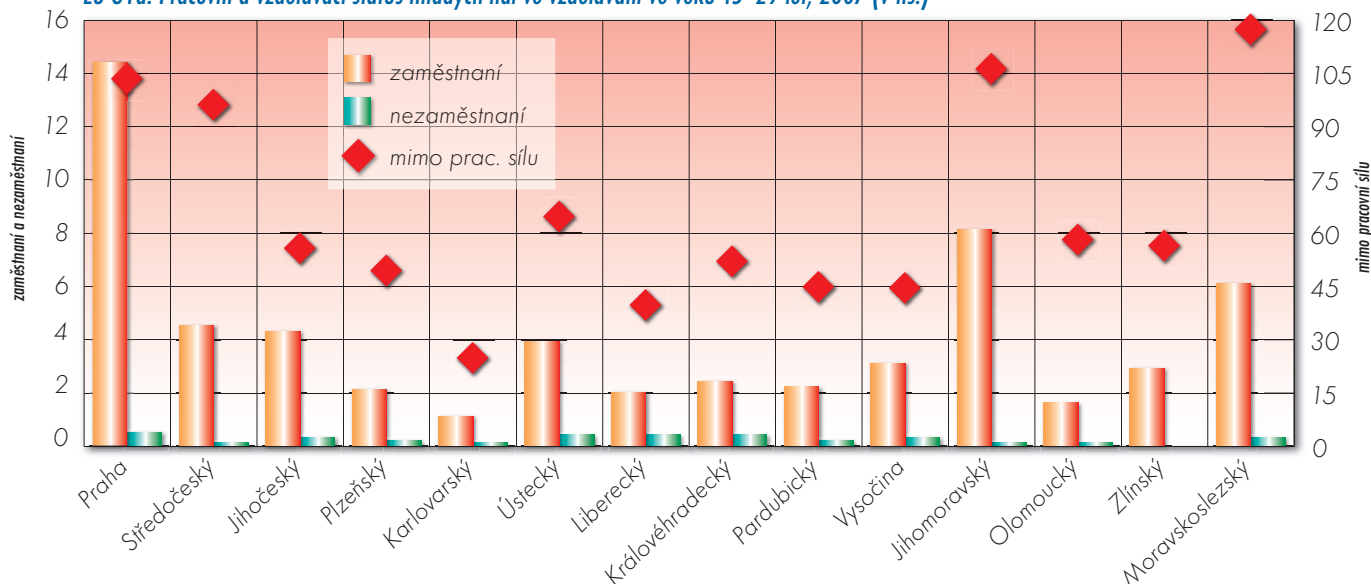
Ve věkové skupině 25–29 let studuje nejvíce mladých lidí opět v Praze, a to 14,5 %, přičemž celostátní průměr činí 9,0 %. Následuje Jihomoravský s 12,3 % a Liberecký s 11,2 %. V ostatních krajích je podíl studujících nižší než 10 %. Nejnižší podíl pak evidujeme v Karlovarském (5,3 %), Olomouckém (5,8 %), Středočeském (5,9 %) a Libereckém kraji (5,9 %).

Uvedené trendy v podstatě kopírují údaje o účasti na jednotlivých stupních vzdělávání. Čím vyšší je zastoupení osob s nejvyšším (terciárním) vzděláním v daném kraji, tím vyšší je i zastoupení kategorie studujících. Současně jde také o kraje, které jsou centry vysokoškolského vzdělávání (Praha, Brno, Hradec Králové atd.). Mezi kraje s nejnižším zastoupením mladé studující populace patří jednoznačně Ústecký a Karlovarský kraj. V těchto krajích je podíl studujících výrazně nižší než v ostatních regionech. Zároveň je však potěšitelné, že ve všech sledovaných kategoriích i v krajích s nízkým zastoupením studujících jejich podíl dlouhodobě narůstá.

Již v úvodu kapitoly jsme uvedli, že podíl zaměstnaných je mezi studujícími¹⁷ velmi nízký. Při studiu je zaměstnáno jen velmi malé množství mladých lidí (6,1 % z celkového počtu studujících). Tuto průměrnou hodnotu přesahuje nejvíce Praha, kde z celkového počtu mladých lidí ve vzdělávání je zaměstnaných 12,3 %, což je o 6,2 procentního bodu více, než je republikový průměr. Druhým krajem s nejvyšším zastoupením zaměstnaných mezi studujícími je Jihočeský kraj, kde jde o 7,2 % zaměstnaných ve vzdělávání, což je o 1,1 procentního bodu více, než je republikový průměr. Následují kraje Jihomoravský (7,1 %) a Vysočina (6,5 %). Nejméně zaměstnaných, kteří studují, najdeme mezi mladými lidmi v Olomouckém (2,7 % ze všech studujících) a Plzeňském kraji (4,1 % ze všech studujících). Taktéž zastoupení osob účastnících se rekvalifikací („nezaměstnaní ve vzdělávání“) je ve všech krajích takřka zanedbatelné. Nejvíce těchto studujících najdeme v Libereckém (1 % ze všech studujících) a Královéhradeckém kraji (0,7 %), v kraji Vysočina (0,6 % ze všech studujících) a dále v krajích Pardubickém, Ústeckém a Jihočeském, kde jde shodně o 0,5 % ze všech mladých lidí ve vzdělávání. Takto nízké zastoupení nezaměstnaných ve vzdělávání je nepříznivé, neboť rekvalifikace tvoří jeden z účinných nástrojů úspěšného (znovu)začleňování nezaměstnaných osob na trh práce. Ze-

¹⁷ Připomínáme, že jde o údaje o studujících v denním studiu.

E3 G1a: Pracovní a vzdělávací status mladých lidí ve vzdělávání ve věku 15–29 let, 2007 (v tis.)

jména je znepokojující, že jde o dlouhodobý trend, který se nijak výrazně nemění.

V kategorii „mimo vzdělávání“ je důležitá podkategorie nezaměstnaní, v níž se v podstatě odráží míra nezaměstnanosti mladých lidí do 30 let, popř. míra nezaměstnanosti absolventů škol. Procento nezaměstnaných mezi mladými lidmi tak představuje důležitou charakteristiku vypovídající o sociálně-ekonomické situaci daného regionu. Celorepublikový průměr činí 3,5 % pro populaci ve věku 15–29 let, přičemž nejvyšší podíl nezaměstnaných v tomto věku je z pohledu krajů v Ústeckém (7,1 %), Karlovarském (6,2 %) a Moravskoslezském kraji (4,9 %). Naopak nejmenší zastoupení nezaměstnaných mladých lidí nalezneme – v souladu s nízkými mírami nezaměstnanosti – v Praze (1,6 %), Královéhradeckém (2,3 %), Jihočeském (2,4 %), Středočeském (2,5 %), a Plzeňském kraji (2,6 %). Příznivá v této souvislosti je zejména skutečnost, že ve srovnání s rokem 2006 došlo ve všech krajích k poklesu podílu nezaměstnaných, a to v průměru o 1,9 procentního bodu. Nejvýraznější pokles byl zaznamenán v Moravskoslezském (o 4 procentní body ve srovnání s rokem 2006), Ústeckém (o 3,8 procentního bodu), Jihomoravském (o 2,5 procentního bodu) a Karlovarském kraji (o 2,5 procentního bodu). K nejnižšímu poklesu došlo v Praze (o 0,4 procentního bodu) a ve Středočeském (o 0,7 procentního bodu) a v Pardubickém kraji (o 0,8 procentního bodu), tedy v krajích, kde i v roce 2006 byl podíl nezaměstnaných do 30 let velmi nízký.

Jak jsme již uvedli výše, kategorií „mimo pracovní sílu i vzdělávání“ naplňují z velké části lidé, kteří tráví čas rodičovské či mateřské dovolené.¹⁸ V České republice se mateřská a rodičovská dovolená týká především žen, což se odráží i v těchto statistikách. Doba, kterou ženy stráví na mateřské, respektive rodičovské dovolené, je v jednotlivých krajích různá. Při pohledu na ženskou populaci věku 15–29 let je zjevné, že doba, kterou ženy stráví na mateřské dovolené, souvisí s „načasováním“ narození prvního dítěte. Pokud ženy odloží narození prvního dítěte na pozdější dobu, tzn. 30 let a později, v našich údajích nefigurují. Pokud se jim první dítě narodilo před 30. rokem života, pak naplňují kategorii „mimo pracovní sílu i vzdělávání“. Je zajímavé, jak odlišně se chovají ženy v jednotlivých krajích. Krajem s největším zastoupením žen v této věkové skupině v kategorii „mimo pracovní

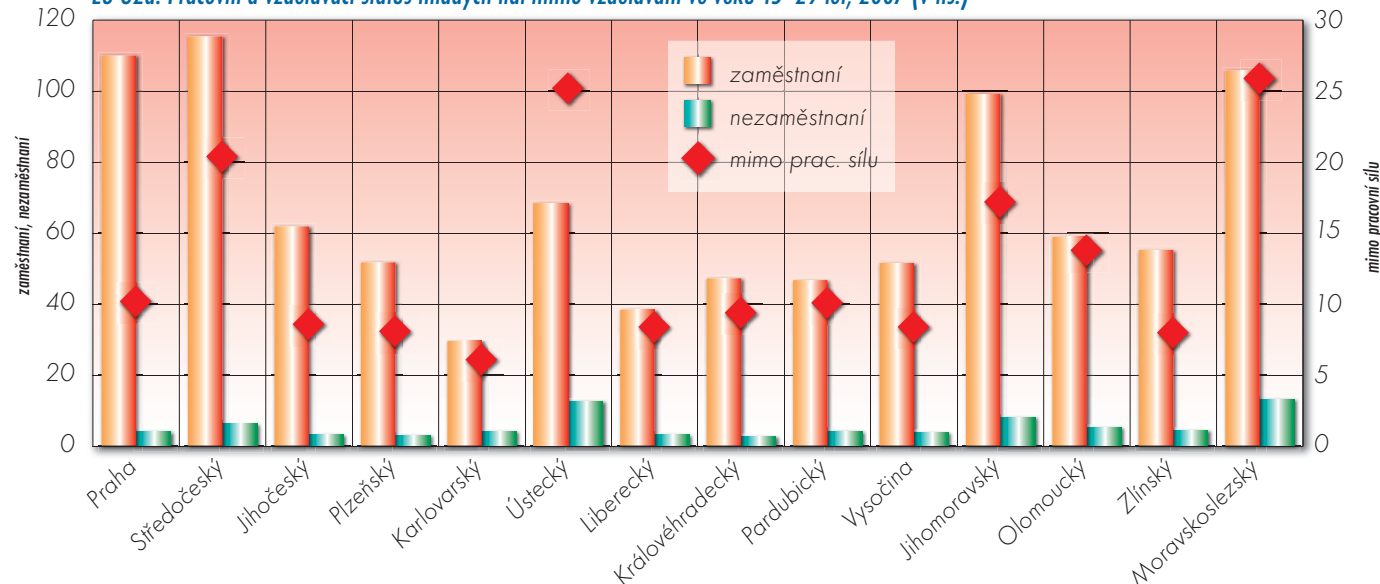
sílu i vzdělávání“ je Ústecký kraj (27,1 % oproti celorepublikovému průměru 15,1 %). Jak víme z předchozích údajů, jde o kraj s vysokou nezaměstnaností a zároveň s nízkým podílem mladých lidí, kteří studují. S odstupem následují kraje Olomoucký, Pardubický, Karlovarský a Moravskoslezský, kde se podíl žen v této kategorii pohybuje v rozmezí 17–18 %. Na druhé straně kontinua pak stojí Praha (7,6 %), kde je zastoupení žen nižší o 20,1 procentního bodu, než je tomu v Ústeckém kraji, a o 8,1 procentního bodu, než je celostátní průměr. Dalšími kraji s nízkým zastoupením žen v této kategorii jsou Zlínský (10,6 %), Jihočeský (12,1 %) a Plzeňský kraj (12,6 %), kde je však podíl žen této kategorie vyšší o 3,1 až 5,6 procentního bodu, než je tomu v Praze. Ačkoliv se podíl žen v této kategorii ve srovnání s rokem 2006 nevýrazně snížil (o 0,5 procentního bodu), v Ústeckém kraji vzrostl o 4,3 procentního bodu a naopak nejvýraznější pokles jsme zaznamenali ve Zlínském kraji, a to o 2,9 procentního bodu.

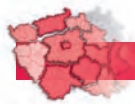
Pokud se u žen v rámci kategorie „mimo pracovní sílu i mimo vzdělávání“ podíváme na nejstarší věkovou skupinu 25–29 let, vidíme, že sem patří 29,3 % žen příslušného věku. Dva krajní body zde představují Praha a Ústecký kraj. V Praze do této kategorie patří pouze 12,2 % žen, což je o 17,1 procentního bodu méně, než je republikový průměr. Druhým extrémem je Ústecký kraj, kde do této kategorie spadá 46,3 % žen, což je o 13,7 procentního bodu více, než je průměrná republiková hodnota. U ostatních krajů již takové rozdíly nejsou, kdy například druhým krajem s nejnižším zastoupením žen této skupiny je Zlínský kraj, kde však je „mimo pracovní sílu i mimo vzdělávání“ pouze 23 % žen. Naopak druhým krajem s nejvyšším zastoupením žen „mimo pracovní sílu i mimo vzdělávání“ je Královéhradecký kraj, kde jde o 36,4 % žen dané věkové skupiny.

Pracovní a vzdělávací status mladých lidí ve věku 15–29 let úzce souvisí se situací v daném regionu, a to zejména se stavem zaměstnanosti a nezaměstnanosti. Také vzdělanostní úroveň populace v regionu má silný vliv na postavení mladých lidí. Vyšším podílem mladých lidí, kteří studují, jsou charakteristické především kraje Praha, Královéhradecký, Jihomoravský a Zlínský, což jsou současně kraje, kde jsou vysoké podíly lidí s vyšším vzděláním. Zároveň zejména v Praze a Středočeském kraji je nízká úroveň nezaměstnanosti a Praha má i velmi nízký podíl mladých žen v kategorii „mimo pracovní sílu i vzdělávání“. Na opačném konci pomyslného kontinua ohledně zastoupení mladých lidí ve vzdělávání stojí Ústecký a Karlovarský kraj. Pro tyto kraje je charak-

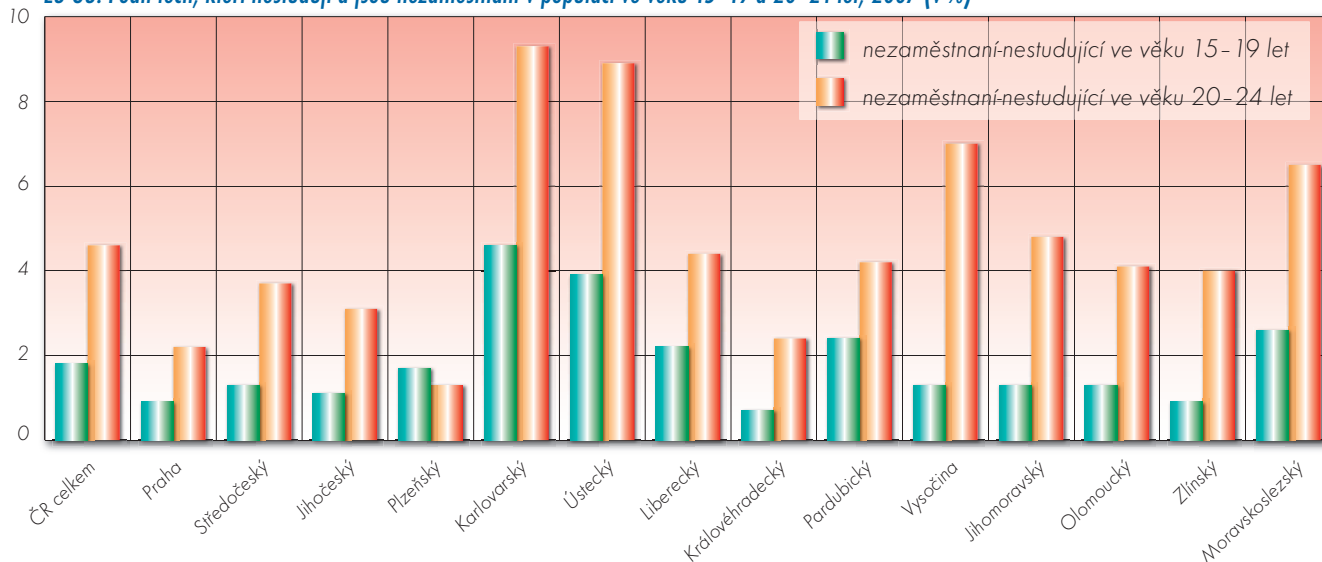
¹⁸ Kromě těch, kteří jsou na mateřské či rodičovské dovolené, patří do této kategorie ženy v domácnosti, občané s průkazem ZTP, ZTP/P, osoby dlouhodobě nemocné a starobní důchodci.

E3 G2a: Pracovní a vzdělávací status mladých lidí mimo vzdělávání ve věku 15–29 let, 2007 (v tis.)

E3 G3: Podíl těch, kteří nestudují a jsou nezaměstnaní v populaci ve věku 15–19 a 20–24 let, 2007 (v %)

teristická vyšší míra nezaměstnanosti a současně nižší zastoupení lidí s vyšším odborným nebo vysokoškolským vzděláním. V Ústeckém kraji je navíc poměrně malé zastoupení mladých lidí ve vzdělávání a vysoký podíl žen „mimo pracovní sílu i mimo vzdělávání“. Ve všech krajích je pak velmi negativní zjištění, že jen mizivý počet mladých lidí podstupuje rekvalifikace, kdy účast na rekvalifikacích na „plný úvazek“ představuje ve všech krajích u mladé populace pouze okrajový jev.

E 4 Výdělky a dosažené vzdělání

Vzdělání je jedním z nejvýznamnějších atributů, který ovlivňuje život daného člověka a hraje významnou roli při jeho uplatnění na trhu práce, tedy jeho profesním zařazení. Vzdělanější jedinec spíše disponuje kvalifikací, kterou zaměstnavatelé vyhledávají a oceňují, než jedinec s nižším vzděláním a kvalifikací. Osoby s vyšším vzděláním a kvalifikací mají na trhu práce lepší postavení a jsou navíc flexibilnější, zpravidla se lépe učí nové věci a orientují se v nových podnětech, rychleji zvládají a využívají nové technologie a nemají problémy pracovat s informacemi. Je tedy logické, že kvalifikačně náročná povolání, kterých stále přibývá, vyžadují jedince s vyšším vzděláním a vyšší kvalifikací. To vše se nutně projevuje i na individuálních přínosech, které jedinec získává za svou práci.

Vzdělání jako jednoznačný zisk z individuálního pohledu přináší vyšší socioekonomický status a zpravidla lepší finanční ohodnocení, ale souvisí také s „kvalitou života“, tedy schopností orientace v nových informacích a nalézání přístupu k nim a schopností kriticky hodnotit. Z individuálního pohledu budeme věnovat pozornost především ekonomickým ziskům ze vzdělávání a mezi nimi především ziskům ze zaměstnání. Z pohledu ekonomických zisků ze zaměstnání musíme mít na paměti, že uváděné ukazatele sledují pouze jednu, a to zaměstnaneckou stranu vztahu (druhou stranou je strana zaměstnavatelská). Zisky ze vzdělávání nabývají mnohem rozmanitějších podob než pouze podobu vyšší mzdy a prestižnějšího postavení ve společnosti. S vyšším vzděláním získává totiž jedinec i větší kulturní či politický přehled, což představuje další přínos nejen pro něj, ale i pro celou společnost.

Přínosy ze vzdělání jsou tedy neméně významné i z celospolečenského hlediska. Právě nejvíce vzdělaní a kvalifikovaní lidé jsou hlavní silou a významným faktorem potenciálních možností

ekonomického a kulturního rozvoje a konkurenceschopnosti jednotlivých regionů. V důsledku permanentního zvyšování kvalifikační náročnosti většiny profesí mají šanci dlouhodobě uspět pouze ti, kdo jsou připraveni, tzn. vybaveni určitými znalostmi, schopnostmi a dovednostmi. V rámci trendů trhu práce kontinuálně ubývá nekvalifikovaných a málo kvalifikovaných pracovních pozic, což stále více ztěžuje zaměstnatelnost osob s nízkým vzděláním. Navíc stále výrazněji vystupuje do popředí fenomén nezaměstnanosti, který je jasně viditelným důsledkem výrazně ztížené situace méně vzdělaných osob na trhu práce. Mezi kritické skupiny patří především lidé s nízkým vzděláním a kvalifikací, čerství absolventi škol a dále i jednotlivé věkové kategorie či nějakým způsobem postižení lidé; často se hovoří též o nepříznivém postavení žen s malými dětmi i žen obecně.

Na individuální úrovni má vzdělávání poskytnout především orientaci ve společnosti a kvalifikaci pro uplatnění se ve světě práce. Na celospolečenské úrovni pak proces vzdělávání slouží zejména k předávání základních společenských hodnot, výchově k občanství a přípravě kvalifikovaných lidských zdrojů pro ekonomiku.

Ekonomické zisky ze vzdělání jsou spojeny se schopností vyhovět náročným podmínkám moderní ekonomiky a pracovního trhu. Vzdělávání, které vede k osobnímu rozvoji a ke spokojenosti lidí, se může navíc promítnout i do vyšší výkonnosti na pracovištích a následně i do vyšší produktivity práce. V této souvislosti je podpora celoživotního vzdělávání a dalšího profesního rozvoje jedince naprosto nezbytná. Každý člověk se musí přizpůsobovat novým trendům, které pronikají do jeho života a do života společnosti.

Jako základní zisk ze vzdělávání zde lze vnímat dvě charakteristiky – schopnost získat a udržet si odpovídající zaměstnání (zaměstnatelnost) a finanční ohodnocení práce. Tyto charakteristiky jsou popsány prostřednictvím ukazatelů E1 Ekonomická aktivita podle úrovně dosaženého vzdělání a E4 Výdělky a dosažené vzdělání.

E 4.1 Průměrné mzdy podle nejvyššího dosaženého vzdělání

Vzdělaní a kvalifikovaní lidé jsou významným faktorem potenciálních možností rozvoje a konkurenceschopnosti jednotlivých regionů. Lidé, kteří disponují perspektivní, vysokou a navíc v daném čase „nedostatkovou“ kvalifikací a jsou flexibilnější, nacházejí práci snadněji a jsou i lépe odměňováni než lidé, kteří mají nízké vzdělání a nepříliš hlubokou kvalifikaci a kteří nemají zájem svou kvalifikaci rozvíjet, případně

měnit. Navíc při změnách ve struktuře odvětví ekonomiky a růstu obecné úrovně kvalifikační náročnosti postupně na trhu práce ubývá pozic, které jsou vhodné pro níže kvalifikované pracovníky.

V této kapitole je pozornost věnována analýze mzdových rozdílů mezi kraji se zaměřením na populaci celkem a na jednotlivé úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání. Jsou sledovány průměrné mzdy jak v podnikatelské a nepodnikatelské sféře celkem, tak v nepodnikatelské sféře samostatně.

Průměrné mzdy v podnikatelské a nepodnikatelské sféře

Charakteristika ukazatele

Ukazatel charakterizuje **průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců** (sbírané v kumulaci od počátku roku do konce sledovaného období, tedy za 1.–4. čtvrtletí 2007).

Plat je definován podle § 109 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, jako peněžité plnění poskytované za práci zaměstnanci zaměstnavatelem. Mzda je definovaná jako peněžité plnění a plnění peněžité hodnoty (naturální mzda) podle § 109 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Podávaný přehled je přitom uveden **podle úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání** ve členění podle mezinárodní klasifikace ISCED-97, tj. na platy podle nejvyššího dosaženého vzdělání – se základy vzdělání a základním vzděláním (ISCED 1+2), středním vzděláním a středním vzděláním s výučním listem (ISCED 3C), středním vzděláním s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia (ISCED 3A+4), vyšším odborným, případně pomaturitním vzděláním (ISCED 5B), vysokoškolským vzděláním (ISCED 5A+6), a průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců celkem.¹⁹

Metodika výpočtu

Informační systém o průměrném výděлку (ISPV) je systém pravidelného monitorování výdělkové úrovně a pracovní doby zaměstnanců v České republice a jednotlivých regionech formou statistického šetření. Sledovanými ukazateli výdělkové úrovně jsou hodinový výdělek a hrubá měsíční mzda zaměstnanců za sledované období (šetření provádí MPSV, zpracovatelem ISPV je Trexima, spol. s r. o. Zlín).

Nejdůležitějším kritériem pro členění výsledků ISPV je příslušnost šetřeného ekonomického subjektu k podnikatelské, nebo nepodnikatelské sféře. V ISPV se zařazují do podnikatelské sféry ekonomické subjekty, které odměňují podle § 109 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Nepodnikatelskou sféru tvoří v ISPV subjekty, které odměňují podle § 109 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Zatímco v podnikatelské sféře (ISPV-PS) probíhá šetření se čtvrtletní periodicitou, v nepodnikatelské sféře (ISPV-NS) je šetření prováděno pololetně. Zdrojem dat pro nepodnikatelskou sféru je Informační systém o platech (ISP), který je spravován Ministerstvem financí.

ISPV-PS jako mzdové šetření se čtvrtletní periodicitou monitoruje výdělkovou úroveň jednotlivých zaměstnání podle klasifikace KZAM-R (klasifikace zaměstnání – rozšířená) v České republice. Výběrovými jednotkami šetření ISPV-PS jsou ekonomické subjekty, na které se vztahuje zpravodajská povinnost. Základním souborem ISPV-PS jsou aktivní ekonomické subjekty z registru ekonomických subjektů (RES), které mají 10 a více zaměstnanců a přísluší do podnikatelské sféry a do institucionálních sektorů: nefinanční politiky, finanční instituce nebo vládní instituce. Šetření provádí pracoviště státní statistické služby MPSV, jeho zpracovatelem je Trexima, spol. s r. o. Zlín.

ISPV-NS jako platové šetření monitoruje s půlroční periodicitou výdělkovou úroveň jednotlivých profesí podle klasifikace KZAM-R v České republice. Základním souborem ISPV-NS je soubor ekonomických subjektů definovaný „Automatizovaným rozpočtovým informačním systémem“ (ARIS) spravovaným Ministerstvem financí (MF). Informační systém MF – ARIS obsahuje informace z účetního a finančního výkaznictví organizačních složek státu, kapitol státního rozpočtu, státních příspěvkových organizací, státních fondů, územních samosprávných celků a jimi zřizovaných příspěvkových organizací v ČR. Statistické šetření ISPV-NS využívá dat Informačního systému o platech, provozovaného Ministerstvem financí.

Hodinový výdělek je přímo zjišťovaný údaj, který je definován jako průměrný hodinový výdělek zaměstnance v posledním čtvrtletí sledovaného období podle § 351 až § 362 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Hrubá měsíční mzda/plat, vypočtená z hrubé mzdy/platu za sledované období, je druhým indikátorem, který ukazuje výdělkovou úroveň. Hrubá mzda/plat je součtem mzdy/platu za práci, náhrad mzdy/platu a odměn za pracovní pohotovost. Hrubá měsíční mzda/plat a její složky se vztahují k celému sledovanému období, tj. 1.–4. čtvrtletí 2007.

Publikované tabulky obsahují hrubou měsíční mzdu/plat (příp. hodinové výdělky) podle nejvyššího dosaženého vzdělání, věkových kategorií, pohlaví, krajů, příp. podle hlavních tříd KZAM-R, kategorií zaměstnání, tarifních stupňů, kategorií odvětví OKEČ.

Zdroj dat:

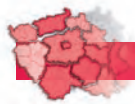
- ISPV-PS – pravidelné čtvrtletní výběrové statistické šetření průměrných výdělků Treximy, spol. s r. o. Zlín – zpracovatelské organizace za 1.–4. čtvrtletí 2007.
- ISPV-NS – pravidelné pololetní statistické šetření průměrných výdělků zpracované dle metodiky Treximy, spol. s r. o. Zlín za 1.–4. čtvrtletí 2007. Statistické šetření ISPV-NS využívá dat Informačního systému o platech, provozovaného Ministerstvem financí.

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

V této části kapitoly jsou popsány **průměrné hrubé měsíční mzdy/platy zaměstnanců podle stupňů nejvyššího dosaženého vzdělání, a to bez ohledu na to, zda jsou zaměstnání v podnikatelské nebo nepodnikatelské sféře**. Z uváděných údajů je zřejmá obecná tendence, **kdy průměrný hodinový výdělek stoupá spolu s úrovní nejvyššího dosaženého vzdělání pracovníka**. Příjmy osob s nejvyšším dosaženým vzděláním, tedy vysokoškolským, více či méně ve všech krajích značně převyšují příjmy těch, kdo mají vyšší odborné vzdělání a střední vzdělání s maturitní zkouškou. Relativně nejnižší příjmy nalezneme ve všech krajích u osob se základy vzdělání a základním vzděláním, tedy u skupiny osob, která je nejvíce ohrožena z pohledu trhu práce i nezaměstnanosti.

Průměrný hrubý měsíční výdělek za 1.–4. čtvrtletí 2007 za celý statistický soubor v rámci České republiky činil 24 627 Kč. Obecně nejnižší platy mají zaměstnanci s nejvyšším dosaženým vzděláním nižším než středním, tedy základy vzdělání a základním vzděláním (průměrná celorepubliková mzda činila 16 129 Kč). O něco vyšší platy jsou vypláceny zaměstnancům, kteří dosáhli středního vzdělání a středního vzdělání s výučním listem (celorepublikový průměr činil 19 371 Kč). U zaměstnanců s nejvyšším dosaženým vzděláním středním s maturitní zkouškou jsou platy již o poznání vyšší (25 158 Kč). Jen o něco málo vyšších platů dosahují zaměstnanci s nejvyšším dosaženým vzděláním vyšším odborným (průměrná mzda činila 26 319 Kč). Nejvyšší platy nalezneme u zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním, jejichž průměrná celorepubliková mzda činila v roce 2007 v průměru 41 697 Kč.

¹⁹ Podle klasifikace ISCED-97, tj. mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání. Od 1. 1. 2008 je klasifikace ISCED-97 státní klasifikací vzdělání.

Z předchozích údajů je zřejmé, že **průměrné platy obecně rostou se zvyšující se úrovní nejvyššího dosaženého vzdělání**, kterého zaměstnanec dosáhl. Do těchto souvislostí se samozřejmě promítají i mezikrajové rozdíly, kde **průměrné mzdy zaměstnanců odrážejí do značné míry ekonomické prostředí kraje. Průměrná výše mezd zaměstnanců tedy úzce souvisí i s celkovou ekonomickou a sociální situací v daném kraji.**

Regionální rozdíly

Průměrné hrubé měsíční mzdy v ČR celkem ve všech vzdělanostních kategoriích jsou silně ovlivněny výrazně vyšší úrovní mezd v Praze oproti ostatním krajům. Praha má mezi kraji specifické postavení z důvodu výrazně vyšší vzdělanostní úrovně obyvatelstva. Vzdělanostní struktura obyvatel Prahy, tzn. „kvalitní“ lidské zdroje, nepochybně souvisí se značným ekonomickým i kulturním potenciálem hlavního města, s umístěním centrálních úřadů a s vyšší potřebou vysokoškolsky vzdělané pracovní síly.

Průměrné hrubé měsíční platy zaměstnanců se základy vzdělání a základním vzděláním činily v Praze 18 536 Kč, což je více než průměrná mzda zaměstnanců se středním vzděláním a středním vzděláním s výučním listem v krajích Pardubickém, Královéhradeckém, Jihočeském, Jihomoravském a Zlínském. U zaměstnanců celkem bez ohledu na nejvyšší dokončené vzdělání činila průměrná výše platu v Praze 33 640 Kč.

Při hledání nejnižších průměrných platů vzhledem k celorepublikovému průměru do popředí vystupuje oblast Jihozápad, zejména Jihočeský kraj s průměrným platem 21 468 Kč, dále Severovýchod, především Pardubický kraj s průměrným platem 21 568 Kč a Střední Morava, především kraj Zlínský s průměrným platem 21 639 Kč.

Zaměříme-li se na **mimopražské kraje** (v Praze dosahují nejvyšších průměrných platů zaměstnanci ve všech vzdělanostních katego-

riích), vyniká mezi ostatními regiony zejména Středočeský kraj, který zaujímá přední místo ve výši průměrných platů zaměstnanců ve všech vzdělanostních kategoriích.

Pokud jde o **absolutní** výši průměrných platů zaměstnanců, **rozdíly v jednotlivých krajích nejsou příliš velké, v případě zaměstnanců se základy vzdělání a základním vzděláním se platy pohybují od 14 726 Kč v Jihomoravském kraji do 17 014 Kč v kraji Středočeském a 18 536 Kč v Praze. Platy zaměstnanců s nejvyšším dosaženým vzděláním středním a středním s výučním listem se v rámci jednotlivých krajů také mnoho neliší – pohybují se od 17 772 Kč v Pardubickém kraji až do 20 896 Kč v kraji Středočeském a 21 614 Kč v Praze. Ani platy zaměstnanců se středním vzděláním s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia (s výjimkou Prahy, kde pobírají v průměru 30 380 Kč) v mezikrajovém porovnání nevykazují velké rozdíly – pohybují se od 22 188 Kč ve Zlínském kraji až do 26 276 Kč v kraji Středočeském.**

Výraznější rozdíly v platech nalezneme především u zaměstnanců s nejvyšším dosaženým vzděláním vyšším odborným, příj. pomaturitním, které se pohybují od 21 932 Kč v kraji Vysočina až do 27 513 Kč ve Zlínském kraji a 31 626 Kč v Praze.

Platy zaměstnanců s nejvyšším dosaženým vzděláním vysokoškolským se v rámci mezikrajového porovnání liší nejvíce. Relativně nejméně pobírají lidé s vysokoškolským vzděláním v kraji Jihočeském (33 051 Kč) a Zlínském (33 726 Kč). Naopak nejvyšší průměrné platy vysokoškolsky vzdělaných lidí se projevují ve Středočeském kraji (44 159 Kč) a v Praze, která opět významně převyšuje výši platů v ostatních krajích (53 612 Kč). Mimo Středočeský kraj a Prahu se průměrné platy zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním pohybují v rozmezí od 33 051 Kč v Jihočeském kraji do 38 391 Kč v Karlovarském kraji.

Průměrná výše platů zaměstnanců tedy úzce souvisí s celkovou ekonomickou i sociální situací v daném kraji.

E4.1 T1: Průměrné hrubé měsíční mzdy podle nejvyššího dosaženého vzdělání v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2007, v Kč

Území		celkem		základy vzdělání a zákl. vzdělání (ISCED 1+2)		střední a střední s výučním listem (ISCED 3C)		střední s mat. zk. vč. nást. studia (ISCED 3A+4)		vyšší odborné, pomaturitní (ISCED 5B)		vysokoškolské (ISCED 5A+6)	
ČR celkem		24 627		16 129		19 371		25 158		26 319		41 697	
CZ01	Praha	33 640		18 536		21 614		30 380		31 626		53 612	
CZ011	Hlavní město Praha	33 640	(1.)	18 536	(1.)	21 614	(1.)	30 380	(1.)	31 626	(1.)	53 612	(1.)
CZ02	Střední Čechy	25 023		17 014		20 896		26 276		27 229		44 159	
CZ021	Středočeský kraj	25 023	(2.)	17 014	(2.)	20 896	(2.)	26 276	(2.)	27 229	(3.)	44 159	(2.)
CZ03	Jihozápad	22 369		15 740		19 283		23 627		24 217		34 566	
CZ031	Jihočeský kraj	21 468	(14.)	14 751	(13.)	18 303	(12.)	22 702	(13.)	24 211	(5.)	33 051	(14.)
CZ032	Plzeňský kraj	23 336	(3.)	16 638	(3.)	20 310	(3.)	24 660	(3.)	24 229	(4.)	36 280	(9.)
CZ04	Severozápad	22 380		15 835		19 347		24 526		23 672		37 522	
CZ041	Karlovarský kraj	22 099	(9.)	15 898	(7.)	19 606	(4.)	24 255	(6.)	23 138	(10.)	38 391	(3.)
CZ042	Ústecký kraj	22 486	(7.)	15 804	(9.)	19 245	(6.)	24 621	(4.)	23 851	(8.)	37 240	(5.)
CZ05	Severovýchod	22 036		15 463		18 291		23 377		23 320		36 771	
CZ051	Liberecký kraj	22 944	(5.)	16 584	(4.)	19 526	(5.)	24 365	(5.)	22 576	(13.)	37 519	(4.)
CZ052	Královéhradecký kraj	21 815	(10.)	15 105	(10.)	17 892	(13.)	23 137	(8.)	24 115	(7.)	36 658	(7.)
CZ053	Pardubický kraj	21 568	(13.)	14 811	(12.)	17 772	(14.)	22 906	(12.)	23 126	(11.)	36 357	(8.)
CZ06	Jihovýchod	22 831		15 053		18 557		23 411		22 701		36 354	
CZ061	Vysočina	21 714	(11.)	15 831	(8.)	18 813	(9.)	22 913	(10.)	21 932	(14.)	34 010	(12.)
CZ062	Jihomoravský kraj	23 314	(4.)	14 726	(14.)	18 423	(11.)	23 626	(7.)	22 972	(12.)	36 984	(6.)
CZ07	Střední Morava	21 969		15 665		18 683		22 567		25 917		34 073	
CZ071	Olomoucký kraj	22 281	(8.)	15 010	(11.)	18 861	(8.)	22 908	(11.)	23 635	(9.)	34 368	(11.)
CZ072	Zlínský kraj	21 639	(12.)	16 343	(6.)	18 509	(10.)	22 188	(14.)	27 513	(2.)	33 726	(13.)
CZ08	Moravskoslezsko	22 535		16 413		19 229		23 103		24 201		35 189	
CZ081	Moravskoslezský kraj	22 535	(6.)	16 413	(5.)	19 229	(7.)	23 103	(9.)	24 201	(6.)	35 189	(10.)

Meziroční srovnání

Ukazatel meziroční index charakterizuje **meziroční růst/pokles průměrné hrubé měsíční mzdy/platu zaměstnanců** bez ohledu na to, zda pracují v podnikatelské nebo nepodnikatelské sféře, a vyjadřuje, o kolik procent se zvýšila/poklesla mzda/plat v daném období proti stejnému období předchozího roku (tj. 1.–4. čtvrtletí 2007 oproti 1.–4. čtvrtletí 2006).

Meziroční srovnání průměrné hrubé měsíční mzdy/platu zaměstnanců je přitom členěno **podle úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání** ve členění podle mezinárodní klasifikace ISCED-97, tj. na platy podle nejvyššího dosaženého vzdělání – se základy vzdělání a základním vzděláním (ISCED 1+2), středním vzděláním a středním vzděláním s výučním listem (ISCED 3C), středním vzděláním s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia (ISCED 3A+4), vyšším odborným, případně pomaturitním vzděláním (ISCED 5B), vysokoškolským vzděláním (ISCED 5A+6), a průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců celkem.

Růst průměrné hrubé měsíční mzdy/platu zaměstnanců v 1.–4. čtvrtletí 2007 oproti 1.–4. čtvrtletí 2006 činil v průměru za ČR celkem 6,8%. Nejnižší meziroční nárůst mezd 5,5% byl zaznamenán u zaměstnanců se základy vzdělání a základním vzděláním, naopak nejvyššího meziročního nárůstu mezd bylo dosaženo u zaměstnanců se středním vzděláním a středním vzděláním s výučním listem (7,4%). U zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním činil meziroční index 6,4%, u zaměstnanců se středním vzděláním s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia 6,6%, dále u zaměstnanců s vyšším odborným, případně pomaturitním vzděláním 7,1%.

Podle nejvyššího dosaženého vzdělání zaměstnance a podle jednotlivých krajů meziroční nárůsty platů vykazovaly poměrně velké krajské diference. Hodnoty ukazatele se pohybují v poměrně velkém rozpětí u zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním – od meziročního

poklesu o 4,2% v Ústeckém kraji až do nejvyššího meziročního nárůstu o 9,8% ve Středočeském kraji. Naopak nejnižší krajské diference najdeme u skupiny zaměstnanců se středním vzděláním a středním vzděláním s výučním listem (cca 5%–10%).

Podle nejvyššího dosaženého vzdělání zaměstnance a podle krajů jsou nejvyšší hodnoty meziročního růstu průměrné měsíční mzdy/platu zaměstnanců v 1.–4. čtvrtletí 2007 proti 1.–4. čtvrtletí 2006 zaznamenány u skupiny zaměstnanců s vyšším odborným nebo pomaturitním vzděláním ve Středočeském kraji. Dále jsou nejvyšší hodnoty ukazatele v kraji Vysočina u zaměstnanců se základy vzdělání a základním vzděláním, potom v Karlovarském a Moravskoslezském kraji u skupiny zaměstnanců s vyšším odborným nebo pomaturitním vzděláním.

Naopak **nejnižší** hodnoty meziročního růstu průměrné měsíční mzdy/platu zaměstnanců v 1.–4. čtvrtletí 2007 proti 1.–4. čtvrtletí 2006 byly zaznamenány u zaměstnanců se základy vzdělání a základním vzděláním v Jihomoravském kraji a v Praze a také u zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním v Jihočeském a Karlovarském kraji. U skupiny zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním v Ústeckém kraji a u zaměstnanců se základy vzdělání a základním vzděláním ve Zlínském kraji byly zaznamenány dokonce meziroční poklesy průměrné měsíční mzdy/platu.

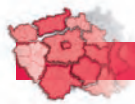
Průměrné měsíční mzdy/platy zaměstnanců odrážejí i ekonomické a sociální prostředí daného kraje.

Průměrné mzdy v nepodnikatelské sféře

Pro porovnávání průměrných platů je významný i ukazatel porovnání průměrných platů podle dosaženého vzdělání v nepodnikatelské sféře. V nepodnikatelské sféře v České republice pracuje velké množství zaměstnanců, zejména v odvětví veřejné správy a v odvětví vzdělávání. Platy těchto zaměstnanců jsou financovány převážně z prostředků státního rozpočtu.

E4.1 T2: Meziroční relativní srovnání průměrných hrubých měsíčních mezd podle nejvyššího dosaženého vzdělání v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2007 s 1.–4. čtvrtletím 2006, v Kč

Území		celkem		základy vzdělání a zákl. vzdělání (ISCED 1+2)		střední a střední s výučním listem (ISCED 3C)		střední s mat. zk. vč. nást. studia (ISCED 3A+4)		vyšší odborné, pomaturitní (ISCED 5B)		vysokoškolské (ISCED 5A+6)	
ČR celkem		6,8		5,5		7,4		6,6		7,1		6,4	
CZ01	Praha	7,3		2,8		5,1		5,8		5,9		9,7	
CZ011	Hlavní město Praha	7,3	(8.)	2,8	(12.)	5,1	(14.)	5,8	(14.)	5,9	(9.)	9,7	(2.)
CZ02	Střední Čechy	8,8		8,8		8,8		9,2		12,0		9,8	
CZ021	Středočeský kraj	8,8	(2.)	8,8	(2.)	8,8	(3.)	9,2	(2.)	12,0	(1.)	9,8	(1.)
CZ03	Jihozápad	6,7		4,8		7,6		7,2		5,1		3,4	
CZ031	Jihočeský kraj	6,5	(11.)	4,6	(11.)	7,4	(9.)	7,2	(7.)	4,9	(13.)	2,1	(13.)
CZ032	Plzeňský kraj	6,9	(9.)	5,2	(10.)	7,8	(8.)	7,0	(9.)	5,5	(10.)	4,9	(9.)
CZ04	Severozápad	9,8		9,4		13,1		12,8		7,8		8,8	
CZ041	Karlovarský kraj	6,0	(13.)	6,2	(9.)	6,4	(13.)	6,2	(13.)	10,6	(2.)	3,4	(12.)
CZ042	Ústecký kraj	4,8	(14.)	6,7	(7.)	6,5	(12.)	6,9	(11.)	8,6	(4.)	-4,2	(14.)
CZ05	Severovýchod	8,4		7,2		8,1		8,5		6,5		6,9	
CZ051	Liberecký kraj	10,0	(1.)	8,3	(3.)	8,1	(6.)	9,9	(1.)	7,0	(5.)	9,0	(3.)
CZ052	Královéhradecký kraj	7,9	(4.)	6,8	(5.)	8,3	(5.)	8,3	(3.)	6,9	(6.)	6,1	(6.)
CZ053	Pardubický kraj	7,5	(6.)	6,8	(6.)	8,5	(4.)	7,7	(5.)	5,1	(11.)	6,4	(5.)
CZ06	Jihovýchod	7,6		4,5		8,3		6,8		5,8		6,9	
CZ061	Vysočina	7,9	(3.)	11,2	(1.)	8,9	(2.)	7,1	(8.)	5,1	(12.)	4,2	(10.)
CZ062	Jihomoravský kraj	7,4	(7.)	1,6	(13.)	8,0	(7.)	6,7	(12.)	6,1	(8.)	7,6	(4.)
CZ07	Střední Morava	6,4		0,4		8,5		7,0		6,2		4,3	
CZ071	Olomoucký kraj	6,1	(12.)	6,2	(8.)	9,6	(1.)	6,9	(10.)	6,2	(7.)	3,8	(11.)
CZ072	Zlínský kraj	6,6	(10.)	-2,9	(14.)	7,3	(10.)	7,2	(6.)	4,3	(14.)	5,0	(8.)
CZ08	Moravskoslezsko	7,6		7,9		6,7		7,9		10,3		5,4	
CZ081	Moravskoslezský kraj	7,6	(5.)	7,9	(4.)	6,7	(11.)	7,9	(4.)	10,3	(3.)	5,4	(7.)

Charakteristika ukazatele

Ukazatel charakterizuje **průměrné hrubé měsíční platy zaměstnanců v nepodnikatelské sféře** (sbírané v kumulaci od počátku roku do konce sledovaného období, tedy za 1.–4. čtvrtletí 2007).

Plat je definován podle § 109 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, jako peněžitě plnění poskytované za práci zaměstnanci zaměstnavatelem. Sledovaným ukazatelem je průměrný hrubý měsíční plat vypočtený z hrubého platu za sledované období. Základním souborem ISPV–NS je soubor ekonomických subjektů, definovaný „Automatizovaným rozpočtovým informačním systémem“ (ARIS) spravovaným Ministerstvem financí. ARIS obsahuje informace z účetního a finančního výkaznictví organizačních složek státu, kapitol státního rozpočtu, státních příspěvkových organizací, státních fondů, územních samosprávných celků a jimi zřizovaných příspěvkových organizací v ČR.

Podávaný přehled je uveden **podle úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání** ve členění podle mezinárodní klasifikace ISCED-97, tj. na platy podle nejvyššího dosaženého vzdělání – se základy vzdělání a základním vzděláním (ISCED 1+2), středním vzděláním a středním vzděláním s výučním listem (ISCED 3C), středním vzděláním s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia (ISCED 3A+4), vyšším odborným, případně pomaturitním vzděláním (ISCED 5B), vysokoškolským vzděláním (ISCED 5A+6), a průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců celkem.

Metodika výpočtu

Průměrný hrubý měsíční plat je spočten na základě metodiky zpracovatelské společnosti Trexima, spol. s r. o. Hrubý plat je v ISPV – NS jednoznačně definován jako součet platu za práci, náhrad platu a odměn za pracovní pohotovost. Hrubé měsíční platy jsou za každého zaměstnance sbírané v kumulaci od počátku roku do konce sledovaného období, tedy za 1.–4. čtvrtletí 2007.

Zdroj dat:

➤ ISPV–NS – pravidelné pololetní statistické šetření průměrných výdělků zpracované dle metodiky Treximy, spol. s r. o. Zlín za 1.–4. čtvrtletí 2007. Statistické šetření ISPV–NS využívá dat Informačního systému o platech provozovaného Ministerstvem financí.

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Stejně jako v případě průměrného hrubého měsíčního výdělku v podnikatelské a nepodnikatelské sféře celkem se i v nepodnikatelské sféře projevuje trend vyššího výdělku souvisejícího s vyšší úrovní dosaženého vzdělání. Jednou z výjimek je kategorie zaměstnanců s vyšším odborným a pomaturitním vzděláním, kde však je průměrná celorepubliková hodnota výdělku zaměstnanců ovlivněna nižšími výděly v Pardubickém kraji, Jihomoravském kraji a v kraji Vysočina.

Průměrný hrubý měsíční výdělek zaměstnance v nepodnikatelské sféře činil v 1.–4. čtvrtletí 2007 celkem 23 650 Kč. Tento průměrný výdělek převyšovaly pouze platy zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním, kteří pobírali vzhledem k ostatním kategoriím výrazně nejvíce, a to 30 356 Kč.

Pod úrovní průměrné celorepublikové mzdy se v nepodnikatelské sféře v roce 2007 pohybovaly průměrné platy zaměstnanců nejen nižších vzdělanostních kategorií. Zaměstnanci se základy vzdělání a základním vzděláním pobírali v průměru 12 940 Kč, zaměstnanci se středním vzděláním a středním vzděláním s výučním listem dosáhli průměrného platu 15 759 Kč. Ani platy zaměstnanců s dosaženým středním vzděláním s maturitní zkouškou nepřekročily celorepublikový průměr a dosáhly v průměru 23 231 Kč, dokonce nižší byl republikový průměrný plat zaměstnanců s vyšším odborným a pomaturitním vzděláním (22 855 Kč).

Regionální rozdíly

I v příjmové situaci zaměstnanců nepodnikatelské sféry, stejně jako v příjmové situaci zaměstnanců celkem (tj. v podnikatelské i ne-

E4.1 T1a: Průměrné hrubé měsíční platy podle nejvyššího dosaženého vzdělání (zákon č. 262/2006 Sb., § 109 odst. 3, ZP) v nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2007, v Kč

Území		celkem		základy vzdělání a zákl. vzdělání (ISCED 1+2)		střední a střední s výučním listem (ISCED 3C)		střední s mat. zk. vč. nást. studia (ISCED 3A+4)		vyšší odborné, pomaturitní (ISCED 5B)		vysokoškolské (ISCED 5A+6)	
ČR celkem		23 650		12 940		15 759		23 231		22 855		30 356	
CZ01	Praha	27 375		15 233		18 425		25 563		25 020		34 459	
CZ011	Hlavní město Praha	27 375	(1.)	15 233	(1.)	18 425	(1.)	25 563	(1.)	25 020	(1.)	34 459	(1.)
CZ02	Střední Čechy	22 681		12 671		15 780		23 086		22 594		29 277	
CZ021	Středočeský kraj	22 681	(8.)	12 671	(7.)	15 780	(6.)	23 086	(5.)	22 594	(4.)	29 277	(8.)
CZ03	Jihozápad	23 138		13 166		15 734		23 115		23 078		28 888	
CZ031	Jihočeský kraj	22 640	(9.)	12 396	(9.)	15 400	(8.)	22 560	(8.)	22 349	(6.)	27 878	(12.)
CZ032	Plzeňský kraj	23 652	(2.)	13 776	(2.)	16 079	(2.)	23 658	(3.)	23 834	(2.)	30 072	(2.)
CZ04	Severozápad	22 701		12 227		15 404		23 423		22 757		29 849	
CZ041	Karlovarský kraj	23 285	(3.)	12 304	(11.)	15 941	(4.)	23 901	(2.)	23 699	(3.)	29 373	(7.)
CZ042	Ústecký kraj	22 489	(10.)	12 208	(12.)	15 235	(9.)	23 228	(4.)	22 404	(5.)	30 020	(3.)
CZ05	Severovýchod	22 513		12 594		15 486		22 485		21 494		28 630	
CZ051	Liberecký kraj	22 397	(11.)	12 509	(8.)	15 852	(5.)	22 431	(10.)	21 441	(11.)	28 426	(11.)
CZ052	Královéhradecký kraj	23 245	(4.)	12 871	(3.)	15 632	(7.)	23 003	(6.)	22 252	(7.)	29 394	(6.)
CZ053	Pardubický kraj	21 783	(14.)	12 369	(10.)	15 137	(11.)	21 935	(13.)	20 776	(14.)	27 854	(13.)
CZ06	Jihovýchod	22 718		12 744		15 026		22 150		21 219		29 200	
CZ061	Vysočina	22 322	(12.)	12 681	(6.)	14 782	(12.)	22 011	(12.)	21 257	(12.)	29 049	(10.)
CZ062	Jihomoravský kraj	22 873	(6.)	12 763	(4.)	15 141	(10.)	22 207	(11.)	21 203	(13.)	29 254	(9.)
CZ07	Střední Morava	22 559		12 432		15 285		22 195		21 999		28 763	
CZ071	Olomoucký kraj	22 987	(5.)	12 702	(5.)	16 002	(3.)	22 499	(9.)	21 864	(10.)	29 455	(5.)
CZ072	Zlínský kraj	21 899	(13.)	12 081	(14.)	14 118	(14.)	21 693	(14.)	22 188	(8.)	27 771	(14.)
CZ08	Moravskoslezsko	22 795		12 143		14 553		22 601		22 110		29 567	
CZ081	Moravskoslezský kraj	22 795	(7.)	12 143	(13.)	14 553	(13.)	22 601	(7.)	22 110	(9.)	29 567	(4.)

podnikatelské sféře), se projevuje specifické postavení hlavního města Prahy. V Praze pobírají zaměstnanci nepodnikatelské sféry všech úrovní vzdělání (tj. se základy vzdělání a základním vzděláním, se středním vzděláním, se středním vzděláním s výučním listem, se středním vzděláním s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia, s vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním) nejvyšší průměrné mzdy v porovnání s ostatními kraji. Ve všech těchto případech jsou zde platy vyšší o cca 1–4 tisíce Kč než v jiných regionech České republiky.

Jednu z nejnižších platových hladin jsme v oblasti nepodnikatelské sféry zaznamenali v roce 2007 v Pardubickém kraji, který je následován krajem Zlínským a krajem Vysočina.

Na rozdíl od celkových průměrných platů za podnikatelskou a nepodnikatelskou sféru nejsou u zaměstnanců nepodnikatelské sféry s nejnižším dosaženým vzděláním, tedy se základy vzdělání a se základním vzděláním, v průměrných výdělích v jednotlivých regionech vysoké rozdíly. Průměrné platy se pohybují kromě Prahy (15 233 Kč) v rozmezí od 12 081 Kč ve Zlínském kraji až do 13 776 Kč v kraji Plzeňském.

V kategorii průměrných výdělků zaměstnanců nepodnikatelské sféry s dosaženým středním vzděláním a středním vzděláním s výučním listem se pohybují výdělky od 14 118 Kč ve Zlínském kraji až do 18 425 Kč v Praze. V ostatních krajích České republiky je průměrná mzdová hladina těchto zaměstnanců od 14 553 Kč do 16 079 Kč.

Mezi zaměstnanci nepodnikatelské sféry se středním vzděláním s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia opět dominuje se svými vysoce nadprůměrnými výděly Praha (25 563 Kč), průměrné hrubé měsíční mzdy této kategorie zaměstnanců v ostatních krajích se pohybují od 21 693 Kč ve Zlínském kraji a 21 935 Kč v Pardubickém kraji až do 23 901 Kč v Karlovarském kraji.

Zaměstnanci nepodnikatelské sféry s dosaženým vzděláním vyšším odborným, příp. pomaturitním tvoří specifickou skupinu zaměstnanců. V průměru pobírají nižší plat než zaměstnanci s úplným

středním vzděláním., Tyto celorepublikové hodnoty jsou ovlivněny poměrně nízkými výděly této kategorie zaměstnanců především v Pardubickém kraji (20 776 Kč), v Jihomoravském kraji (21 203 Kč) a v kraji Vysočina (21 257 Kč).

Tradičně nejvyšších výdělků dosahují zaměstnanci s nejvyšším dosaženým vzděláním vysokoškolským. Jejich výdělky se pohybovaly v roce 2007 cca 6 700 Kč nad průměrným platem v nepodnikatelské sféře. Nejvyšších průměrných výdělků dosahuje tato kategorie zaměstnanců v Praze (34 459 Kč), nejnižších naopak ve Zlínském kraji (27 771 Kč). Zaměstnanci ostatních krajů se pohybují v platovém rozmezí od 27 854 Kč v Pardubickém kraji do 30 072 Kč v kraji Plzeňském.

Celkově je zřejmé, že výše celorepublikových platů v nepodnikatelské sféře je ve velké míře ovlivněna vyšší příjmovou hladinou zaměstnanců nepodnikatelské sféry v Praze, kde ve všech kategoriích zaměstnanců jsou příjmy o poznání vyšší než v ostatních krajích České republiky.

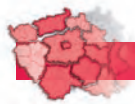
Meziroční srovnání

Ukazatel meziroční index charakterizuje meziroční růst/pokles průměrného hrubého měsíčního platu zaměstnanců v nepodnikatelské sféře a vyjadřuje, o kolik procent se zvýšil/poklesl plat v daném období proti stejnému období předchozího roku (tj. 1.–4. čtvrtletí 2007 oproti 1.–4. čtvrtletí 2006).

Meziroční srovnání průměrného hrubého měsíčního platu zaměstnanců je přitom členěno podle úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání ve členění podle mezinárodní klasifikace ISCED-97, tj. na platy podle nejvyššího dosaženého vzdělání – se základy vzdělání a základním vzděláním (ISCED 1+2), středním vzděláním a středním vzděláním s výučním listem (ISCED 3C), středním vzděláním s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia (ISCED 3A+4), vyšším odborným, případně pomaturitním vzděláním (ISCED 5B), vysokoškolským

E4.1 T2a: Meziroční relativní srovnání průměrných hrubých měsíčních mezd podle nejvyššího dosaženého vzdělání v nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2007 s 1.–4. čtvrtletím 2006, v %

Území		celkem		základy vzdělání a zákl. vzdělání (ISCED 1+2)		střední a střední s výučním listem (ISCED 3C)		střední s mat. zk. vč. nást. studia (ISCED 3A+4)		vyšší odborné, pomaturitní (ISCED 5B)		vysokoškolské (ISCED 5A+6)	
ČR celkem		5,4		6,1		5,4		4,7		4,7		4,6	
CZ01	Praha	1,4		7,5		7,4		-2,3		4,5		3,2	
CZ011	Hlavní město Praha	1,4	(14.)	7,5	(2.)	7,4	(1.)	-2,3	(14.)	4,5	(9.)	3,2	(14.)
CZ02	Střední Čechy	8,0		5,2		5,2		9,3		5,4		6,9	
CZ021	Středočeský kraj	8,0	(7.)	5,2	(10.)	5,2	(9.)	9,3	(6.)	5,4	(8.)	6,9	(5.)
CZ03	Jihozápad	9,1		5,8		5,9		10,1		6,6		6,7	
CZ031	Jihočeský kraj	9,4	(4.)	4,7	(11.)	5,6	(6.)	10,3	(3.)	8,1	(1.)	6,0	(9.)
CZ032	Plzeňský kraj	8,5	(6.)	5,6	(7.)	5,6	(7.)	9,4	(5.)	4,4	(10.)	7,2	(4.)
CZ04	Severozápad	10,4		8,6		7,4		11,0		6,4		5,5	
CZ041	Karlovarský kraj	10,3	(2.)	6,0	(5.)	7,0	(3.)	11,2	(1.)	7,2	(3.)	8,1	(2.)
CZ042	Ústecký kraj	10,4	(1.)	9,2	(1.)	7,3	(2.)	10,8	(2.)	5,8	(7.)	4,6	(11.)
CZ05	Severovýchod	7,5		4,6		4,0		8,1		4,5		5,6	
CZ051	Liberecký kraj	6,9	(12.)	6,2	(4.)	4,4	(13.)	7,8	(12.)	3,3	(12.)	3,9	(13.)
CZ052	Královéhradecký kraj	8,7	(5.)	3,6	(14.)	4,6	(12.)	8,7	(7.)	6,3	(5.)	7,6	(3.)
CZ053	Pardubický kraj	6,3	(13.)	4,3	(13.)	3,1	(14.)	7,5	(13.)	3,5	(11.)	4,1	(12.)
CZ06	Jihovýchod	7,3		6,0		5,5		8,3		3,1		5,9	
CZ061	Vysočina	7,8	(10.)	7,1	(3.)	5,9	(4.)	8,2	(11.)	6,4	(4.)	6,5	(6.)
CZ062	Jihomoravský kraj	7,2	(11.)	5,6	(6.)	5,3	(8.)	8,3	(9.)	1,9	(13.)	5,6	(10.)
CZ07	Střední Morava	7,9		5,0		5,4		8,3		3,4		6,5	
CZ071	Olomoucký kraj	7,9	(8.)	5,4	(9.)	5,7	(5.)	8,2	(10.)	1,8	(14.)	6,5	(8.)
CZ072	Zlínský kraj	7,9	(9.)	4,5	(12.)	5,1	(10.)	8,5	(8.)	5,8	(6.)	6,5	(7.)
CZ08	Moravskoslezsko	9,8		5,5		4,9		9,7		7,5		8,7	
CZ081	Moravskoslezský kraj	9,8	(3.)	5,5	(8.)	4,9	(11.)	9,7	(4.)	7,5	(2.)	8,7	(1.)

vzděláním (ISCED 5A+6), a průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců celkem.

Růst průměrného hrubého měsíčního platu zaměstnanců v nepodnikatelské sféře v 1.–4. čtvrtletí 2007 oproti 1.–4. čtvrtletí 2006 činil v průměru za ČR celkem 5,4 %. Nejnižší meziroční nárůst mezd 4,6 % byl zaznamenán u zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním, naopak nejvyššího meziročního nárůstu mezd bylo dosaženo u zaměstnanců se základy vzdělání a základním vzděláním (6,1 %). Vyšší meziroční nárůst mzdy zaměstnanců se základy vzdělání a základním vzděláním můžeme vysvětlit zvýšením minimální mzdy od 1. 1. 2007 a vyšším nárůstem tarifních platů v nižších platových třídách. U zaměstnanců se středním vzděláním a středním vzděláním s výučním listem činil meziroční index 5,4 %, u zaměstnanců se středním vzděláním s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia a také u zaměstnanců s vyšším odborným nebo pomaturitním vzděláním to bylo 4,7 %.

Podle nejvyššího dosaženého vzdělání zaměstnance a podle jednotlivých krajů hodnoty meziročního nárůstu průměrných platů v nepodnikatelské sféře vykazovaly poměrně velké krajové diference. Hodnoty ukazatele se pohybují v poměrně velkém rozpětí u zaměstnanců se středním vzděláním s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia – od meziročního poklesu o 2,3 % v Praze až do nejvyššího meziročního nárůstu o 11,2 % v Karlovarském kraji. Naopak nejnižší krajové diference najdeme u skupiny zaměstnanců se středním vzděláním a středním vzděláním s výučním listem (cca 3 %–7 %).

Podle nejvyššího dosaženého vzdělání zaměstnance a podle krajů jsou nejvyšší hodnoty meziročního růstu průměrné měsíční mzdy/platu zaměstnanců v nepodnikatelské sféře v 1.–4. čtvrtletí 2007 proti 1.–4. čtvrtletí 2006 zaznamenány u skupiny zaměstnanců se středním vzděláním s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia v Karlovarském, Ústeckém a Jihočeském kraji. V Ústeckém kraji vykazuje ukazatel vysoké hodnoty také u zaměstnanců se základy vzdělání a základním vzděláním. Dále také v již výše zmíněném Jihočeském kraji u zaměstnanců s vyšším odborným případně pomaturitním vzděláním.

Naopak nejnižší hodnoty meziročního růstu průměrné měsíční mzdy/platu zaměstnanců v nepodnikatelské sféře v 1.–4. čtvrtletí 2007 proti 1.–4. čtvrtletí 2006 byly zaznamenány u zaměstnanců s vyšším odborným případně pomaturitním vzděláním v Olomouckém, Jihomoravském a Libereckém kraji. Nízké hodnoty ukazatele byly vykázané také v Pardubickém kraji u zaměstnanců se středním vzděláním a středním vzděláním s výučním listem a v Praze u zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním. V Praze byl dokonce u skupiny zaměstnanců se středním vzděláním s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia zaznamenán meziroční pokles průměrné měsíční mzdy/platu.

E 4.2 Vztah průměrných mezd podle nejvyššího dosaženého stupně vzdělání ke mzdám zaměstnanců se středním vzděláním s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia (= 100 %), podle pohlaví a podle věkových kategorií

Kvalita lidských zdrojů, tedy vzdělaných a kvalifikovaných lidí, je významným faktorem potenciálních možností rozvoje a konkurenceschopnosti jednotlivých regionů ČR. Rozhodujícími faktory, které ovlivňují kvalitu lidských zdrojů, jsou především vzdělávací a pracovní příležitosti v daném regionu. Vzdělanostní úroveň zprostředkovaně přes ekonomické charakteristiky ovlivňuje tedy jak prosperitu regionu jako celku, tak i jeho jednotlivých obyvatel. Probíhá-li vývoj výrazně nerovnoměrně, některé vrstvy populace se vzdělávání účastní více než jiné, což může být dáno jak rozdílnou mírou zájmu či ochoty učit

se, tak i nedostatečnou kapacitou vzdělávacích programů, která vede k velkému přetlaku a velmi silné konkurenci při vstupu do těchto programů. S nedostatečným vzděláním jsou spojeny i problémy na trhu práce, ať už z pohledu nezaměstnanosti nebo nižších výdělků. O tom, jak se poměrově odlišují průměrné výdělků podle dosaženého vzdělání, vypovídají právě ukazatele v této kapitole.

Charakteristika ukazatele

Ukazatel charakterizuje **podíl průměrných hodinových (příp. měsíčních) mezd/platů** podle nejvyšší dosažené úrovně vzdělání ke mzdám/platům zaměstnanců se středním vzděláním s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia (= 100 %), podle pohlaví a podle věkových kategorií (25–64 let, 30–44 let).

Jako základ pro relativní srovnání se všemi kategoriemi vzdělání je stanoveno právě střední vzdělání s maturitní zkouškou, včetně nástavbového studia, které zaručuje v porovnání s nižšími stupni dosaženého vzdělání, tedy se středním vzděláním a středním vzděláním s výučním listem a se základy vzdělání a základním vzděláním, méně problémový vstup na trh práce, nižší nezaměstnanost a vyšší výdělků.

Situace na trhu práce a výše výdělků se liší také podle věku – absolventi bez praxe mají problémy s hledáním zaměstnání, lidé blížící se důchodovému věku jsou mnohdy pro zaměstnavatele neperspektivní – proto bereme jednak populaci typickou pro obyvatele ekonomicky aktivní (25–64) a populaci zaměstnanců, kteří již dosáhli určité praxe a pro zaměstnavatele jsou perspektivní (30–44).

Diskutovanou otázkou je i platová diference mužů a žen, resp. rovné přístupy při hledání zaměstnání a při odměňování – proto se problematikou platové diference žen a mužů také zabýváme.

Podávaný přehled je přitom členěn podle nejvyššího dosaženého vzdělání – základy vzdělání a základní vzdělání (kategorie ISCED 1 a 2), střední, střední s výučním listem (ISCED 3C), střední s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia (ISCED 3A a 4), vyšší odborné, případně pomaturitní a vysokoškolské (kategorie ISCED 5 a 6), v poměru k referenční úrovni střední vzdělání s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia (ISCED 3A a 4 = 100 %).

Metodika výpočtu

$$\frac{Phv_i}{Phv} \times 100$$

Phv_i – průměrný hodinový výdělek pracovníka s nejvyšším dosaženým vzděláním podle jednotlivých vzdělanostních kategorií (základy a základním ISCED 1+2, středním a středním s výučním listem ISCED 3C, vyšším odborným, případně pomaturitním a vysokoškolským ISCED 5+6)

Phv – průměrný hodinový výdělek pracovníka se středním vzděláním s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia (ISCED 3A+4)

i – jednotlivé vzdělanostní kategorie (nejvyšší dosažené vzdělání: základy a základní ISCED 1+2, střední a střední s výučním listem ISCED 3C, vyšší odborné, příp. pomaturitní a vysokoškolské ISCED 5+6)

Průměrný hodinový výdělek (v Kč/hod) je stanoven relativně (ISCED 3A + 4 = 100, tj. referenční úroveň):

- za ISCED 3A + 4 část vyššího sekundárního vzdělání a postsekundární neterciární vzdělání (střední s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia)
- za ISCED 1 + 2 primární a nižší sekundární (základy vzdělání a základní vzdělání)
- za ISCED 3C část vyššího sekundárního vzdělání (střední a střední vzdělání s výučním listem)

➤ za ISCED 5 + 6, tj. 1. a 2. stupeň terciárního vzdělání (vyšší odborné, případně pomaturitní a vysokoškolské)

Dle dvou věkových kategorií: dle věkové kategorie 25 až 64 let a dle věkové kategorie 30 až 44 let.

V rozlišení podle pohlaví (muži, ženy, celkem) ve všech sledovaných regionech České republiky.

Hodinový výdělek je definován jako průměrný hodinový výdělek zaměstnance v posledním čtvrtletí sledovaného období podle § 351 až § 362 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů.

Průměrné hrubé měsíční mzdy/platy zaměstnanců v podnikatelské a nepodnikatelské sféře (sbírané v kumulaci od počátku roku do konce sledovaného období, tedy za 1.–4. čtvrtletí 2007).

Zdroj dat

- ISPV–PS – pravidelné čtvrtletní výběrové statistické šetření průměrných výdělků Treximy, spol. s r. o. Zlín – zpracovatelské organizace za 1.–4. čtvrtletí 2007.
- ISPV–NS – pravidelné pololetní statistické šetření průměrných výdělků zpracované dle metodiky Treximy, spol. s r. o. Zlín za 1.–4. čtvrtletí 2007. Statistické šetření ISPV–NS využívá dat Informačního systému o platech provozovaného Ministerstvem financí.

Relativní příjmy podle vzdělání, pohlaví a věku v podnikatelské a nepodnikatelské sféře

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Údaje v této kapitole zaznamenávají rozdíly relativních průměrných hodinových výdělků pro dvě základní věkové skupiny 25–64 let a 30–44 let za 1.–4. čtvrtletí 2007 podle úrovně dosaženého vzdělání a dále z hlediska jednotlivých krajů a oblastí.

Z údajů je zřejmá obecná tendence – **průměrný hodinový výdělek v podnikatelské a nepodnikatelské sféře stoupá spolu s výší dosaženého vzdělání. Příjmy osob s nejvyšším vzděláním** (vyšším odborným a vysokoškolským) ve všech krajích **značně převyšují příjmy těch, kdo mají střední vzdělání s maturitní zkouškou, zatímco osoby s pouze základy vzdělání nebo základním vzděláním a středním nebo středním vzděláním s výučním listem mají příjmy nižší.** Relativně nejnižší příjmy nalezneme, dle očekávání, ve všech krajích u osob se základním vzděláním.

Pro věkovou skupinu 25–64 let platí, že vysokoškoláci a ti, kteří absolvovali vyšší odborné vzdělání, mají v průměru o 62,5 % vyšší platy než středoškoláci s maturitou; naopak ti, kdo mají střední a střední vzdělání s výučním listem, dosahují pouze cca 77,6 % platu a osoby se základy vzdělání a základním vzděláním pak 65,1 % platu v porovnání s průměrnými platy zaměstnanců se středním vzděláním s maturitní zkouškou.

Největší variabilitu nalézáme v kategorii osob s nejvyšším vzděláním, porovnávané-li **relativní příjmy osob s terciárním vzděláním** v jednotlivých krajích. U nižších vzdělanostních kategorií je diference krajů již méně patrná. Relativně nejvyšší je zmíněný poměr u platů v Praze – příjmy vysokoškoláků a osob s vyšším odborným vzděláním zde převyšují příjmy osob se středním vzděláním s maturitní zkouškou o 68,6 %, což je mnohem více než v ostatních krajích. Relativní příjmy osob s terciárním vzděláním se v ostatních krajích pohybují v rozmezí od 145,3 % mzdy středoškoláka s maturitou v Plzeňském kraji až do 163,3 % ve Středočeském kraji. V naprosté většině krajů převyšují tedy platy vysokoškoláků platy zaměstnanců s maturitou zhruba o polovinu.

Osoby se středním vzděláním a středním vzděláním s výučním listem mají – vzhledem ke středoškolákům s maturitou – relativně nejnižší výdělků v Praze a v Pardubickém kraji. Jejich příjmy zde dosahují pouze cca dvou třetin platů osob s maturitním vzděláním (69,0 %

v Praze a 77,1 % v Pardubickém kraji). Naopak nejvyšší je sledovaný poměr v Moravskoslezském kraji, kde se platy vyučených bez maturity pohybují na úrovni 85,6 % platu středoškoláka s maturitou, poměrně vysoký je dále v krajích Zlínském (84,5 %), Plzeňském (84,3 %) a Karlovarském (83,8 %).

Pokud jde o osoby s nejvyšším dosaženým vzděláním základy vzdělání nebo základní vzdělání, jejich příjmy dosahují 58,2 % příjmu „středoškoláka s maturitou“ v Praze, dále v Jihomoravském kraji 64,2 % a v Jihočeském kraji 66,1 %. Ostatní kraje se zpravidla pohybují v rozmezí 66,1–72,8 %.

Z údajů vyplývá, že **platová diference mezi osobami s různým stupněm dosaženého vzdělání je v jednotlivých krajích různě velká.** Zatímco v Praze je tato diference velmi výrazná, v Plzeňském, Moravskoslezském a Olomouckém kraji mají k sobě příjmy jednotlivých vzdělanostních úrovní daleko blíže. S výraznější platovou diferenciací se setkáváme kromě Prahy rovněž ve Středočeském a Jihomoravském kraji.

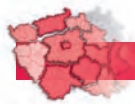
Krajové rozdíly v relativních příjmech, kromě dalších faktorů, reflektují zejména ekonomické zázemí kraje, nabídku pracovních příležitostí. V oblastech, kde je tato nabídka relativně velká a pestrá (Praha) a struktura kvalifikačních pozic je rozmanitá, je „pestré“ rovněž rozložení příjmů. Otevírání „příjmových nůžek“ mezi jednotlivými vzdělanostními kategoriemi v Praze zvyšuje také velká koncentrace špičkových a vysoce kvalifikovaných pozic, která je typická pro městské regiony. Naopak v oblastech s vysokou nezaměstnaností (Moravskoslezský kraj, Ústecký kraj, Zlínský kraj) je nedostatek pracovních míst, a to pochopitelně snižuje obecnou příjmovou úroveň, která se stále více přibližuje nízkým platům v nejnižších vzdělanostních a kvalifikačních kategoriích. V těchto krajích je tedy platová diference mezi vzdělanostními skupinami nižší zejména z důvodu obecně nižších příjmů osob na středně až vysoce kvalifikovaných pozicích (středoškoláci a vysokoškoláci).

Další zajímavé informace lze získat při pohledu na vzdělanostní diferenciaci **mužů a žen.** Zde je velmi důležité znovu připomenout, že údaje v tabulkách a grafech jsou relativní poměry k referenční hodnotě, kterou představuje příjem středoškoláka s maturitou, a **nevypovídají tedy o absolutní výši platu mužů a žen a jejich rozdílech.**

Porovnávané-li relativní příjmy **mužů a žen** podle úrovně vzdělání, na první pohled je zřejmá výrazně vyšší variabilita platů podle úrovně dosaženého vzdělání u mužů než u žen. Důležité je, že tato variabilita je způsobena téměř výhradně nižším poměrem příjmů žen s terciárním vzděláním vzhledem ke středoškolačkám s maturitou, než je tomu u mužů. Zatímco poměr průměrných příjmů osob VŠ:SŠ s maturitou:SŠ bez maturity:základní vzdělání je u mužů zhruba 165:100:76:67, u žen je to 144:100:71:66. Plat muže vysokoškoláka tak převyšuje plat muže středoškoláka s maturitou v průměru o 65 %, zatímco plat vysokoškolačky je podle stejného modelu vyšší pouze o 44 % než plat středoškolačky.

Druhou skutečností vyplývající z porovnávání obou skupin je daleko nižší **krajová** diference sledovaného ukazatele u žen. V Praze evidujeme relativně největší rozdíl mezi platy žen s terciárním vzděláním a středoškolaček s maturitou. Tento poměr zde činí u žen zhruba 146:100, zatímco v Plzeňském kraji pouze zhruba 132:100. U mužů jsou rozdíly mezi jednotlivými krajemi pro tuto vzdělanostní kategorii ještě vyšší – v Praze se jedná o poměr mezi mzdami vysokoškoláků a středoškoláků 171:100, zatímco v Plzeňském kraji je to 146:100.

Zjištěné výsledky odkazují k aktuálnímu a v současnosti často diskutovanému faktu, totiž **nižší příjmové hladině žen v porovnání s muži se stejným stupněm dosaženého vzdělání.** Důležité přitom je, že **jednoznačně nejvýraznější platové diference mezi muži a ženami jsou evidovány právě u lidí s terciárním vzděláním – u vysokoškoláků a osob s vyšším odborným vzděláním.** Tato skuteč-

nost se jasně odráží i v námi sledovaném ukazateli. Na tomto základě sice není možné porovnat příjmy mužů a žen v jejich absolutní výši, ale dobře jsou vidět relace mezi jednotlivými vzdělanostními stupni v obou těchto skupinách. Z nich je zřejmé, že muži vysokoškoláci vydělávají oproti středoškolákům s maturitou výrazně více než ženy vzhledem ke své referenční skupině žen s pouze maturitním vzděláním – platové diference mezi oběma pohlavími jsou totiž, jak již bylo řečeno, nejvýraznější právě v nejvyšší vzdělanostní skupině. Tato tendence je ještě zesílena, jedná-li se o jinou oblast, než je Praha; jako nejvíce nepříznivá ze všech krajů se situace jeví v již zmíněném Plzeňském kraji, v Pardubickém a Olomouckém kraji.

Zaměříme-li se na **relativní příjmy podle úrovně vzdělání pouze ve věkové skupině 30–44 let**, objeví se takřka shodné rysy platové diferenciace podle krajů jako u celkové populace 25–64 let. Největší rozpětí mezi průměrným příjmem vysokoškoláka a člověka se základním vzděláním nalezneme v Praze, ve Středočeském kraji a Jihomoravském kraji, nejmenší v Moravskoslezském, Karlovarském, Plzeňském a Zlínském kraji. Největší jsou přitom opět rozdíly mezi platy osob s terciárním vzděláním a středním vzděláním s maturitní zkouškou. Zatímco v Praze vydělávají osoby s terciárním vzděláním v průměru o 83,0 % více než „středoškoláci s maturitou“, v Karlovarském kraji je to pouze o 41,9 % více. V ostatních krajích se pohybují příjmy vysokoškoláků na úrovni o 49,6–74,5 % vyšší, než jsou příjmy zaměstnanců se středním vzděláním s maturitní zkouškou.

Oproti celkové populaci, tj. věkové skupině 25–64 let, jsou v případě věkové skupiny 30–44 let rozdíly mezi příjmy vysokoškoláků a středoškoláků s maturitou obecně vyšší. Platové rozdíly mezi příjmy osob s terciárním vzděláním a středním vzděláním s maturitní zkouškou u této věkové kategorii kulminují – jsou totiž „očištěné“ od nejmlad-

ších a nejstarších věkových skupin, kde jsou příjmy vysokoškoláků nižší. Jestliže plat vysokoškoláka ve věku 30–44 let převyšuje průměrný středoškolský maturitní plat o 74 %, v celkové populaci je to jen o 63 %. V Praze jsou pak rozdíly ještě vyšší – v prvním případě o 83 %, ve druhém pouze o 69 %. Tyto skutečnosti platí jak u mužů, tak u žen, u mužů je však platový růst vysokoškoláků v kategorii 30–44 let výraznější.

Z dat vyplývá, že nejvyšších relativních příjmů vzhledem k průměrnému příjmu středoškoláka s maturitou dosahují osoby s terciárním vzděláním ve věku 30–44 let v Praze (muži vyšších než ženy), nejnižších naopak v Karlovarském kraji. Přitom jsou to právě relativní příjmy vysokoškoláků (vzhledem ku středoškolákům s maturitou), které ve věkové kategorii 30–44 let nejvíce převyšují ty ve věkové skupině 25–64 let. Výše zmíněný Karlovarský kraj je jediný z krajů, kde je relativní příjem osob v terciárním vzdělávání v populaci 30–44 let nižší než v celé populaci 25–64 let. Poměry platů osob se středním nematuritním vzděláním vzhledem k platům středoškoláků s maturitou se podle věku mění již méně. Relativní příjmy těch, kdo mají pouze základy vzdělání nebo základní vzdělání, jsou pak vzhledem ke sledovaným referenčním platům (středoškoláka s maturitou), pokud jde o věk, takřka konstantní.

Regionální rozdíly

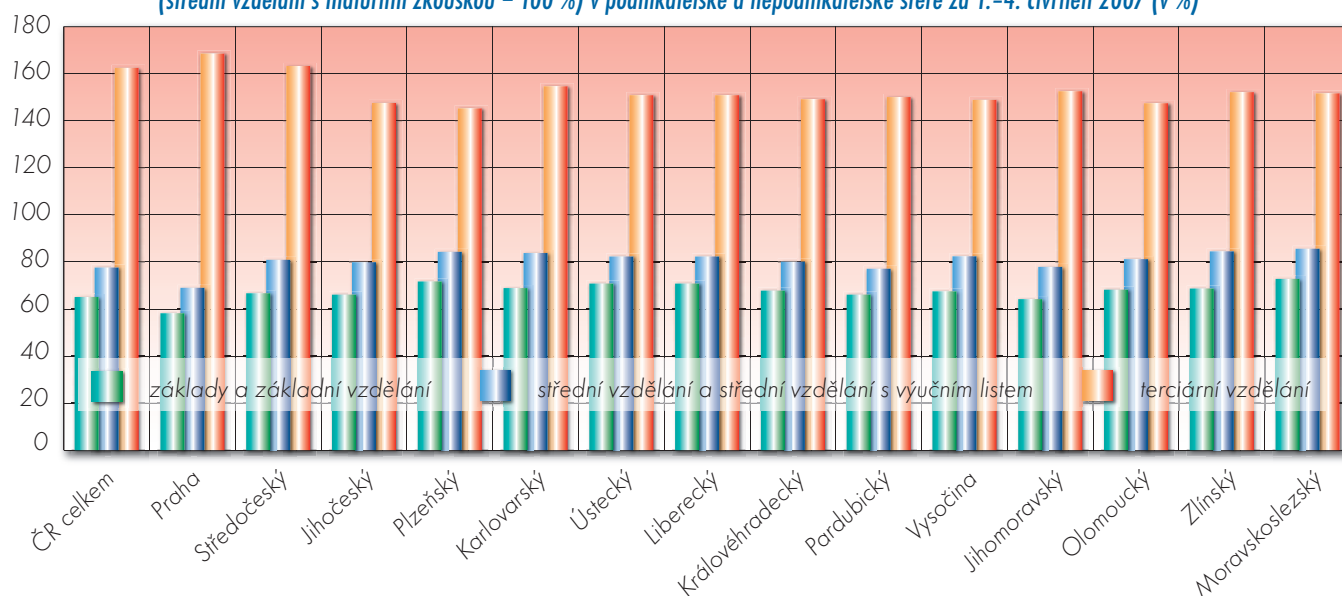
Průměrný hodinový výdělek stoupá spolu s vyšší dosaženého vzdělání, výrazně nejvyšší platy mají osoby s terciárním vzděláním. Nejvíce se od referenční hladiny průměrného výdělku středoškoláka s maturitou liší příjmy osob s terciárním vzděláním, již méně příjmy těch, kdo mají střední vzdělání s výučním listem či základy vzdělání nebo základní vzdělání. Platová diference podle vzdělání je nejvýraznější v Praze, v kraji Středočeském a Jihomoravském, nejmenší naopak v krajích Moravskoslezském, Karlovarském, Plzeňském a Zlínském.

E4.2 T1: Relativní příjmy ze zaměstnání – pro věkové skupiny 25–64 let a 30–44 let podle úrovně dosaženého vzdělání (střední vzdělání s maturitní zkouškou = 100 %) v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2007, v %

Území		základy vzdělání a základní vzdělání (ISCED 1+2)		střední a střední vzdělání s výučním listem (ISCED 3C)				střední vzd. s mat. zkouškou, vč. nástavbového (ISCED 3A+4)				vyšší odborné + vysokoškolské vzdělání (ISCED 5+6)					
		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let	
ČR celkem		65,1		66,9		77,6		77,1		100,0		100,0		162,5		173,5	
CZ01	Praha	58,2		56,4		69,0		65,2		100,0		100,0		168,6		183,0	
CZ011	Hlavní město Praha	58,2	(14.)	56,4	(14.)	69,0	(14.)	65,2	(14.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	168,6	(1.)	183,0	(1.)
CZ02	Střední Čechy	66,7		67,4		80,9		80,9		100,0		100,0		163,3		174,5	
CZ021	Středočeský kraj	66,7	(10.)	67,4	(10.)	80,9	(9.)	80,9	(9.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	163,3	(2.)	174,5	(2.)
CZ03	Jihozápad	69,2		71,5		82,3		82,9		100,0		100,0		146,5		150,5	
CZ031	Jihočeský kraj	66,1	(12.)	67,4	(12.)	79,9	(11.)	80,4	(10.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	147,6	(12.)	151,2	(10.)
CZ032	Plzeňský kraj	71,7	(2.)	74,7	(2.)	84,3	(3.)	85,0	(3.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	145,3	(14.)	149,6	(13.)
CZ04	Severozápad	65,7		66,5		79,3		79,1		100,0		100,0		156,3		155,2	
CZ041	Karlovarský kraj	68,9	(5.)	67,4	(10.)	83,8	(4.)	82,8	(7.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	154,7	(3.)	141,9	(14.)
CZ042	Ústecký kraj	70,8	(3.)	72,6	(4.)	82,3	(6.)	83,0	(5.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	150,9	(7.)	157,4	(4.)
CZ05	Severovýchod	68,7		71,3		80,0		80,6		100,0		100,0		149,9		153,1	
CZ051	Liberecký kraj	70,8	(3.)	72,6	(4.)	82,3	(6.)	83,0	(5.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	150,9	(7.)	157,4	(4.)
CZ052	Královéhradecký kraj	67,8	(8.)	69,1	(9.)	80,1	(10.)	80,3	(11.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	149,2	(10.)	150,2	(11.)
CZ053	Pardubický kraj	66,1	(11.)	69,8	(8.)	77,1	(13.)	77,5	(12.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	150,1	(9.)	153,2	(7.)
CZ06	Jihovýchod	65,2		67,1		79,5		79,9		100,0		100,0		152,1		157,6	
CZ061	Vysočina	67,5	(9.)	71,4	(7.)	82,4	(5.)	84,1	(4.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	148,9	(11.)	152,8	(8.)
CZ062	Jihomoravský kraj	64,2	(13.)	65,3	(13.)	77,9	(12.)	77,5	(13.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	152,6	(4.)	158,0	(3.)
CZ07	Střední Morava	68,4		72,9		82,8		83,9		100,0		100,0		149,6		151,9	
CZ071	Olomoucký kraj	68,2	(7.)	71,6	(6.)	81,2	(8.)	81,4	(8.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	147,5	(13.)	149,7	(12.)
CZ072	Zlínský kraj	68,7	(6.)	74,7	(3.)	84,5	(2.)	86,7	(2.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	152,2	(5.)	154,7	(6.)
CZ08	Moravskoslezsko	72,8		79,4		85,6		87,7		100,0		100,0		151,7		152,3	
CZ081	Moravskoslezský kraj	72,8	(1.)	79,4	(1.)	85,6	(1.)	87,7	(1.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	151,7	(6.)	152,3	(9.)

E4.2 G1.1: Relativní příjmy ze zaměstnání – pro věkové skupiny 25–64 let podle úrovně dosaženého vzdělání (střední vzdělání s maturitní zkouškou = 100 %) v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2007 (v %)

Je pravděpodobné, že otevírání „příjmových nůžek“ mezi vzdělanostními skupinami v jednotlivých krajích souvisí s nabídkou pracovních příležitostí a situací na trhu práce v daném regionu. V oblastech s nízkou nezaměstnaností a pestřejší nabídkou pracovních míst nalezneme i pestřejší rozložení platů, zatímco v krajích, kde je nezaměstnanost vysoká a pracovních pozic málo, je příjmová úroveň obecně nižší a platy na středních až vysoce kvalifikovaných pozicích se více blíží nízkým příjmům v nejnižších vzdělanostních kategoriích.

Porovnáváme-li příjmy osob s terciárním a středním maturitním vzděláním, platová diferenciace je u mužů silnější než u žen. Muži vysokoškoláci vydělávají oproti středoškolákům s maturitní zkouškou výrazně více než ženy s vysokoškolským vzděláním proti ženám se středním vzděláním s maturitní zkouškou. Tato skutečnost je způsobena obecně nižšími příjmy žen v porovnání s muži, což platí nejvíce právě v případě vysokoškoláků. U žen je zřejmá rovněž výraznější krajová diferenciace poměrů zmíněných příjmů, Praha se zde jasněji oděluje od ostatních krajů.

V populaci 30–44 let jsou rozdíly mezi příjmy vysokoškoláků a středoškoláků s maturitou obecně vyšší než v celkové populaci – vysokoškolské platy jsou zde „očištěné“ od vlivu nejmladších a nejstarších věkových skupin, kde jsou výdělky nižší. Osoby s terciárním vzděláním ve věkové kategorii 30–44 let tak dosahují vůbec nejvyšších relativních příjmů (muži vyšších než ženy) vzhledem k referenční příjmové hladině SŠ s maturitou.

Příjmová diferenciace ve věkové kategorii 30–44 let podle vzdělání a krajů je takřka shodná jako u celkové populace: největší rozpětí mezi průměrným příjmem vysokoškoláka a člověka se základy vzdělání nebo základním vzděláním nalezneme opět v Praze, ve Středočeském a v Jihomoravském kraji, nejmenší v Moravskoslezském, Karlovarském a Plzeňském kraji.

Relativní příjmy podle vzdělání, pohlaví a věku v nepodnikatelské sféře

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku
Údaje v této kapitole zaznamenávají rozdíly relativních průměrných hodinových výdělků pro dvě základní věkové skupiny 25–64 let a 30–44 let za rok 2007 podle úrovně dosaženého vzdělání a dále z hlediska jednotlivých krajů a oblastí.

Z údajů je zřejmá obecná tendence – **průměrný hodinový výdělek v nepodnikatelské sféře**, stejně jako v případě hodinového výdělku zaměstnance bez ohledu na podnikatelskou a nepodnikatelskou sféru, **stoupá spolu s vyšší dosaženého vzdělání**. Oproti hodinovým platům zaměstnanců celkem (tedy bez ohledu na to, zda pracují v podnikatelské nebo nepodnikatelské sféře) jsou rozdíly mezi platy zaměstnanců se středoškolským vzděláním s maturitní zkouškou, včetně nástavbového studia a těch, co mají terciární vzdělání, v nepodnikatelské sféře nižší. Vysokoškoláci a ti, kteří absolvovali vyšší odborné vzdělání, tak mají v průměru o 26,9 % vyšší platy než středoškoláci s maturitní zkouškou.

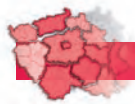
Naopak příjmové nůžky se v nepodnikatelské sféře mnohem více rozevírají směrem k zaměstnancům s nižším vzděláním, tedy se středním vzděláním a středním vzděláním s výučním listem a se základy vzdělání a základním vzděláním. Relativní výdělky vůči středoškolákům s maturitní zkouškou představují pouze 67,1 % platu v případě zaměstnance se středním vzděláním a středním vzděláním s výučním listem a 55,0 % v případě zaměstnance se základy vzdělání a základním vzděláním (pro věkovou skupinu 25–64 let).

Výše relativních příjmů zaměstnanců celkem (tedy bez ohledu na to, zda pracují v podnikatelské nebo nepodnikatelské sféře) a relativních příjmů zaměstnanců nepodnikatelské sféry se liší také v **krajovém srovnání**.

V Praze se platy zaměstnanců celkem (tedy zaměstnaných v podnikatelské i nepodnikatelské sféře) od zaměstnanců nepodnikatelské sféry v porovnání s platy středoškoláků s maturitní zkouškou liší pouze u zaměstnanců s terciárním vzděláváním, u nižších vzdělanostních skupin je výše relativních příjmů jak u zaměstnanců celkem (tedy zaměstnaných v podnikatelské i nepodnikatelské sféře), tak u zaměstnanců nepodnikatelské sféry obdobná.

V ostatních krajích jsou relace platů zaměstnanců nepodnikatelské sféry oproti zaměstnancům celkem (tedy bez ohledu na to, zda pracují v podnikatelské nebo nepodnikatelské sféře) vůči středoškolákům s maturitní zkouškou nižší zhruba o 10–20 procentních bodů u zaměstnanců se základy vzdělání a základním vzděláním, asi o 10–20 procentních bodů nižší u zaměstnanců se středním vzděláním a středním vzděláním s výučním listem a asi o 20–30 procentních bodů nižší u zaměstnanců s terciárním vzděláním.

Při srovnání relativních příjmů osob všech kategorií vzdělání zaměstnaných v nepodnikatelské sféře v jednotlivých krajích zjis-

tíme, že největší variabilitu příjmů nalzáme u osob s nejvyšším dosaženým, tedy terciárním, vzděláním.

U nižších vzdělanostních kategorií je diferenciace krajů již méně patrná. Relativně nejvyšší je zmíněný poměr u platů v Praze – příjmy vysokoškoláků a osob s vyšším odborným vzděláním zde převyšují příjmy osob se středním vzděláním s maturitní zkouškou o 29,8 %. V ostatních krajích je situace podobná, platy vysokoškoláků převyšují platy zaměstnanců s maturitou v rozmezí 20,0–28,1 %.

Osoby se středním vzděláním a středním vzděláním s výučním listem mají – vzhledem ke středoškolákům s maturitou – relativně nejnížší výdělků v Moravskoslezském kraji (63,7 %) a ve Zlínském kraji (64,7 %). Naopak nejvyšší je sledovaný poměr v Praze, kde se platy vyučených bez maturity pohybují na úrovni 71,3 % platu středoškoláka s maturitou, vysoký je tento poměr dále v krajích Libereckém (70,3 %) a Olomouckém (70,2 %).

Pokud jde o osoby s nejvyšším dosaženým vzděláním základy vzdělání nebo základní vzdělání, jejich příjmy dosahují 59,0 % příjmu „středoškoláka s maturitou“ v Praze, dále v Plzeňském kraji 57,9 %, v kraji Vysočina 57,1 % a v Jihomoravském kraji 56,5 %. Ostatní kraje se zpravidla pohybují v rozmezí 51,1–55,8 %.

Z údajů vyplývá, že **platová diferenciace mezi osobami s různým stupněm dosaženého vzdělání je v jednotlivých krajích různě velká**. Zatímco v Moravskoslezském kraji je tato diferenciace velmi výrazná, zejména v Plzeňském, Jihočeském a Pardubickém mají k sobě příjmy jednotlivých vzdělanostních úrovní daleko blíže. S výraznější platovou diferenciací se setkáváme kromě Moravskoslezského kraje rovněž v kraji Ústeckém a Olomouckém.

Další zajímavé informace lze získat při pohledu na **vzdělanostní diferenciaci mužů a žen**. Zde je velmi důležité znovu připomenout, že údaje v tabulkách jsou relativní poměry k referenční hodnotě, kterou představuje příjem středoškoláka s maturitou, a **nevypovídají tedy o absolutní výši platu mužů a žen a jejich rozdílech**.

Porovnáváme-li v ČR relativní příjmy mužů a žen podle úrovně vzdělání, je zřejmá výrazně vyšší variabilita platů podle úrovně dosaženého vzdělání u mužů než u žen. Zatímco poměr průměrných příjmů osob VŠ:SŠ s maturitou:SŠ bez maturity:základní vzdělání je u mužů zhruba 125:100:69:55, u žen je to 123:100:63:57. Plat muže vysokoškoláka tak převyšuje plat muže středoškoláka s maturitou v průměru o cca 25 %, zatímco plat vysokoškolačky je podle stejného modelu vyšší o cca 23 % než plat středoškolačky.

Druhou skutečností vyplývající z porovnávání obou skupin je daleko **nižší krajová diferenciace sledovaného ukazatele u žen**. Obecně v nepodnikatelské sféře, kde většina subjektů odměňuje své zaměstnance z prostředků státního rozpočtu, platy podléhají platovým tabulkám a jejich výše se tedy nemůže mezikrajově příliš lišit. Navíc je přesně stanoveno zařazení profesí do dané platové třídy. V Ústeckém kraji evidujeme relativně největší rozdíl mezi platy žen s terciárním vzděláním a středoškolaček s maturitou. Tento poměr zde činí u žen zhruba 126:100, zatímco v Královéhradeckém kraji pouze zhruba 120:100. U mužů jsou rozdíly mezi jednotlivými krajy pro tuto vzdělanostní kategorii ještě vyšší – v Olomouckém kraji jde o poměr mezi mzdami vysokoškoláků a středoškoláků 132:100, zatímco v Karlovarském kraji jde o poměr 113:100.

Zjištěné výsledky odkazují k aktuálnímu a v současnosti často diskutovanému faktu, totiž **nižší příjmové hladině žen v porovnání s muži se stejným stupněm dosaženého vzdělání**. Rozdíly v platech mužů a žen se však v nepodnikatelské sféře ve věku 25–64 let příliš neliší. Tato skutečnost se jasně odráží i v námi sledovaném ukazateli. Na tomto základě sice není možné porovnat příjmy mužů a žen v jejich absolutní výši, ale dobře jsou vidět relace mezi jednotlivými vzdělanostními stupni v obou těchto skupinách. Nejvyšších rozdílů je dosa-

hováno u zaměstnanců se středním vzděláním a středním vzděláním s výučním listem, kdy u mužů dosahují platy 69,0 % platu muže středoškoláka s maturitní zkouškou, zatímco u žen je to pouze 63,4 %. Muži vysokoškoláci vydělávají oproti středoškolákům s maturitou jen o něco málo více než ženy vzhledem ke své referenční skupině žen s pouze maturitním vzděláním (u mužů vysokoškoláků přesahují platy o 25,3 % plat středoškoláků s maturitní zkouškou, u žen vysokoškolaček je to o 23,0 % více než plat středoškolaček s maturitní zkouškou). Důležité přitom je, že **jednoznačně nejvýraznější platové difference mezi muži a ženami nepodnikatelské sféry nejsou evidovány u lidí s terciárním vzděláním, jako je tomu u mužů a žen podnikatelské a nepodnikatelské sféry**.

Zaměříme-li se na **relativní příjmy podle úrovně vzdělání pouze ve věkové skupině 30–44 let**, objeví se takřka shodné rysy platové diferenciace podle krajů jako u celkové populace 25–64 let. Největší rozpětí mezi průměrným příjmem vysokoškoláka a člověka se základním vzděláním nalezneme v Moravskoslezském, Ústeckém a Olomouckém kraji, nejmenší v Plzeňském Jihočeském a Karlovarském kraji. Největší jsou přitom opět rozdíly mezi platy osob s terciárním vzděláním a středním vzděláním s maturitní zkouškou. Zatímco v kraji Vysočina vydělávají osoby s terciárním vzděláním v průměru o 29,5 % více než středoškoláci s maturitou, v Karlovarském kraji je to pouze o 15,8 % více a v Jihočeském jen o 19,9 %. V ostatních krajích se pohybují příjmy vysokoškoláků na úrovni o 22,9–28,1 % vyšší, než jsou příjmy zaměstnanců se středním vzděláním s maturitní zkouškou.

Oproti celkové populaci, tj. věkové skupině 25–64 let, jsou v případě věkové skupiny 30–44 let rozdíly mezi příjmy vysokoškoláků a středoškoláků s maturitou obecně nižší, v případě žen je tomu naopak. Jestliže plat vysokoškoláků (mužů i žen) ve věku 30–44 let převyšuje průměrný plat skupiny se středoškolským vzděláním s maturitní zkouškou o 26,2 %, v celkové populaci je to o 26,9 %. U žen je však platový růst vysokoškoláků v kategorii 30–44 let výraznější. Plat vysokoškolačky ve věku 30–44 let převyšuje průměrný plat skupiny žen se středoškolským vzděláním s maturitní zkouškou o 24,0 %, v celkové populaci je to o 23,0 %.

Z dat vyplývá, že nejvyšších relativních příjmů vzhledem k průměrnému příjmu středoškoláka s maturitou v nepodnikatelské sféře dosahují osoby s terciárním vzděláním ve věku 30–44 let v kraji Vysočina, nejnižších naopak v Karlovarském kraji. Poměry platů jak u vysokoškoláků, tak u osob se středním nematuritním vzděláním vzhledem k platům středoškoláků s maturitou se podle věku mění jen málo. Relativní příjmy těch, kdo mají pouze základy vzdělání nebo základní vzdělání, jsou pak vzhledem ke sledovaným referenčním platům (středoškoláka s maturitou), pokud jde o věk, takřka konstantní.

Regionální rozdíly

Průměrný hodinový výdělek stoupá spolu s výší dosaženého vzdělání, výrazně nejvyšší platy mají osoby s terciárním vzděláním. Nejvíce se od referenční hladiny průměrného výděleku středoškoláka s maturitou liší příjmy osob se základy vzdělání nebo základním vzděláním, již méně příjmy těch, kdo mají terciární vzdělání či střední vzdělání s výučním listem. Platová diferenciace podle vzdělání je nejvýraznější v Moravskoslezském, Ústeckém a Olomouckém kraji, nejmenší naopak v Plzeňském, Jihočeském a Karlovarském kraji. Je pravděpodobné, že otevírání „příjmových nůžek“ mezi vzdělanostními skupinami v jednotlivých krajích souvisí s nabídkou pracovních příležitostí a situací na trhu práce v daném regionu. V oblastech s nízkou nezaměstnaností a pestřejší nabídkou pracovních míst nalezneme i pestřejší rozložení platů, zatímco v krajích, kde je nezaměstnanost vysoká a pracovních pozic málo, je příjmová úroveň obecně nižší a platy

na středních až vysoce kvalifikovaných pozicích se více blíží nízkým příjmům v nejnižších vzdělanostních kategoriích.

Porovnáváme-li příjmy osob s terciárním vzděláním a středním maturitním vzděláním v nepodnikatelské sféře, platová diferenciace je u mužů slabší než u žen. Ženy vysokoškolačky vydělávají oproti středoškolačkám s maturitou o 2,4 % více než muži vzhledem ke své referenční skupině mužů s pouze maturitním vzděláním. U mužů je zřejmě rovněž výraznější krajová diferenciace poměrů zmíněných příjmů, kdy

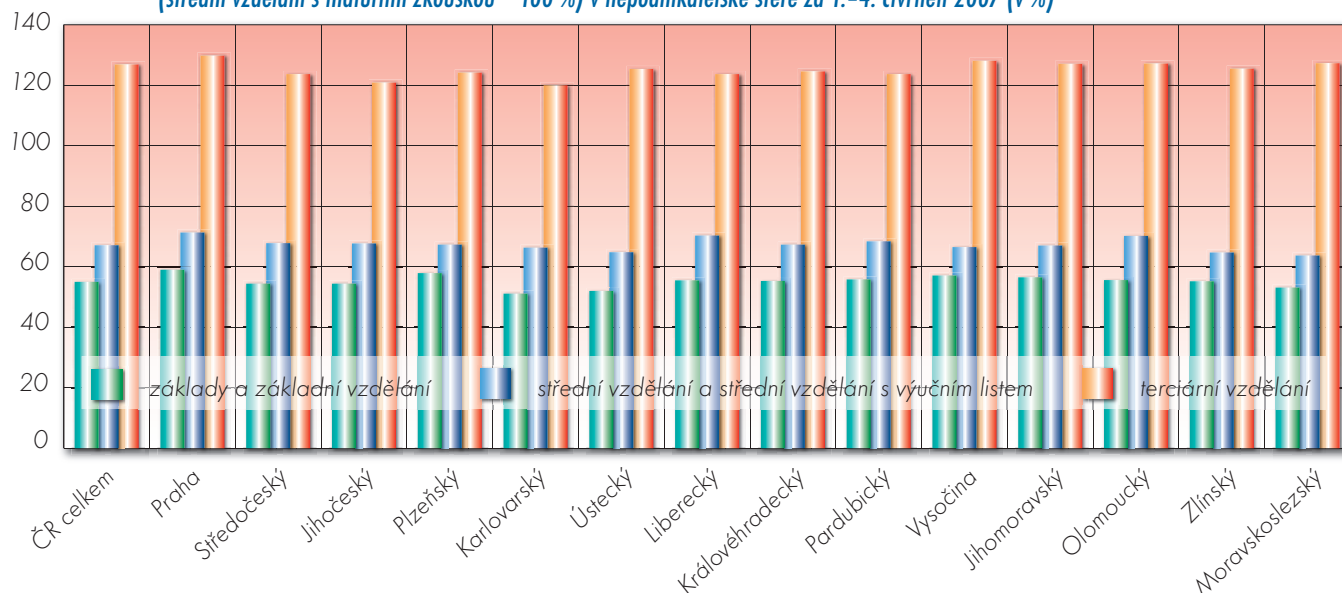
Olomoucký kraj a kraj Vysočina se zde jasněji vydělují od ostatních krajů.

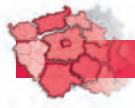
Příjmová diferenciace ve věkové kategorii 30–44 let podle vzdělání a krajů je takřka shodná jako u celkové populace (25–64 let); největší rozpětí mezi průměrným příjmem vysokoškoláka a člověka se základní vzdělání nebo základním vzděláním nalezneme opět v Moravskoslezském, Ústeckém a Olomouckém kraji, nejmenší v Plzeňském, Jihočeském a Karlovarském kraji.

E4.2 T1a: Relativní příjmy ze zaměstnání – pro věkové skupiny 25–64 let a 30–44 let podle úrovně dosaženého vzdělání (střední vzdělání s maturitní zkouškou = 100 %) v nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2007, v %

Území		základy vzdělání a základní vzdělání (ISCED 1+2)		střední a střední vzdělání s výučním listem (ISCED 3C)		střední vzd. s mat. zkouškou, vč. nástavbového (ISCED 3A+4)		vyšší odborné + vysokoškolské vzdělání (ISCED 5+6)	
		věk 25–64 let	věk 30–44 let	věk 25–64 let	věk 30–44 let	věk 25–64 let	věk 30–44 let	věk 25–64 let	věk 30–44 let
ČR celkem		55,0	54,8	67,1	65,4	100,0	100,0	126,9	126,2
CZ01	Praha	59,0	57,4	71,3	68,6	100,0	100,0	129,8	128,1
CZ011	Hlavní město Praha	59,0 (1.)	57,4 (3.)	71,3 (1.)	68,6 (2.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	129,8 (1.)	128,1 (2.)
CZ02	Střední Čechy	54,4	53,1	67,8	66,7	100,0	100,0	123,7	122,9
CZ021	Středočeský kraj	54,4 (10.)	53,1 (12.)	67,8 (5.)	66,7 (5.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	123,7 (10.)	122,9 (12.)
CZ03	Jihozápad	56,5	57,1	67,5	65,9	100,0	100,0	122,2	121,8
CZ031	Jihočeský kraj	54,4 (11.)	54,3 (10.)	67,7 (6.)	66,3 (6.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	120,9 (13.)	119,9 (13.)
CZ032	Plzeňský kraj	57,9 (2.)	59,1 (1.)	67,3 (7.)	65,8 (7.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	124,2 (9.)	124,1 (7.)
CZ04	Severozápad	51,7	51,3	65,1	62,9	100,0	100,0	123,9	122,1
CZ041	Karlovarský kraj	51,1 (14.)	49,7 (14.)	66,3 (11.)	65,7 (8.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	120,0 (14.)	115,8 (14.)
CZ042	Ústecký kraj	52,0 (13.)	51,9 (13.)	64,8 (12.)	62,1 (14.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	125,4 (7.)	124,6 (6.)
CZ05	Severovýchod	55,5	55,3	68,3	67,3	100,0	100,0	124,1	123,8
CZ051	Liberecký kraj	55,5 (7.)	54,6 (9.)	70,3 (2.)	70,8 (1.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	123,7 (11.)	123,5 (10.)
CZ052	Královéhradecký kraj	55,3 (8.)	55,1 (8.)	67,3 (8.)	65,4 (10.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	124,6 (8.)	123,7 (9.)
CZ053	Pardubický kraj	55,8 (5.)	56,2 (5.)	68,4 (4.)	67,3 (4.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	123,7 (12.)	123,8 (8.)
CZ06	Jihovýchod	56,7	57,6	66,8	65,0	100,0	100,0	127,4	127,7
CZ061	Vysočina	57,1 (3.)	59,0 (2.)	66,5 (10.)	65,7 (9.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	128,1 (2.)	129,5 (1.)
CZ062	Jihomoravský kraj	56,5 (4.)	57,0 (4.)	67,0 (9.)	64,8 (11.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	127,1 (5.)	126,9 (5.)
CZ07	Střední Morava	55,3	55,4	68,2	66,3	100,0	100,0	126,3	125,3
CZ071	Olomoucký kraj	55,6 (6.)	55,8 (6.)	70,2 (3.)	68,1 (3.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	127,2 (4.)	127,1 (4.)
CZ072	Zlínský kraj	55,2 (9.)	55,3 (7.)	64,7 (13.)	63,4 (13.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	125,5 (6.)	122,9 (11.)
CZ08	Moravskoslezsko	53,1	53,1	63,7	63,7	100,0	100,0	127,3	128,0
CZ081	Moravskoslezský kraj	53,1 (12.)	53,1 (11.)	63,7 (14.)	63,7 (12.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	127,3 (3.)	128,0 (3.)

E4.2G1.1a: Relativní příjmy ze zaměstnání – pro věkové skupiny 25–64 let podle úrovně dosaženého vzdělání (střední vzdělání s maturitní zkouškou = 100 %) v nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2007 (v %)

KAPITOLA

V Z D Ě L Á V Á N Í C I Z I N C Ů

Statistiky o dětech, žácích a studentech cizího státního občanství studujících v rámci školského systému jsou součástí statistik téměř všech vyspělých států. V souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie a jejím začleňováním do mezinárodních struktur nabývá tato problematika stále více na významu.

Od roku 2002/03 sleduje školská statistika počty cizinců v mateřských, základních a středních školách podle státního občanství, na vyšších odborných školách i to, který obor cizinci studují.

Vzdělávání cizinců na školách v České republice je založeno na Listině základních práv a svobod, v níž je zakotveno právo na vzdělání. Na základních a středních školách je vzdělání bezplatné pro cizince, kteří mají na území ČR uděleno povolení k trvalému pobytu, kteří na území ČR pobývají přechodně (a byla jim udělena krátkodobá víza k pobytu do 90 dnů nebo dlouhodobá víza k pobytu nad 90 dnů), kterým byl udělen azyl, a cizince s vízem za účelem strpění pobytu a za účelem dočasné ochrany.

F 1 Podíl cizinců na jednotlivých druzích škol

Charakteristika ukazatele

Ukazatel charakterizuje podíly dětí cizinců umístěných v mateřských školách, podíl žáků s cizím státním občanstvím na základních školách, středních školách, vyšších odborných školách a konzervatořích.

Metodika výpočtu

$$\frac{C_i}{Z_i} \times 100$$

C – počet cizinců (dětí, žáků, studentů) ve všech formách vzdělávání v jednotlivých druzích škol v roce 2007/08

Z – počet dětí, žáků a studentů ve všech formách vzdělávání v jednotlivých druzích škol v roce 2007/08

i – druh školy

Zdroj dat

► databáze ÚIV za rok 2007/08

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

V regionálním školství, tedy na vzdělávacích stupních od úrovně mateřských škol až po vyšší odborné školy, se podíl cizinců v rámci České republiky pohybuje od 1,1 % na mateřských, středních a vyšších odborných školách až do 3,1 % na konzervatořích. Cizinci navštěvující mateřské, základní a střední školy jsou v naprosté většině děti cizích státních příslušníků, kteří na našem území žijí. V případě vyšších odborných škol a konzervatoří se může jednat i o žáky, kteří si školu na našem území vybrali a žijí zde právě s cílem se vzdělávat. Na všech vzdělávacích úrovních má podíl cizinců na školách výrazně regionální charakter, který závisí především na celkovém počtu cizinců žijících v jednotlivých regionech a na jejich sociálním složení.

Co do podílu cizinců navštěvujících školy na všech vzdělávacích úrovních dominuje Praha a Karlovarský kraj (s výjimkou vyšších odborných škol). V Praze je tato situace dána postavením hlavního města – jsou v ní soustředěny úřady a zastoupení velkých zahraničních firem, navíc se zde vytvářejí větší komunity cizinců zabývajících se obchodní činností. V případě Karlovarského kraje je vyšší počet cizinců spojen s atraktivností tohoto kraje jako lázeňského centra České republiky. V podílu cizinců na vyšších odborných školách jsou na špičce Moravskoslezský a Zlínský kraj, vyšší odborné školy v těchto krajích jsou atraktivní zejména pro občany Slovenské republiky.

Největší podíl žáků – cizinců navštěvuje konzervatoře (3,1 %), následují základní školy (1,5 %), mateřské a střední a vyšší odborné školy (1,1 %).

Regionální rozdíly

Jak již bylo uvedeno výše, podíly cizinců se v meziregionálním srovnání výrazně liší.

F1 T1: Podíly cizinců v jednotlivých druzích škol (na celkovém počtu dětí, žáků a studentů v těchto školách), 2007, v %

Území		mateřské školy	základní školy	střední školy	vyšší odborné školy	konzervatoře					
ČR celkem		1,1	1,5	1,1	1,1	3,1					
CZ01	Praha	3,5	5,0	2,9	1,7	5,5					
CZ011	Hlavní město Praha	3,5	(1.)	5,0	(1.)	2,9	(1.)	1,7	(3.)	5,5	(1.)
CZ02	Střední Čechy	0,9		1,5	0,8		1,1		–		
CZ021	Středočeský kraj	0,9	(5.)	1,5	(5.)	0,8	(7.)	1,1	(4.)	–	(8.)
CZ03	Jihozápad	1,1		1,6	1,2		0,5		0,6		
CZ031	Jihočeský kraj	0,8	(6.)	1,1	(8.)	1,0	(6.)	0,4	(10.)	–	(8.)
CZ032	Plzeňský kraj	1,4	(3.)	2,2	(3.)	1,4	(3.)	0,9	(6.)	1,2	(5.)
CZ04	Severozápad	1,7		2,2	1,6		0,4		3,5		
CZ041	Karlovarský kraj	3,5	(2.)	3,9	(2.)	2,8	(2.)	0,3	(12.)	–	(8.)
CZ042	Ústecký kraj	1,1	(4.)	1,6	(4.)	1,2	(4.)	0,4	(9.)	3,5	(2.)
CZ05	Severovýchod	0,6		1,0	0,7		0,4		0,4		
CZ051	Liberecký kraj	0,6	(9.)	1,4	(6.)	1,0	(5.)	0,6	(7.)	–	(8.)
CZ052	Královéhradecký kraj	0,6	(8.)	0,9	(9.)	0,6	(9.)	0,6	(8.)	–	(8.)
CZ053	Pardubický kraj	0,5	(11.)	0,7	(11.)	0,6	(11.)	0,2	(13.)	0,4	(6.)
CZ06	Jihovýchod	0,6		1,0	0,7		0,7		1,5		
CZ061	Vysočina	0,5	(10.)	0,7	(10.)	0,5	(14.)	0,1	(14.)	–	(8.)
CZ062	Jihomoravský kraj	0,7	(7.)	1,1	(7.)	0,8	(8.)	1,0	(5.)	1,5	(4.)
CZ07	Střední Morava	0,4		0,6	0,6		1,4		0,4		
CZ071	Olomoucký kraj	0,4	(13.)	0,6	(13.)	0,5	(12.)	0,3	(11.)	–	(8.)
CZ072	Zlínský kraj	0,3	(14.)	0,6	(14.)	0,6	(10.)	2,5	(2.)	0,4	(7.)
CZ08	Moravskoslezsko	0,5		0,6	0,5		2,5		1,7		
CZ081	Moravskoslezský kraj	0,5	(12.)	0,6	(12.)	0,5	(13.)	2,5	(1.)	1,7	(3.)

Podíly cizinců v mateřských školách se pohybují od 0,3 % ve Zlínském až do 3,5 % v Praze a Karlovarském kraji. Hodnot vyšších než 1 % dosahují ještě Plzeňský kraj a Ústecký kraj (1,1 %).

Na úrovni základního vzdělávání převyšují podíly cizinců výrazněji celostátní průměr v Praze (5,0 %), v Karlovarském kraji (3,9 %) a v Plzeňském kraji (2,2 %). Na druhém konci škály leží kraje Zlínský, Olomoucký a Moravskoslezský (0,6 %).

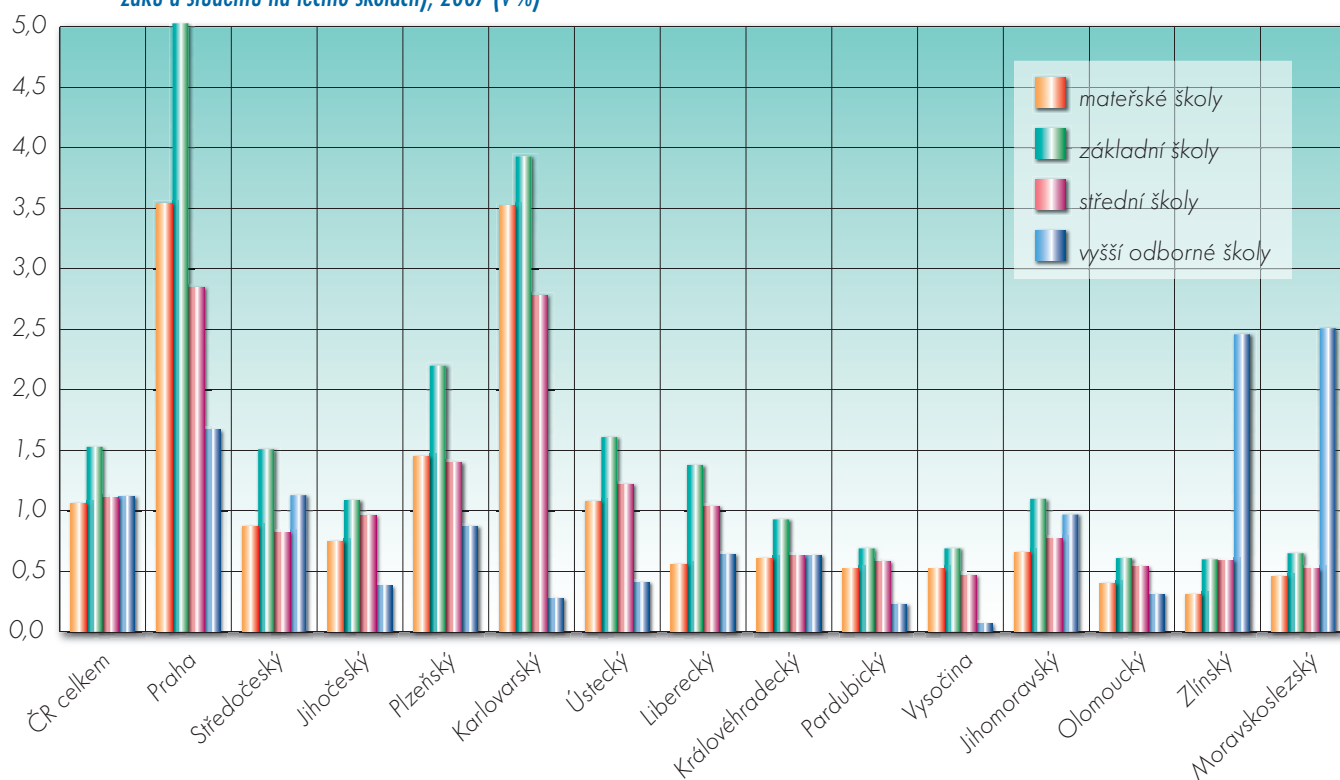
Situace v **podílech cizinců na středních školách** je obdobná, i když zde nejsou již tak velké mezikrajové rozdíly. Nejvíce cizinců navštěvuje střední školy opět v Praze a Karlovarském kraji (2,9 %, resp. 2,8 %), nejméně na Vysočině, v Moravskoslezském a Olomouckém kraji (0,5 %).

Podíly cizinců navštěvujících vyšší odborné školy v jednotlivých regionech se od ostatních vzdělávacích úrovní poměrně liší. Si-

tuace je dána především tím, že na vyšších odborných školách studují nejen cizinci, kteří spolu se svými rodiči žijí v České republice, ale i cizinci, kteří v naší zemi žijí přímo s cílem studovat a naše vyšší odborné školy jsou pro ně z různých hledisek atraktivní. Největší podíl cizinců na vyšších odborných školách, který významně převyšuje celorepublikový průměr, je v Moravskoslezském a Zlínském kraji (2,5 %), zde navštěvují vyšší odborné školy hlavně žáci ze Slovenska. Kraje s nejnižšími podíly cizinců jsou Vysočina (0,1 %) a Pardubický kraj (0,2 %).

Specifická je situace na **konzervatořích**, na které stejně jako na VOŠ přicházejí mnohdy studovat cizinci, aniž by v Čechách žili s rodiči. Dále je třeba zmínit, že na rozdíl od všech dosud popisovaných typů škol se konzervatoře nenacházejí ve všech regionech (nejsou ve Středočeském, Karlovarském, Libereckém, Královéhradeckém, Olomouckém kraji a na Vysočině).

FI G1: Podíly cizinců v mateřských, základních, středních, vyšších odborných školách a konzervatořích (na celkovém počtu dětí, žáků a studentů na těchto školách), 2007 (v %)

F 2 Cizinci v mateřských školách

Charakteristika ukazatele

Ukazatel popisuje rozložení dětí cizinců v mateřských školách podle jejich státního občanství, a to v členění podle státní příslušnosti slovenské, vietnamské, ruské, ukrajinské a ostatní. Do výčtu států byly vybrány nejčastěji ve statistikách cizinců se vyskytující státy.

Metodika výpočtu

$$\frac{C_{mi}}{C_m} \times 100$$

C_m – celkový počet dětí – cizinců zapsaných do mateřských škol v roce 2007/08

i – státní příslušnost dětí – cizinců zapsaných do mateřských škol

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za rok 2007/08

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

V mateřských školách je zapsáno celkem 3 078 cizinců, největší podíl tvoří občané Vietnamu (32,5 %), Ukrajiny (19,2 %), Slovenska (15,3 %) a Ruska (6,4 %). Cizinci z ostatních států tvoří zbývajících 26,6 %.

Oproti předchozímu školnímu roku vzrostl celkový počet cizinců navštěvujících mateřské školy asi o 300 dětí. Mírně se změnila i struktura cizinců v mateřských školách – zaznamenali jsme mírný nárůst podílu Ukrajinců (o 1,3 procentního bodu) a pokles podílu Vietnamců (o 3,5 procentního bodu) a Slováků (o 0,4 procentního bodu) na celkovém počtu cizinců v mateřských školách.

Regionální rozdíly

Struktura dětí – cizinců zapsaných do mateřských škol má výrazně regionální charakter. Zaměříme-li se na kraje, ve kterých dosahují podíly cizinců v mateřských školách nejvyšších hodnot (Praha, Karlovarský, Ústecký a Plzeňský kraj), jsou na první pohled zřejmé významné rozdíly. Ve třech z nich – Karlovarském, Ústeckém a Plzeňském kraji – jsou většinou zastoupeni Vietnamci (ve všech krajích více než 38 %), za-

tímco v Praze jsou jednotlivé uváděné státy zastoupeny mnohem rovnoměrněji (24,0 % Ukrajinci, 19,4 % Vietnamci, 10,8 % Rusové, 11,4 % Slováci). Tento fakt svědčí o vyšší koncentraci vietnamských občanů do již zmíněných krajů. V případě Prahy se homogennější zastoupení občanů více států dá předpokládat vzhledem k celkově vyšší koncentraci cizinců v hlavním městě. Obdobně vypadala i situace v mateřských školách v roce 2006/07.

Děti ze Slovenska v mateřských školách tvoří mezi cizinci nejvyšší podíl ve Zlínském (47,2 %), Středočeském (27,5 %) a Pardubickém kraji (27,2 %).

Děti vietnamských občanů dosahují nejvyššího podílu mezi cizinci v mateřských školách ve většině krajů ČR. Relativně nejvíce Vietnamců najdeme v mateřských školách v Karlovarském (65,2 %), Ústeckém (49,8 %) a Plzeňském kraji (45,0 %). Uvedené kraje patřily ke krajům s nejvyšším zastoupením vietnamských dětí i v předchozích třech le-

tech. V ostatních regionech dosahují podíly těchto dětí v mateřských školách méně než 40 %.

Nejvyšší podíl ruských dětí v mateřských školách vykazuje Praha, jedná se o téměř 11 % z celkového počtu cizinců, následuje Liberecký (9,7 %), Karlovarský (8,7 %) a Ústecký kraj (8,5 %).

Poměrně vysoké zastoupení ukrajinských dětí mezi cizinci zapsanými do mateřských škol nalezneme v kraji Královéhradeckém (47,5 %), Libereckém (25,0 %), Praze (24,0 %), Pardubickém (23,5 %) a Středočeském (21,0 %). V ostatních krajích se podíly dětí z Ukrajiny pohybují pod 20 %, přičemž nejméně jich je v Moravskoslezském kraji (4,4 %).

Ještě je nutné se zmínit o dětech s polským státním občanstvím, které se účastní výchovy v mateřských školách tradičně především v Moravskoslezském kraji, kde jsou zřízeny i školy s polským výchovným jazykem. Ty jsou určeny pro polskou národnostní menšinu.

F2 T1: Počty cizinců v mateřských školách, jejich struktura podle státní příslušnosti, 2007, v %

Území	podíly cizinců podle státní příslušnosti										počet cizinců celkem	
	Slovensko		Vietnam		Rusko		Ukrajina		ostatní státy			
ČR celkem	15,3		32,5		6,4		19,2		26,6		3 078	
CZ01 Praha	11,4		19,4		10,8		24,0		34,3		1 057	
CZ011 Hlavní město Praha	11,4	(11.)	19,4	(14.)	10,8	(1.)	24,0	(3.)	34,3	(1.)	1 057	(1.)
CZ02 Střední Čechy	27,5		22,4		3,7		21,0		25,4		295	
CZ021 Středočeský kraj	27,5	(2.)	22,4	(13.)	3,7	(6.)	21,0	(5.)	25,4	(7.)	295	(2.)
CZ03 Jihozápad	17,3		42,0		0,8		17,9		22,0		364	
CZ031 Jihočeský kraj	19,7	(6.)	37,3	(6.)	1,4	(9.)	19,0	(6.)	22,5	(8.)	142	(8.)
CZ032 Plzeňský kraj	15,8	(8.)	45,0	(3.)	0,5	(12.)	17,1	(9.)	21,6	(9.)	222	(5.)
CZ04 Severozápad	7,7		58,1		8,6		9,7		15,9		534	
CZ041 Karlovarský kraj	6,6	(14.)	65,2	(1.)	8,7	(3.)	7,3	(13.)	12,2	(14.)	287	(3.)
CZ042 Ústecký kraj	8,9	(13.)	49,8	(2.)	8,5	(4.)	12,6	(11.)	20,2	(11.)	247	(4.)
CZ05 Severovýchod	17,1		25,8		3,2		33,3		20,6		252	
CZ051 Liberecký kraj	16,7	(7.)	27,8	(9.)	9,7	(2.)	25,0	(2.)	20,8	(10.)	72	(13.)
CZ052 Královéhradecký kraj	9,1	(12.)	26,3	(11.)	1,0	(11.)	47,5	(1.)	16,2	(12.)	99	(9.)
CZ053 Pardubický kraj	27,2	(3.)	23,5	(12.)	–	(13.)	23,5	(4.)	25,9	(6.)	81	(10.)
CZ06 Jihovýchod	14,5		36,0		2,8		16,3		30,4		289	
CZ061 Vysočina	15,4	(9.)	38,5	(5.)	–	(13.)	12,8	(10.)	33,3	(2.)	78	(11.)
CZ062 Jihomoravský kraj	14,2	(10.)	35,1	(7.)	3,8	(5.)	17,5	(8.)	29,4	(4.)	211	(6.)
CZ07 Střední Morava	32,6		28,7		1,6		15,5		21,7		129	
CZ071 Olomoucký kraj	22,4	(5.)	30,3	(8.)	1,3	(10.)	18,4	(7.)	27,6	(5.)	76	(12.)
CZ072 Zlínský kraj	47,2	(1.)	26,4	(10.)	1,9	(8.)	11,3	(12.)	13,2	(13.)	53	(14.)
CZ08 Moravskoslezsko	24,1		38,6		2,5		4,4		30,4		158	
CZ081 Moravskoslezský kraj	24,1	(4.)	38,6	(4.)	2,5	(7.)	4,4	(14.)	30,4	(3.)	158	(7.)

F3 Cizinci v základních školách

Charakteristika ukazatele

Ukazatel popisuje rozložení žáků – cizinců v základních školách podle jejich státního občanství ve členění podle státní příslušnosti slovenské, vietnamské, ruské, ukrajinské a ostatní. Do výčtu států byly, stejně jako v případě mateřských škol, vybrány nejčastěji se vyskytující státy ve statistikách cizinců.

Metodika výpočtu

$$\frac{C_{zi}}{C_z} \times 100$$

C_z – celkový počet cizinců v základních školách v roce 2007/08

i – státní příslušnost žáků – cizinců navštěvujících základní školy

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za rok 2007/08

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

V základních školách je zapsáno celkem 12 963 cizinců (oproti předchozímu roku se jedná o nárůst asi o 450 žáků), největší podíl tvoří občané Vietnamu (26,0 %), Ukrajiny (22,8 %), Slovenska (18,9 %) a Ruska (7,0 %). V posledním roce došlo k meziročnímu nárůstu podílu Slováků a Ukrajinců (o 0,8 procentního bodu) a k poklesu podílu Vietnamců a Rusů (o 1,6, resp. 0,3 procentního bodu).

Regionální rozdíly

Stejně jako v případě mateřských škol má podíl a struktura cizinců na základních školách výrazně regionální charakter.

Opět se zaměříme na ty kraje, kde cizinci v základních školách tvoří výrazně vyšší podíl žáků, než je celorepublikový průměr, tedy na Prahu a kraje Ústecký, Karlovarský a Plzeňský. Obdobně jako v případě mateřských škol jsou i zde ve struktuře cizinců na první pohled patrné podstatné rozdíly. V Karlovarském, Ústeckém a Plzeňském kraji jsou v základních školách nejvíce zastoupeni Vietnamci (přes 35 %), zatímco v Praze je rozložení příslušníků jednotlivých států rovnoměrně.

nější (Ukrajinci 29,1 %, Vietnamci 17,9 %, Rusové 13,0 % a Slováci 11,5 %).

Občané Slovenské republiky tvoří nejvyšší podíl cizinců na základních školách ve Středočeském (32,8 %), Zlínském (32,4 %) a Jihočeském kraji (25,6 %). Více než 25 % podíl mají i v kraji Moravskoslezském (29,8 %) a Plzeňském (25,9 %). V těchto krajích je ale vyšší podíl žáků jiné státní příslušnosti. V ostatních krajích se pohybují podíly Slováků na celkovém počtu cizinců od 9,4 % do 24,8 %.

Vietnamci tvoří největší podíl cizinců na základních školách v Karlovarském kraji (52,9 %). Dalšími kraji v pořadí jsou Ústecký (41,9 %) a Plzeňský (35,8 %). Nejméně vietnamských občanů se vyskytuje ve Středočeském (13,4 %) a Královéhradeckém kraji (17,4 %) a v Praze (17,9 %).

Podíly Rusů na celkovém počtu cizinců na základních školách se v jednotlivých krajích výrazně liší. Nejvyšší podíl vykazuje Praha

(13,0 %) a Karlovarský kraj (10,9 %). Ostatní regiony nedosahují úrovně celorepublikového průměru, který činí 7,0 %.

Poměrně vysoký podíl cizinců na českých základních školách tvoří, stejně jako v roce 2006/07, Ukrajinci (22,8 %). Ve Středočeském kraji a v Praze tvoří téměř 30 % cizinců na základních školách, v krajích oblasti Severovýchod (Liberecký, Královéhradecký, Pardubický) více než 27 %. Nejmenší zastoupení Ukrajinců najdeme v kraji Moravskoslezském (4,6 %), ostatní kraje se pohybují mezi hodnotami 10–25 %.

Z dalších států, jejichž občané se účastní výuky na našich základních školách, stojí za zmínku Polsko. I když v celorepublikovém měřítku se občané Polska podílejí na celkovém počtu cizinců v základních školách pouze minimálně, významné je jejich zastoupení v Moravskoslezském kraji, a to především vzhledem k silně zastoupené polské národnostní menšině v tomto regionu a díky možnosti výuky na základní škole v polském jazyce.

F3 T1: Počty cizinců v základních školách, jejich struktura podle státní příslušnosti, 2007, v %

Území		podíly cizinců podle státní příslušnosti									počet cizinců celkem		
		Slovensko		Vietnam		Rusko		Ukrajina		ostatní státy			
ČR celkem		18,9		26,0		7,0		22,8		25,2		12 963	
CZ01	Praha	11,5		17,9		13,0		29,1		28,4		3 878	
CZ011	Hlavní město Praha	11,5	(13.)	17,9	(12.)	13,0	(1.)	29,1	(2.)	28,4	(5.)	3 878	(1.)
CZ02	Střední Čechy	32,8		13,4		5,3		29,3		19,1		1 459	
CZ021	Středočeský kraj	32,8	(1.)	13,4	(14.)	5,3	(4.)	29,3	(1.)	19,1	(12.)	1 459	(2.)
CZ03	Jihozápad	25,8		31,4		1,7		22,1		19,0		1 556	
CZ031	Jihočeský kraj	25,6	(5.)	24,0	(8.)	3,1	(8.)	24,7	(6.)	22,5	(10.)	578	(8.)
CZ032	Plzeňský kraj	25,9	(4.)	35,8	(3.)	0,9	(14.)	20,6	(8.)	16,9	(13.)	978	(6.)
CZ04	Severozápad	12,0		47,0		7,8		14,7		18,6		2 182	
CZ041	Karlovarský kraj	9,4	(14.)	52,9	(1.)	10,9	(2.)	11,3	(12.)	15,4	(14.)	1 005	(5.)
CZ042	Ústecký kraj	14,2	(12.)	41,9	(2.)	5,1	(5.)	17,6	(11.)	21,2	(11.)	1 177	(3.)
CZ05	Severovýchod	21,1		18,7		3,7		27,7		28,9		1 258	
CZ051	Liberecký kraj	22,0	(7.)	19,1	(11.)	5,8	(3.)	27,6	(4.)	25,5	(8.)	518	(9.)
CZ052	Královéhradecký kraj	17,6	(11.)	17,4	(13.)	1,6	(13.)	27,9	(3.)	35,6	(2.)	438	(10.)
CZ053	Pardubický kraj	24,8	(6.)	19,9	(10.)	3,0	(10.)	27,5	(5.)	24,8	(9.)	302	(13.)
CZ06	Jihovýchod	17,9		26,2		3,0		18,8		34,0		1 319	
CZ061	Vysočina	18,6	(9.)	21,5	(9.)	1,6	(12.)	18,6	(10.)	39,7	(1.)	312	(12.)
CZ062	Jihomoravský kraj	17,7	(10.)	27,7	(5.)	3,5	(7.)	18,9	(9.)	32,3	(3.)	1 007	(4.)
CZ07	Střední Morava	26,0		26,7		3,4		17,1		26,8		619	
CZ071	Olomoucký kraj	20,1	(8.)	27,6	(6.)	3,7	(6.)	22,9	(7.)	25,7	(7.)	323	(11.)
CZ072	Zlínský kraj	32,4	(2.)	25,7	(7.)	3,0	(9.)	10,8	(13.)	28,0	(6.)	296	(14.)
CZ08	Moravskoslezsko	29,8		32,1		2,7		4,6		30,8		692	
CZ081	Moravskoslezský kraj	29,8	(3.)	32,1	(4.)	2,7	(11.)	4,6	(14.)	30,8	(4.)	692	(7.)

F4 Cizinci ve středních školách

Charakteristika ukazatele

Ukazatel popisuje rozložení cizinců ve středních školách podle jejich státního občanství, a to ve členění podle státní příslušnosti slovenské, vietnamské, ruské, ukrajinské a ostatní. Do výčtu států byly, stejně jako v případě mateřských a základních škol, vybrány nejčastěji se vyskytující státy ve statistikách cizinců.

Metodika výpočtu

$$\frac{C_{si}}{C_s} \times 100$$

C_s – celkový počet cizinců studujících ve středních školách (bez ohledu na druh a formu vzdělávání) v roce 2007/08

i – státní příslušnost žáků – cizinců navštěvujících střední školy

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za rok 2007/08

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

V České republice studuje ve školním roce 2007/08 na středních školách celkem 6 314 cizinců, což je v porovnání s předchozím rokem nárůst o 700 cizinců. Více než čtvrtinu tvoří Ukrajinci (26,0 %) a Vietnamci (25,4 %). Podíl Slováků činí 16,4 % a Rusů 10,4 %. Oproti předchozímu školnímu roku se zvýšil podíl Ukrajinců (o 3,5 procentního bodu), Vietnamců (o 2,1 procentního bodu) a Slováků (o 1,1 procentního bodu) a poklesl podíl Rusů (o 1 procentního bodu).

Regionální rozdíly

Rozložení cizinců studujících na středních školách podle jejich státní příslušnosti vykazuje, stejně jako tomu bylo v případě mateřských a základních škol, výrazné regionální odlišnosti. Podíl cizinců na celkovém počtu žáků je v České republice 1,1 %.

Kraje, kde podíl cizinců na středních školách převyšuje celostátní průměr, jsou pouze čtyři – Praha (2,9%), Karlovarský (2,8%), Plzeňský (1,4%) a Ústecký kraj (1,2%). V Praze je na středních školách mezi cizinci poměrně vysoký podíl občanů Ruska (18,2%), Ukrajiny (23,9%), Vietnamci jsou zastoupeni necelou pětinou (17,2%) a více než desetinu cizinců tvoří Slováci (11,5%). Oproti tomu v Karlovarském kraji je mezi cizinci na středních školách nejvyšší podíl Vietnamců (59,7%), následují je Ukrajinci (14,9%) a Rusové (7,9%), Slováků je zastoupeno minimum (3,8%).

Vietnamci jsou nejvíce zastoupeni mimo kraj Karlovarský také v krajích Plzeňském (41,2%) a Ústeckém (38,9%). U ostatních krajů nepřesahuje jejich podíl 30%. Nejméně je jich zastoupeno v krajích

Zlínském, Středočeském, Praze a Libereckém, kde jejich podíl nedosahuje 20%.

Nejvíce občanů Slovenska je v krajích Zlínském (43,8%), Moravskoslezském (33,4%) a Středočeském (24,4%), nejméně v krajích Karlovarském (3,8%) a Ústeckém (10,7%).

Nejvyšší zastoupení Ukrajinců je v oblasti Severovýchod (kraje Liberecký – 27,6%, Královéhradecký – 33,3% a Pardubický – 28,8%), nejnižší v kraji Moravskoslezském (6,7%), v ostatních krajích se hodnoty pohybují mezi cca 12–27%.

Za zmínku stojí i Moravskoslezský kraj, kde sice cizinci na středních školách tvoří pouze 0,5%, ale více než 60% z nich jsou Slováci a Vietnamci a téměř 10% tvoří Poláci.

F4 T1: Počty cizinců ve středních školách, jejich struktura podle státní příslušnosti, 2007, v %

Území	podíly cizinců podle státní příslušnosti										počet cizinců celkem	
	Slovensko		Vietnam		Rusko		Ukrajina		ostatní státy			
ČR celkem	16,4		25,4		10,4		21,8		26,0		6 314	
CZ01 Praha	11,5		17,2		18,2		23,9		29,3		2 170	
CZ011 Hlavní město Praha	11,5	(12.)	17,2	(12.)	18,2	(1.)	23,9	(6.)	29,3	(4.)	2 170	(1.)
CZ02 Střední Čechy	24,4		16,3		9,3		26,8		23,2		410	
CZ021 Středočeský kraj	24,4	(3.)	16,3	(13.)	9,3	(3.)	26,8	(4.)	23,2	(11.)	410	(5.)
CZ03 Jihozápad	15,8		31,5		4,0		22,1		26,5		746	
CZ031 Jihočeský kraj	16,4	(8.)	20,4	(9.)	5,2	(11.)	19,5	(10.)	38,5	(1.)	348	(8.)
CZ032 Plzeňský kraj	15,3	(10.)	41,2	(2.)	3,0	(13.)	24,4	(5.)	16,1	(13.)	398	(6.)
CZ04 Severozápad	7,6		48,1		7,7		19,4		17,1		995	
CZ041 Karlovarský kraj	3,8	(14.)	59,7	(1.)	7,9	(4.)	14,9	(12.)	13,6	(14.)	442	(4.)
CZ042 Ústecký kraj	10,7	(13.)	38,9	(3.)	7,6	(5.)	23,0	(8.)	19,9	(12.)	553	(2.)
CZ05 Severovýchod	16,6		20,3		7,5		29,9		25,8		586	
CZ051 Liberecký kraj	18,0	(7.)	19,7	(11.)	7,5	(6.)	27,6	(3.)	27,2	(6.)	228	(9.)
CZ052 Královéhradecký kraj	15,2	(11.)	20,2	(10.)	5,6	(8.)	33,3	(1.)	25,8	(7.)	198	(11.)
CZ053 Pardubický kraj	16,3	(9.)	21,3	(8.)	10,0	(2.)	28,8	(2.)	23,8	(9.)	160	(13.)
CZ06 Jihovýchod	22,0		22,9		4,7		19,7		30,6		633	
CZ061 Vysočina	21,1	(6.)	24,1	(6.)	2,3	(14.)	23,3	(7.)	29,3	(3.)	133	(14.)
CZ062 Jihomoravský kraj	22,2	(4.)	22,6	(7.)	5,4	(10.)	18,8	(11.)	31,0	(2.)	500	(3.)
CZ07 Střední Morava	32,8		21,5		5,8		15,8		24,3		400	
CZ071 Olomoucký kraj	21,3	(5.)	29,4	(4.)	6,1	(7.)	19,8	(9.)	23,4	(10.)	197	(12.)
CZ072 Zlínský kraj	43,8	(1.)	13,8	(14.)	5,4	(9.)	11,8	(13.)	25,1	(8.)	203	(10.)
CZ08 Moravskoslezsko	33,4		27,0		5,1		6,7		27,8		374	
CZ081 Moravskoslezský kraj	33,4	(2.)	27,0	(5.)	5,1	(12.)	6,7	(14.)	27,8	(5.)	374	(7.)

F5 Cizinci ve vyšších odborných školách

Charakteristika ukazatele

Ukazatel popisuje rozložení cizinců ve vyšších odborných školách podle jejich státního občanství, a to ve členění podle státní příslušnosti slovenské, ruské, ukrajinské a ostatní.

Metodika výpočtu

$$\frac{C_{vi}}{C_v} \times 100$$

C_v – celkový počet cizinců studujících ve vyšších odborných školách (bez ohledu na formu studia) v roce 2007/08

i – státní příslušnost žáků – cizinců navštěvujících vyšší odborné školy

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za rok 2007/08

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Na rozdíl od mateřských, základních a středních škol nejsou studenti vyšších odborných škol vázáni takovou měrou na místo pobytu rodičů a cizinci studující na této vzdělávací úrovni velice často vyjíždějí do zahraničí právě za účelem studia. Z toho důvodu se i podíly cizinců a jejich struktura podle státního občanství na vyšších odborných školách liší od situace na nižších vzdělávacích úrovních. Liší se i v tom, že na vyšších odborných školách (na rozdíl od nižších vzdělávacích úrovních) je jen necelé 1% cizinců vietnamské státní příslušnosti.

V České republice studuje na vyšších odborných školách celkem 321 cizinců (v roce 2006/07 se jednalo o 304 cizinců). Největší podíl z nich tvoří Slováci (61,1%), Ukrajinci (15,3%) a Rusové (8,1%). Tato situace je relativně stabilní několik posledních let. Vzhledem k nízkému celkovému počtu cizinců na vyšších odborných školách nezačínáme v popisu ukazatele v jednotlivých regionech do příliš velkých podrobností.

Regionální rozdíly

Z regionálního pohledu má smysl zabývat se Moravskoslezským krajem (2,5% cizinců na VOŠ), Zlínským krajem (2,5%) a Prahou (1,7%),

ve kterých podíl cizinců studujících na vyšších odborných školách převyšuje celorepublikový průměr (1,1 %).

V Praze na vyšších odborných školách mezi cizinci převažují Slováci (42,2 % cizinců), 18,1 % cizinců tvoří Ukrajinci a 16,4 % Rusové. Ve Zlínském kraji studuje na vyšších odborných školách 78,1 % Slo-

váků, 6,3 % Ukrajinců a 3,1 % Rusů. V Moravskoslezském kraji studuje mezi cizinci na vyšších odborných školách 98,4 % Slováků (62 ze 63 cizinců). Ostatní státy jsou ve všech krajích zastoupeny pouze okrajově. Poměrně vysoký absolutní počet Slováků je i v krajích Středočeském a Jihomoravském.

F5 T1: Počty cizinců ve vyšších odborných školách, jejich struktura podle státní příslušnosti, 2007, v %

Území		podíly cizinců podle státní příslušnosti								počet cizinců celkem	
		Slovensko		Rusko		Ukrajina		ostatní státy			
ČR celkem		61,1		8,1		15,3		15,6		321	
CZ01	Praha	42,2		16,4		18,1		23,3		116	
CZ011	Hlavní město Praha	42,2	(7.)	16,4	(5.)	18,1	(9.)	23,3	(4.)	116	(1.)
CZ02	Střední Čechy	75,0		–		10,7		14,3		28	
CZ021	Středočeský kraj	75,0	(4.)	–	(8.)	10,7	(10.)	14,3	(7.)	28	(5.)
CZ03	Jihozápad	42,9		–		33,3		23,8		21	
CZ031	Jihočeský kraj	40,0	(8.)	–	(8.)	40,0	(5.)	20,0	(5.)	10	(7.)
CZ032	Plzeňský kraj	45,5	(6.)	–	(8.)	27,3	(6.)	27,3	(2.)	11	(6.)
CZ04	Severozápad	14,3		28,6		57,1		–		7	
CZ041	Karlovarský kraj	–	(11.)	–	(8.)	100,0	(1.)	–	(11.)	1	(13.)
CZ042	Ústecký kraj	16,7	(10.)	33,3	(2.)	50,0	(4.)	–	(11.)	6	(9.)
CZ05	Severovýchod	25,0		6,3		37,5		31,3		16	
CZ051	Liberecký kraj	60,0	(5.)	–	(8.)	20,0	(8.)	20,0	(5.)	5	(10.)
CZ052	Královéhradecký kraj	–	(11.)	–	(8.)	57,1	(3.)	42,9	(1.)	7	(8.)
CZ053	Pardubický kraj	25,0	(9.)	25,0	(3.)	25,0	(7.)	25,0	(3.)	4	(11.)
CZ06	Jihovýchod	73,5		5,9		8,8		11,8		34	
CZ061	Vysočina	–	(11.)	100,0	(1.)	–	(13.)	–	(11.)	1	(13.)
CZ062	Jihomoravský kraj	75,8	(3.)	3,0	(7.)	9,1	(11.)	12,1	(9.)	33	(3.)
CZ07	Střední Morava	69,4		5,6		13,9		11,1		36	
CZ071	Olomoucký kraj	–	(11.)	25,0	(3.)	75,0	(2.)	–	(11.)	4	(11.)
CZ072	Zlínský kraj	78,1	(2.)	3,1	(6.)	6,3	(12.)	12,5	(8.)	32	(4.)
CZ08	Moravskoslezsko	98,4		–		–		1,6		63	
CZ081	Moravskoslezský kraj	98,4	(1.)	–	(8.)	–	(13.)	1,6	(10.)	63	(2.)

F6 Cizinci na konzervatořích

Ukazatel popisuje rozložení cizinců na konzervatořích podle jejich státního občanství, a to ve členění podle státní příslušnosti slovenské, ukrajinské, ruské a ostatní.

Metodika výpočtu

$$\frac{C_{ki}}{C_k} \times 100$$

C_k – celkový počet cizinců studujících na konzervatořích (bez ohledu na formu studia) v roce 2007/08

i – státní příslušnost žáků – cizinců navštěvujících konzervatoře

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za rok 2007/08

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Stejně jako studenti vyšších odborných škol, ani žáci konzervatořích nejsou tolik vázáni na místo pobytu rodičů a někteří cizinci přicestovali do České republiky přímo s cílem zde studovat. Proto se i podíly cizinců a jejich struktura podle státního občanství na konzervatořích odlišují od situace na středních, základních i mateřských školách.

Na konzervatořích v České republice studuje pouze 110 cizinců, tedy o 2 méně než v roce 2006/07, převážnou většinu tvoří Slováci (39,3 %), následují Ukrajinci (16,1 %) a Rusové (9,8 %). Vzhledem k nízkému celkovému počtu cizinců na tomto typu škol nemá smysl detailně popisovat chování ukazatele v jednotlivých regionech.

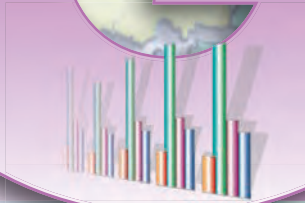
Regionální rozdíly

Většina cizinců na konzervatořích (80) je v Praze. Nejvíce z nich je Slováků (35,0 %), s velkým odstupem následují Ukrajinci (17,5 %), Kypřané a Rusové (8,8 %), ostatní cizí státní příslušníci dosahují 30,0 %. Vzhledem k nízkému počtu cizinců na mimopražských konzervatořích nemá smysl zabývat se dalšími regiony.

KAPITOLA

VÝUKA JAZYKŮ

Kapitola o výuce jazyků na českých školách je do Krajské ročenky zařazena z důvodu stupňujících se nároků na výuku cizích jazyků, a to jak z hlediska kvality výuky, tak i z hlediska rozmanitosti nabídky jednotlivých jazyků. Zabýváme se zde kvantitativním pohledem, tedy počty a podíly žáků učících se cizí jazyk; sledujeme jejich strukturu podle vyučovaného cizího jazyka a podle počtu jazyků, které si tyto žáci osvojují. Sledujeme také počty a podíly učitelů cizích jazyků, stejně tak jejich strukturu podle jazyka, který vyučují, podle kvalifikace a podle počtu žáků, kteří se cizí jazyky učí.

Do roku 1989 se na našich základních školách jako povinný jazyk vyučovala ruština, která byla někdy doplněna dalším cizím jazykem, ten byl ovšem, s výjimkou jazykových škol, pouze nepovinný. Na středních školách se ve výuce ruštiny pokračovalo. V případě některých oborů ukončených maturitní zkouškou, především na gymnáziích a obchodních akademiích, se vyučoval ještě další živý cizí jazyk (a na humanitních větvích gymnázií mnohdy ještě latina a klasická řečtina), na středních zdravotnických školách se latina vyučovala jako jazyk povinný. Je nutné poznamenat, že do roku 1989 se ve statistikách údaje o výuce cizích jazyků téměř nevyskytovaly, proto o ní za toto období máme velmi málo informací.

Po roce 1989 se během krátké doby skončilo s celoplošnou výukou ruštiny na základních i středních školách. Učitelé ruského jazyka byli v mnoha případech requalifikováni na výuku jiného cizího jazyka, obvykle angličtiny nebo němčiny. Základní i střední školy tak mohly nabídnout žákům výběr z několika cizích jazyků. Povinná výuka cizího jazyka začínala v pátém ročníku základní školy, posléze byl cizí jazyk povinně vyučován od ročníku čtvrtého.

Od školního roku 2006/2007 se na základních školách s výukou cizího jazyka povinně začíná od třetího ročníku, žáci obvykle studují pouze jeden cizí jazyk. Existují však i základní školy s rozšířenou výukou jazyků, které svým žákům nabízejí obvykle dva cizí jazyky a získání hlubších vědomostí v této oblasti. Možnost výuky dvou cizích jazyků nabízejí na druhém stupni i mnohé základní školy, jejichž atributem není přímo rozšířená výuka cizích jazyků.

Na středních školách studují jeden cizí jazyk všichni žáci s výjimkou těch, kteří navštěvují školy a studijní obory určené pro žáky s mentálním postižením. Gymnázia mají ve svém vzdělávacím programu zařazeny minimálně dva cizí jazyky, odborné střední školy v oborech ukončených maturitní zkouškou vyučují zpravidla jeden až dva cizí jazyky v závislosti na struktuře vzdělávacího programu. Žáci vzdělávající se v oborech středního vzdělávání a středního vzdělávání s výučním listem studují zpravidla jeden cizí jazyk.

Na vyšších odborných školách a konzervatořích se povinně vyučuje nejméně jeden jazyk. Konzervatoře nejsou od roku 2005 začleněny mezi střední školy vzhledem k tomu, že jsou ve školském zákoně definovány jako samostatný druh školy. Je to dáno zejména odlišným způsobem ukončování studia (absolutoriem²⁰). Žáci konzervatoří získávají vyšší odborné vzdělání zaměřené na odbornou uměleckou přípravu.

G 1 Podíly žáků v denní formě vzdělávání učících se cizí jazyk

Charakteristika ukazatele

Ukazatel kvantifikuje podíly žáků a studentů na základních a středních školách,²¹ kteří se učí cizí jazyk, na celkovém počtu žáků denní formy

²⁰ Žáci konzervatoří mohou ukončit vzdělávání také maturitní zkouškou, nejdříve však po čtvrtém ročníku, v oboru tanec až po osmém ročníku.

²¹ Od školního roku 2006/07 se vzhledem ke změně metodiky ve školském zákoně již střední školy nedělí podle typů na gymnázia, SOŠ a SOU.

G1 T1: Podíly žáků v denní formě vzdělávání učících se cizí jazyk (na celkovém počtu žáků denní formy vzdělávání), 2007, v %

Území		základní školy	střední školy
ČR celkem		82,40	97,70
CZ01	Praha	86,16	99,21
CZ011	Hlavní město Praha	86,16 (1.)	99,21 (1.)
CZ02	Střední Čechy	81,21	97,06
CZ021	Středočeský kraj	81,21 (10.)	97,06 (11.)
CZ03	Jihozápad	81,62	97,62
CZ031	Jihočeský kraj	81,28 (9.)	97,92 (7.)
CZ032	Plzeňský kraj	82,03 (5.)	97,23 (10.)
CZ04	Severozápad	81,46	95,08
CZ041	Karlovarský kraj	80,35 (13.)	96,37 (13.)
CZ042	Ústecký kraj	81,86 (6.)	94,62 (14.)
CZ05	Severovýchod	80,43	98,36
CZ051	Liberecký kraj	81,12 (11.)	97,40 (9.)
CZ052	Královéhradecký kraj	80,50 (12.)	98,53 (4.)
CZ053	Pardubický kraj	79,77 (14.)	98,92 (2.)
CZ06	Jihovýchod	84,17	98,45
CZ061	Vysočina	84,16 (3.)	97,86 (8.)
CZ062	Jihomoravský kraj	84,17 (2.)	98,71 (3.)
CZ07	Střední Morava	81,60	98,28
CZ071	Olomoucký kraj	81,59 (8.)	98,41 (5.)
CZ072	Zlínský kraj	81,61 (7.)	98,15 (6.)
CZ08	Moravskoslezsko	83,17	96,62
CZ081	Moravskoslezský kraj	83,17 (4.)	96,62 (12.)

vzdělávání. Školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nejsou do daného přehledu zahrnuty vzhledem k tomu, že na školách pro žáky s nějakou formou mentálního postižení (ZŠ praktické, ZŠ speciální, střední školy pro mentálně postižené) se cizí jazyk nevyučuje a žáci v ostatních typech škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami tvoří poměrně malé procento. Údaje by proto nebyly zcela vyvíjející. V tabulce ani v grafu nejsou uvedeny hodnoty za konzervatoře a vyšší odborné školy, protože tam studují cizí jazyk zcela všichni studenti.

Metodika výpočtu

$$\frac{\sum Z_i}{Z} \times 100$$

$\sum Z_i$ – celkový počet žáků denní formy vzdělávání učících se cizí jazyk ve školním roce 2007/08

Z – celkový počet žáků denní formy vzdělávání ve školním roce 2007/08

i – druh školy (základní školy, střední školy ve všech druzích denního vzdělávání včetně nástavbového studia, bez škol samostatně zřízených pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami)

Zdroj dat

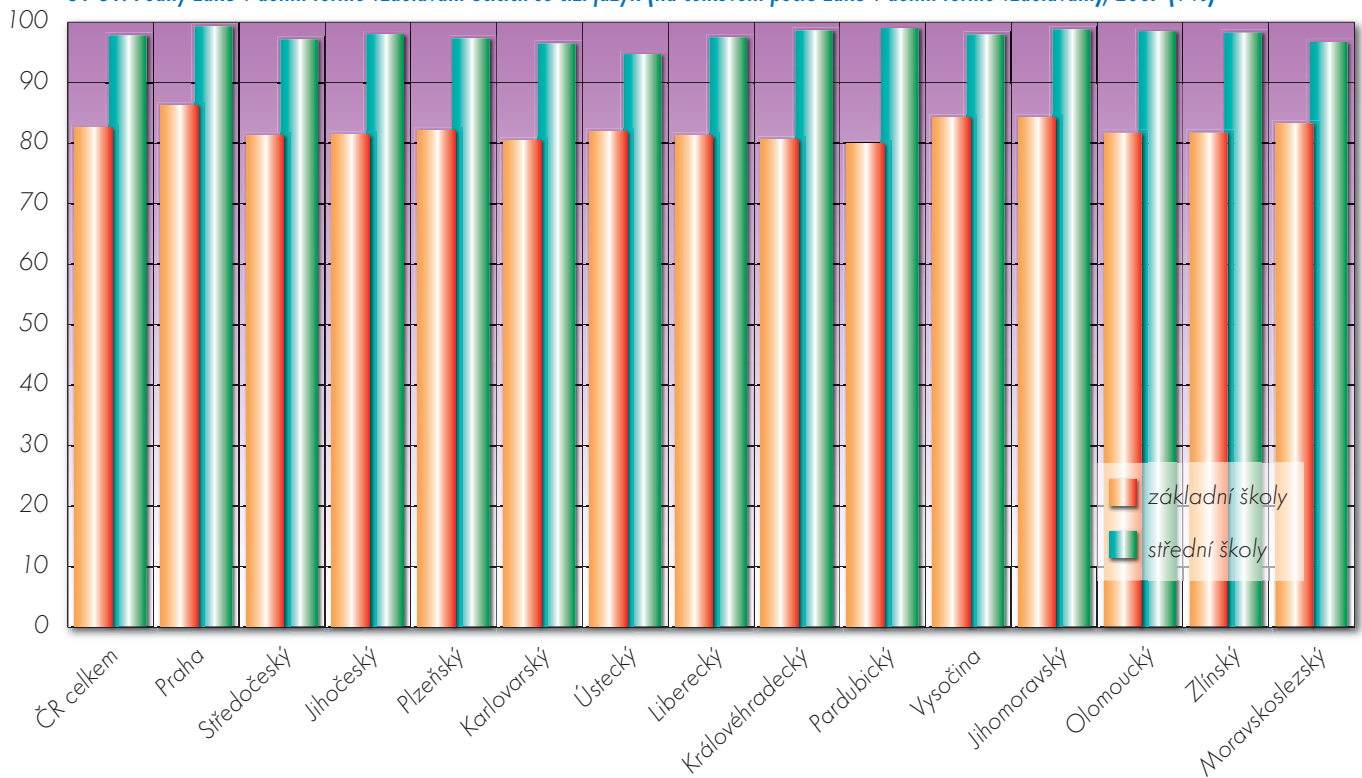
➤ databáze ÚIV za školní rok 2007/08

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Podíly žáků učících se cizí jazyk (na celkovém počtu žáků v denním vzdělávání) se liší podle druhu školy. Na základní škole, kde je povinná výuka jednoho cizího jazyka od 3. ročníku, se podíl žáků učících se cizí jazyk pohybuje na úrovni 82,4%. Odchyly od celorepublikového průměru se však mohou na jednotlivých školách značně lišit v závislosti na tom, zda se jedná o školu s jedním či dvěma stupni nebo s rozšíře-

G1 G1: Podíly žáků v denní formě vzdělávání učících se cizí jazyk (na celkovém počtu žáků v denní formě vzdělávání), 2007 (v %)

nou výukou cizích jazyků.²² Velikosti odchylek mohou být rovněž ovlivněny počtem žáků v jednotlivých ročnících.

Na středních školách se cizí jazyk učí 97,7 % žáků. Tato hodnota postihuje celé střední školy, tzn. všechny bývalé typy středních škol (gymnázia, SOŠ a SOU) a regionální rozdíly budou způsobeny právě odlišnou oborovou strukturou středních škol.

Na vyšších odborných školách a konzervatořích studují cizí jazyk všichni studenti (žáci) v denní formě vzdělávání (proto nejsou vyšší odborné školy a konzervatoře uvedeny ani v tabulce, ani v grafu).

Regionální rozdíly

Na rozdílné hodnoty ukazatele v případě základních škol má vliv především převládající velikostní kategorie škol a způsob výuky cizích jazyků v jednotlivých regionech. Existují školy pouze s jedním stupněm, s oběma stupni a školy s rozšířenou výukou cizích jazyků. Svou roli hraje i odlišnost žáků ze základních škol na víceletá gymnázia. Podíly žáků učících se cizí jazyk se pohybují od 79,8 % v Pardubickém kraji až po 86,2 % v Hlavním městě Praze, kde je nejvyšší koncentrace základních škol s oběma stupni a škol s rozšířenou výukou jazyků.

Podíly žáků denní formy vzdělávání učících se cizí jazyk na středních školách dosahují v jednotlivých krajích hodnot od 94,6 % do 99,2 %. Regionální rozdíly ve velikosti ukazatele jsou způsobeny zejména odlišnou oborovou strukturou středních škol. V krajích, kde je více škol s obory gymnázií a středních odborných škol, je také vyšší podíl žáků učících se cizí jazyk; v krajích s vyšší koncentrací středních škol s obory středních odborných učilišť je tomu naopak. (Lze říci, že hodnotu ukazatele ovlivňuje především výuka jazyků na těchto školách, resp. v oborech středního vzdělávání s maturitní zkouškou a oborů středního vzdělávání s výučním listem.) Hodnota sledovaného ukazatele je nejvyšší v Praze (99,2 %), následuje Pardubický kraj (98,9 %) a Jihomoravský kraj (98,7 %). Na opačném konci škály leží kraj Ústecký (94,6 %), Karlovarský (96,4 %) a Moravskoslezský (96,6 %). Rozdíl mezi krajem

s nejvyšším a nejnižším podílem žáků učících se cizí jazyk je ale v případě středních škol relativně malý – 4,6 procentního bodu.

G 2 Podíly žáků učících se cizí jazyk na základních školách

Charakteristika ukazatele

Ukazatel charakterizuje podíly žáků základních škol učících se cizí jazyk podle jednotlivých cizích jazyků na celkovém počtu žáků, kteří se učí cizí jazyk. Nejvyučovanějšími jazyky jsou angličtina a (s velkým odstupem) němčina, dále ruština, francouzština, španělština a italština; ostatní jazyky jsou uváděny společně jako „jiné“.

Metodika výpočtu

$$\frac{\sum Z_j}{\sum Z} \times 100$$

$\sum Z$ – celkový počet žáků základních škol učících se cizí jazyky ve školním roce 2007/08

j – jednotlivé vyučované cizí jazyky

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za školní rok 2007/08

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Do roku 1989 se na našich základních školách jako povinný jazyk vyučovala pouze ruština. Ostatní cizí jazyky se vyučovaly²³ jen okrajově, ve většině případů spíše jako nepovinné předměty nebo v rámci zájmových kroužků; teprve po revoluci si mohli žáci vybírat, který cizí jazyk chtějí na základní škole studovat. V současné době se v drtivé většině škol vyučuje angličtina nebo němčina. Převažující zájem o výuku

²² Na základních školách s rozšířenou výukou jazyků se obvykle vyučují dva cizí jazyky.

²³ S výjimkou škol s jazykovým zaměřením.

angličtiny, kterou se učí 88,4 % žáků, souvisí zejména s možností obyvatel cestovat téměř po celém světě, s rozvojem informačních technologií a v neposlední řadě i se zájmem zaměstnavatelů o pracovníky, kteří angličtinu ovládají. Němčina je pak s naší zemí spjata především historicky a zájem o ni pramení rovněž z polohy naší země v sousedství německy mluvících zemí. Učí se jí 18,9 % dětí. (Někteří žáci se učí oba jazyky, proto je součet podílů vyšší než 100 %). Ostatní cizí jazyky ne-

jsou na základních školách tak časté, za zmínku stojí ruština (1,4 %) a francouzština (1,1 %).

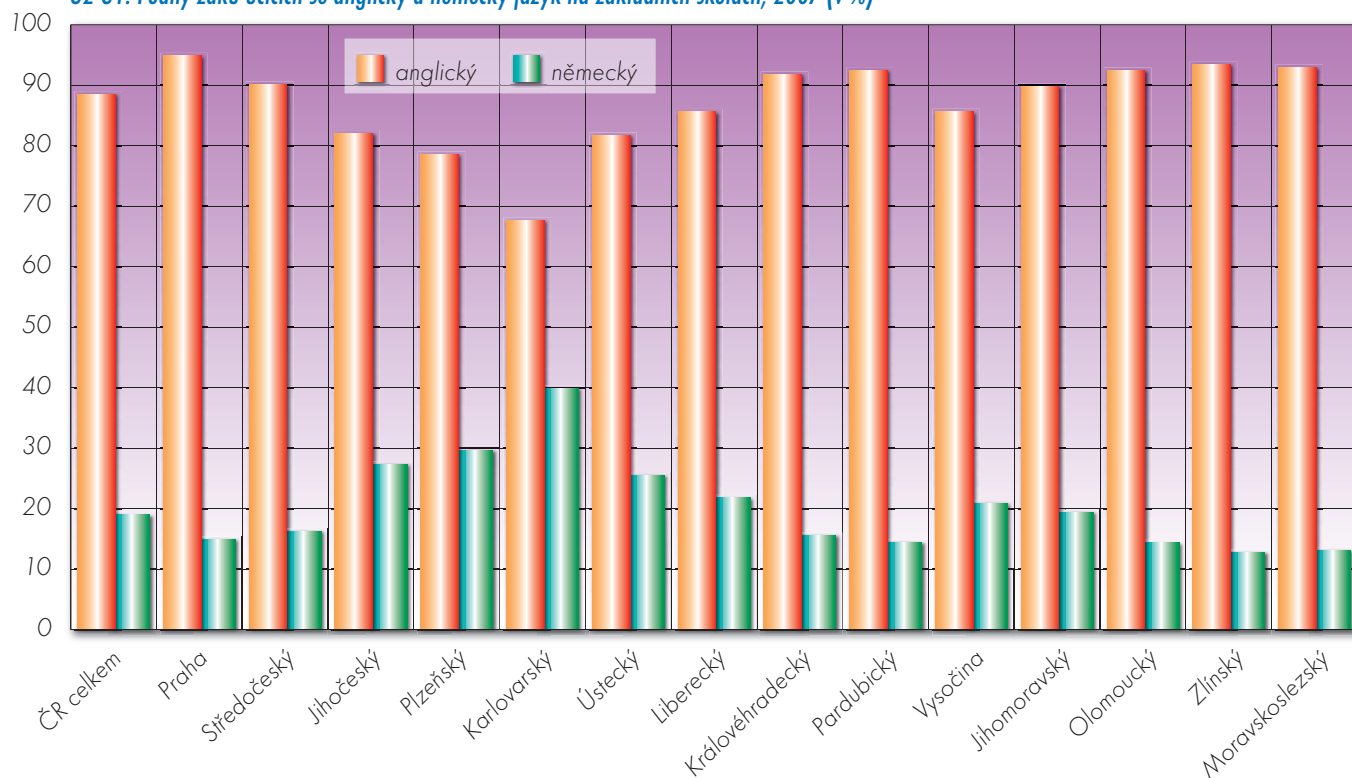
Regionální rozdíly

Ve všech krajích se většina žáků učí angličtinu, přičemž nejmenší rozdíly v podílech obou nejvyučovanějších jazyků (angličtiny a němčiny) se projevují v kraji Karlovarském, Plzeňském, Jihočeském a Ústeckém.

G2 T1: Podíly žáků učících se cizí jazyk na základních školách, jejich podíly podle vyučovaného jazyka, 2007, v %

Území		podíly žáků učících se jazyk								počet žáků učících se cizí jazyk celkem
		anglický	francouzský	německý	ruský	španělský	italský	jiný		
ČR celkem		88,41	1,10	18,88	1,35	0,21	0,02	0,01	669 526	
CZ01	Praha	94,73	3,68	14,77	0,60	1,34	0,15	0,09	64 101	
CZ011	Hlavní město Praha	94,73 (1.)	3,68 (1.)	14,77 (10.)	0,60 (12.)	1,34 (1.)	0,15 (1.)	0,09 (1.)	64 101 (4.)	
CZ02	Střední Čechy	90,01	0,92	16,16	2,03	-	-	-	75 402	
CZ021	Středočeský kraj	90,01 (7.)	0,92 (6.)	16,16 (8.)	2,03 (2.)	- (8.)	- (5.)	- (3.)	75 402 (2.)	
CZ03	Jihozápad	80,36	0,59	28,21	0,53	-	-	-	76 828	
CZ031	Jihočeský kraj	81,98 (11.)	0,57 (12.)	27,16 (3.)	0,41 (13.)	- (8.)	- (5.)	- (3.)	41 705 (6.)	
CZ032	Plzeňský kraj	78,44 (13.)	0,61 (9.)	29,47 (2.)	0,67 (11.)	- (8.)	- (5.)	- (3.)	35 123 (11.)	
CZ04	Severozápad	77,95	0,78	29,15	1,43	0,21	0,02	-	76 038	
CZ041	Karlovarský kraj	67,57 (14.)	0,18 (14.)	39,72 (1.)	1,66 (4.)	- (8.)	- (5.)	- (3.)	19 719 (14.)	
CZ042	Ústecký kraj	81,58 (12.)	0,99 (4.)	25,45 (4.)	1,35 (7.)	0,28 (2.)	0,02 (3.)	- (3.)	56 319 (5.)	
CZ05	Severovýchod	90,09	0,89	16,89	1,02	0,03	0,02	0,02	99 180	
CZ051	Liberecký kraj	85,46 (10.)	1,33 (2.)	21,67 (5.)	0,28 (14.)	0,09 (7.)	- (5.)	- (3.)	28 997 (13.)	
CZ052	Královéhradecký kraj	91,65 (6.)	0,59 (11.)	15,46 (9.)	1,27 (8.)	- (8.)	- (5.)	- (3.)	36 373 (10.)	
CZ053	Pardubický kraj	92,38 (4.)	0,84 (8.)	14,34 (11.)	1,39 (6.)	- (8.)	0,05 (2.)	0,05 (2.)	33 810 (12.)	
CZ06	Jihovýchod	88,29	0,74	19,81	1,24	0,05	-	-	111 717	
CZ061	Vysočina	85,49 (9.)	0,50 (13.)	20,81 (6.)	1,55 (5.)	0,14 (5.)	- (5.)	- (3.)	37 150 (9.)	
CZ062	Jihomoravský kraj	89,69 (8.)	0,86 (7.)	19,31 (7.)	1,08 (9.)	- (8.)	- (5.)	- (3.)	74 567 (3.)	
CZ07	Střední Morava	92,82	0,93	13,44	1,42	0,18	-	-	80 374	
CZ071	Olomoucký kraj	92,30 (5.)	0,61 (10.)	14,23 (12.)	1,95 (3.)	0,22 (3.)	- (5.)	- (3.)	41 099 (7.)	
CZ072	Zlínský kraj	93,36 (2.)	1,26 (3.)	12,62 (14.)	0,86 (10.)	0,13 (6.)	- (5.)	- (3.)	39 275 (8.)	
CZ08	Moravskoslezsko	92,85	0,93	13,05	2,41	0,19	0,01	-	85 886	
CZ081	Moravskoslezský kraj	92,85 (3.)	0,93 (5.)	13,05 (13.)	2,41 (1.)	0,19 (4.)	0,01 (4.)	- (3.)	85 886 (1.)	

G2 G1: Podíly žáků učících se anglický a německý jazyk na základních školách, 2007 (v %)

Zvýšený zájem o němčinu souvisí s polohou krajů, neboť všechny sousedí s Německem nebo Rakouskem.

Mezi jednotlivými kraji najdeme dva zcela atypické – Prahu a již zmiňovaný Karlovarský kraj. V Praze je na základních školách v mezikrajovém srovnání nejvyšší podíl žáků učících se angličtinu (94,7 %), francouzštinu (3,7 %) a španělštinu (1,3 %), ale jeden z nejmenších podílů žáků učících se němčinu (14,8 %). V Karlovarském kraji se němčinu učí 39,7 % žáků. Ačkoliv podíl těch, kteří se zde věnují angličtině, je v porovnání s němčinou vyšší – 67,6 %, jedná se o nejmenší hodnotu ze všech krajů; mírně nadprůměrný počet žáků (1,7 %) se v tomto regionu učí rusky (celostátní průměr je 1,4 %). První místo ve výuce ruského jazyka zaujímá Moravskoslezský kraj s podílem 2,4 %.

G 3 Podíly žáků učících se cizí jazyk na středních školách

Charakteristika ukazatele

Ukazatel postihuje podíly žáků středních škol, kteří se učí cizí jazyk, a to podle toho, kterému z cizích jazyků se učí. V jazycích zaujímá první místo angličtina, dále se žáci nejčastěji učí němčinu a francouzštinu. Další cizí jazyky se vyučují pouze okrajově – z nich zde uvádíme španělštinu, ruštinu, italštinu a latinu, ostatní jazyky jsou zařazeny do kategorie „jiné“.

Metodika výpočtu

$$\frac{\sum j}{\sum S} \times 100$$

$\sum S$ – celkový počet žáků denní formy vzdělávání učících se cizí jazyk ve středních školách ve všech druzích studia včetně nástavbového ve školním roce 2007/08

j – jednotlivé cizí jazyky

Zdroj dat

► databáze ÚIV za školní rok 2007/08

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Struktura žáků učících se cizí jazyk na středních školách podle vyučovaného jazyka v jednotlivých krajích závisí na mnoha faktorech. Nejdůležitějšími z nich jsou:

- poloha kraje (zda se jedná o příhraniční kraj s německy mluvícími zeměmi)
- struktura oborů středních škol a oborová struktura v daném regionu (zda převládají obory, v nichž se vyučuje povinně více než jeden cizí jazyk, zda je v daném kraji větší koncentrace středních škol s obory středních odborných učilišť, na nichž se vyučuje častěji němčina, zda převládají např. obchodní akademie a obory obchodu a služeb, kde se němčina vyučuje ve větší míře než jinde, nebo zda převládají naopak obory „elektro“, pro něž je vhodnější výuka angličtiny)
- ekonomická struktura kraje a příliv zahraničního kapitálu z různých zemí, který následně vyvíjí tlak na obyvatele – uchazeče o práci a zaměstnance, aby ovládali ten který cizí jazyk

Na střední škole studuje angličtinu 81,9 % žáků, němčinu 50,8 % a francouzštinu se věnuje 8,5 % žáků. Z ostatních jazyků se prosazuje španělštinu (3,9 %), ruštinu (3,6 %) a latinu (2,7 %), kterou se povinně učí žáci středních zdravotnických škol. Podíl žáků učících se jiné jazyky dosahuje hodnoty 0,1 %.

Regionální rozdíly

Stejně jako u základních škol, i v případě středních škol se projevují výrazné regionální rozdíly ve struktuře žáků učících se cizí jazyk. Jako „atypická“ se jeví především Praha a Karlovarský kraj.

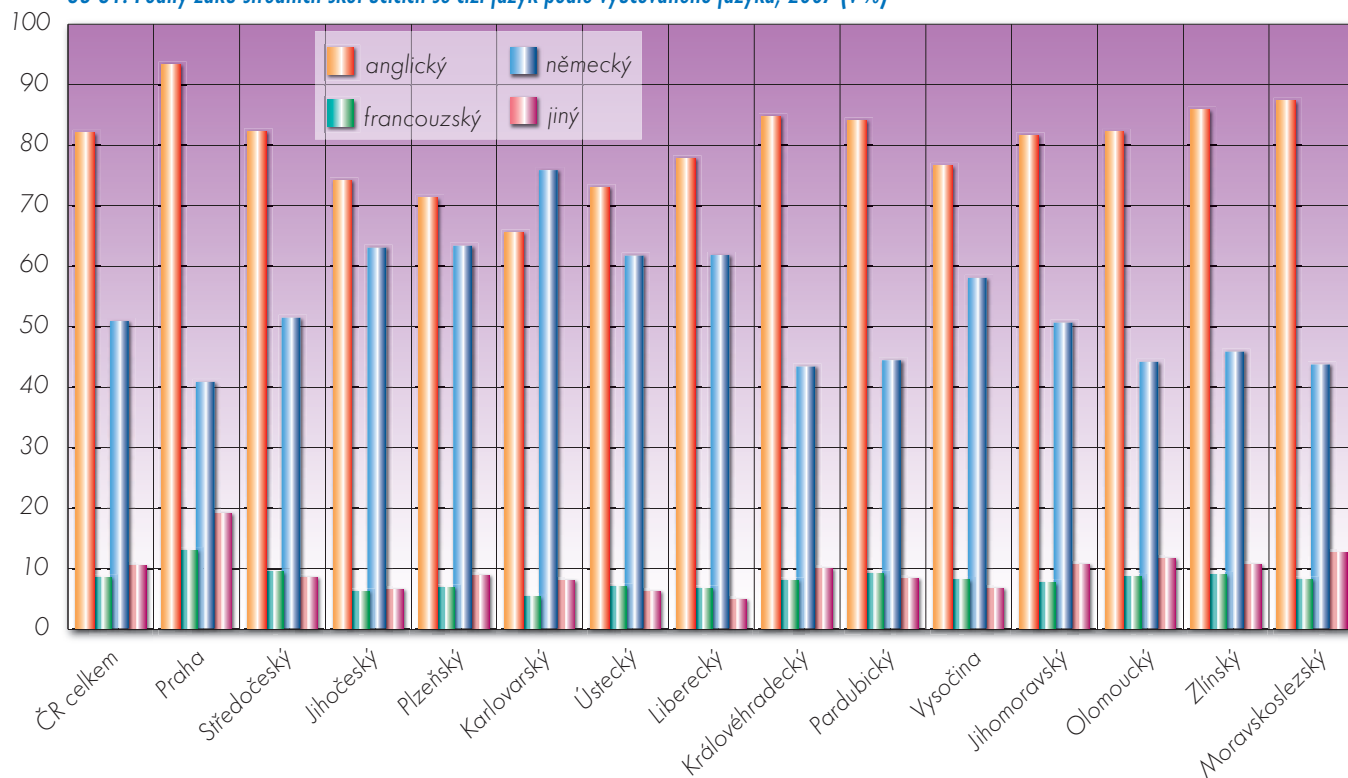
Praha mezi ostatními kraji vyniká zejména nejvyšším podílem středoškoláků, kteří se učí angličtinu (93,2 %), francouzštinu (13,0 %),

G3 T1: Podíly žáků učících se cizí jazyk na středních školách, jejich podíly podle vyučovaného jazyka, 2007, v %

Území	podíly žáků učících se jazyk									počet žáků učících se cizí jazyk celkem
	anglický	francouzský	německý	ruský	španělský	italský	latinský	jiný		
ČR celkem	81,91	8,47	50,82	3,61	3,86	0,25	2,68	0,09	512 402	
CZ01 Praha	93,19	12,95	40,75	2,85	10,54	1,15	4,33	0,16	67 646	
CZ011 Hlavní město Praha	93,19 (1.)	12,95 (1.)	40,75 (14.)	2,85 (10.)	10,54 (1.)	1,15 (1.)	4,33 (1.)	0,16 (4.)	67 646 (1.)	
CZ02 Střední Čechy	82,17	9,36	51,36	3,76	1,91	0,07	2,74	–	44 849	
CZ021 Středočeský kraj	82,17 (6.)	9,36 (2.)	51,36 (7.)	3,76 (7.)	1,91 (10.)	0,07 (8.)	2,74 (5.)	– (8.)	44 849 (4.)	
CZ03 Jihozápad	72,80	6,40	63,07	2,01	2,45	0,02	2,90	0,10	58 772	
CZ031 Jihočeský kraj	74,06 (11.)	6,10 (13.)	62,93 (3.)	0,84 (14.)	2,78 (7.)	0,03 (11.)	2,63 (6.)	0,17 (2.)	33 162 (7.)	
CZ032 Plzeňský kraj	71,18 (13.)	6,79 (11.)	63,26 (2.)	3,53 (9.)	2,03 (9.)	– (12.)	3,26 (4.)	– (8.)	25 610 (11.)	
CZ04 Severozápad	70,95	6,45	65,36	3,13	1,35	0,11	2,02	0,02	53 169	
CZ041 Karlovarský kraj	65,45 (14.)	5,20 (14.)	75,77 (1.)	6,31 (1.)	0,34 (14.)	– (12.)	1,27 (13.)	– (8.)	14 067 (14.)	
CZ042 Ústecký kraj	72,92 (12.)	6,90 (10.)	61,62 (5.)	1,99 (12.)	1,72 (12.)	0,15 (5.)	2,29 (8.)	0,02 (7.)	39 102 (5.)	
CZ05 Severovýchod	82,53	7,95	48,63	3,50	2,46	0,14	1,77	0,06	73 223	
CZ051 Liberecký kraj	77,70 (9.)	6,60 (12.)	61,73 (4.)	1,36 (13.)	2,09 (8.)	0,31 (2.)	1,00 (14.)	– (8.)	19 774 (13.)	
CZ052 Královéhradecký kraj	84,65 (4.)	7,90 (8.)	43,29 (13.)	4,47 (4.)	3,34 (5.)	0,04 (9.)	1,98 (11.)	0,07 (6.)	28 050 (9.)	
CZ053 Pardubický kraj	83,96 (5.)	9,06 (3.)	44,34 (10.)	4,10 (5.)	1,78 (11.)	0,12 (7.)	2,14 (9.)	0,08 (5.)	25 399 (12.)	
CZ06 Jihovýchod	79,96	7,68	52,81	3,16	2,20	0,25	3,68	0,12	85 602	
CZ061 Vysočina	76,46 (10.)	8,01 (7.)	57,95 (6.)	2,12 (11.)	0,84 (13.)	0,16 (4.)	3,56 (3.)	– (8.)	26 177 (10.)	
CZ062 Jihomoravský kraj	81,50 (8.)	7,53 (9.)	50,54 (8.)	3,62 (8.)	2,80 (6.)	0,29 (3.)	3,73 (2.)	0,17 (3.)	59 425 (3.)	
CZ07 Střední Morava	83,85	8,67	44,88	4,58	4,13	0,06	2,34	–	64 734	
CZ071 Olomoucký kraj	82,07 (7.)	8,51 (5.)	44,07 (11.)	5,05 (3.)	4,49 (3.)	– (12.)	2,07 (10.)	– (8.)	33 299 (6.)	
CZ072 Zlínský kraj	85,73 (3.)	8,85 (4.)	45,75 (9.)	4,08 (6.)	3,75 (4.)	0,13 (6.)	2,62 (7.)	– (8.)	31 435 (8.)	
CZ08 Moravskoslezsko	87,22	8,12	43,63	5,89	5,07	0,04	1,28	0,19	64 407	
CZ081 Moravskoslezský kraj	87,22 (2.)	8,12 (6.)	43,63 (12.)	5,89 (2.)	5,07 (2.)	0,04 (10.)	1,28 (12.)	0,19 (1.)	64 407 (2.)	

G3 G1: Podíly žáků středních škol učících se cizí jazyk podle vyučovaného jazyka, 2007 (v %)

španělštinu (10,5 %), italštinu (1,2 %), latinu (4,3 %), a naopak nejnižším podílem těch, kteří se učí němčinu (40,8 %). Jeden žák se může učit více jazyků, proto součet podílů přesahuje 100 %.

Dalším krajem, který se od ostatních významně liší, je kraj Karlovarský, který (stejně jako v případě základních škol) obsazuje první místo v počtu středoškoláků studujících němčinu (75,8 %), zatímco angličtinu si osvojuje pouze 65,5 % žáků. Specifikem tohoto kraje je rovněž nejvyšší podíl středoškoláků, kteří studují ruský jazyk (6,3 %), v ostatních krajích jsou jejich podíly nižší (od 0,8 % do 5,9 %).

Obecně lze říci, že kraje, které se rozkládají na hranicích s Němcem nebo Rakouskem, tedy Plzeňský, Jihočeský, Liberecký, Ústecký, Vysočina a především již zmíněný Karlovarský kraj, se ve srovnání s ostatními regiony a s celorepublikovým průměrem vyznačují poměrně vysokými podíly středoškoláků učících se německy (58,0 %–75,8 %). Podíly žáků učících se anglicky jsou zde naopak relativně nízké (65,5 %–77,7 %).

Středoškoláci se kromě **angličtiny a němčiny** věnují v menší míře také dalším jazykům. Za zmínku stojí výuka francouzštiny (8,5 %), španělštiny (3,9 %) a ruštiny (3,6 %). Výuka **francouzštiny** je nejvíce zastoupena v Praze (13,0 %) a Středočeském kraji (9,4 %). **Ruštině** se nejvíce věnují žáci v Karlovarském kraji, podílem 6,3 % tento region téměř dvojnásobně převyšuje celostátní průměr. Následují kraje Moravskoslezský (5,9 %), Olomoucký (5,1 %) a Královéhradecký (4,5 %). Poměrně vysokých podílů těch, kteří studují **španělštinu**, dosahuje Praha (10,5 %), Moravskoslezský (5,1 %) a Olomoucký kraj (4,5 %).

G 4 Podíly žáků učících se cizí jazyk na konzervatořích

Charakteristika ukazatele

Ukazatel popisuje podíly žáků konzervatoří studujících cizí jazyk v závislosti na volbě konkrétního cizího jazyka. Kromě angličtiny, která zaujímá mezi vyučovanými jazyky dominantní postavení, sledu-

jeme výuku němčiny, francouzštiny, italštiny a španělštiny. Ruština se na konzervatořích nevyučuje a do dalších jazyků tentokrát spadá pouze latina, jiné jazyky této kategorie nezahrnuje.

Metodika výpočtu

$$\frac{\sum ZK_j}{\sum ZK} \times 100$$

$\sum ZK$ – celkový počet žáků denní formy vzdělávání učících se cizí jazyk na konzervatořích ve školním roce 2007/08

j – jednotlivé vyučované cizí jazyky

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za školní rok 2007/08

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Žáci na konzervatořích se povinně věnují alespoň jednomu cizímu jazyku. Jeho konkrétní volba závisí především na možnostech školy, ale vzhledem k uměleckému zaměření studia (zejména hudebně-dramatické obory) se zde oproti jiným typům škol setkáváme se zvýšeným zájmem o italštinu. Na rozdíl od všech ostatních typů škol se konzervatoře nenacházejí ve všech regionech, nejsou zastoupeny ve Středočeském, Karlovarském, Libereckém, Královéhradeckém, Olomouckém kraji a Vysočině.

Na konzervatořích se v průměru 81,8 % žáků učí angličtinu. S velkým odstupem následuje němčina (15,1 %), francouzština (9,8 %), italština (9,1 %) a španělština (1,7 %). Dalším jazykům (latině) se věnuje 1,8 % žáků.

Regionální rozdíly

Také v případě konzervatoří je nutné posuzovat strukturu žáků učících se cizím jazykům z regionálního pohledu. V Praze lze zaznamenat nejvyšší podíl žáků studujících angličtinu (89,1 %) a španělštinu (4,3 %) a relativně nízký podíl těch, kteří se učí němcky (4,1 %). Jihočeský kraj

vykíná nejvyšším podílem němčiny (46,1 %) a italštiny (19,2 %). V Jihomoravském kraji je zas nejvyšší podíl žáků učících se francouzštinu (16,3 %).

Celostátní průměr v podílech žáků konzervatorií, kteří se učí angličtinu (81,8 %), je překročen v Praze (88,9 %), v Jihomoravském (84,7 %) a Plzeňském kraji (83,1 %). Ostatní regiony se pohybují pod hranicí celostátního průměru.

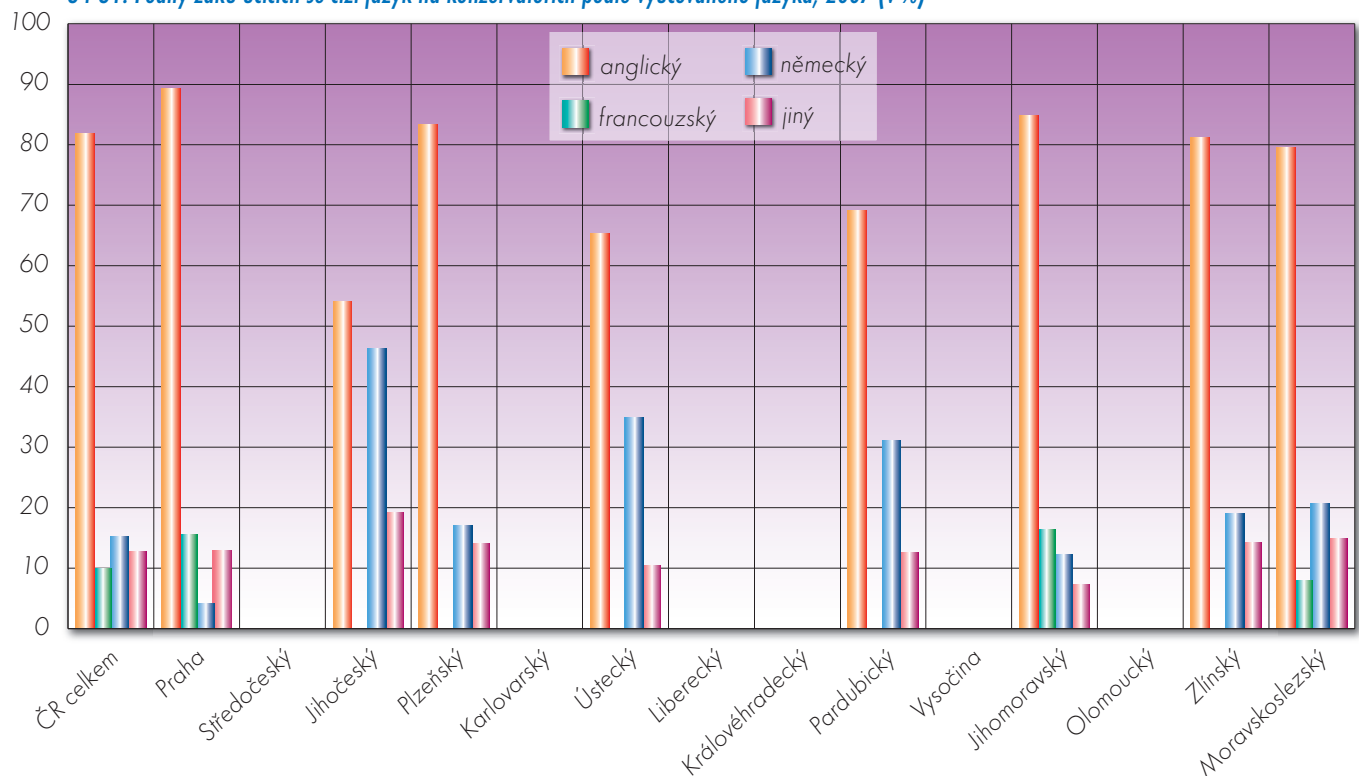
Němčina se nejvíce studuje v již zmíněném Jihočeském kraji (46,1 %), v Ústeckém kraji (34,9 %), v Pardubickém kraji (31,1 %) a v Moravskoslezském kraji (20,6 %). Ostatní regiony se pohybují pod hranicí 20 %. Nejméně se němčině tradičně (jako na ostatních druhých škol) věnují pražští žáci (4,7 %).

Francouzština je na konzervatoriích významněji zastoupena v Jihomoravském kraji (16,3 %), v Praze (15,4 %) a v Moravskoslezském kraji

G4 T1: Podíly žáků učících se cizí jazyk na konzervatoriích, jejich podíly podle vyučovaného jazyka, 2007, v %

Území		podíly žáků učících se jazyk								počet žáků učících se cizí jazyk celkem
		anglický	francouzský	německý	ruský	španělský	italský	jiný		
ČR celkem		81,75	9,80	15,09	-	1,71	9,11	1,77	3 162	
CZ01	Praha	89,13	15,43	4,08	-	4,32	6,39	2,08	1 251	
CZ011	Hlavní město Praha	89,13 (1.)	15,43 (2.)	4,08 (8.)	- (1.)	4,32 (1.)	6,39 (8.)	2,08 (2.)	1 251 (1.)	
CZ02	Střední Čechy	-	-	-	-	-	-	-	-	
CZ021	Středočeský kraj	- (9.)	- (4.)	- (9.)	- (1.)	- (2.)	- (9.)	- (3.)	- (9.)	
CZ03	Jihozápad	68,73	-	31,27	-	-	16,52	-	339	
CZ031	Jihočeský kraj	53,89 (8.)	- (4.)	46,11 (1.)	- (1.)	- (2.)	19,16 (1.)	- (3.)	167 (7.)	
CZ032	Plzeňský kraj	83,14 (3.)	- (4.)	16,86 (6.)	- (1.)	- (2.)	13,95 (3.)	- (3.)	172 (6.)	
CZ04	Severozápad	65,14	-	34,86	-	-	10,29	-	175	
CZ041	Karlovarský kraj	- (9.)	- (4.)	- (9.)	- (1.)	- (2.)	- (9.)	- (3.)	- (9.)	
CZ042	Ústecký kraj	65,14 (7.)	- (4.)	34,86 (2.)	- (1.)	- (2.)	10,29 (5.)	- (3.)	175 (5.)	
CZ05	Severovýchod	68,94	-	31,06	-	-	12,42	-	161	
CZ051	Liberecký kraj	- (9.)	- (4.)	- (9.)	- (1.)	- (2.)	- (9.)	- (3.)	- (9.)	
CZ052	Královéhradecký kraj	- (9.)	- (4.)	- (9.)	- (1.)	- (2.)	- (9.)	- (3.)	- (9.)	
CZ053	Pardubický kraj	68,94 (6.)	- (4.)	31,06 (3.)	- (1.)	- (2.)	12,42 (4.)	- (3.)	161 (8.)	
CZ06	Jihovýchod	84,74	16,29	12,16	-	-	7,22	-	485	
CZ061	Vysočina	- (9.)	- (4.)	- (9.)	- (1.)	- (2.)	- (9.)	- (3.)	- (9.)	
CZ062	Jihomoravský kraj	84,74 (2.)	16,29 (1.)	12,16 (7.)	- (1.)	- (2.)	7,22 (7.)	- (3.)	485 (2.)	
CZ07	Střední Morava	81,11	-	18,89	-	-	14,07	-	270	
CZ071	Olomoucký kraj	- (9.)	- (4.)	- (9.)	- (1.)	- (2.)	- (9.)	- (3.)	- (9.)	
CZ072	Zlínský kraj	81,11 (4.)	- (4.)	18,89 (5.)	- (1.)	- (2.)	14,07 (2.)	- (3.)	270 (4.)	
CZ08	Moravskoslezsko	79,42	7,90	20,58	-	-	8,52	6,24	481	
CZ081	Moravskoslezský kraj	79,42 (5.)	7,90 (3.)	20,58 (4.)	- (1.)	- (2.)	8,52 (6.)	6,24 (1.)	481 (3.)	

G4 G1: Podíly žáků učících se cizí jazyk na konzervatoriích podle vyučovaného jazyka, 2007 (v %)

(7,9 %). V ostatních regionech se buď konzervatoře vůbec nevyskytují, nebo se francouzština nevyučuje.

Specifikem konzervatorií je zvýšený podíl žáků, kteří se zabývají italštinou (9,1 %), nejvýrazněji vystupuje do popředí Jihočeský kraj, kde italštinu studuje 19,2 % žáků, následuje kraj Zlínský (14,1 %), Plzeňský (14,0 %), Pardubický (12,4 %) a Ústecký (10,3 %). Ostatní kraje včetně Prahy leží pod celostátním průměrem. I zde platí, že ve zbývajících regionech se buď konzervatoře nevyskytují, nebo se italský jazyk nevyučuje.

Z dalších vyučovaných cizích jazyků se zmíníme o španělštině, která se vyučuje pouze v Praze, kde se podílí 4,1 %. Latině, která je zde jediným jazykem spadajícím do kategorie „jiný“, se věnovali nejvíce žáci Moravskoslezského kraje (6,2 %) a dále byla vyučována už jen v Praze (2,1 %).

G 5 Podíly studentů učících se cizí jazyk na vyšších odborných školách

Charakteristika ukazatele

Ukazatel popisuje podíly studentů vyšších odborných škol, kteří si osvojují cizí jazyk, a to podle konkrétního cizího jazyka, kterému se věnují. Kromě angličtiny a němčiny, které se vyučují nejčastěji, uvádíme v přehledu francouzštinu, španělštinu, ruštinu, italštinu a latinu. Ostatní cizí jazyky jsou sdruženy do kategorie „jiný“.

Metodika výpočtu

$$\frac{\sum \text{ŽVOŠ}_j}{\text{ŽVOŠ}} \times 100$$

ŽVOŠ – celkový počet studentů denní formy vzdělávání učících se cizí jazyk ve vyšších odborných školách ve školním roce 2007/08
j – jednotlivé cizí jazyky

Zdroj dat

► databáze ÚIV za školní rok 2007/08

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Studenti ve všech oborech vyšších odborných škol studují alespoň jeden cizí jazyk. Volba cizího jazyka, stejně jako v případě středních škol, závisí na možnostech školy a na tom, který cizí jazyk je pro daný obor vhodnější.

Na vyšších odborných školách se více než tři čtvrtiny žáků (78,0 %) učí angličtinu, více než polovina (55,6 %) němčinu. Dalším jazykům se studenti věnují v daleko menší míře: latině 6,0 %, španělštině 4,2 %, ruštině 3,8 % a francouzštině pouze 3,1 %.

Regionální rozdíly

Rozložení studentů vyšších odborných škol podle konkrétních jazyků v jednotlivých krajích závisí na poloze regionu a na počtu, struktuře a oborovém zaměření vyšších odborných škol, které se v něm nacházejí. Nabídka cizích jazyků je také limitována možnostmi dané školy, která jazykovou výuku zajišťuje.

Angličtina je nejčastěji vyučována na vyšších odborných školách Moravskoslezského kraje (86,2 %), Prahy (85,6 %), Zlínského kraje (83,3 %), Královéhradeckého kraje (79,6 %) a Pardubického kraje (78,2 %). V ostatních krajích se podíl studentů vyšších odborných škol učících se angličtinu pohybuje pod celostátním průměrem, nejnižší podíl lze nalézt v Plzeňském kraji (68,1 %), celostátní průměr činí 78 %.

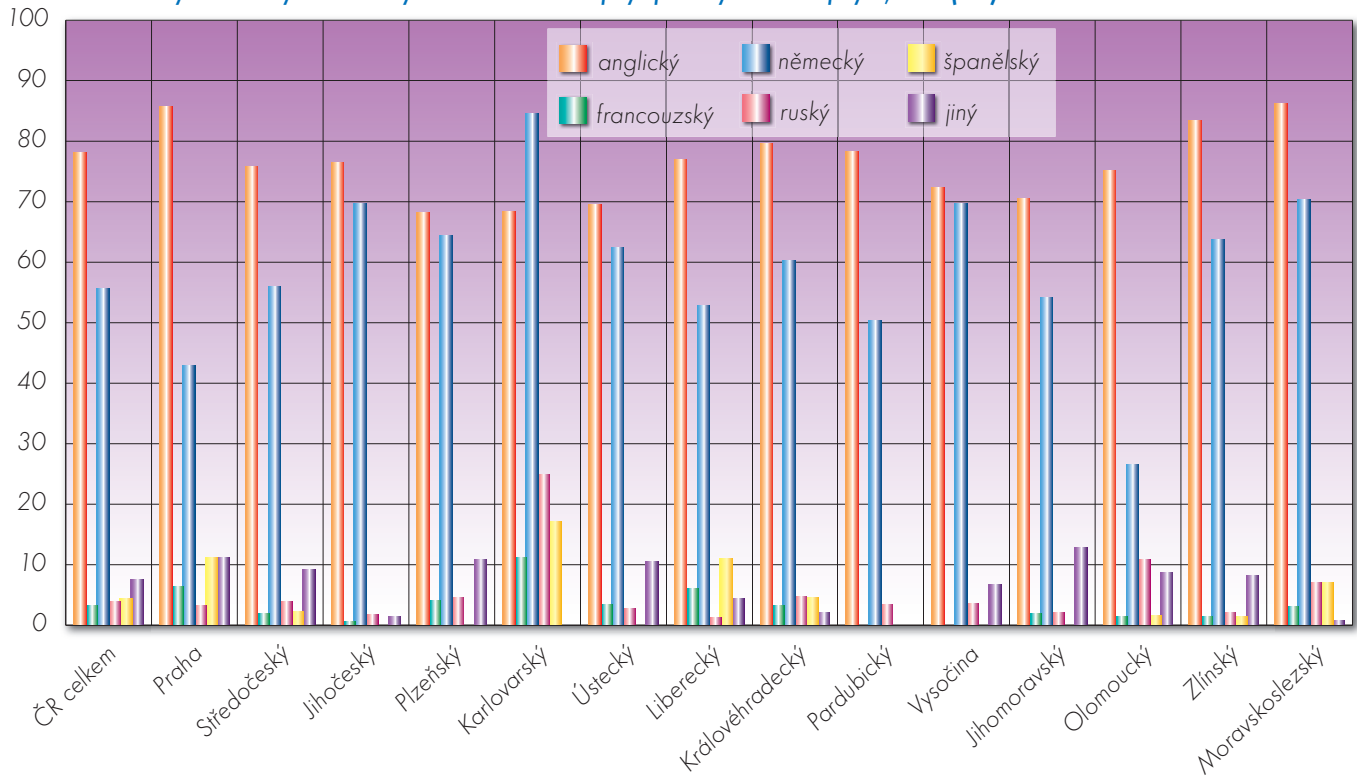
Němčinu se v celorepublikovém průměru na vyšších odborných školách učí 55,6 % studentů, hodnoty v jednotlivých krajích se pohybují v rozmezí od 26,4 % v Olomouckém kraji do 84,5 % v Karlovarském kraji. Nižších hodnot podílů studentů učících se německy dosahuje ještě Praha (42,8 %), Pardubický kraj (50,2 %), Liberecký kraj (52,8 %) a Jihomoravský kraj (54 %). V ostatních regionech se na vyšších odborných školách učí německy více než 55 % studentů.

G5 T1: Podíly studentů učících se cizí jazyk na vyšších odborných školách, jejich podíly podle vyučovaného jazyka, 2007, v %

Území	podíly studentů učících se jazyk									počet studentů učících se cizí jazyk celkem
	anglický	francouzský	německý	ruský	španělský	italský	latinský	jiný		
ČR celkem	78,04	3,06	55,60	3,82	4,22	0,59	5,99	0,79	22 205	
CZ01 Praha	85,56	6,21	42,80	3,10	10,99	1,62	6,72	2,67	5 250	
CZ011 Hlavní město Praha	85,56 (2.)	6,21 (2.)	42,80 (13.)	3,10 (9.)	10,99 (2.)	1,62 (2.)	6,72 (6.)	2,67 (1.)	5 250 (1.)	
CZ02 Střední Čechy	75,77	1,85	55,80	3,83	2,17	–	6,89	2,23	1 568	
CZ021 Středočeský kraj	75,77 (8.)	1,85 (8.)	55,80 (9.)	3,83 (6.)	2,17 (6.)	– (5.)	6,89 (5.)	2,23 (2.)	1 568 (5.)	
CZ03 Jihozápad	73,71	1,65	67,93	2,54	–	–	4,35	–	3 146	
CZ031 Jihočeský kraj	76,31 (7.)	0,56 (12.)	69,59 (4.)	1,67 (13.)	– (9.)	– (5.)	1,39 (11.)	– (3.)	2 157 (3.)	
CZ032 Plzeňský kraj	68,05 (14.)	4,04 (4.)	64,31 (5.)	4,45 (5.)	– (9.)	– (5.)	10,82 (2.)	– (3.)	989 (12.)	
CZ04 Severozápad	69,19	4,66	66,33	6,59	3,06	–	8,58	–	1 503	
CZ041 Karlovarský kraj	68,27 (13.)	11,07 (1.)	84,50 (1.)	24,72 (1.)	16,97 (1.)	– (5.)	– (12.)	– (3.)	271 (14.)	
CZ042 Ústecký kraj	69,40 (12.)	3,25 (5.)	62,34 (7.)	2,60 (10.)	– (9.)	– (5.)	10,47 (3.)	– (3.)	1 232 (7.)	
CZ05 Severovýchod	78,34	2,46	54,23	3,28	4,16	0,33	1,38	–	3 052	
CZ051 Liberecký kraj	76,88 (6.)	5,88 (3.)	52,80 (11.)	1,23 (14.)	10,94 (3.)	1,37 (3.)	2,87 (9.)	– (3.)	731 (13.)	
CZ052 Královéhradecký kraj	79,58 (4.)	3,08 (6.)	60,21 (8.)	4,62 (4.)	4,53 (5.)	– (5.)	2,02 (10.)	– (3.)	1 038 (11.)	
CZ053 Pardubický kraj	78,18 (5.)	– (13.)	50,19 (12.)	3,35 (8.)	– (9.)	– (5.)	– (12.)	– (3.)	1 283 (6.)	
CZ06 Jihovýchod	70,95	1,27	58,67	2,37	–	–	10,86	–	3 794	
CZ061 Vysočina	72,28 (10.)	– (13.)	69,62 (3.)	3,45 (7.)	– (9.)	– (5.)	6,55 (7.)	– (3.)	1 129 (8.)	
CZ062 Jihomoravský kraj	70,39 (11.)	1,80 (9.)	54,03 (10.)	1,91 (12.)	– (9.)	– (5.)	12,68 (1.)	– (3.)	2 665 (2.)	
CZ07 Střední Morava	79,18	1,29	45,21	6,29	1,38	1,14	7,15	–	2 099	
CZ071 Olomoucký kraj	75,02 (9.)	1,25 (11.)	26,42 (14.)	10,66 (2.)	1,44 (7.)	– (5.)	8,55 (4.)	– (3.)	1 041 (10.)	
CZ072 Zlínský kraj	83,27 (3.)	1,32 (10.)	63,71 (6.)	1,98 (11.)	1,32 (8.)	2,27 (1.)	5,77 (8.)	– (3.)	1 058 (9.)	
CZ08 Moravskoslezsko	86,17	2,96	70,22	6,92	6,97	0,61	–	–	1 793	
CZ081 Moravskoslezský kraj	86,17 (1.)	2,96 (7.)	70,22 (2.)	6,92 (3.)	6,97 (4.)	0,61 (4.)	– (12.)	– (3.)	1 793 (4.)	

G5 G1: Podíly studentů vyšších odborných škol učících se cizí jazyk podle vyučovaného jazyka, 2007 (v %)

Mezi dalšími jazyky se žáci nejvíce věnují latině. V celorepublikovém měřítku se jí učí 6 % studentů. Největší zastoupení je možné nalézt v Jihomoravském kraji (12,7 %), dále v kraji Plzeňském (10,8 %) a Ústeckém (10,5 %). Celostátní průměr ještě překračují kraje Olomoucký (8,6 %), Středočeský (6,9 %), Praha (6,7 %) a Vysočina (6,6 %). Ve zbyvajících krajích se podíly pohybují pod průměrnou hodnotou, nebo se zde latina vůbec nevyučuje.

Španělštině se věnují studenti nejvíce v Karlovarském kraji (17 %), druhá v pořadí je s hodnotou 11 % Praha a za ní těsně následuje Liberecký kraj (10,9 %). Stejně jako francouzština se i španělština v mnoha regionech vůbec nevyučuje.

Karlovarský kraj drží další prvenství, a sice ve výuce ruštiny; podílem 24,7 % přesahuje celostátní průměr o téměř 21 procentních bodů. Nejméně se ruskému jazyku věnují žáci vyšších odborných škol v Libereckém, Jihočeském, Jihomoravském a Zlínském kraji, podíly se pohybují pod hranici 2 %.

Nepoměrně méně se vyučují ostatní cizí jazyky. Francouzštině se věnuje v celostátním průměru 3,1 % studentů, poměrně oblíbená je v Karlovarském kraji, kde se jí učí 11,1 %, naopak v Pardubickém kraji a na Vysočině se na vyšších odborných školách francouzský jazyk vůbec nevyučuje.

V nepatrné míře se na vyšších odborných školách ještě vyučuje italština a další cizí jazyky, jejich podíly však v celostátním průměru nedosahují ani 1 %.

G 6 Podíly žáků (studentů) učících se 1, 2 a 3 cizí jazyky

Charakteristika ukazatele

Ukazatel popisuje strukturu žáků (studentů) středních škol, konzervatoří a vyšších odborných škol podle počtu živých cizích jazyků, které se učí.

Metodika výpočtu

$$\frac{\sum Z_{ki}}{\sum Z_i} \times 100$$

Z_k – počet žáků (studentů) denní formy vzdělávání učících se k (k = 1, 2, 3) živých cizích jazyků ve školním roce 2007/08

Z – celkový počet žáků (studentů) denní formy vzdělávání učících se cizí jazyk ve školním roce 2007/08

i – druh školy

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za školní rok 2007/08

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Podíly, které vypovídají o počtu jazyků, které se **středoškoláci učí** v jednotlivých regionech, jsou značně ovlivněny zaměřením středních škol a jejich zastoupením v každém kraji. Více cizích jazyků obvykle studují žáci tam, kde je větší počet středních škol s gymnaziálními obory, respektive obory středních odborných škol; výuka pouze jednoho cizího jazyka je typická pro regiony s vyšší koncentrací středních škol s obory středních odborných učilišť.

Pouze **jednomu cizímu jazyku** se na středních školách v celostátním průměru věnuje 52,3 % žáků. Nejvyšší hodnotu ukazatele vykazuje Pardubický a Královéhradecký kraj (57,5 %), nejnižší Praha (40,7 %).

Dva cizí jazyky se učí v průměru 46,4 % středoškoláků, přičemž minima zde dosahuje Královéhradecký kraj (41,4 %) a maxima Praha (57,1 %). **Alespoň tři cizí jazyky** si středoškoláci relativně nejčastěji osvojují v Libereckém kraji, hodnota 2,4 % téměř dvakrát převyšuje celostátní průměr ve výši 1,3 %. Relativně nejméně žáků, kteří studují tři a více cizích jazyků, lze nalézt v Moravskoslezském kraji (0,6 %).

Pouze jednomu cizímu jazyku se většinou věnují také žáci na konzervatořích (82,2 %), dvěma cizím jazykům 17,6 % a třem a více jazykům se nevěnuje žádný žák.

Na vyšších odborných školách se (stejně jako v případě středních škol) nadpoloviční většina studentů věnuje pouze jednomu cizímu jazyku (58,7%), dva jazyky studuje více než třetina (36,6%) a 4,7% se učí tři a více cizích jazyků.

Regionální rozdíly

Podíl žáků učících se jeden, dva či více cizích jazyků na středních školách v jednotlivých regionech závisí především na struktuře a oborové

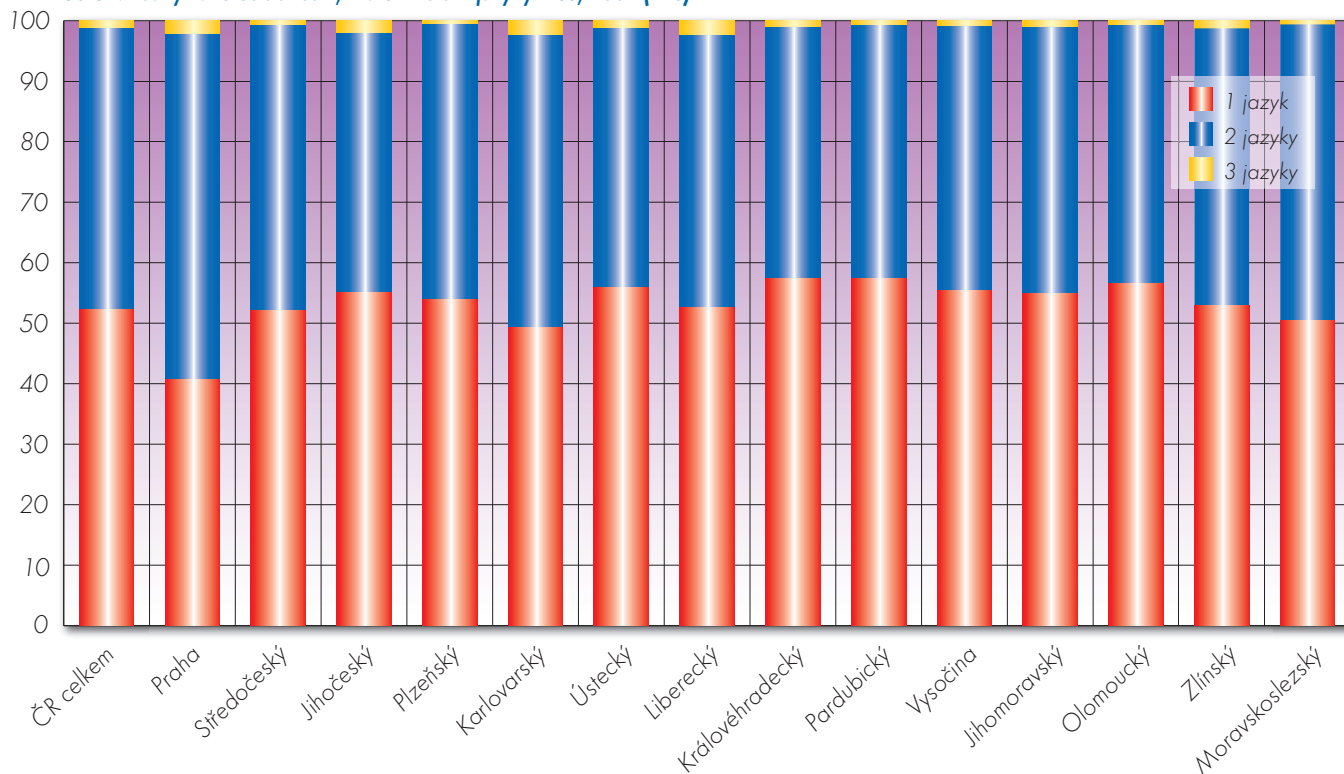
skladbě středních škol – např. žáci gymnázií, lyceí či obchodních akademií studují více cizích jazyků než žáci technických oborů bývalých středních odborných škol a středních odborných učilišť.

Nejvyšší podíl žáků středních škol učících se pouze jeden cizí jazyk je v Pardubickém, Královéhradeckém (57,5%) a Olomouckém kraji (56,6%), nejmenší podíly lze nalézt v Praze (40,7%), v Karlovarském kraji (49,3%) a Moravskoslezském kraji (50,5%). Dvěma cizím jazykům se nejvíce věnují žáci středních škol v Praze (57,1%), v Moravsko-

G6 T1: Podíly žáků/studentů učících se 1, 2 a 3 živé cizí jazyky, 2007, v %

Území	střední školy			konzervatoře			vyšší odborné školy		
	1 jazyk	2 jazyky	3 jazyky	1 jazyk	2 jazyky	3 jazyky	1 jazyk	2 jazyky	3 jazyky
ČR celkem	52,30	46,43	1,27	82,23	17,62	-	58,72	36,55	4,74
CZ01 Praha	40,70	57,05	2,25	79,86	19,74	-	56,27	34,51	9,22
CZ011 Hlavní město Praha	40,70 (14.)	57,05 (1.)	2,25 (3.)	79,86 (7.)	19,74 (2.)	- (1.)	56,27 (8.)	34,51 (10.)	9,22 (3.)
CZ02 Středočechy	52,11	47,15	0,74	-	-	-	59,69	40,31	-
CZ021 Středočeský kraj	52,11 (11.)	47,15 (4.)	0,74 (12.)	- (9.)	- (9.)	- (1.)	59,69 (5.)	40,31 (6.)	- (8.)
CZ03 Jihozápad	54,58	43,99	1,43	83,48	16,52	-	55,69	42,78	1,53
CZ031 Jihočeský kraj	55,13 (6.)	42,83 (10.)	2,04 (4.)	80,84 (6.)	19,16 (3.)	- (1.)	54,10 (9.)	43,67 (4.)	2,23 (7.)
CZ032 Plzeňský kraj	53,87 (8.)	45,49 (6.)	0,64 (13.)	86,05 (3.)	13,95 (6.)	- (1.)	59,15 (6.)	40,85 (5.)	- (8.)
CZ04 Severozápad	54,19	44,25	1,55	89,71	10,29	-	59,68	30,81	9,51
CZ041 Karlovarský kraj	49,34 (13.)	48,26 (3.)	2,40 (2.)	- (9.)	- (9.)	- (1.)	47,23 (13.)	- (14.)	52,77 (1.)
CZ042 Ústecký kraj	55,94 (4.)	42,81 (11.)	1,25 (6.)	89,71 (1.)	10,29 (8.)	- (1.)	62,42 (4.)	37,58 (9.)	- (8.)
CZ05 Severovýchod	56,16	42,46	1,38	87,58	12,42	-	58,55	40,10	1,34
CZ051 Liberecký kraj	52,64 (10.)	44,93 (7.)	2,43 (1.)	- (9.)	- (9.)	- (1.)	50,89 (12.)	49,11 (1.)	- (8.)
CZ052 Královéhradecký kraj	57,45 (2.)	41,35 (14.)	1,20 (7.)	- (9.)	- (9.)	- (1.)	51,93 (11.)	44,12 (3.)	3,95 (5.)
CZ053 Pardubický kraj	57,47 (1.)	41,76 (13.)	0,77 (11.)	87,58 (2.)	12,42 (7.)	- (1.)	68,28 (3.)	31,72 (11.)	- (8.)
CZ06 Jihovýchod	55,02	43,91	1,07	79,59	20,41	-	67,76	31,21	1,03
CZ061 Vysočina	55,42 (5.)	43,62 (9.)	0,96 (9.)	- (9.)	- (9.)	- (1.)	58,10 (7.)	38,44 (8.)	3,45 (6.)
CZ062 Jihomoravský kraj	54,84 (7.)	44,03 (8.)	1,12 (8.)	79,59 (8.)	20,41 (1.)	- (1.)	71,86 (2.)	28,14 (12.)	- (8.)
CZ07 Střední Morava	54,84	44,15	1,01	85,93	14,07	-	68,99	27,54	3,48
CZ071 Olomoucký kraj	56,59 (3.)	42,64 (12.)	0,77 (10.)	- (9.)	- (9.)	- (1.)	85,21 (1.)	14,79 (13.)	- (8.)
CZ072 Zlínský kraj	52,99 (9.)	45,75 (5.)	1,26 (5.)	85,93 (4.)	14,07 (5.)	- (1.)	53,02 (10.)	40,08 (7.)	6,90 (4.)
CZ08 Moravskoslezsko	50,45	48,94	0,61	83,58	16,42	-	38,65	48,86	12,49
CZ081 Moravskoslezský kraj	50,45 (12.)	48,94 (2.)	0,61 (14.)	83,58 (5.)	16,42 (4.)	- (1.)	38,65 (14.)	48,86 (2.)	12,49 (2.)

G6 G1: Podíly žáků učících se 1, 2 a 3 živé cizí jazyky - SŠ, 2007 (v %)

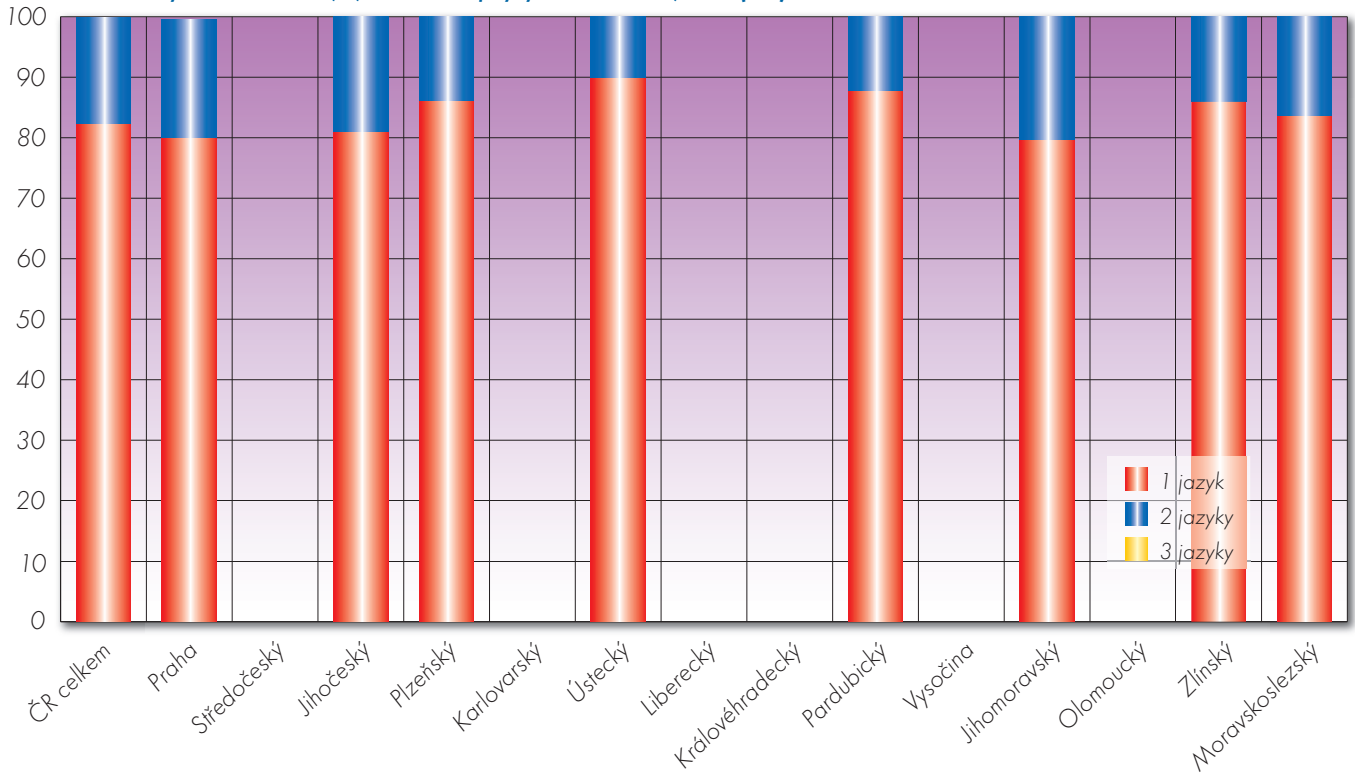
slezském kraji (48,9 %) a v Karlovarském kraji (48,3 %), nejméně pak v kraji Královéhradeckém (41,4 %), Pardubickém (41,8 %) a Olomouckém (42,6 %). Tři a více cizích jazyků nejvíce studují žáci středních škol v Libereckém a Karlovarském kraji (oba 2,4 %) a v Praze (2,3 %), naopak nejnižší podíl žáků učících se tři a více živých cizích jazyků lze nalézt v Moravskoslezském a Plzeňském kraji (oba 0,6 %).

Konzervatoře se vyskytují pouze v osmi regionech: v Praze, Jihočeském kraji, Plzeňském kraji, Ústeckém kraji, Pardubickém kraji, Jihomoravském kraji, Zlínském kraji a Moravskoslezském kraji. V Ús-

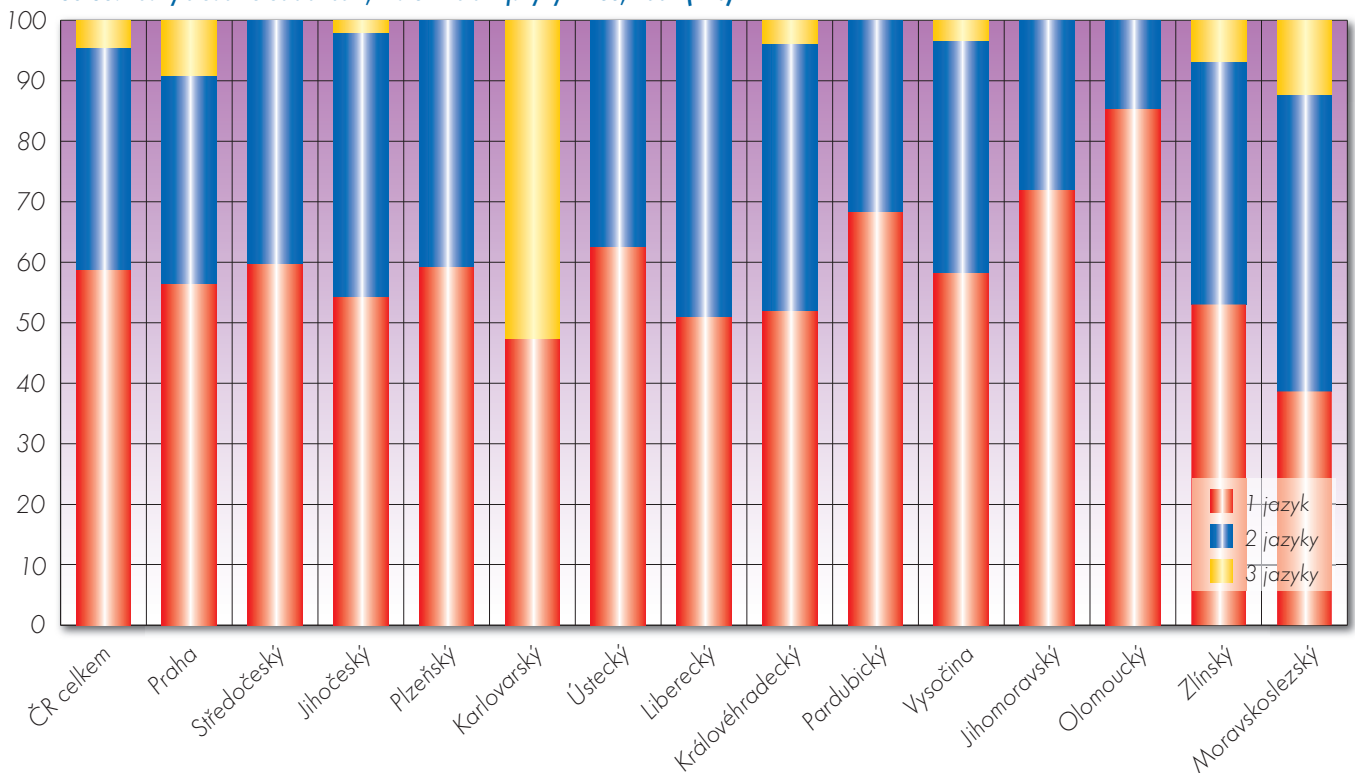
teckém kraji se převážná část studentů věnuje pouze jednomu cizímu jazyku, dva cizí jazyky se nejčastěji vyučují v Jihomoravském kraji a tři jazyky se na konzervatořích nevyučují vůbec.

V případě vyšších odborných škol se situace v jednotlivých krajích velmi liší především v závislosti na počtu škol a na jejich oborové skladbě. Nejlépe ze všech krajů si stojí na první pohled kraj Karlovarský, neboť 52,8 % studentů se zde učí alespoň tři cizí jazyky, je však třeba vzít v úvahu, že se jedná o žáky pouze dvou vyšších odborných škol.

G6 G2: Podíly žáků učících se 1, 2, a 3 živé cizí jazyky - konzervatoře, 2007 (v %)

G6 G3: Podíly studentů učících se 1, 2 a 3 živé cizí jazyky - VOŠ, 2007 (v %)

G 7 Podíly učitelů cizích jazyků

Charakteristika ukazatele

Ukazatel vyjadřuje podíly učitelů vyučujících cizí jazyky podle jednotlivých cizích jazyků. Ukazatel se vztahuje na všechny druhy škol, tedy na základní školy, střední školy, konzervatoře a vyšší odborné školy společně. Kromě učitelů angličtiny a němčiny, kteří představují nejpočetnější skupinu mezi učiteli cizích jazyků, uvádíme v následujícím přehledu informace o učitelích francouzštiny, ruštiny, španělštiny, italštiny a latiny. Učitelé ostatních jazyků jsou uvedeni v rámci kategorie „jiný“.

Metodika výpočtu

$$\frac{U_j}{U_j} \times 100$$

U_j – celkový počet učitelů cizích jazyků přepočtených na plně zaměstnané ve školním roce 2007/08

j – jednotlivé vyučované cizí jazyky

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za školní rok 2007/08

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Vzhledem k převažujícímu zájmu žáků a studentů o výuku angličtiny, převládají i mezi učiteli cizích jazyků učitelé anglického jazyka (63,2%). Více než čtvrtina (27,5%) pak vyučuje němčinu, pouze 3,6% učitelů cizích jazyků francouzštinu, 3,3% ruštinu a 1,4% španělštinu. Nepatrný podíl učitelů cizích jazyků, který nedosahuje ani 1%, vyučuje latinu, italštinu a další jazyky.

Regionální rozdíly

Ve struktuře učitelů cizích jazyků jsou regionální rozdíly obdobné jako v případě žáků a studentů, kteří se cizí jazyk učí. Tyto rozdíly vyplývají především ze struktury škol a oborů v jednotlivých krajích, v tomto případě o to více, že daný ukazatel v sobě zahrnuje informace za všechny druhy škol současně.

I v případě učitelů se stejně jako u žáků atypicky projevuje Praha a Karlovarský kraj. Praha sice tentokrát nedrží prvenství v případě angličtiny, ale má největší podíl učitelů učících francouzštinu, španělštinu, italštinu a jiné jazyky. Nadprůměrný počet učitelů vzhledem k celostátnímu měřítku zde učí také latinu. Naopak učitelé němčiny jsou ve srovnání s ostatními kraji zastoupeni nejméně.

První místo v podílu učitelů němčiny obsadil právě zmíněný kraj Karlovarský (42,7%). Významněji jsou zastoupeni také učitelé ruštiny (4,7%), ale v případě ostatních jazyků se tento kraj vyskytuje spíše na místech posledních. Je zde nejmenší podíl učitelů angličtiny (49,9%), francouzštiny (2,1%) a španělštiny (0,2%), italština se zde nevyučuje vůbec. Učitelé latiny tvoří také velmi malý podíl (0,3%) a v rámci pořadí krajů se tak vyskytují až na 13. pozici.

Jak již bylo zmíněno, nejvíce učitelů cizích jazyků se věnuje výuce angličtiny. Největší zastoupení učitelů angličtiny má kraj Zlínský (67,8%), Pardubický a Olomoucký (oba 67,1%). Celostátní průměr (63,2%) přesahují ještě kraj Moravskoslezský s hodnotou 66,9%, Středočeský (66,8%) a Královéhradecký (65,9%). Ostatní kraje již dosahují podprůměrných hodnot. Kromě Karlovarského kraje, který dosahuje nejnižšího podílu, vykazuje malé zastoupení učitelů angličtiny ještě kraj Jihočeský (56,8%), Plzeňský (57,1%) a Ústecký (58,9%).

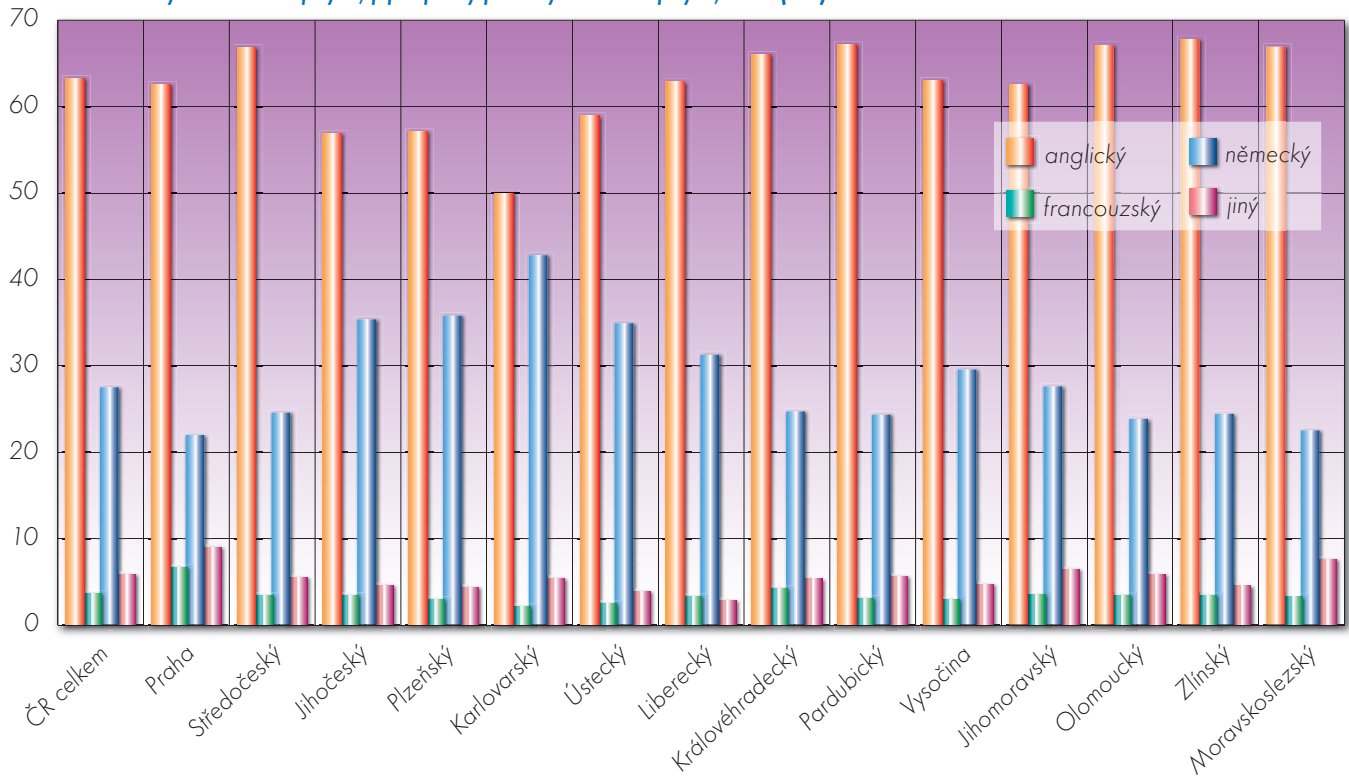
Učitelé německého jazyka vykazují největší podíl v krajích sousedících s Německem nebo Rakouskem, tedy v kraji Karlovarském (42,7%), Plzeňském (35,7%), Jihočeském (35,3%), Ústeckém (34,9%) a Libe-

G7 T1: Podíly učitelů cizích jazyků, jejich podíly podle vyučovaného jazyka, 2007, v %

Území	podíly učitelů učících jazyky														počet učitelů cizích jazyků celkem (přepočteno na plně zaměstnané)
	anglický	francouzský	německý	ruský	španělský	italský	latinský	jiný							
ČR celkem	63,18	3,61	27,45	3,34	1,36	0,15	0,77	0,14							22 555,7
CZ01 Praha	62,50	6,62	21,92	2,53	4,13	0,71	1,14	0,40							2 648,0
CZ011 Hlavní město Praha	62,50 (10.)	6,62 (1.)	21,92 (14.)	2,53 (11.)	4,13 (1.)	0,71 (1.)	1,14 (2.)	0,40 (1.)							2 648,0 (3.)
CZ02 Střední Čechy	66,76	3,34	24,51	4,14	0,55	0,00	0,52	0,23							2 325,8
CZ021 Středočeský kraj	66,76 (5.)	3,34 (7.)	24,51 (9.)	4,14 (3.)	0,55 (11.)	0,00 (13.)	0,52 (9.)	0,23 (3.)							2 325,8 (4.)
CZ03 Jihozápad	56,94	3,16	35,49	2,48	0,95	0,03	0,82	0,13							2 604,4
CZ031 Jihočeský kraj	56,84 (13.)	3,36 (6.)	35,31 (3.)	2,06 (13.)	1,16 (6.)	0,03 (9.)	1,01 (4.)	0,22 (4.)							1 458,0 (6.)
CZ032 Plzeňský kraj	57,07 (12.)	2,90 (12.)	35,73 (2.)	3,00 (9.)	0,68 (10.)	0,03 (8.)	0,58 (7.)	0,01 (11.)							1 146,4 (11.)
CZ04 Severozápad	56,30	2,34	37,12	3,18	0,56	0,01	0,42	0,08							2 457,2
CZ041 Karlovarský kraj	49,91 (14.)	2,05 (14.)	42,73 (1.)	4,65 (2.)	0,24 (14.)	– (14.)	0,27 (13.)	0,14 (5.)							703,2 (14.)
CZ042 Ústecký kraj	58,86 (11.)	2,45 (13.)	34,86 (4.)	2,59 (10.)	0,68 (9.)	0,01 (12.)	0,48 (10.)	0,06 (9.)							1 754,0 (5.)
CZ05 Severovýchod	65,37	3,51	26,50	2,94	0,90	0,16	0,50	0,13							3 235,9
CZ051 Liberecký kraj	62,78 (8.)	3,24 (8.)	31,20 (5.)	1,29 (14.)	1,06 (7.)	0,21 (3.)	0,23 (14.)	– (13.)							971,5 (13.)
CZ052 Královéhradecký kraj	65,93 (6.)	4,14 (2.)	24,66 (8.)	3,29 (7.)	1,20 (5.)	0,08 (6.)	0,46 (11.)	0,24 (2.)							1 225,1 (9.)
CZ053 Pardubický kraj	67,14 (2.)	3,02 (10.)	24,27 (11.)	4,08 (4.)	0,38 (12.)	0,20 (4.)	0,80 (5.)	0,11 (6.)							1 039,3 (12.)
CZ06 Jihovýchod	62,67	3,34	28,15	3,50	0,74	0,15	1,38	0,07							3 847,6
CZ061 Vysočina	62,94 (7.)	2,94 (11.)	29,50 (6.)	3,21 (8.)	0,32 (13.)	0,03 (10.)	1,06 (3.)	– (13.)							1 187,8 (10.)
CZ062 Jihomoravský kraj	62,54 (9.)	3,52 (3.)	27,55 (7.)	3,64 (5.)	0,93 (8.)	0,21 (2.)	1,52 (1.)	0,10 (8.)							2 659,8 (2.)
CZ07 Střední Morava	67,40	3,39	24,07	3,03	1,51	0,05	0,53	0,01							2 733,5
CZ071 Olomoucký kraj	67,06 (3.)	3,39 (4.)	23,79 (12.)	3,57 (6.)	1,79 (2.)	0,01 (11.)	0,38 (12.)	0,01 (12.)							1 413,0 (7.)
CZ072 Zlínský kraj	67,75 (1.)	3,39 (5.)	24,38 (10.)	2,45 (12.)	1,21 (4.)	0,09 (5.)	0,70 (6.)	0,02 (10.)							1 320,5 (8.)
CZ08 Moravskoslezsko	66,85	3,20	22,46	5,01	1,72	0,08	0,58	0,10							2 703,3
CZ081 Moravskoslezský kraj	66,85 (4.)	3,20 (9.)	22,46 (13.)	5,01 (1.)	1,72 (3.)	0,08 (7.)	0,58 (8.)	0,10 (7.)							2 703,3 (1.)

G7 G1: Podíly učitelů cizích jazyků, jejich podíly podle vyučovaného jazyka, 2007 (v %)

reckém (31,2%). V ostatních krajích je tento podíl menší než 30 %, nejmenší je ale v Praze (21,9%), Moravskoslezském (22,5%) a Olomouckém kraji (23,8%).

Učitelé francouzštiny jsou výrazně zastoupeni v Praze (6,62%), v Karlovarském kraji tento podíl činí 4,1%. V ostatních krajích je hodnota pod celostátním průměrem 3,6%.

Podíl učitelů ruského jazyka je největší v kraji Moravskoslezském (5%), druhý v pořadí je kraj Karlovarský (4,7%). Naopak nejmenších hodnot dosahuje kraj Liberecký (1,3%).

Španělštinu, stejně jako francouzštinu, vyučuje relativně nejvíce učitelů v Praze (4,1%). V ostatních krajích nedosahuje podíl učitelů španělštiny ani 2%.

Nepoměrně méně jsou zastoupeni učitelé latinského, italského a dalších jazyků. V případě latiny jsou podíly v rozmezí od 0,2% do 1,5%. Italštinu vůbec nevyučují v Karlovarském kraji a v mnoha dalších jsou podíly opravdu zanedbatelné. Naopak nejvíce je italština vyučována v Praze (0,7%). Prvenství má Praha i v podílu učitelů ostatních jazyků (0,4%), v Libereckém kraji a v kraji Vysočina se jiné jazyky vůbec nevyučují.

G 8 Podíly učitelů cizích jazyků bez kvalifikace

Charakteristika ukazatele

Ukazatel charakterizuje podíly učitelů cizích jazyků bez kvalifikace na celkovém počtu učitelů cizích jazyků, a to celkem, podle druhů škol a následně i podle jednotlivých cizích jazyků. Bez kvalifikace (tedy bez vysokoškolského vzdělání nebo bez doplňkového pedagogického vzdělání) učí cizí jazyky čtvrtina učitelů cizích jazyků.

Metodika výpočtu

$$\frac{UJBK_i}{UJ_i} \times 100$$

$$\frac{UJBK_j}{UJ_j} \times 100$$

UJBK – počet učitelů cizích jazyků bez kvalifikace přepočten na plně zaměstnané ve školním roce 2007/08

UJ – celkový počet učitelů cizích jazyků přepočten na plně zaměstnané ve školním roce 2007/08

i – druhy škol

j – jednotlivé vyučované cizí jazyky

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za školní rok 2007/08

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Nejvíce učitelů cizích jazyků bez kvalifikace je na základních školách, kde tvoří více než třetinu (33,7%) ze všech učitelů cizích jazyků. Na středních školách učí cizí jazyky bez odborné kvalifikace 15,6% učitelů, na vyšších odborných školách 6,7% a nejmenší podíl nekvalifikovaných učitelů cizích jazyků vykazují konzervatoře (3,8%).

Mezi učitelé jednotlivých jazyků jsou bez odborné kvalifikace nejčastěji učitelé angličtiny (30,1%), mezi učitelé německého jazyka je tento podíl 19,6%. Na třetím místě v podílu nekvalifikovaných učitelů jsou učitelé „jiných jazyků“ (11,9%) a za nimi těsně následují učitelé španělštiny (11,6%). V případě učitelů ostatních jazyků se podíl nekvalifikovaných pohybuje pod hranicí 10%. Příslušné vzdělání nemá 8,2% učitelů latiny, 7,8% francouzštinářů, 5,8% učitelů italštiny a nejméně nekvalifikovaných učitelů je mezi ruštináři.

Regionální rozdíly

Celkové podíly učitelů cizích jazyků bez kvalifikace se v jednotlivých krajích pohybují od 15,8% do 48,2%. Nejvíce učitelů cizích jazyků bez kvalifikace nalezneme v Karlovarském kraji, a to na základních (57,9%), středních (32,1%) i vyšších odborných školách (40,2%). Konzervatoře se v tomto kraji nevyskytují. Naopak nejvíce kvalifikovaných učitelů cizích jazyků má kraj Jihočeský. Zde nemá příslušnou kvalifikaci jen

15,8 % učitelů cizích jazyků. Jihočeský kraj zaujímá nejlepší postavení co do kvalifikace učitelů cizích jazyků také na středních a vyšších odborných školách, kde je nekvalifikovaných učitelů jen 8,2 %, resp. 0,9 %. Na základních školách obsadil Jihočeský kraj předposlední pozici v podílu učitelů cizích jazyků bez kvalifikace (23,6 %), nejmenší podíl nekvalifikovaných učitelů cizích jazyků na základních školách je v Jihomoravském kraji (23,4 %). Specifickým případem jsou konzervatoře.²⁴ Zde nalezneme učitele cizích jazyků bez kvalifikace pouze v kraji Plzeňském a Ústeckém. V ostatních krajích, kde jsou konzervatoře (Praha, Jihočeský, Pardubický, Jihomoravský, Zlínský a Moravskoslezský kraj), mají všichni učitelé cizích jazyků příslušnou kvalifikaci.

Prvenství v podílu nekvalifikovaných učitelů cizích jazyků přísluší Karlovarskému kraji také podle jednotlivých vyučovacích jazyků, konkrétně mezi učitelé anglického, francouzského, německého a španělského jazyka. V případě angličtiny se podíly nekvalifikovaných učitelů pohybují od 19,9 % v Jihočeském kraji po 53,1 % v Karlovarském kraji. Nad celostátním průměrem se pohybuje ještě kraj Středočeský (43 %), Ústecký (41 %) a Pardubický (32,5 %). Naopak nejvíce kvalifikovaných učitelů je kromě Jihočeského kraje v kraji Jihomoravském, kde je podíl učitelů bez kvalifikace 22,5 %, a v kraji Olomouckém (23,8 %).

Nekvalifikovaní učitelé německého jazyka jsou nejvíce zastoupeni ve zmíněném Karlovarském kraji (48,5 %), dále v Ústeckém (33,4 %) a Středočeském (26,2 %) kraji. Nejmenší podíly učitelů cizích jazyků bez kvalifikace jsou v kraji Zlínském (9,8 %) a opět v kraji Olomouckém, Jihočeském (oba 11,6 %) a Jihomoravském (13,2 %).

Poslední tři jmenované kraje mají nejméně učitelů cizích jazyků bez kvalifikace také mezi učitelé francouzštiny. V Jihočeském kraji není žádný nekvalifikovaný francouzštinář, v kraji Jihomoravském tvoří jejich podíl 1,2 % a v Olomouckém 2,9 %. Nejvyšší podíl učitelů francouzštiny bez kvalifikace najdeme v Karlovarském (24,3 %) a Středočeském kraji (17,7 %) a v kraji Vysočina (16,3 %).

Ruštinu z celostátního pohledu vyučuje nejméně učitelů bez příslušného vzdělání. V jednotlivých krajích je situace následující: ve Zlínském kraji učí ruštinu pouze učitelé s kvalifikací, v kraji Vysočina, Jihočeském a Královéhradeckém kraji podíl nekvalifikovaných ruštinářů nedosahuje ani 1 %. V kraji Libereckém naopak dosahuje 24,0 % a v Praze pak 10,3 %.

Mezi učitelé španělštiny je nejvíce učitelů bez kvalifikace v kraji Karlovarském (52,9 %),²⁵ Středočeském (18,9 %) a v Praze (18,7 %). Pouze kvalifikované učitelé španělštiny mají v kraji Pardubickém.

V podílu učitelů latiny bez kvalifikace dominuje Liberecký kraj (27,3 %), a tentokrát se mezi kraje s vysokým podílem nekvalifikovaných učitelů řadí i kraj Jihočeský (21,1 %), těsně následován krajem Karlovarským. Žádného učitele latiny bez příslušného vzdělání nenajdeme v kraji Zlínském.

Výuce zbývajících jazyků se obecně nevěnuje příliš velké množství učitelů. V mnoha případech se v jednotlivých krajích jedná o jednu či dvě osoby, podíly nekvalifikovaných učitelů pak snadno dosahují hodnot 0 % nebo naopak 100 %.

²⁴ V případě konzervatoří jsou absolutní počty učitelů cizích jazyků velmi malé. V jednotlivých krajích (kromě Prahy) počet učitelů cizích jazyků nedosahuje ani hodnoty 10. Počty učitelů cizích jazyků bez kvalifikace jsou samozřejmě ještě nižší. Proto mohou být uvedené podíly poněkud zavádějící.

²⁵ Španělštinu v Karlovarském kraji vyučuje v přepočtu na plně zaměstnané 1,7 učitele. Podobně malé hodnoty se v jednotlivých krajích vyskytují i v případě italštiny, latiny a jiných jazyků. Uvedené podíly je tedy třeba posuzovat s ohledem na tento fakt.

G8 T1: Podíly učitelů cizích jazyků bez kvalifikace (na celkovém počtu učitelů cizích jazyků) na ZŠ, SŠ, konzervatořích a VOŠ, 2007, v %

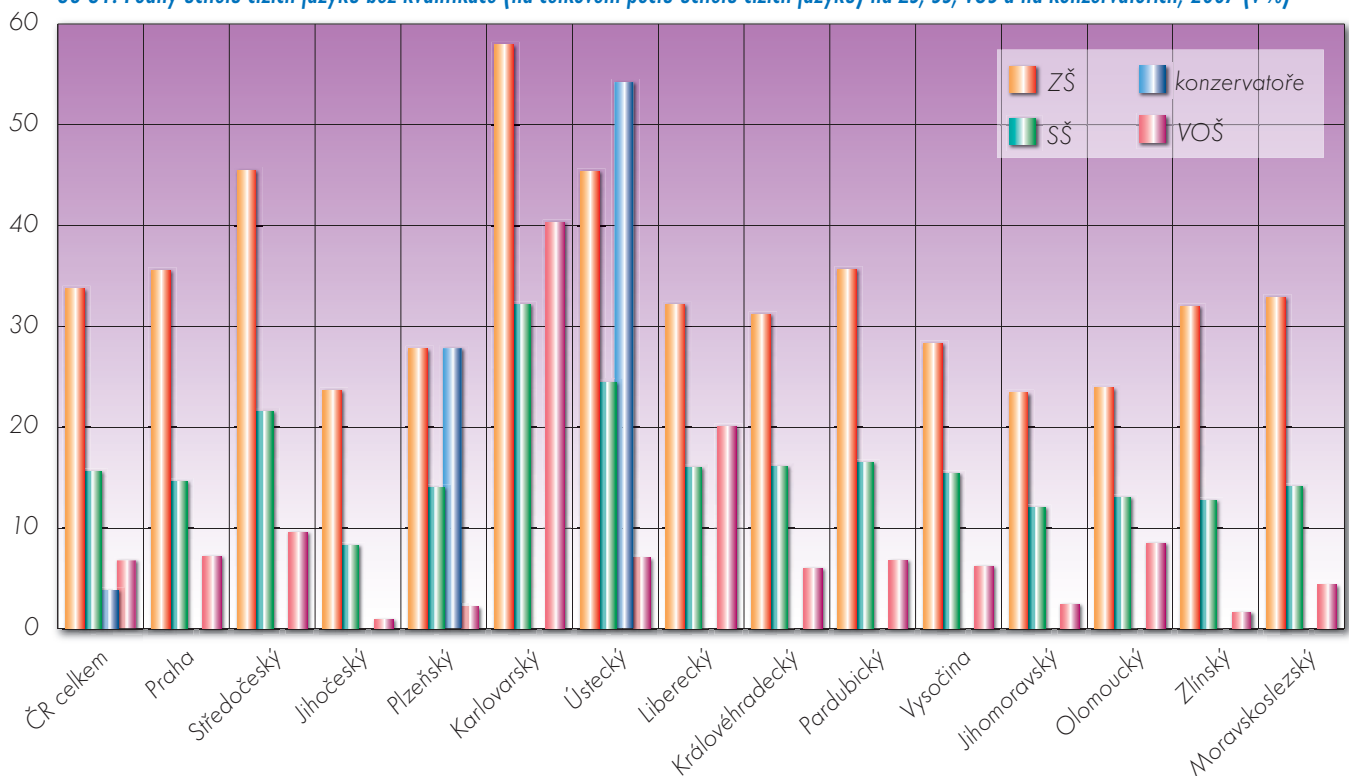
Území	podíly učitelů cizích jazyků bez kvalifikace								celkový podíl učitelů bez kvalifikace	celkový počet učitelů cizích jazyků bez kvalifikace (přepočteno na plně zaměstnané)
	ZŠ		SŠ		konzervatoře		VOŠ			
ČR celkem	33,66		15,55		3,76		6,73		25,04	5 648,5
CZ01 Praha	35,50		14,59		–		7,11		22,54	596,8
CZ011 Hlavní město Praha	35,50	(5.)	14,59	(8.)	–	(3.)	7,11	(5.)	22,54	(8.) 596,8 (4.)
CZ02 Střední Čechy	45,44		21,54		–		9,50		36,09	839,4
CZ021 Středočeský kraj	45,44	(2.)	21,54	(3.)	–	(3.)	9,50	(3.)	36,09	(3.) 839,4 (1.)
CZ03 Jihozápad	25,53		10,54		12,20		1,18		18,43	480,0
CZ031 Jihočeský kraj	23,57	(13.)	8,20	(14.)	–	(3.)	0,88	(14.)	15,77	(14.) 229,9 (14.)
CZ032 Plzeňský kraj	27,71	(11.)	13,93	(10.)	27,78	(2.)	2,11	(12.)	21,82	(11.) 250,1 (12.)
CZ04 Severozápad	49,09		26,44		54,17		17,41		39,71	975,8
CZ041 Karlovarský kraj	57,85	(1.)	32,08	(1.)	–	(3.)	40,22	(1.)	48,19	(1.) 338,9 (6.)
CZ042 Ústecký kraj	45,31	(3.)	24,42	(2.)	54,17	(1.)	6,97	(6.)	36,31	(2.) 636,9 (3.)
CZ05 Severovýchod	32,81		16,17		–		10,49		25,15	813,8
CZ051 Liberecký kraj	32,14	(7.)	15,98	(6.)	–	(3.)	20,00	(2.)	25,67	(5.) 249,4 (13.)
CZ052 Královéhradecký kraj	31,12	(9.)	16,08	(5.)	–	(3.)	5,94	(9.)	24,03	(6.) 294,4 (7.)
CZ053 Pardubický kraj	35,60	(4.)	16,42	(4.)	–	(3.)	6,73	(7.)	25,98	(4.) 270,0 (9.)
CZ06 Jihovýchod	24,89		12,98		–		3,65		19,31	743,0
CZ061 Vysočina	28,24	(10.)	15,35	(7.)	–	(3.)	6,12	(8.)	22,39	(9.) 265,9 (10.)
CZ062 Jihomoravský kraj	23,35	(14.)	11,97	(13.)	–	(3.)	2,39	(11.)	17,94	(13.) 477,1 (5.)
CZ07 Střední Morava	27,65		12,82		–		4,55		20,35	556,4
CZ071 Olomoucký kraj	23,84	(12.)	12,98	(11.)	–	(3.)	8,42	(4.)	18,66	(12.) 263,7 (11.)
CZ072 Zlínský kraj	31,89	(8.)	12,66	(12.)	–	(3.)	1,60	(13.)	22,17	(10.) 292,7 (8.)
CZ08 Moravskoslezsko	32,82		14,07		–		4,30		23,80	643,3
CZ081 Moravskoslezský kraj	32,82	(6.)	14,07	(9.)	–	(3.)	4,30	(10.)	23,80	(7.) 643,3 (2.)

G8 T2: Podíl učitelů cizích jazyků bez kvalifikace, jejich podíly podle vyučovaného jazyka, 2007, v %

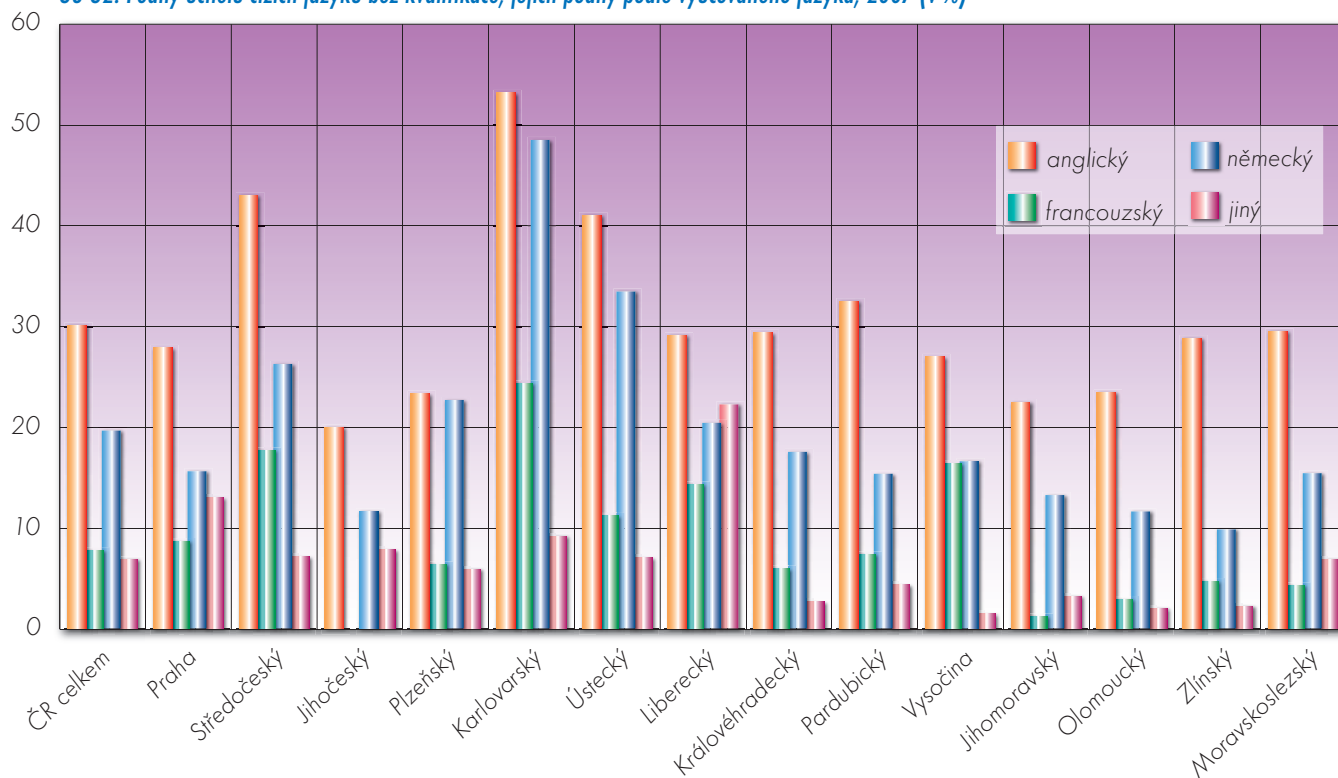
Území		podíly učitelů bez kvalifikace učících jazyk											celkový počet učitelů cizích jazyků bez kvalifikace (přepočteno na plně zaměstnané)
		anglický	francouzský	německý	ruský	španělský	italský	latinský	jiný				
ČR celkem		30,05	7,76	19,62	4,43	11,64	5,76	8,18	11,90	5648,5			
CZ01	Praha	27,82	8,67	15,59	10,30	18,74	3,70	8,25	-	596,8			
CZ011	Hlavní město Praha	27,82 (9.)	8,67 (6.)	15,59 (8.)	10,30 (2.)	18,74 (3.)	3,70 (4.)	8,25 (7.)	- (5.)	596,8 (4.)			
CZ02	Střední Čechy	42,97	17,65	26,23	5,30	18,90	-	11,57	1,89	839,4			
CZ021	Středočeský kraj	42,97 (2.)	17,65 (2.)	26,23 (3.)	5,30 (6.)	18,90 (2.)	- (5.)	11,57 (6.)	1,89 (4.)	839,4 (1.)			
CZ03	Jihozápad	21,40	2,55	16,51	3,26	5,26	11,11	16,36	30,30	480,0			
CZ031	Jihočeský kraj	19,91 (14.)	- (14.)	11,62 (12.)	0,33 (12.)	4,73 (9.)	20,00 (2.)	21,09 (2.)	31,25 (3.)	229,9 (14.)			
CZ032	Plzeňský kraj	23,28 (12.)	6,33 (8.)	22,66 (4.)	5,81 (5.)	6,41 (7.)	- (5.)	5,97 (9.)	- (5.)	250,1 (12.)			
CZ04	Severozápad	44,06	14,46	38,37	6,79	10,22	-	13,46	-	975,8			
CZ041	Karlovarský kraj	53,11 (1.)	24,31 (1.)	48,45 (1.)	6,42 (4.)	52,94 (1.)	- (5.)	21,05 (3.)	- (5.)	338,9 (6.)			
CZ042	Ústecký kraj	40,98 (3.)	11,16 (5.)	33,41 (2.)	7,05 (3.)	4,17 (10.)	- (5.)	11,76 (5.)	- (5.)	636,9 (3.)			
CZ05	Severovýchod	30,27	8,63	17,89	4,52	6,21	23,53	11,18	26,83	813,8			
CZ051	Liberecký kraj	29,04 (7.)	14,29 (4.)	20,39 (5.)	24,00 (1.)	13,59 (4.)	50,00 (1.)	27,27 (1.)	- (5.)	249,4 (13.)			
CZ052	Královéhradecký kraj	29,32 (6.)	5,92 (9.)	17,51 (6.)	0,74 (11.)	2,72 (12.)	- (5.)	17,86 (4.)	- (5.)	294,4 (7.)			
CZ053	Pardubický kraj	32,46 (4.)	7,32 (7.)	15,34 (10.)	2,36 (9.)	- (14.)	9,52 (3.)	2,41 (12.)	100,00 (1.)	270,0 (9.)			
CZ06	Jihovýchod	23,85	5,30	14,31	2,52	1,75	-	4,33	-	743,0			
CZ061	Vysočina	26,93 (10.)	16,33 (3.)	16,58 (7.)	0,26 (13.)	5,26 (8.)	- (5.)	3,97 (11.)	- (5.)	265,9 (10.)			
CZ062	Jihomoravský kraj	22,46 (13.)	1,18 (13.)	13,23 (11.)	3,41 (8.)	1,21 (13.)	- (5.)	4,44 (10.)	- (5.)	477,1 (5.)			
CZ07	Střední Morava	26,02	3,78	10,73	0,72	5,33	-	0,68	-	556,4			
CZ071	Olomoucký kraj	23,40 (11.)	2,92 (12.)	11,60 (13.)	1,19 (10.)	3,56 (11.)	- (5.)	1,89 (13.)	- (5.)	263,7 (11.)			
CZ072	Zlínský kraj	28,80 (8.)	4,70 (10.)	9,82 (14.)	- (14.)	8,13 (6.)	- (5.)	- (14.)	- (5.)	292,7 (8.)			
CZ08	Moravskoslezsko	29,45	4,28	15,40	4,21	11,83	-	7,69	55,56	643,3			
CZ081	Moravskoslezský kraj	29,45 (5.)	4,28 (11.)	15,40 (9.)	4,21 (7.)	11,83 (5.)	- (5.)	7,69 (8.)	55,56 (2.)	643,3 (2.)			

G8 G1: Podíly učitelů cizích jazyků bez kvalifikace (na celkovém počtu učitelů cizích jazyků) na ZŠ, SŠ, VOŠ a na konzervatořích, 2007 (v %)

G8 G2: Podíly učitelů cizích jazyků bez kvalifikace, jejich podíly podle vyučovaného jazyka, 2007 (v %)

G 9 Podíly učitelů cizích jazyků na počtu žáků

Charakteristika ukazatele

Ukazatel kvantifikuje podíly učitelů cizích jazyků na celkovém počtu žáků učících se cizí jazyky, a to celkem, podle jednotlivých druhů škol a následně i podle jednotlivých cizích jazyků. Ukazatel je možné definovat jako počet učitelů cizích jazyků na 100 žáků učících se cizí jazyky.

Metodika výpočtu

$$\frac{U_{ji}}{Z_{ji}} \times 100$$

$$\frac{U_{jj}}{Z_{jj}} \times 100$$

U_j – celkový počet učitelů cizích jazyků přepočten na plně zaměstnané ve školním roce 2007/08

Z_j – celkový počet žáků/studentů denní formy vzdělávání učících se cizí jazyk ve školním roce 2007/08

i – druhy škol

j – jednotlivé vyučované cizí jazyky

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za školní rok 2007/08

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Obecně je možné říci, že na 100 žáků/studentů (dále jen žáků) učících se cizí jazyk připadají v průměru přibližně 2 učitelé (1,87). Nejlepší situace v počtu učitelů na počet žáků je na vyšších odborných školách (2,31). V ostatních druzích škol již hodnota nepřesahuje 2 učitele. Na základních školách je k dispozici 1,8 učitele na 100 žáků, na středních školách 1,9 a nejméně (1,5) na konzervatořích.

V rámci jednotlivých jazyků je počet učitelů s ohledem na počty žáků učících se daný jazyk nejpříznivější mezi učiteli „jiných“ jazyků,

kde je počet učitelů k počtu 100 žáků roven 4,5 učitele. V přepočtu na 100 žáků najdeme dále nejvíce učitelů mezi ruštináři (2,7). V případě učitelů italštiny je tento podíl 1,9; francouzštiny a němčiny 1,6; angličtiny a španělštiny 1,4 a latiny pouze 1,2 učitele.

Regionální rozdíly

V celkovém podílu učitelů na počtu žáků nejsou regionální rozdíly nijak výrazné. Nejvíce se od celostátního průměru odchylyje kraj Karlovarský, kde na 100 žáků učících se cizí jazyk připadá 2,1 učitele. Nejmenší počet učitelů cizích jazyků k počtu žáků vykazuje kraj Pardubický (1,7).

Na základních školách se počty pohybují v rozmezí od 1,6 v Pardubickém kraji po 2,2 v kraji Karlovarském. Nízké hodnoty je možné objevit ještě v kraji Moravskoslezském, v Praze a ve Zlínském kraji (všude 1,7). Vysoké podíly vykazuje také kraj Liberecký (2), Jihomoravský, Středočeský a Plzeňský (všechny 1,9).

V rámci středních škol připadá prvenství Praze (2,1), rovněž v Jihočeském a Zlínském (oba 2), Olomouckém a Jihomoravském kraji (oba 1,9) počet učitelů k počtu žáků přesahuje celostátní průměr. Méně učitelů cizích jazyků na 100 žáků, kteří se cizí jazyk učí, je v kraji Plzeňském, Karlovarském, Pardubickém a Ústeckém (ve všech případech 1,8).

Na konzervatořích se počty učitelů cizích jazyků s ohledem na počty žáků pohybují na úrovni 1,1 až 1,7. Nejméně učitelů vzhledem k počtu žáků je v kraji Plzeňském, nejvíce v kraji Zlínském.

V případě vyšších odborných škol si nejlépe stojí kraj Karlovarský, kde na 100 žáků učících se cizí jazyk připadá 3,4 učitele. Hodnotu 3 přesahuje ještě kraj Liberecký (3,3). Naopak ani dvou učitelů na 100 žáků nedosahují hodnoty v Plzeňském (1,4), Ústeckém (1,6) a Olomouckém kraji (1,8).

V rámci jednotlivých jazyků jsou regionální rozdíly v počtech učitelů na 100 žáků učících se daný cizí jazyk o něco výraznější. Výjimkou jsou angličtina a němčina, kde je rozdíl mezi minimální a maximální hodnotou jen 0,3, resp. 0,1 učitele. Jedná se o jazyky nejvyučovanější

a nejoblíbenější a počty učitelů i žáků jsou ve všech krajích ve srovnání s ostatními jazyky vysoké a podíly učitelů na počtech žáků jsou mezi kraji vyrovnané. Čím méně je jazyk vyhledávaný a ve výuce běžný, tím větší vykyvy v hodnotách podílů můžeme pozorovat, a to vlivem malého počtu učitelů, ale především žáků, kteří se rozhodnou daný jazyk studovat. Roli zde hraje samozřejmě i fakt, že sledujeme všechny druhy škol společně, přičemž v každém regionu je struktura škol a jednotlivých oborů jiná a jiná je tedy v rámci krajů i nabídka cizích jazyků.

Mezi angličtináři je nejmenší počet učitelů na 100 žáků v Praze (1,3) a nejvyšší v Karlovarském kraji (1,6). Také v případě učitelů německého jazyka připadá minimální hodnota počtu na Prahu (1,5) a maximální tentokrát na Královéhradecký kraj (1,6).

Mezi francouzštináři se hodnoty pohybují od 1,2 v Pardubickém kraji po 2,2 učitele v kraji Jihočeském. Více než 2 učitelé na 100 žáků vyučují francouzštinu ještě v kraji Královéhradeckém (2,1).

Učitelů ruštiny je vzhledem k počtu žáků učících se tento jazyk poměrně velký počet. To dokazuje hodnota 6,2 v Jihočeském kraji. Vysoký podíl učitelů na počtu žáků vykazuje i kraj Liberecký (3,5), kraj Vysočina (3,3) a Jihomoravský kraj (3,2). V kraji Olomouckém a Zlínském připadají na 100 žáků učících se ruštinu pouze 2 učitelé.

Španělština je (stejně jako ruština) jazykem, kterému se ve srovnání s angličtinou, němčinou i francouzštinou věnují již nižší počty učitelů i žáků. Regionální rozdíly zde ale oproti ruštině nejsou tolik výrazné. Nejmenší počet učitelů na 100 žáků (0,9) připadá na Pardubický kraj, největší pak na kraj Liberecký (2).

Podobnou charakteristiku jako v případě španělštiny je možné použít i na latinský jazyk. Ani o něj již není zájem tak značný, ale ani zde nejsou rozdíly mezi jednotlivými kraji příliš velké. Na 100 žáků učících se latinsky připadá nejméně učitelů v Olomouckém kraji (0,7) a nejvíce v kraji Moravskoslezském (1,8).

Italština je jazykem, který se v některých krajích vůbec nevyučuje (jde o kraj Karlovarský a Olomoucký) a také spadá do kategorie již zmínovaných jazyků, kterým se nevěnují příliš velké počty žáků, a tedy ani učitelů, a u kterých jsou značné regionální rozdíly v hodnotách daného ukazatele. Nejnižší počty učitelů italštiny vzhledem k počtu žáků vykazuje kraj Ústecký (0,2) a nejvyšší kraj Královéhradecký (8,3).

Ještě větší rozdíly mezi regiony jsou patrné v případě ostatních jazyků. Ty se vůbec nevyučují v kraji Plzeňském, Karlovarském, Libereckém, Olomouckém, Zlínském a v kraji Vysočina. Nejmenší je počet učitelů dalších jazyků na 100 žáků v kraji Moravskoslezském (2,2) a nejvyšších hodnot (15,1) dosáhl ukazatel v kraji Středočeském.

G9 T1: Počty učitelů cizích jazyků na 100 žáků/studentů učících se cizí jazyky na ZŠ, SŠ, konzervatořích a VOŠ, 2007, v %

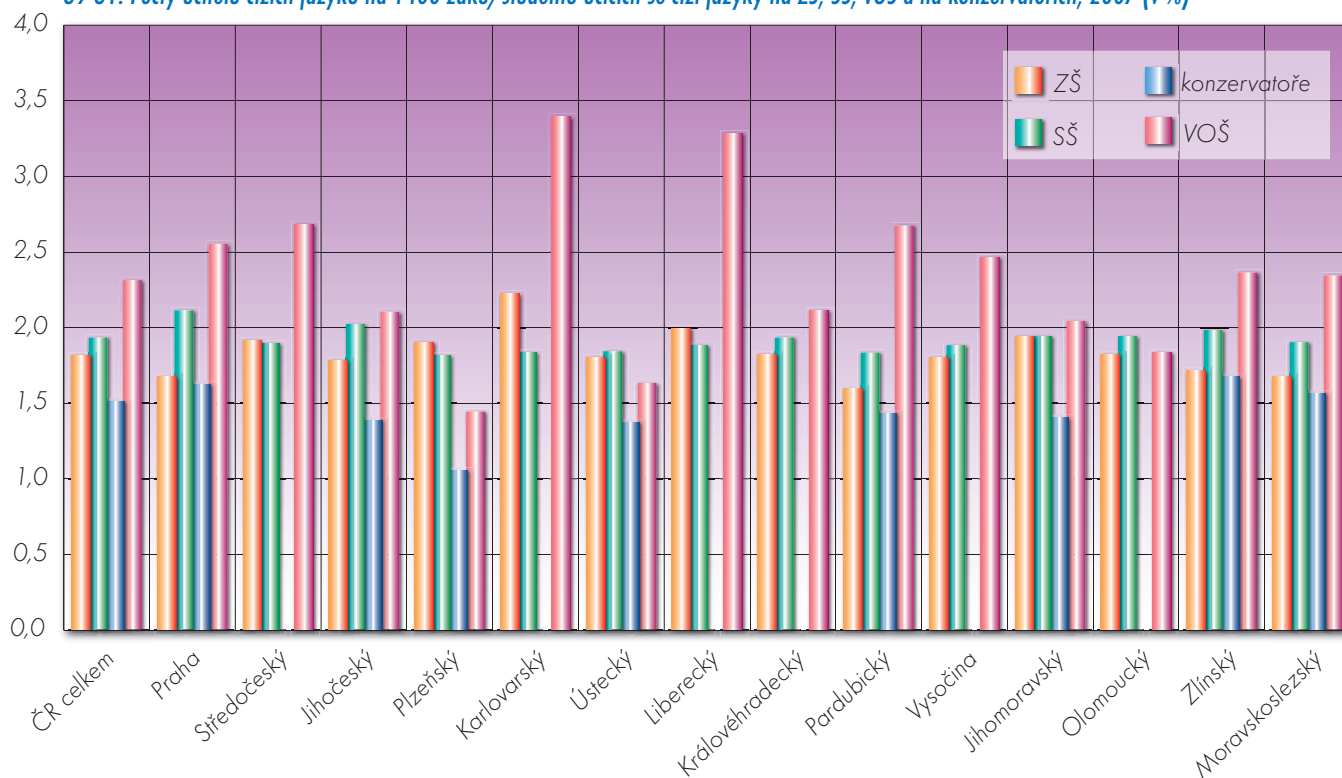
Území	podíly učitelů cizích jazyků								celkový podíl učitelů na počtu žáků učících se cizí jazyky		celkový počet žáků učících se cizí jazyky	
	ZŠ		SŠ		konzervatoře		VOŠ					
ČR celkem	1,81		1,93		1,51		2,31		1,87		1 207 295	
CZ01 Praha	1,67		2,11		1,62		2,55		1,92		138 248	
CZ011 Hlavní město Praha	1,67	(12.)	2,11	(1.)	1,62	(2.)	2,55	(5.)	1,92	(4.)	138 248	(2.)
CZ02 Střední Čechy	1,91		1,89		–		2,68		1,91		121 819	
CZ021 Středočeský kraj	1,91	(4.)	1,89	(8.)	–	(9.)	2,68	(3.)	1,91	(5.)	121 819	(4.)
CZ03 Jihozápad	1,83		1,93		1,21		1,89		1,87		139 085	
CZ031 Jihočeský kraj	1,78	(10.)	2,02	(2.)	1,38	(6.)	2,10	(10.)	1,89	(6.)	77 191	(6.)
CZ032 Plzeňský kraj	1,90	(5.)	1,81	(14.)	1,05	(8.)	1,44	(14.)	1,85	(9.)	61 894	(11.)
CZ04 Severozápad	1,91		1,84		1,37		1,95		1,88		130 885	
CZ041 Karlovarský kraj	2,22	(1.)	1,83	(13.)	–	(9.)	3,39	(1.)	2,06	(1.)	34 057	(14.)
CZ042 Ústecký kraj	1,80	(9.)	1,84	(11.)	1,37	(7.)	1,63	(13.)	1,81	(12.)	96 828	(5.)
CZ05 Severovýchod	1,79		1,88		1,43		2,62		1,84		175 616	
CZ051 Liberecký kraj	1,99	(2.)	1,88	(10.)	–	(9.)	3,28	(2.)	1,96	(2.)	49 502	(13.)
CZ052 Královéhradecký kraj	1,82	(6.)	1,93	(6.)	–	(9.)	2,11	(9.)	1,87	(8.)	65 461	(9.)
CZ053 Pardubický kraj	1,59	(14.)	1,83	(12.)	1,43	(4.)	2,67	(4.)	1,71	(14.)	60 653	(12.)
CZ06 Jihovýchod	1,89		1,92		1,40		2,17		1,91		201 598	
CZ061 Vysočina	1,80	(8.)	1,88	(9.)	–	(9.)	2,46	(6.)	1,84	(10.)	64 456	(10.)
CZ062 Jihomoravský kraj	1,94	(3.)	1,94	(5.)	1,40	(5.)	2,04	(11.)	1,94	(3.)	137 142	(3.)
CZ07 Střední Morava	1,76		1,96		1,67		2,10		1,85		147 477	
CZ071 Olomoucký kraj	1,82	(7.)	1,94	(4.)	–	(9.)	1,83	(12.)	1,87	(7.)	75 439	(7.)
CZ072 Zlínský kraj	1,71	(11.)	1,98	(3.)	1,67	(1.)	2,36	(7.)	1,83	(11.)	72 038	(8.)
CZ08 Moravskoslezsko	1,67		1,90		1,56		2,34		1,77		152 567	
CZ081 Moravskoslezský kraj	1,67	(13.)	1,90	(7.)	1,56	(3.)	2,34	(8.)	1,77	(13.)	152 567	(1.)

G9 T2: Počty učitelů cizích jazyků na 100 žáků/studentů učících se cizí jazyky, jejich počty podle vyučovaného jazyka, 2007, v %

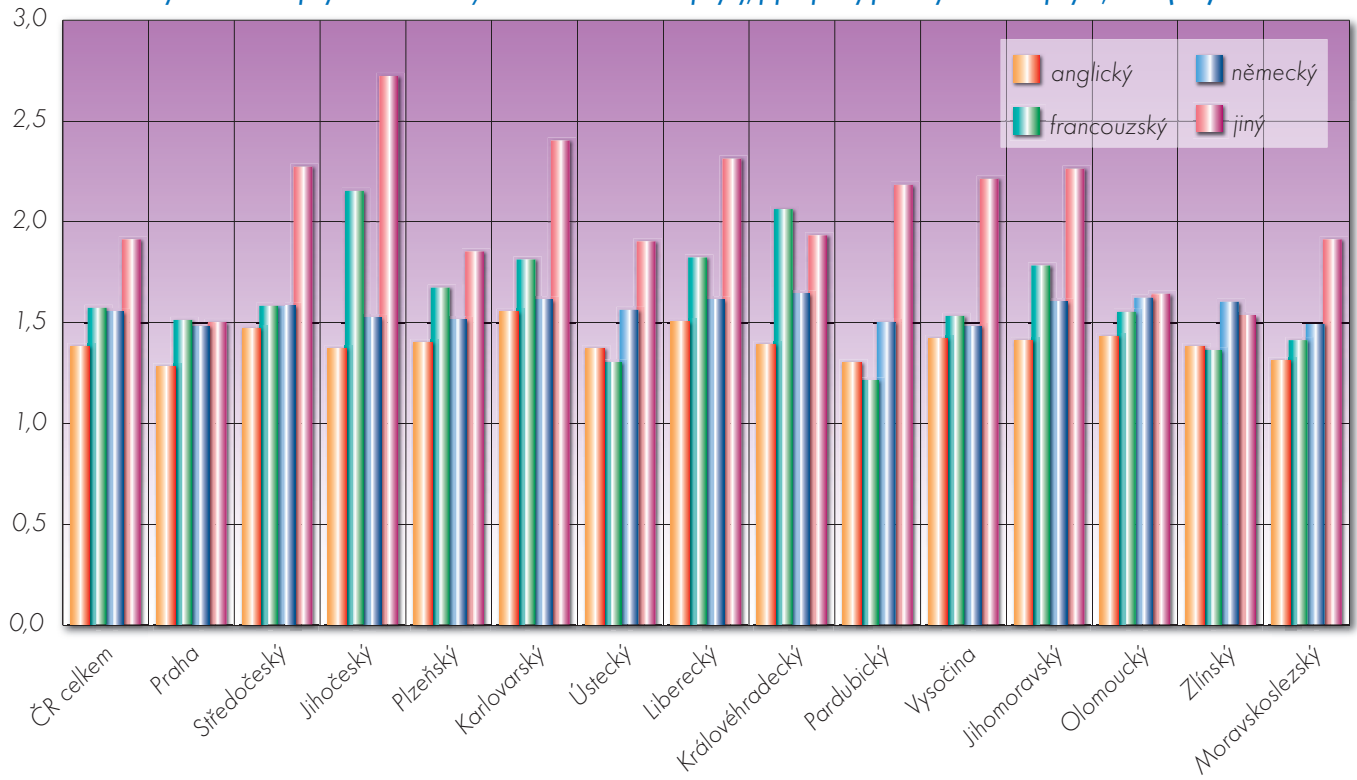
Území	podíly učitelů jednotlivých cizích jazyků na počtu žáků učících se cizí jazyk														celkový počet učitelů cizích jazyků (přečteno na plně zaměstnané)		
	anglický	francouzský	německý	ruský	španělský	italský	latinský	jiný									
ČR celkem	1,38		1,57		1,55		2,66		1,38		1,92		1,15		4,54	22 555,7	
CZ01 Praha	1,28	(14.)	1,51	(10.)	1,48	(14.)	2,71	(9.)	1,27	(13.)	1,82	(6.)	0,92	(10.)	3,54	(5.)	2 648,0
CZ011 Hlavní město Praha	1,28	(14.)	1,51	(10.)	1,48	(14.)	2,71	(9.)	1,27	(13.)	1,82	(6.)	0,92	(10.)	3,54	(5.)	2 648,0
CZ02 Střední Čechy	1,47		1,58		1,58		2,94		1,43		0,32		0,91		15,14		2 325,8
CZ021 Středočeský kraj	1,47	(3.)	1,58	(7.)	1,58	(7.)	2,94	(5.)	1,43	(9.)	0,32	(11.)	0,91	(11.)	15,14	(1.)	2 325,8
CZ03 Jihozápad	1,38		1,93		1,52		3,87		1,71		1,36		1,16		5,79		2 604,4
CZ031 Jihočeský kraj	1,37	(10.)	2,15	(1.)	1,52	(9.)	6,22	(1.)	1,83	(2.)	1,19	(8.)	1,63	(2.)	5,61	(4.)	1 458,0
CZ032 Plzeňský kraj	1,40	(7.)	1,67	(6.)	1,51	(10.)	2,91	(6.)	1,50	(5.)	1,67	(7.)	0,71	(13.)	–	(9.)	1 146,4
CZ04 Severozápad	1,41		1,40		1,57		2,74		1,48		0,22		0,86		25,00		2 457,2
CZ041 Karlovarský kraj	1,55	(1.)	1,81	(4.)	1,61	(4.)	2,55	(10.)	1,81	(3.)	–	(13.)	1,07	(6.)	–	(9.)	703,2
CZ042 Ústecký kraj	1,37	(11.)	1,30	(13.)	1,56	(8.)	2,89	(7.)	1,44	(8.)	0,22	(12.)	0,83	(12.)	12,50	(3.)	1 754,0
CZ05 Severovýchod	1,39		1,67		1,59		2,59		1,49		3,40		1,20		6,95		3 235,9
CZ051 Liberecký kraj	1,50	(2.)	1,82	(3.)	1,61	(3.)	3,47	(2.)	1,99	(1.)	2,82	(3.)	1,00	(8.)	–	(9.)	971,5
CZ052 Královéhradecký kraj	1,39	(8.)	2,06	(2.)	1,64	(1.)	2,29	(11.)	1,50	(6.)	8,33	(1.)	0,97	(9.)	14,29	(2.)	1 225,1
CZ053 Pardubický kraj	1,30	(13.)	1,21	(14.)	1,50	(11.)	2,73	(8.)	0,89	(14.)	3,13	(2.)	1,53	(4.)	2,89	(6.)	1 039,3
CZ06 Jihovýchod	1,42		1,70		1,56		3,23		1,48		2,38		1,49		2,63		3 847,6
CZ061 Vysočina	1,42	(5.)	1,53	(9.)	1,48	(13.)	3,26	(3.)	1,40	(10.)	0,95	(10.)	1,25	(5.)	–	(9.)	1 187,8
CZ062 Jihomoravský kraj	1,41	(6.)	1,78	(5.)	1,60	(6.)	3,22	(4.)	1,49	(7.)	2,67	(4.)	1,59	(3.)	2,63	(7.)	2 659,8
CZ07 Střední Morava	1,41		1,45		1,61		1,96		1,45		1,35		0,88		–		2 733,5
CZ071 Olomoucký kraj	1,43	(4.)	1,55	(8.)	1,62	(2.)	1,95	(14.)	1,58	(4.)	–	(13.)	0,68	(14.)	–	(9.)	1 413,0
CZ072 Zlínský kraj	1,38	(9.)	1,36	(12.)	1,60	(5.)	1,98	(13.)	1,29	(12.)	1,15	(9.)	1,05	(7.)	–	(9.)	1 320,5
CZ08 Moravskoslezsko	1,31		1,41		1,49		2,26		1,31		2,65		1,82		2,16		2 703,3
CZ081 Moravskoslezský kraj	1,31	(12.)	1,41	(11.)	1,49	(12.)	2,26	(12.)	1,31	(11.)	2,65	(5.)	1,82	(1.)	2,16	(8.)	2 703,3

G9 G1: Počty učitelů cizích jazyků na 1 100 žáků/studentů učících se cizí jazyky na ZŠ, SŠ, VOŠ a na konzervatořích, 2007 (v %)

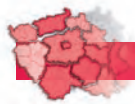
G9 G2: Počty učitelů cizích jazyků na 100 žáků/studentů učících se cizí jazyky, jejich podíly podle vyučovaného jazyka, 2007 (v %)

TABULKOVÉ A GRAFOVÉ PŘÍLOHY

Příloha kapitoly E

E1 T2: Míra ekonomické aktivity podle nejvyššího dosaženého vzdělání
v populaci 25–64letých: muži, 2007, v %

Území		bez vzdělání		základní		střední bez maturity		střední s maturitou		terciární		celkem	
ČR celkem		4,9		71,3		86,6		90,2		92,8		87,6	
CZ01	Praha	–		73,5		86,7		91,4		94,0		90,3	
CZ011	Hlavní město Praha	–	(3.)	73,5	(4.)	86,7	(10.)	91,4	(4.)	94,0	(2.)	90,3	(1.)
CZ02	Střední Čechy	–		75,7		87,0		91,9		93,1		88,5	
CZ021	Středočeský kraj	–	(3.)	75,7	(3.)	87,0	(9.)	91,9	(3.)	93,1	(3.)	88,5	(5.)
CZ03	Jihozápad	–		70,5		88,3		89,8		92,4		88,3	
CZ031	Jihočeský kraj	–	(3.)	70,5	(10.)	88,5	(4.)	89,8	(7.)	91,9	(10.)	88,3	(7.)
CZ032	Plzeňský kraj	–	(3.)	70,5	(9.)	87,9	(7.)	89,7	(8.)	92,9	(7.)	88,3	(6.)
CZ04	Severozápad	14,5		70,7		86,6		91,0		92,3		86,3	
CZ041	Karlovarský kraj	–	(3.)	80,7	(1.)	89,8	(1.)	92,1	(1.)	91,2	(13.)	89,5	(2.)
CZ042	Ústecký kraj	18,4	(1.)	67,3	(11.)	85,4	(13.)	90,5	(6.)	93,0	(5.)	85,1	(13.)
CZ05	Severovýchod	10,9		69,5		88,1		89,1		91,6		87,6	
CZ051	Liberecký kraj	–	(3.)	66,2	(14.)	88,8	(2.)	85,5	(14.)	88,7	(14.)	85,7	(12.)
CZ052	Královéhradecký kraj	17,0	(2.)	71,5	(7.)	88,3	(6.)	92,0	(2.)	92,2	(9.)	89,0	(3.)
CZ053	Pardubický kraj	–	(3.)	73,3	(5.)	87,3	(8.)	88,6	(12.)	92,9	(6.)	87,6	(9.)
CZ06	Jihovýchod	–		68,4		86,6		90,0		92,6		87,7	
CZ061	Vysočina	–	(3.)	73,0	(6.)	88,3	(5.)	90,6	(5.)	93,0	(4.)	88,7	(4.)
CZ062	Jihomoravský kraj	–	(3.)	66,8	(12.)	85,7	(12.)	89,7	(9.)	92,5	(8.)	87,2	(11.)
CZ07	Střední Morava	–		72,8		87,5		88,8		94,0		87,7	
CZ071	Olomoucký kraj	–	(3.)	77,1	(2.)	86,4	(11.)	88,5	(13.)	96,2	(1.)	87,4	(10.)
CZ072	Zlínský kraj	–	(3.)	66,6	(13.)	88,7	(3.)	89,1	(10.)	91,4	(12.)	88,0	(8.)
CZ08	Moravskoslezsko	–		71,5		82,2		88,9		91,5		84,4	
CZ081	Moravskoslezský kraj	–	(3.)	71,5	(8.)	82,2	(14.)	88,9	(11.)	91,5	(11.)	84,4	(14.)

E1 T3: Míra ekonomické aktivity podle nejvyššího dosaženého vzdělání
v populaci 25–64letých: ženy, 2007, v %

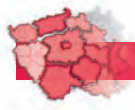
Území		bez vzdělání		základní		střední bez maturity		střední s maturitou		terciární		celkem	
ČR celkem		3,8		50,4		67,1		73,4		79,1		69,0	
CZ01	Praha	–		55,0		66,7		75,1		79,6		73,6	
CZ011	Hlavní město Praha	–	(3.)	55,0	(2.)	66,7	(10.)	75,1	(1.)	79,6	(6.)	73,6	(1.)
CZ02	Střední Čechy	–		49,8		64,9		73,5		78,6		68,0	
CZ021	Středočeský kraj	–	(3.)	49,8	(8.)	64,9	(12.)	73,5	(6.)	78,6	(9.)	68,0	(10.)
CZ03	Jihozápad	7,2		50,8		70,0		73,2		80,5		70,2	
CZ031	Jihočeský kraj	11,1	(2.)	48,1	(11.)	71,0	(4.)	73,8	(3.)	79,7	(5.)	70,3	(4.)
CZ032	Plzeňský kraj	–	(3.)	54,0	(4.)	69,0	(5.)	72,6	(11.)	81,7	(3.)	70,0	(6.)
CZ04	Severozápad	–		50,4		64,1		73,5		76,0		65,8	
CZ041	Karlovarský kraj	–	(3.)	54,5	(3.)	71,0	(3.)	73,4	(8.)	83,9	(2.)	70,0	(5.)
CZ042	Ústecký kraj	–	(3.)	49,1	(10.)	61,5	(14.)	73,5	(5.)	72,9	(14.)	64,3	(14.)
CZ05	Severovýchod	–		49,9		69,1		73,4		74,7		68,8	
CZ051	Liberecký kraj	–	(3.)	47,3	(12.)	67,4	(7.)	71,8	(13.)	76,5	(11.)	66,8	(13.)
CZ052	Královéhradecký kraj	–	(3.)	46,9	(14.)	72,5	(2.)	74,6	(2.)	73,6	(13.)	70,5	(3.)
CZ053	Pardubický kraj	–	(3.)	55,6	(1.)	67,2	(8.)	73,4	(9.)	74,6	(12.)	68,6	(8.)
CZ06	Jihovýchod	–		52,0		65,6		73,2		78,7		68,6	
CZ061	Vysočina	–	(3.)	50,8	(7.)	68,3	(6.)	73,6	(4.)	77,0	(10.)	69,4	(7.)
CZ062	Jihomoravský kraj	–	(3.)	52,4	(6.)	64,1	(13.)	73,0	(10.)	79,2	(8.)	68,2	(9.)
CZ07	Střední Morava	69,5		51,4		69,5		72,4		82,6		69,7	
CZ071	Olomoucký kraj	–	(3.)	53,3	(5.)	66,8	(9.)	71,3	(14.)	79,5	(7.)	67,9	(11.)
CZ072	Zlínský kraj	100,0	(1.)	49,1	(9.)	72,6	(1.)	73,4	(7.)	85,9	(1.)	71,6	(2.)
CZ08	Moravskoslezsko	–		47,0		66,4		72,4		80,6		67,3	
CZ081	Moravskoslezský kraj	–	(3.)	47,0	(13.)	66,4	(11.)	72,4	(12.)	80,6	(4.)	67,3	(12.)

E1 T5: Míra nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání v populaci 25–64letých: muži, 2007, v %

Území		bez vzdělání		základní		střední bez maturity		střední s maturitou		terciární		celkem	
ČR celkem		18,3		19,3		3,9		1,9		1,5		3,7	
CZ01	Praha	–		9,2		1,8		1,5		1,3		1,7	
CZ011	Hlavní město Praha	–	(2.)	9,2	(13.)	1,8	(14.)	1,5	(10.)	1,3	(9.)	1,7	(14.)
CZ02	Střední Čechy	–		11,5		2,5		1,7		0,5		2,4	
CZ021	Středočeský kraj	–	(2.)	11,5	(12.)	2,5	(11.)	1,7	(8.)	0,5	(13.)	2,4	(11.)
CZ03	Jihozápad	–		9,8		2,5		0,8		1,1		2,1	
CZ031	Jihočeský kraj	–	(2.)	6,5	(14.)	2,4	(12.)	0,8	(13.)	0,8	(11.)	1,9	(13.)
CZ032	Plzeňský kraj	–	(2.)	14,3	(9.)	2,7	(10.)	0,8	(12.)	1,5	(8.)	2,4	(12.)
CZ04	Severozápad	–		32,0		5,2		2,8		0,8		6,7	
CZ041	Karlovarský kraj	–	(2.)	26,7	(2.)	5,1	(4.)	2,4	(5.)	1,7	(5.)	6,0	(2.)
CZ042	Ústecký kraj	–	(2.)	34,0	(1.)	5,2	(3.)	2,9	(2.)	0,3	(14.)	6,9	(1.)
CZ05	Severovýchod	33,4		17,8		3,3		1,3		1,5		3,1	
CZ051	Liberecký kraj	–	(2.)	17,3	(7.)	3,2	(8.)	1,8	(7.)	1,7	(6.)	3,7	(7.)
CZ052	Královéhradecký kraj	33,4	(1.)	13,6	(10.)	4,4	(6.)	0,7	(14.)	0,9	(10.)	3,0	(8.)
CZ053	Pardubický kraj	–	(2.)	23,0	(4.)	2,4	(13.)	1,6	(9.)	2,2	(4.)	2,9	(9.)
CZ06	Jihovýchod	–		18,9		3,6		2,0		2,9		3,5	
CZ061	Vysočina	–	(2.)	16,8	(8.)	2,9	(9.)	0,9	(11.)	2,5	(3.)	2,7	(10.)
CZ062	Jihomoravský kraj	–	(2.)	19,7	(6.)	3,9	(7.)	2,5	(4.)	3,0	(2.)	3,9	(6.)
CZ07	Střední Morava	–		16,9		5,0		2,7		2,4		4,6	
CZ071	Olomoucký kraj	–	(2.)	11,6	(11.)	5,4	(2.)	3,3	(1.)	1,6	(7.)	4,6	(4.)
CZ072	Zlínský kraj	–	(2.)	25,8	(3.)	4,6	(5.)	2,1	(6.)	3,3	(1.)	4,5	(5.)
CZ08	Moravskoslezsko	–		22,8		6,7		2,6		0,7		5,6	
CZ081	Moravskoslezský kraj	–	(2.)	22,8	(5.)	6,7	(1.)	2,6	(3.)	0,7	(12.)	5,6	(3.)

E1 T6: Míra nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání v populaci 25–64letých: ženy, 2007, v %

Území		bez vzdělání		základní		střední bez maturity		střední s maturitou		terciární		celkem	
ČR celkem		81,3		18,9		8,6		3,7		1,5		6,4	
CZ01	Praha	–		9,8		6,9		1,6		1,4		2,8	
CZ011	Hlavní město Praha	–	(2.)	9,8	(14.)	6,9	(9.)	1,6	(14.)	1,4	(8.)	2,8	(14.)
CZ02	Střední Čechy	–		11,2		4,5		2,3		1,2		3,7	
CZ021	Středočeský kraj	–	(2.)	11,2	(13.)	4,5	(14.)	2,3	(13.)	1,2	(10.)	3,7	(13.)
CZ03	Jihozápad	–		12,9		5,5		3,5		1,5		4,7	
CZ031	Jihočeský kraj	–	(2.)	13,1	(11.)	5,2	(13.)	3,3	(10.)	0,8	(12.)	4,4	(12.)
CZ032	Plzeňský kraj	–	(2.)	12,8	(12.)	5,8	(11.)	3,6	(8.)	2,5	(2.)	5,1	(10.)
CZ04	Severozápad	–		27,6		12,7		5,5		1,3		10,9	
CZ041	Karlovarský kraj	–	(2.)	20,5	(3.)	9,4	(6.)	5,0	(3.)	3,6	(1.)	8,5	(3.)
CZ042	Ústecký kraj	–	(2.)	30,1	(2.)	14,2	(1.)	5,7	(2.)	0,3	(14.)	11,8	(1.)
CZ05	Severovýchod	–		17,3		7,0		3,6		1,9		6,0	
CZ051	Liberecký kraj	–	(2.)	18,5	(5.)	9,8	(4.)	4,9	(5.)	2,5	(3.)	8,0	(5.)
CZ052	Královéhradecký kraj	–	(2.)	17,5	(6.)	6,1	(10.)	3,3	(9.)	2,2	(5.)	5,3	(9.)
CZ053	Pardubický kraj	–	(2.)	16,0	(8.)	5,6	(12.)	2,8	(11.)	1,0	(11.)	5,1	(11.)
CZ06	Jihovýchod	–		15,3		9,1		3,8		1,2		6,2	
CZ061	Vysočina	–	(2.)	16,4	(7.)	7,9	(8.)	2,3	(12.)	0,7	(13.)	5,5	(8.)
CZ062	Jihomoravský kraj	–	(2.)	15,0	(10.)	9,8	(5.)	4,4	(6.)	1,3	(9.)	6,5	(6.)
CZ07	Střední Morava	100,0		17,4		9,3		4,6		1,8		7,3	
CZ071	Olomoucký kraj	–	(2.)	19,2	(4.)	10,2	(3.)	4,9	(4.)	1,9	(6.)	8,1	(4.)
CZ072	Zlínský kraj	100,0	(1.)	15,1	(9.)	8,3	(7.)	4,3	(7.)	1,7	(7.)	6,4	(7.)
CZ08	Moravskoslezsko	–		31,3		13,3		6,2		2,3		10,9	
CZ081	Moravskoslezský kraj	–	(2.)	31,3	(1.)	13,3	(2.)	6,2	(1.)	2,3	(4.)	10,9	(2.)

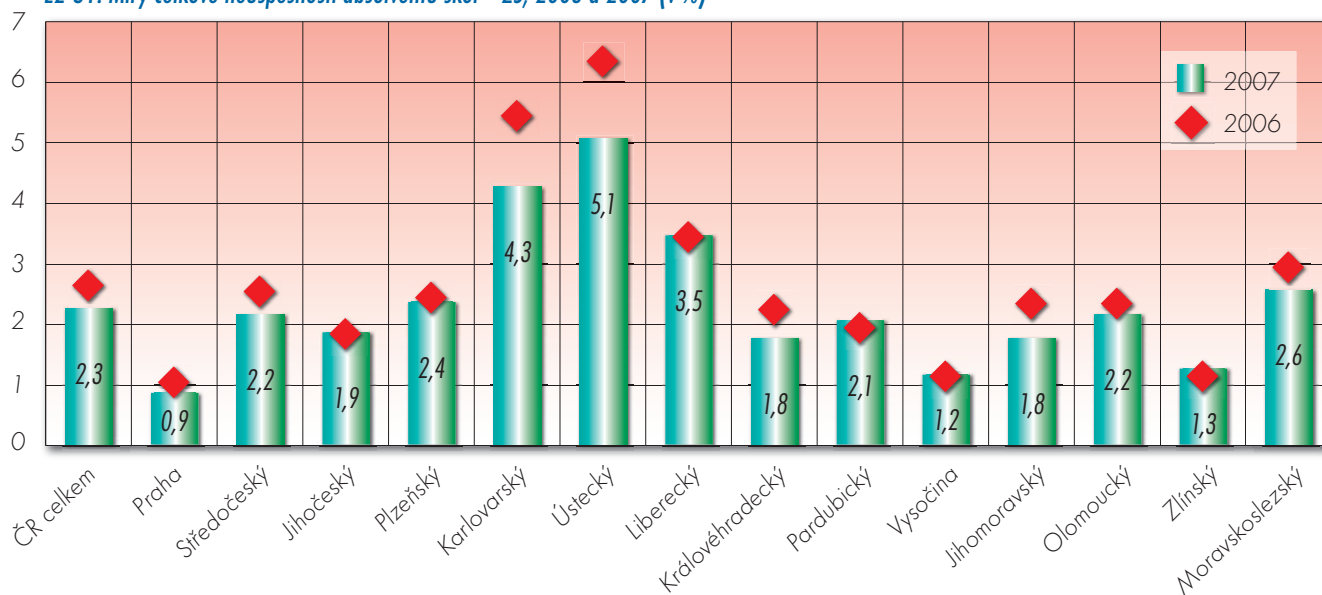
E2 T1: Celková neúspěšnost absolventů základních škol, 2007

Území		absolventi celkem		nezaměstnaní absolventi		míra nezaměstnanosti	
ČR celkem		232 709		5 384		2,3 %	
CZ01	Praha	21 024		196		0,9 %	
CZ011	Hlavní město Praha	21 024	(4.)	196	(12.)	0,9 %	(14.)
CZ02	Střední Čechy	25 418		553		2,2 %	
CZ021	Středočeský kraj	25 418	(2.)	553	(3.)	2,2 %	(7.)
CZ03	Jihozápad	27 117		592		2,2 %	
CZ031	Jihočeský kraj	14 835	(6.)	279	(9.)	1,9 %	(9.)
CZ032	Plzeňský kraj	12 282	(11.)	293	(8.)	2,4 %	(5.)
CZ04	Severozápad	26 699		1 336		5,0 %	
CZ041	Karlovarský kraj	7 106	(14.)	305	(7.)	4,3 %	(2.)
CZ042	Ústecký kraj	19 593	(5.)	994	(1.)	5,1 %	(1.)
CZ05	Severovýchod	34 738		810		2,3 %	
CZ051	Liberecký kraj	10 299	(13.)	363	(5.)	3,5 %	(3.)
CZ052	Královéhradecký kraj	12 615	(10.)	229	(11.)	1,8 %	(11.)
CZ053	Pardubický kraj	11 824	(12.)	249	(10.)	2,1 %	(8.)
CZ06	Jihovýchod	37 658		644		1,7 %	
CZ061	Vysočina	12 662	(9.)	154	(14.)	1,2 %	(13.)
CZ062	Jihomoravský kraj	24 996	(3.)	460	(4.)	1,8 %	(10.)
CZ07	Střední Morava	28 870		507		1,8 %	
CZ071	Olomoucký kraj	14 699	(7.)	328	(6.)	2,2 %	(6.)
CZ072	Zlínský kraj	14 171	(8.)	179	(13.)	1,3 %	(12.)
CZ08	Moravskoslezsko	31 185		802		2,6 %	
CZ081	Moravskoslezský kraj	31 185	(1.)	802	(2.)	2,6 %	(4.)

Komentář: Základní školy jsou včetně speciálních a zvláštních škol, absolventi jsou za poslední dva roky.

Zdroj: MPSV, ÚIV

E2 G1: Míry celkové neúspěšnosti absolventů škol – ZŠ, 2006 a 2007 (v %)

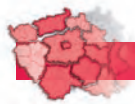

**E2 T2: Míry celkové neúspěšnosti absolventů škol podle oborových skupin
– absolventi středního vzdělávání a oborů středního vzdělání s výučním listem, 2007, v %**

Území		Technické vědy		Zemědělství, lesnictví a veterinární vědy		Společenské vědy a nauky		Vědy a nauky o kultuře		Umění a užité umění		Stř. vzd. a stř. vzd. v obr. SOU s VL	
ČR celkem		7,1		8,1		9,9		4,8		4,8		8,2	
CZ01	Praha	2,6		5,4		3,1		0,9		0,9		2,9	
CZ011	Hlavní město Praha	2,6	(13.)	5,4	(12.)	3,1	(13.)	0,9	(9.)	0,9	(9.)	2,9	(13.)
CZ02	Střední Čechy	5,6		6,8		8,7		37,5		37,5		6,9	
CZ021	Středočeský kraj	5,6	(8.)	6,8	(9.)	8,7	(7.)	37,5	(1.)	37,5	(1.)	6,9	(8.)
CZ03	Jihozápad	2,8		4,0		5,0		-		-		3,8	
CZ031	Jihočeský kraj	4,5	(12.)	5,4	(11.)	8,1	(8.)	-	(10.)	-	(10.)	5,9	(11.)
CZ032	Plzeňský kraj	0,8	(14.)	1,5	(14.)	1,5	(14.)	-	(10.)	-	(10.)	1,2	(14.)
CZ04	Severozápad	13,2		17,1		15,2		16,7		16,7		14,2	
CZ041	Karlovarský kraj	10,2	(3.)	13,7	(3.)	7,4	(11.)	-	(10.)	-	(10.)	9,0	(5.)
CZ042	Ústecký kraj	14,2	(1.)	18,5	(1.)	18,5	(1.)	16,7	(2.)	16,7	(2.)	16,2	(1.)
CZ05	Severovýchod	5,3		5,9		7,3		4,1		4,1		6,0	
CZ051	Liberecký kraj	5,3	(10.)	7,6	(7.)	8,0	(9.)	3,3	(6.)	3,3	(6.)	6,3	(9.)
CZ052	Královéhradecký kraj	5,1	(11.)	5,0	(13.)	6,7	(12.)	7,7	(5.)	7,7	(5.)	5,7	(12.)
CZ053	Pardubický kraj	5,6	(7.)	5,8	(10.)	7,5	(10.)	-	(10.)	-	(10.)	6,2	(10.)
CZ06	Jihovýchod	7,8		8,9		11,7		10,1		10,1		9,2	
CZ061	Vysočina	7,8	(5.)	7,6	(6.)	11,4	(4.)	16,7	(2.)	16,7	(2.)	9,0	(4.)
CZ062	Jihomoravský kraj	7,8	(4.)	9,4	(4.)	11,8	(3.)	8,9	(4.)	8,9	(4.)	9,3	(3.)
CZ07	Střední Morava	5,8		7,9		10,1		2,4		2,4		7,4	
CZ071	Olomoucký kraj	5,6	(9.)	7,2	(8.)	10,1	(5.)	2,6	(7.)	2,6	(7.)	7,2	(7.)
CZ072	Zlínský kraj	6,1	(6.)	9,2	(5.)	10,0	(6.)	2,3	(8.)	2,3	(8.)	7,7	(6.)
CZ08	Moravskoslezsko	11,6		13,9		16,2		-		-		13,6	
CZ081	Moravskoslezský kraj	11,6	(2.)	13,9	(2.)	16,2	(2.)	-	(10.)	-	(10.)	13,6	(2.)

Zdroj: MPSV, ÚIV

**E2 T3: Míry neúspěšnosti absolventů škol podle oborových skupin
– absolventi oborů středního vzdělání s maturitou středních odborných učilišť, 2007, v %**

Území		Technické vědy		Zemědělství, lesnictví a veterinární vědy		Společenské vědy a nauky		Vědy a nauky o kultuře		Umění a užité umění		Úpl. stř. odb. vzd. s VL i Ma	
ČR celkem		5,9		10,4		8,8		8,8		8,8		7,5	
CZ01	Praha	3,1		4,5		4,1		2,9		2,9		3,7	
CZ011	Hlavní město Praha	3,1	(13.)	4,5	(8.)	4,1	(13.)	2,9	(9.)	2,9	(9.)	3,7	(13.)
CZ02	Střední Čechy	4,6		17,4		9,1		x		x		7,0	
CZ021	Středočeský kraj	4,6	(10.)	17,4	(4.)	9,1	(6.)	x	x	x	x	7,0	(10.)
CZ03	Jihozápad	2,2		-		4,3		12,5		12,5		3,4	
CZ031	Jihočeský kraj	3,5	(11.)	-	(9.)	6,7	(11.)	12,5	(3.)	12,5	(3.)	5,4	(11.)
CZ032	Plzeňský kraj	0,6	(14.)	-	(9.)	0,9	(14.)	x	x	x	x	0,7	(14.)
CZ04	Severozápad	10,8		35,3		15,5		6,4		6,4		13,7	
CZ041	Karlovarský kraj	12,0	(1.)	x	x	7,7	(8.)	-	(10.)	-	(10.)	8,0	(5.)
CZ042	Ústecký kraj	10,6	(2.)	35,3	(1.)	17,6	(1.)	x	x	x	x	15,1	(1.)
CZ05	Severovýchod	4,9		6,3		7,7		8,2		8,2		6,6	
CZ051	Liberecký kraj	6,5	(6.)	x	x	7,5	(9.)	6,0	(6.)	6,0	(6.)	7,4	(8.)
CZ052	Královéhradecký kraj	3,5	(12.)	-	(9.)	5,6	(12.)	5,0	(7.)	5,0	(7.)	4,6	(12.)
CZ053	Pardubický kraj	5,3	(9.)	7,3	(6.)	11,3	(3.)	x	x	x	x	8,3	(3.)
CZ06	Jihovýchod	6,8		10,1		8,8		10,0		10,0		7,9	
CZ061	Vysočina	7,4	(4.)	x	x	6,9	(10.)	10,0	(4.)	10,0	(4.)	7,5	(6.)
CZ062	Jihomoravský kraj	6,6	(5.)	8,4	(5.)	9,7	(4.)	10,0	(4.)	10,0	(4.)	8,1	(4.)
CZ07	Střední Morava	5,5		12,0		9,1		8,3		8,3		7,3	
CZ071	Olomoucký kraj	5,3	(8.)	6,5	(7.)	8,7	(7.)	27,3	(2.)	27,3	(2.)	7,3	(9.)
CZ072	Zlínský kraj	5,7	(7.)	19,6	(3.)	9,3	(5.)	3,8	(8.)	3,8	(8.)	7,4	(7.)
CZ08	Moravskoslezsko	9,0		26,7		13,4		36,8		36,8		11,5	
CZ081	Moravskoslezský kraj	9,0	(3.)	26,7	(2.)	13,4	(2.)	36,8	(1.)	36,8	(1.)	11,5	(2.)

E2 T4: Míry celkové neúspěšnosti absolventů škol podle oborových skupin – absolventi oborů středních odborných škol a gymnázií, 2007, v %

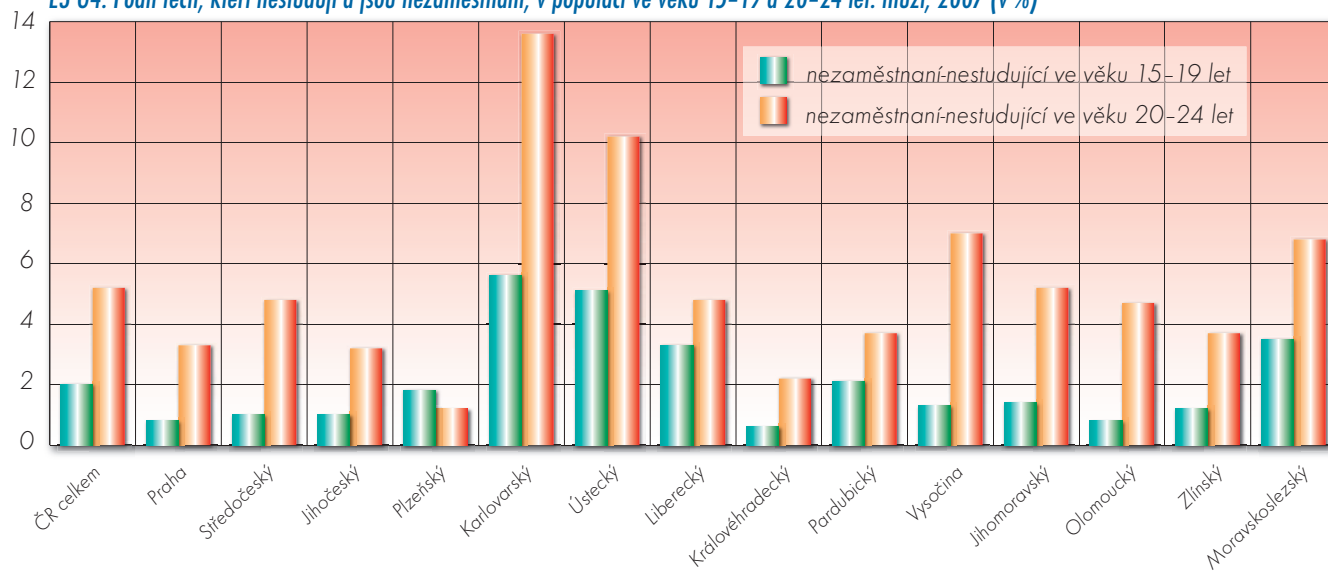
Území		Přírodní vědy		Ekologie a ochrana životního prostředí		Technické vědy		Zemědělství, lesnictví a veterinární vědy		Zdravotnictví		Společenské vědy a nauky		Vědy a nauky o kultuře		Umění a užité umění		Úpl. str. odb. vz. s M bez VL		Gymnázia	
ČR celkem		8,1		8,1		4,9		7,8		2,6		6,3		6,8		6,8		5,6		2,2	
CZ01	Praha	x	x	x	x	2,4	3,5	0,4	2,0	3,5	3,5	2,1	1,1								
CZ011	Hlavní město Praha	x	x	x	x	2,4 (13.)	3,5 (13.)	0,4 (13.)	2,0 (13.)	3,5 (11.)	3,5 (11.)	2,1 (13.)	1,1 (13.)								
CZ02	Střední Čechy	9,9	9,9	6,1	5,7	2,6	6,3	x	x	6,0	2,7										
CZ021	Středočeský kraj	9,9 (5.)	9,9 (5.)	6,1 (4.)	5,7 (9.)	2,6 (8.)	6,3 (6.)	x	x	6,0 (5.)	2,7 (3.)										
CZ03	Jihozápad	3,1	3,1	2,5	3,2	1,7	3,8	4,5	4,5	3,1	1,4										
CZ031	Jihočeský kraj	4,4 (8.)	4,4 (8.)	4,3 (10.)	4,1 (12.)	2,9 (6.)	5,7 (10.)	5,0 (8.)	5,0 (8.)	4,7 (11.)	1,9 (11.)										
CZ032	Plzeňský kraj	– (10.)	– (10.)	0,4 (14.)	1,2 (14.)	0,2 (14.)	1,4 (14.)	2,1 (12.)	2,1 (12.)	0,9 (14.)	0,4 (14.)										
CZ04	Severozápad	14,4	14,4	9,5	14,7	3,6	9,8	20,8	20,8	9,5	3,5										
CZ041	Karlovarský kraj	x	x	x	x	6,3 (3.)	9,0 (6.)	1,7 (12.)	6,0 (7.)	5,6 (7.)	5,8 (6.)	1,5 (12.)									
CZ042	Ústecký kraj	14,4 (2.)	14,4 (2.)	10,6 (1.)	17,3 (1.)	4,3 (1.)	11,1 (1.)	x	x	10,8 (1.)	4,2 (1.)										
CZ05	Severovýchod	3,2	3,2	4,0	7,6	2,5	5,4	6,3	6,3	4,8	2,3										
CZ051	Liberecký kraj	1,8 (9.)	1,8 (9.)	5,6 (5.)	15,4 (2.)	2,2 (10.)	5,8 (9.)	4,3 (10.)	4,3 (10.)	5,4 (8.)	2,3 (7.)										
CZ052	Královéhradecký kraj	– (10.)	– (10.)	2,9 (12.)	4,7 (11.)	2,0 (11.)	4,8 (12.)	6,6 (5.)	6,6 (5.)	3,9 (12.)	2,5 (6.)										
CZ053	Pardubický kraj	7,5 (6.)	7,5 (6.)	4,2 (11.)	11,1 (4.)	3,2 (4.)	5,6 (11.)	15,7 (1.)	15,7 (1.)	5,5 (7.)	2,2 (9.)										
CZ06	Jihovýchod	14,5	14,5	5,5	9,1	3,4	7,9	7,0	7,0	6,7	2,5										
CZ061	Vysočina	6,7 (7.)	6,7 (7.)	5,1 (7.)	8,9 (7.)	4,2 (2.)	6,7 (4.)	4,9 (9.)	4,9 (9.)	6,1 (4.)	3,1 (2.)										
CZ062	Jihomoravský kraj	23,7 (1.)	23,7 (1.)	5,6 (6.)	9,3 (5.)	3,1 (5.)	8,5 (3.)	8,4 (3.)	8,4 (3.)	7,0 (3.)	2,3 (8.)										
CZ07	Střední Morava	3,9	3,9	4,4	6,4	3,2	6,1	7,7	7,7	5,2	2,3										
CZ071	Olomoucký kraj	10,0 (4.)	10,0 (4.)	4,4 (9.)	5,6 (10.)	2,8 (7.)	6,4 (5.)	14,0 (2.)	14,0 (2.)	5,2 (10.)	2,0 (10.)										
CZ072	Zlínský kraj	1,8 (10.)	1,8 (10.)	4,5 (8.)	7,5 (8.)	3,7 (3.)	5,8 (8.)	6,1 (6.)	6,1 (6.)	5,2 (9.)	2,6 (5.)										
CZ08	Moravskoslezsko	13,6	13,6	6,4	14,9	2,5	9,6	7,9	7,9	8,2	2,6										
CZ081	Moravskoslezský kraj	13,6 (3.)	13,6 (3.)	6,4 (2.)	14,9 (3.)	2,5 (9.)	9,6 (2.)	7,9 (4.)	7,9 (4.)	8,2 (2.)	2,6 (4.)										

E2 T5: Míry celkové neúspěšnosti absolventů škol podle oborových skupin – vyšší školy, 2007, v %

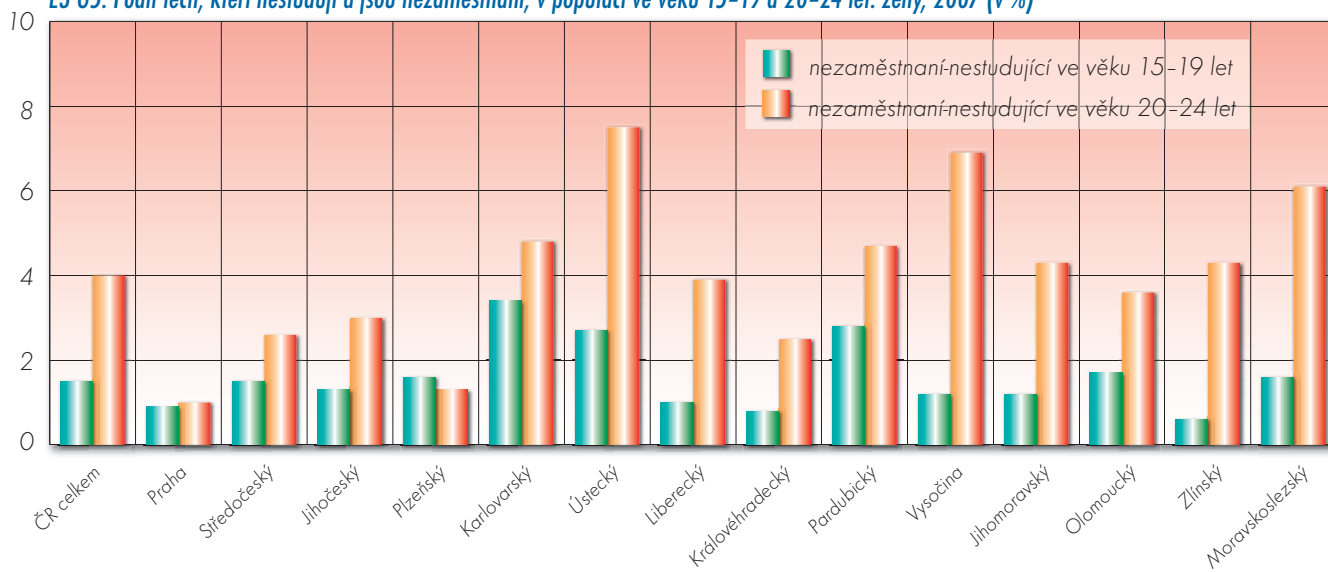
Území		Přírodní vědy		Ekologie a ochrana životního prostředí		Technické vědy		Zemědělství, lesnictví a veterinární vědy		Zdravotnictví		Společenské vědy a nauky		Ekonomika a administrativa		Vědy a nauky o kultuře		Vyšší odborné vzdělání	
ČR celkem		7,5		7,5		4,0		9,8		2,2		4,8		6,7		3,4		4,2	
CZ01	Praha	x	x	2,1	x	0,9	1,4	1,6	1,5	1,4									
CZ011	Hlavní město Praha	x	x	2,1 (10.)	x	0,9 (11.)	1,4 (13.)	1,6 (13.)	1,5 (9.)	1,4 (13.)									
CZ02	Střední Čechy	x	x	3,7	4,2	2,3	3,7	4,0	x	3,7									
CZ021	Středočeský kraj	x	x	3,7 (7.)	4,2 (4.)	2,3 (7.)	3,7 (11.)	4,0 (10.)	x	3,7 (11.)									
CZ03	Jihozápad	4,0	4,0	3,0	6,0	1,1	2,1	2,0	1,3	2,3									
CZ031	Jihočeský kraj	4,0 (3.)	4,0 (3.)	3,7 (8.)	6,0 (3.)	2,7 (6.)	2,6 (12.)	1,9 (12.)	2,1 (6.)	3,2 (12.)									
CZ032	Plzeňský kraj	x	x	– (11.)	x	0,4 (12.)	1,0 (14.)	2,0 (11.)	–	0,5 (14.)									
CZ04	Severozápad	x	x	7,7	21,7	5,6	11,7	36,2	8,0	9,3									
CZ041	Karlovarský kraj	x	x	x	x	7,1 (2.)	5,2 (8.)	x	x	7,3 (4.)									
CZ042	Ústecký kraj	x	x	6,2 (3.)	21,7 (1.)	5,4 (3.)	15,1 (1.)	31,9 (1.)	6,9 (2.)	9,7 (2.)									
CZ05	Severovýchod	8,6	8,6	5,4	6,0	4,5	7,1	10,0	3,6	6,3									
CZ051	Liberecký kraj	x	x	7,5 (2.)	x	7,9 (1.)	11,9 (3.)	9,8 (4.)	3,1 (5.)	9,8 (1.)									
CZ052	Královéhradecký kraj	x	x	4,3 (6.)	4,0 (5.)	– (13.)	6,7 (5.)	7,1 (7.)	x	4,4 (8.)									
CZ053	Pardubický kraj	7,6 (1.)	7,6 (1.)	5,8 (4.)	x	x	5,0 (9.)	13,5 (3.)	4,3 (3.)	6,2 (5.)									
CZ06	Jihovýchod	9,7	9,7	4,4	19,5	1,8	5,2	7,5	5,7	4,5									
CZ061	Vysočina	x	x	2,0 (11.)	17,1 (2.)	2,2 (8.)	5,7 (7.)	6,6 (8.)	21,4 (1.)	5,7 (7.)									
CZ062	Jihomoravský kraj	6,5 (2.)	6,5 (2.)	5,7 (5.)	x	x	4,9 (10.)	8,4 (6.)	3,3 (4.)	4,0 (10.)									
CZ07	Střední Morava	x	x	2,9	x	3,3	8,7	9,9	3,4	5,6									
CZ071	Olomoucký kraj	x	x	3,3 (9.)	x	x	13,8 (2.)	26,0 (2.)	x	7,4 (3.)									
CZ072	Zlínský kraj	x	x	– (11.)	x	x	6,1 (6.)	6,3 (9.)	1,7 (8.)	4,1 (9.)									
CZ08	Moravskoslezsko	x	x	7,7	x	1,3	7,6	9,8	2,0	6,1									
CZ081	Moravskoslezský kraj	x	x	7,7 (1.)	x	x	7,6 (4.)	9,8 (5.)	2,0 (7.)	6,1 (6.)									

E3 G4: Podíl těch, kteří nestudují a jsou nezaměstnaní, v populaci ve věku 15-19 a 20-24 let: muži, 2007 (v %)

E3 G5: Podíl těch, kteří nestudují a jsou nezaměstnaní, v populaci ve věku 15-19 a 20-24 let: ženy, 2007 (v %)

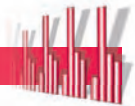

E3 T1: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 15–29 let, 2007, v %

Území		ve vzdělávání						mimo vzdělávání						Celkem
		v tom:			celkem	v tom:			celkem					
		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu						
ČR celkem		2,7	0,2	41,9	44,8	43,5	3,5	8,2	55,2	100,0				
CZ01	Praha	6,0	0,2	42,6	48,8	45,5	1,6	4,1	51,2	100,0				
CZ011	Hlavní město Praha	6,0 (1.)	0,2 (7.)	42,6 (7.)	48,8 (1.)	45,5 (5.)	1,6 (14.)	4,1 (14.)	51,2 (14.)	100,0				
CZ02	Střední Čechy	1,9	0,1	39,5	41,4	47,7	2,5	8,4	58,6	100,0				
CZ021	Středočeský kraj	1,9 (11.)	0,1 (12.)	39,5 (12.)	41,4 (12.)	47,7 (1.)	2,5 (11.)	8,4 (7.)	58,6 (3.)	100,0				
CZ03	Jihozápad	2,6	0,2	42,1	44,9	46,0	2,5	6,6	55,1	100,0				
CZ031	Jihočeský kraj	3,2 (3.)	0,2 (4.)	41,4 (9.)	44,9 (8.)	46,5 (3.)	2,4 (12.)	6,3 (12.)	55,1 (7.)	100,0				
CZ032	Plzeňský kraj	1,8 (12.)	0,1 (9.)	43,0 (5.)	44,9 (7.)	45,6 (4.)	2,6 (10.)	7,0 (11.)	55,1 (8.)	100,0				
CZ04	Severozápad	2,1	0,2	36,9	39,2	40,9	6,9	13,0	60,8	100,0				
CZ041	Karlovarský kraj	1,7 (13.)	0,2 (8.)	37,2 (13.)	39,1 (14.)	45,5 (6.)	6,2 (2.)	9,2 (5.)	60,9 (1.)	100,0				
CZ042	Ústecký kraj	2,2 (7.)	0,2 (6.)	36,8 (14.)	39,2 (13.)	39,2 (14.)	7,1 (1.)	14,4 (1.)	60,8 (2.)	100,0				
CZ05	Severovýchod	2,1	0,3	43,2	45,7	42,4	3,1	8,8	54,3	100,0				
CZ051	Liberecký kraj	2,2 (8.)	0,5 (1.)	42,9 (6.)	45,6 (6.)	42,1 (10.)	3,4 (7.)	9,0 (6.)	54,4 (9.)	100,0				
CZ052	Královéhradecký kraj	2,1 (9.)	0,3 (2.)	45,4 (1.)	47,8 (3.)	41,7 (11.)	2,3 (13.)	8,2 (8.)	52,2 (12.)	100,0				
CZ053	Pardubický kraj	2,0 (10.)	0,2 (5.)	41,2 (10.)	43,5 (9.)	43,5 (8.)	3,8 (4.)	9,2 (4.)	56,5 (6.)	100,0				
CZ06	Jihovýchod	3,2	0,1	42,9	46,3	43,2	3,3	7,2	53,7	100,0				
CZ061	Vysočina	2,8 (4.)	0,3 (3.)	39,7 (11.)	42,7 (11.)	46,5 (2.)	3,3 (8.)	7,4 (9.)	57,3 (4.)	100,0				
CZ062	Jihomoravský kraj	3,4 (2.)	0,1 (11.)	44,4 (2.)	47,9 (2.)	41,6 (12.)	3,3 (9.)	7,2 (10.)	52,1 (13.)	100,0				
CZ07	Střední Morava	1,7	0,0	43,1	44,8	43,4	3,6	8,2	55,2	100,0				
CZ071	Olomoucký kraj	1,2 (14.)	0,0 (13.)	42,0 (8.)	43,2 (10.)	43,0 (9.)	3,8 (5.)	10,0 (2.)	56,8 (5.)	100,0				
CZ072	Zlínský kraj	2,3 (5.)	0,0 (14.)	44,2 (3.)	46,6 (4.)	43,8 (7.)	3,4 (6.)	6,2 (13.)	53,4 (11.)	100,0				
CZ08	Moravskoslezsko	2,3	0,1	43,6	46,0	39,5	4,9	9,6	54,0	100,0				
CZ081	Moravskoslezský kraj	2,3 (6.)	0,1 (10.)	43,6 (4.)	46,0 (5.)	39,5 (13.)	4,9 (3.)	9,6 (3.)	54,0 (10.)	100,0				

E3 T2: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 15–19 let, 2007, v %

Území		ve vzdělávání				mimo vzdělávání				Celkem
		v tom:			celkem	v tom:			celkem	
		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu		
ČR celkem		0,8	13,4	91,8	92,7	4,4	1,8	1,1	7,3	100,0
CZ01	Praha	1,8	–	94,8	96,6	1,5	0,9	1,1	3,4	100,0
CZ011	Hlavní město Praha	1,8 (3.)	– (11.)	94,8 (1.)	96,6 (1.)	1,5 (14.)	0,9 (13.)	1,1 (6.)	3,4 (14.)	100,0
CZ02	Střední Čechy	1,2	0,2	91,0	92,4	5,5	1,3	0,9	7,6	100,0
CZ021	Středočeský kraj	1,2 (4.)	0,2 (5.)	91,0 (9.)	92,4 (8.)	5,5 (5.)	1,3 (10.)	0,9 (8.)	7,6 (7.)	100,0
CZ03	Jihozápad	1,0	0,1	90,5	91,6	6,4	1,4	0,5	8,4	100,0
CZ031	Jihočeský kraj	1,8 (2.)	0,1 (6.)	89,8 (13.)	91,8 (9.)	6,6 (2.)	1,1 (11.)	0,5 (12.)	8,2 (6.)	100,0
CZ032	Plzeňský kraj	0,1 (11.)	0,1 (9.)	91,3 (8.)	91,5 (13.)	6,3 (3.)	1,7 (6.)	0,6 (11.)	8,5 (2.)	100,0
CZ04	Severozápad	0,0	0,0	89,6	89,7	3,8	4,1	2,4	10,3	100,0
CZ041	Karlovarský kraj	0,1 (10.)	0,1 (8.)	84,2 (14.)	84,5 (14.)	8,6 (1.)	4,6 (1.)	2,3 (2.)	15,5 (1.)	100,0
CZ042	Ústecký kraj	– (12.)	– (11.)	91,6 (7.)	91,6 (11.)	2,0 (13.)	3,9 (2.)	2,5 (1.)	8,4 (4.)	100,0
CZ05	Severovýchod	0,2	0,3	92,3	92,9	4,2	1,7	1,2	7,1	100,0
CZ051	Liberecký kraj	– (12.)	0,5 (1.)	92,0 (6.)	92,5 (7.)	4,1 (10.)	2,2 (5.)	1,2 (5.)	7,5 (8.)	100,0
CZ052	Královéhradecký kraj	– (12.)	0,3 (3.)	94,0 (2.)	94,3 (2.)	4,4 (8.)	0,7 (14.)	0,6 (10.)	5,7 (13.)	100,0
CZ053	Pardubický kraj	0,6 (6.)	0,2 (4.)	90,9 (10.)	91,7 (10.)	4,2 (9.)	2,4 (4.)	1,7 (4.)	8,3 (5.)	100,0
CZ06	Jihovýchod	1,1	0,2	92,7	94,0	4,0	1,3	0,6	6,0	100,0
CZ061	Vysočina	2,7 (1.)	0,4 (2.)	90,6 (12.)	93,8 (4.)	4,6 (7.)	1,3 (8.)	0,4 (14.)	6,2 (11.)	100,0
CZ062	Jihomoravský kraj	0,3 (8.)	0,1 (7.)	93,7 (3.)	94,1 (3.)	3,8 (12.)	1,3 (7.)	0,8 (9.)	5,9 (12.)	100,0
CZ07	Střední Morava	0,4	–	92,4	92,8	4,8	1,1	1,3	7,2	100,0
CZ071	Olomoucký kraj	0,3 (9.)	– (11.)	92,2 (5.)	92,5 (6.)	4,1 (11.)	1,3 (9.)	2,2 (3.)	7,5 (9.)	100,0
CZ072	Zlínský kraj	0,6 (7.)	– (11.)	92,6 (4.)	93,1 (5.)	5,6 (4.)	0,9 (12.)	0,4 (13.)	6,9 (10.)	100,0
CZ08	Moravskoslezsko	0,7	0,0	90,9	91,6	4,9	2,6	1,0	8,4	100,0
CZ081	Moravskoslezský kraj	0,7 (5.)	0,0 (10.)	90,9 (11.)	91,6 (12.)	4,9 (6.)	2,6 (3.)	1,0 (7.)	8,4 (3.)	100,0

E3 T3: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 20–24 let, 2007, v %

Území		ve vzdělávání						mimo vzdělávání						Celkem				
		v tom:				celkem	v tom:				celkem							
		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu			zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu									
ČR celkem		3,4		0,2		38,5		42,1		46,9		4,6		6,4		57,9		100,0
CZ01	Praha	9,4		0,6		46,5		56,5		38,0		2,2		3,3		43,5		100,0
CZ011	Hlavní město Praha	9,4	(1.)	0,6	(1.)	46,5	(1.)	56,5	(1.)	38,0	(14.)	2,2	(13.)	3,3	(13.)	43,5	(14.)	100,0
CZ02	Střední Čechy	2,2		–		34,6		36,8		53,9		3,7		5,6		63,2		100,0
CZ021	Středočeský kraj	2,2	(11.)	–	(12.)	34,6	(11.)	36,8	(11.)	53,9	(2.)	3,7	(10.)	5,6	(7.)	63,2	(4.)	100,0
CZ03	Jihozápad	3,4		0,1		40,4		43,9		49,5		2,2		4,4		56,1		100,0
CZ031	Jihočeský kraj	4,1	(2.)	0,2	(7.)	38,2	(9.)	42,5	(6.)	50,3	(4.)	3,1	(11.)	4,0	(11.)	57,5	(9.)	100,0
CZ032	Plzeňský kraj	2,5	(9.)	–	(12.)	42,8	(4.)	45,4	(4.)	48,6	(7.)	1,3	(14.)	4,8	(9.)	54,6	(11.)	100,0
CZ04	Severozápad	3,0		0,5		25,3		28,9		49,4		9,0		12,8		71,1		100,0
CZ041	Karlovarský kraj	2,4	(10.)	0,3	(6.)	29,7	(13.)	32,4	(13.)	51,0	(3.)	9,3	(1.)	7,4	(6.)	67,6	(2.)	100,0
CZ042	Ústecký kraj	3,3	(6.)	0,6	(2.)	23,7	(14.)	27,6	(14.)	48,7	(6.)	8,9	(2.)	14,8	(1.)	72,4	(1.)	100,0
CZ05	Severovýchod	2,4		0,4		40,1		42,9		47,0		3,6		6,5		57,1		100,0
CZ051	Liberecký kraj	0,4	(14.)	0,4	(4.)	39,6	(6.)	40,4	(8.)	46,2	(10.)	4,4	(6.)	9,0	(2.)	59,6	(7.)	100,0
CZ052	Královéhradecký kraj	3,3	(4.)	0,4	(3.)	45,5	(2.)	49,2	(2.)	45,5	(11.)	2,4	(12.)	2,9	(14.)	50,8	(13.)	100,0
CZ053	Pardubický kraj	3,3	(5.)	0,3	(5.)	34,8	(10.)	38,3	(10.)	49,4	(5.)	4,2	(7.)	8,1	(5.)	61,7	(5.)	100,0
CZ06	Jihovýchod	3,3		0,1		39,7		43,0		47,0		5,5		4,5		57,0		100,0
CZ061	Vysočina	3,2	(7.)	–	(12.)	30,5	(12.)	33,7	(12.)	54,6	(1.)	7,0	(3.)	4,8	(8.)	66,3	(3.)	100,0
CZ062	Jihomoravský kraj	3,3	(3.)	0,1	(9.)	44,0	(3.)	47,4	(3.)	43,5	(12.)	4,8	(5.)	4,3	(10.)	52,6	(12.)	100,0
CZ07	Střední Morava	2,1		0,1		40,3		42,5		47,0		4,1		6,4		57,5		100,0
CZ071	Olomoucký kraj	1,4	(13.)	0,1	(8.)	38,5	(8.)	40,0	(9.)	47,1	(8.)	4,1	(8.)	8,7	(3.)	60,0	(6.)	100,0
CZ072	Zlínský kraj	3,0	(8.)	0,1	(10.)	42,2	(5.)	45,2	(5.)	46,9	(9.)	4,0	(9.)	3,9	(12.)	54,8	(10.)	100,0
CZ08	Moravskoslezsko	2,1		0,1		39,6		41,7		43,2		6,5		8,6		58,3		100,0
CZ081	Moravskoslezský kraj	2,1	(12.)	0,1	(11.)	39,6	(7.)	41,7	(7.)	43,2	(13.)	6,5	(4.)	8,6	(4.)	58,3	(8.)	100,0

E3 T4: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 25–29 let, 2007, v %

Území		ve vzdělávání						mimo vzdělávání						Celkem				
		v tom:				celkem	v tom:				celkem							
		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu			zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu									
ČR celkem		3,7		0,1		5,2		9,0		71,6		4,0		15,4		91,0		100,0
CZ01	Praha	6,0		–		8,5		14,5		77,4		1,6		6,5		85,5		100,0
CZ011	Hlavní město Praha	6,0	(1.)	–	(10.)	8,5	(1.)	14,5	(1.)	77,4	(1.)	1,6	(14.)	6,5	(14.)	85,5	(14.)	100,0
CZ02	Střední Čechy	2,2		–		3,7		5,9		75,2		2,5		16,4		94,1		100,0
CZ021	Středočeský kraj	2,2	(12.)	–	(10.)	3,7	(12.)	5,9	(12.)	75,2	(3.)	2,5	(12.)	16,4	(7.)	94,1	(3.)	100,0
CZ03	Jihozápad	3,1		0,3		4,7		8,2		74,9		3,5		13,4		91,8		100,0
CZ031	Jihočeský kraj	3,6	(5.)	0,3	(4.)	4,6	(10.)	8,5	(6.)	75,7	(2.)	2,8	(11.)	13,1	(13.)	91,5	(9.)	100,0
CZ032	Plzeňský kraj	2,6	(9.)	0,3	(5.)	4,9	(8.)	7,8	(9.)	74,0	(5.)	4,4	(7.)	13,9	(11.)	92,2	(6.)	100,0
CZ04	Severozápad	3,0		0,1		2,7		5,8		64,8		7,4		22,0		94,2		100,0
CZ041	Karlovarský kraj	2,5	(10.)	0,1	(7.)	2,7	(13.)	5,3	(14.)	72,9	(7.)	4,9	(5.)	16,8	(5.)	94,7	(1.)	100,0
CZ042	Ústecký kraj	3,2	(7.)	0,0	(9.)	2,7	(14.)	5,9	(11.)	61,9	(14.)	8,3	(1.)	23,9	(1.)	94,1	(4.)	100,0
CZ05	Severovýchod	3,4		0,3		5,3		9,0		70,0		3,9		17,1		91,0		100,0
CZ051	Liberecký kraj	5,6	(3.)	0,5	(1.)	5,0	(7.)	11,2	(3.)	69,9	(10.)	3,5	(10.)	15,4	(9.)	88,8	(12.)	100,0
CZ052	Královéhradecký kraj	2,7	(8.)	0,3	(3.)	5,3	(5.)	8,4	(7.)	69,0	(12.)	3,6	(9.)	19,0	(2.)	91,6	(8.)	100,0
CZ053	Pardubický kraj	2,1	(13.)	0,1	(8.)	5,6	(4.)	7,8	(8.)	71,1	(9.)	4,6	(6.)	16,5	(6.)	92,2	(7.)	100,0
CZ06	Jihovýchod	4,9		0,1		5,9		10,8		71,2		3,1		14,9		89,2		100,0
CZ061	Vysočina	2,5	(11.)	0,4	(2.)	4,7	(9.)	7,5	(10.)	75,0	(4.)	1,8	(13.)	15,7	(8.)	92,5	(5.)	100,0
CZ062	Jihomoravský kraj	5,9	(2.)	–	(10.)	6,4	(2.)	12,3	(2.)	69,5	(11.)	3,7	(8.)	14,5	(10.)	87,7	(13.)	100,0
CZ07	Střední Morava	2,4		–		4,9		7,3		72,1		5,2		15,4		92,7		100,0
CZ071	Olomoucký kraj	1,6	(14.)	–	(10.)	4,1	(11.)	5,8	(13.)	71,3	(8.)	5,5	(2.)	17,4	(4.)	94,2	(2.)	100,0
CZ072	Zlínský kraj	3,2	(6.)	–	(10.)	5,7	(3.)	8,9	(5.)	72,9	(6.)	5,0	(4.)	13,2	(12.)	91,1	(10.)	100,0
CZ08	Moravskoslezsko	3,9		0,3		5,2		9,3		66,9		5,5		18,3		90,7		100,0
CZ081	Moravskoslezský kraj	3,9	(4.)	0,3	(6.)	5,2	(6.)	9,3	(4.)	66,9	(13.)	5,5	(3.)	18,3	(3.)	90,7	(11.)	100,0

E3 T5: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 15–29 let: muži, 2007, v %

Území		ve vzdělávání						mimo vzdělávání						Celkem				
		v tom:				celkem	v tom:				celkem							
		zaměstnaní		nezaměstnaní			mimo prac. sílu		zaměstnaní			nezaměstnaní			mimo prac. sílu			
ČR celkem		2,6		0,2		40,6		43,4		51,2		3,7		1,6		56,6		100,0
CZ01	Praha	5,7		0,2		43,4		49,4		47,4		1,8		1,4		50,6		100,0
CZ011	Hlavní město Praha	5,7	(1.)	0,2	(6.)	43,4	(3.)	49,4	(1.)	47,4	(14.)	1,8	(14.)	1,4	(8.)	50,6	(14.)	100,0
CZ02	Střední Čechy	1,8		0,1		38,0		39,9		55,8		2,9		1,3		60,1		100,0
CZ021	Středočeský kraj	1,8	(11.)	0,1	(9.)	38,0	(11.)	39,9	(12.)	55,8	(1.)	2,9	(10.)	1,3	(9.)	60,1	(3.)	100,0
CZ03	Jihozápad	2,1		0,1		40,8		43,1		53,6		2,2		1,2		56,9		100,0
CZ031	Jihočeský kraj	2,9	(2.)	0,1	(7.)	38,7	(9.)	41,8	(9.)	55,4	(2.)	1,9	(13.)	0,8	(14.)	58,2	(6.)	100,0
CZ032	Plzeňský kraj	1,2	(14.)	0,1	(8.)	43,3	(4.)	44,6	(5.)	51,4	(8.)	2,5	(12.)	1,6	(7.)	55,4	(10.)	100,0
CZ04	Severozápad	2,1		0,2		36,4		38,8		51,1		8,3		1,9		61,2		100,0
CZ041	Karlovarský kraj	1,6	(12.)	0,1	(11.)	35,0	(14.)	36,7	(14.)	53,3	(5.)	8,8	(1.)	1,3	(11.)	63,3	(1.)	100,0
CZ042	Ústecký kraj	2,3	(8.)	0,3	(5.)	36,9	(13.)	39,5	(13.)	50,3	(9.)	8,1	(2.)	2,1	(4.)	60,5	(2.)	100,0
CZ05	Severovýchod	2,4		0,4		42,0		44,7		50,3		3,2		1,8		55,3		100,0
CZ051	Liberecký kraj	2,3	(7.)	0,4	(3.)	42,6	(5.)	45,3	(4.)	48,4	(12.)	3,9	(5.)	2,4	(2.)	54,7	(11.)	100,0
CZ052	Královéhradecký kraj	2,1	(10.)	0,6	(1.)	44,7	(1.)	47,4	(2.)	48,1	(13.)	2,9	(11.)	1,6	(6.)	52,6	(13.)	100,0
CZ053	Pardubický kraj	2,7	(5.)	0,3	(4.)	38,5	(10.)	41,5	(10.)	54,2	(4.)	2,9	(9.)	1,3	(10.)	58,5	(5.)	100,0
CZ06	Jihovýchod	2,8		0,2		41,5		44,5		51,2		3,2		1,1		55,5		100,0
CZ061	Vysočina	2,7	(4.)	0,5	(2.)	37,3	(12.)	40,5	(11.)	55,3	(3.)	3,2	(8.)	1,0	(13.)	59,5	(4.)	100,0
CZ062	Jihomoravský kraj	2,9	(3.)	0,0	(14.)	43,5	(2.)	46,4	(3.)	49,3	(10.)	3,3	(7.)	1,1	(12.)	53,6	(12.)	100,0
CZ07	Střední Morava	1,9		0,1		40,3		42,3		51,9		3,7		2,2		57,7		100,0
CZ071	Olomoucký kraj	1,2	(13.)	0,1	(10.)	40,8	(7.)	42,0	(8.)	52,2	(6.)	3,9	(4.)	1,8	(5.)	58,0	(7.)	100,0
CZ072	Zlínský kraj	2,6	(6.)	0,0	(13.)	39,9	(8.)	42,6	(7.)	51,5	(7.)	3,4	(6.)	2,5	(1.)	57,4	(8.)	100,0
CZ08	Moravskoslezsko	2,2		0,1		41,7		44,0		49,0		4,7		2,4		56,0		100,0
CZ081	Moravskoslezský kraj	2,2	(9.)	0,1	(12.)	41,7	(6.)	44,0	(6.)	49,0	(11.)	4,7	(3.)	2,4	(3.)	56,0	(9.)	100,0

E3 T6: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 15–19 let: muži, 2007, v %

Území		ve vzdělávání						mimo vzdělávání						Celkem				
		v tom:				celkem	v tom:				celkem							
		zaměstnaní		nezaměstnaní			mimo prac. sílu		zaměstnaní			nezaměstnaní			mimo prac. sílu			
ČR celkem		0,9		0,2		90,6		91,7		5,6		2,0		0,7		8,3		100,0
CZ01	Praha	2,4		–		93,2		95,6		1,8		0,8		1,8		4,4		100,0
CZ011	Hlavní město Praha	2,4	(2.)	–	(9.)	93,2	(2.)	95,6	(1.)	1,8	(14.)	0,8	(13.)	1,8	(1.)	4,4	(14.)	100,0
CZ02	Střední Čechy	2,1		0,3		89,0		91,4		7,0		1,0		0,6		8,6		100,0
CZ021	Středočeský kraj	2,1	(3.)	0,3	(4.)	89,0	(10.)	91,4	(8.)	7,0	(5.)	1,0	(11.)	0,6	(9.)	8,6	(7.)	100,0
CZ03	Jihozápad	0,8		0,1		90,5		91,3		7,0		1,4		0,3		8,7		100,0
CZ031	Jihočeský kraj	1,4	(4.)	0,1	(7.)	88,5	(11.)	90,0	(11.)	8,9	(3.)	1,0	(10.)	0,1	(13.)	10,0	(4.)	100,0
CZ032	Plzeňský kraj	–	(9.)	–	(9.)	92,8	(4.)	92,8	(4.)	4,9	(9.)	1,8	(6.)	0,5	(11.)	7,2	(11.)	100,0
CZ04	Severozápad	–		0,1		89,5		89,5		4,5		5,2		0,7		10,5		100,0
CZ041	Karlovarský kraj	–	(9.)	0,2	(5.)	82,6	(14.)	82,9	(14.)	10,8	(1.)	5,6	(1.)	0,7	(5.)	17,1	(1.)	100,0
CZ042	Ústecký kraj	–	(9.)	–	(9.)	92,1	(6.)	92,1	(6.)	2,1	(13.)	5,1	(2.)	0,7	(6.)	7,9	(9.)	100,0
CZ05	Severovýchod	0,4		0,4		92,2		93,0		4,4		1,9		0,7		7,0		100,0
CZ051	Liberecký kraj	–	(9.)	0,2	(6.)	91,1	(7.)	91,3	(9.)	4,8	(11.)	3,3	(4.)	0,6	(7.)	8,7	(6.)	100,0
CZ052	Královéhradecký kraj	–	(9.)	0,6	(2.)	94,7	(1.)	95,3	(2.)	3,6	(12.)	0,6	(14.)	0,5	(10.)	4,7	(13.)	100,0
CZ053	Pardubický kraj	1,1	(6.)	0,5	(3.)	90,5	(8.)	92,0	(7.)	4,9	(8.)	2,1	(5.)	1,0	(3.)	8,0	(8.)	100,0
CZ06	Jihovýchod	1,5		0,4		90,8		92,6		5,9		1,4		0,1		7,4		100,0
CZ061	Vysočina	3,4	(1.)	0,9	(1.)	86,3	(13.)	90,6	(10.)	8,1	(4.)	1,3	(8.)	–	(14.)	9,4	(5.)	100,0
CZ062	Jihomoravský kraj	0,6	(7.)	0,1	(8.)	92,9	(3.)	93,6	(3.)	4,8	(10.)	1,4	(7.)	0,2	(12.)	6,4	(12.)	100,0
CZ07	Střední Morava	0,5		–		90,3		90,8		7,2		1,0		1,0		9,2		100,0
CZ071	Olomoucký kraj	–	(9.)	–	(9.)	92,7	(5.)	92,7	(5.)	5,3	(7.)	0,8	(12.)	1,1	(2.)	7,3	(10.)	100,0
CZ072	Zlínský kraj	1,1	(5.)	–	(9.)	87,7	(12.)	88,8	(13.)	9,2	(2.)	1,2	(9.)	0,8	(4.)	11,2	(2.)	100,0
CZ08	Moravskoslezsko	0,2		–		89,6		89,8		6,1		3,5		0,6		10,2		100,0
CZ081	Moravskoslezský kraj	0,2	(8.)	–	(9.)	89,6	(9.)	89,8	(12.)	6,1	(6.)	3,5	(3.)	0,6	(8.)	10,2	(3.)	100,0

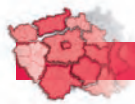

E3 T7: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 20–24 let: muži, 2007, v %

Území		ve vzdělávání						mimo vzdělávání						Celkem				
		v tom:				celkem	v tom:				celkem							
		zaměstnaní		nezaměst-	mimo prac.		zaměstnaní	nezaměst-	mimo prac.									
ČR celkem		2,9		0,3		35,2		38,4		54,4		5,2		2,0		61,6		100,0
CZ01	Praha	7,3		0,7		47,7		55,7		39,5		3,3		1,6		44,3		100,0
CZ011	Hlavní město Praha	7,3	(1.)	0,7	(3.)	47,7	(1.)	55,7	(1.)	39,5	(14.)	3,3	(11.)	1,6	(9.)	44,3	(14.)	100,0
CZ02	Střední Čechy	1,6		–		31,0		32,6		61,0		4,8		1,6		67,4		100,0
CZ021	Středočeský kraj	1,6	(12.)	–	(8.)	31,0	(10.)	32,6	(11.)	61,0	(2.)	4,8	(7.)	1,6	(8.)	67,4	(4.)	100,0
CZ03	Jihozápad	3,4		–		36,6		40,0		57,3		2,3		0,4		60,0		100,0
CZ031	Jihočeský kraj	4,6	(3.)	–	(8.)	32,0	(9.)	36,7	(7.)	59,7	(4.)	3,2	(12.)	0,5	(13.)	63,3	(8.)	100,0
CZ032	Plzeňský kraj	2,0	(8.)	–	(8.)	42,0	(3.)	44,0	(3.)	54,6	(9.)	1,2	(14.)	0,3	(14.)	56,0	(12.)	100,0
CZ04	Severozápad	2,7		0,7		23,5		26,9		59,4		11,1		2,5		73,1		100,0
CZ041	Karlovarský kraj	1,9	(9.)	–	(8.)	23,3	(14.)	25,1	(14.)	59,1	(6.)	13,6	(1.)	2,2	(5.)	74,9	(1.)	100,0
CZ042	Ústecký kraj	3,0	(7.)	0,9	(1.)	23,7	(13.)	27,6	(13.)	59,5	(5.)	10,2	(2.)	2,7	(3.)	72,4	(2.)	100,0
CZ05	Severovýchod	2,8		0,6		36,8		40,2		54,1		3,5		2,2		59,8		100,0
CZ051	Liberecký kraj	0,4	(14.)	0,4	(5.)	38,2	(5.)	38,9	(5.)	52,2	(11.)	4,8	(6.)	4,1	(1.)	61,1	(10.)	100,0
CZ052	Královéhradecký kraj	3,1	(5.)	0,8	(2.)	43,3	(2.)	47,2	(2.)	49,1	(13.)	2,2	(13.)	1,5	(10.)	52,8	(13.)	100,0
CZ053	Pardubický kraj	4,7	(2.)	0,6	(4.)	28,6	(11.)	33,8	(10.)	61,0	(3.)	3,7	(10.)	1,4	(12.)	66,2	(5.)	100,0
CZ06	Jihovýchod	2,1		–		36,3		38,4		54,0		5,8		1,8		61,6		100,0
CZ061	Vysočina	3,0	(6.)	–	(8.)	25,6	(12.)	28,6	(12.)	62,3	(1.)	7,0	(3.)	2,0	(6.)	71,4	(3.)	100,0
CZ062	Jihomoravský kraj	1,7	(11.)	–	(8.)	41,5	(4.)	43,1	(4.)	50,0	(12.)	5,2	(5.)	1,6	(7.)	56,9	(11.)	100,0
CZ07	Střední Morava	2,3		0,2		34,6		37,1		56,7		4,2		2,1		62,9		100,0
CZ071	Olomoucký kraj	1,4	(13.)	0,3	(6.)	35,0	(6.)	36,6	(8.)	57,2	(7.)	4,7	(8.)	1,5	(11.)	63,4	(7.)	100,0
CZ072	Zlínský kraj	3,2	(4.)	0,1	(7.)	34,2	(8.)	37,5	(6.)	56,1	(8.)	3,7	(9.)	2,7	(4.)	62,5	(9.)	100,0
CZ08	Moravskoslezsko	1,8		–		34,5		36,3		53,6		6,8		3,3		63,7		100,0
CZ081	Moravskoslezský kraj	1,8	(10.)	–	(8.)	34,5	(7.)	36,3	(9.)	53,6	(10.)	6,8	(4.)	3,3	(2.)	63,7	(6.)	100,0

E3 T8: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 25–29 let: muži, 2007, v %

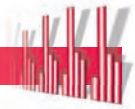
Území		ve vzdělávání						mimo vzdělávání						Celkem				
		v tom:				celkem	v tom:				celkem							
		zaměstnaní		nezaměst-	mimo prac.		zaměstnaní	nezaměst-	mimo prac.									
ČR celkem		3,7		0,1		5,6		9,4		84,7		3,8		2,1		90,6		100,0
CZ01	Praha	6,6		–		10,4		17,0		80,6		1,3		1,1		83,0		100,0
CZ011	Hlavní město Praha	6,6	(1.)	–	(7.)	10,4	(1.)	17,0	(1.)	80,6	(14.)	1,3	(14.)	1,1	(12.)	83,0	(14.)	100,0
CZ02	Střední Čechy	1,7		–		3,9		5,6		89,8		2,9		1,7		94,4		100,0
CZ021	Středočeský kraj	1,7	(13.)	–	(7.)	3,9	(11.)	5,6	(13.)	89,8	(1.)	2,9	(11.)	1,7	(9.)	94,4	(2.)	100,0
CZ03	Jihozápad	2,1		0,3		4,6		7,1		87,6		2,7		2,6		92,9		100,0
CZ031	Jihočeský kraj	2,7	(9.)	0,3	(5.)	3,9	(10.)	6,9	(9.)	89,7	(2.)	1,6	(12.)	1,7	(8.)	93,1	(6.)	100,0
CZ032	Plzeňský kraj	1,4	(14.)	0,4	(4.)	5,5	(6.)	7,2	(8.)	85,2	(7.)	4,1	(6.)	3,5	(2.)	92,8	(7.)	100,0
CZ04	Severozápad	3,3		–		3,1		6,4		83,1		8,3		2,3		93,6		100,0
CZ041	Karlovarský kraj	2,8	(8.)	–	(7.)	3,4	(13.)	6,1	(12.)	85,8	(6.)	7,1	(2.)	0,9	(14.)	93,9	(3.)	100,0
CZ042	Ústecký kraj	3,5	(5.)	–	(7.)	3,0	(14.)	6,5	(10.)	82,1	(12.)	8,7	(1.)	2,8	(4.)	93,5	(5.)	100,0
CZ05	Severovýchod	3,6		0,3		5,2		9,1		84,7		4,0		2,2		90,9		100,0
CZ051	Liberecký kraj	5,8	(2.)	0,6	(2.)	6,7	(2.)	13,1	(2.)	80,8	(13.)	3,6	(8.)	2,5	(7.)	86,9	(13.)	100,0
CZ052	Královéhradecký kraj	3,1	(7.)	0,4	(3.)	4,9	(8.)	8,4	(7.)	83,7	(8.)	5,4	(4.)	2,6	(6.)	91,6	(8.)	100,0
CZ053	Pardubický kraj	2,2	(10.)	–	(7.)	4,2	(9.)	6,4	(11.)	89,1	(3.)	3,0	(10.)	1,5	(10.)	93,6	(4.)	100,0
CZ06	Jihovýchod	4,5		0,2		6,5		11,2		85,0		2,5		1,2		88,8		100,0
CZ061	Vysočina	1,8	(12.)	0,7	(1.)	6,3	(4.)	8,8	(5.)	88,8	(4.)	1,4	(13.)	1,0	(13.)	91,2	(10.)	100,0
CZ062	Jihomoravský kraj	5,8	(3.)	–	(7.)	6,5	(3.)	12,3	(3.)	83,4	(9.)	3,1	(9.)	1,3	(11.)	87,7	(12.)	100,0
CZ07	Střední Morava	2,7		–		4,3		7,0		84,5		5,4		3,2		93,0		100,0
CZ071	Olomoucký kraj	2,0	(11.)	–	(7.)	3,6	(12.)	5,6	(14.)	86,0	(5.)	5,8	(3.)	2,6	(5.)	94,4	(1.)	100,0
CZ072	Zlínský kraj	3,4	(6.)	–	(7.)	5,1	(7.)	8,5	(6.)	82,8	(10.)	4,9	(5.)	3,8	(1.)	91,5	(9.)	100,0
CZ08	Moravskoslezsko	4,3		0,1		6,1		10,5		82,6		3,7		3,1		89,5		100,0
CZ081	Moravskoslezský kraj	4,3	(4.)	0,1	(6.)	6,1	(5.)	10,5	(4.)	82,6	(11.)	3,7	(7.)	3,1	(3.)	89,5	(11.)	100,0

E3 T9: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 15–29 let: ženy, 2007, v %

Území	ve vzdělávání						mimo vzdělávání						Celkem
	v tom:					celkem	v tom:					celkem	
	zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu				zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu				
ČR celkem	2,8	0,1	43,2			46,2	35,3	3,4	15,1			53,8	100,0
CZ01 Praha	6,2	0,2	41,7	(5.)		48,1	43,5	1,4	7,0	(14.)		51,9	100,0
CZ011 Hlavní město Praha	6,2	0,2	41,7	(5.)		48,1	43,5	1,4	7,0	(14.)		51,9	100,0
CZ02 Střední Čechy	1,9	0,0	41,0	(11.)		43,0	39,3	2,1	15,7	(7.)		57,0	100,0
CZ021 Středočeský kraj	1,9	0,0	41,0	(11.)		43,0	39,3	2,1	15,7	(7.)		57,0	100,0
CZ03 Jihozápad	3,1	0,2	43,5	(5.)		46,8	38,1	2,8	12,3	(11.)		53,2	100,0
CZ031 Jihočeský kraj	3,5	0,3	44,3	(5.)		48,1	37,0	2,8	12,1	(11.)		51,9	100,0
CZ032 Plzeňský kraj	2,5	0,1	42,6	(6.)		45,3	39,4	2,7	12,6	(11.)		54,7	100,0
CZ04 Severozápad	2,1	0,2	37,4	(3.)		39,7	30,2	5,5	24,6	(4.)		60,3	100,0
CZ041 Karlovarský kraj	1,9	0,3	39,5	(3.)		41,7	37,3	3,6	17,4	(4.)		58,3	100,0
CZ042 Ústecký kraj	2,2	0,1	36,6	(7.)		38,9	27,6	6,2	27,3	(1.)		61,1	100,0
CZ05 Severovýchod	1,8	0,2	44,6	(1.)		46,6	34,1	3,1	16,2	(8.)		53,4	100,0
CZ051 Liberecký kraj	2,1	0,6	43,2	(1.)		45,9	35,4	2,8	15,9	(6.)		54,1	100,0
CZ052 Královéhradecký kraj	2,0	0,1	46,2	(10.)		48,3	34,9	1,7	15,1	(8.)		51,7	100,0
CZ053 Pardubický kraj	1,4	0,1	44,0	(8.)		45,5	32,2	4,7	17,6	(3.)		54,5	100,0
CZ06 Jihovýchod	3,6	0,1	44,4	(12.)		48,1	34,8	3,4	13,7	(9.)		51,9	100,0
CZ061 Vysočina	2,9	–	42,3	(12.)		45,2	37,1	3,5	14,2	(9.)		54,8	100,0
CZ062 Jihomoravský kraj	4,0	0,1	45,4	(9.)		49,4	33,6	3,4	13,5	(10.)		50,6	100,0
CZ07 Střední Morava	1,5	–	46,0	(12.)		47,5	34,5	3,5	14,5	(5.)		52,5	100,0
CZ071 Olomoucký kraj	1,1	–	43,4	(12.)		44,5	33,4	3,6	18,5	(2.)		55,5	100,0
CZ072 Zlínský kraj	2,0	–	48,8	(12.)		50,8	35,7	3,4	10,1	(13.)		49,2	100,0
CZ08 Moravskoslezsko	2,4	0,2	45,6	(4.)		48,2	29,5	5,1	17,3	(5.)		51,8	100,0
CZ081 Moravskoslezský kraj	2,4	0,2	45,6	(4.)		48,2	29,5	5,1	17,3	(5.)		51,8	100,0

E3 T10: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 15–19 let: ženy, 2007, v %

Území	ve vzdělávání						mimo vzdělávání						Celkem
	v tom:					celkem	v tom:					celkem	
	zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu				zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu				
ČR celkem	0,6	0,1	93,0			93,7	3,3	1,5	1,6			6,3	100,0
CZ01 Praha	1,1	–	96,4	(7.)		97,5	1,1	0,9	0,4	(13.)		2,5	100,0
CZ011 Hlavní město Praha	1,1	–	96,4	(7.)		97,5	1,1	0,9	0,4	(13.)		2,5	100,0
CZ02 Střední Čechy	0,1	0,1	93,1	(5.)		93,4	3,9	1,5	1,2	(8.)		6,6	100,0
CZ021 Středočeský kraj	0,1	0,1	93,1	(5.)		93,4	3,9	1,5	1,2	(8.)		6,6	100,0
CZ03 Jihozápad	1,3	0,2	90,5	(11.)		92,0	5,8	1,4	0,7	(9.)		8,0	100,0
CZ031 Jihočeský kraj	2,3	0,1	91,2	(11.)		93,7	4,2	1,3	0,8	(9.)		6,3	100,0
CZ032 Plzeňský kraj	0,2	0,2	89,6	(13.)		90,0	7,7	1,6	0,6	(12.)		10,0	100,0
CZ04 Severozápad	0,1	–	89,7	(7.)		89,8	3,1	2,9	4,3	(1.)		10,2	100,0
CZ041 Karlovarský kraj	0,3	–	85,9	(7.)		86,2	6,3	3,4	4,0	(2.)		13,8	100,0
CZ042 Ústecký kraj	–	–	91,2	(7.)		91,2	1,8	2,7	4,3	(3.)		8,8	100,0
CZ05 Severovýchod	0,1	0,2	92,5	(1.)		92,8	4,1	1,5	1,6	(5.)		7,2	100,0
CZ051 Liberecký kraj	–	0,8	92,9	(1.)		93,7	3,5	1,0	1,8	(11.)		6,3	100,0
CZ052 Královéhradecký kraj	–	–	93,3	(7.)		93,3	5,3	0,8	0,7	(13.)		6,7	100,0
CZ053 Pardubický kraj	0,2	–	91,3	(10.)		91,5	3,4	2,8	2,3	(4.)		8,5	100,0
CZ06 Jihovýchod	0,6	0,1	94,7	(4.)		95,5	2,1	1,2	1,2	(7.)		4,5	100,0
CZ061 Vysočina	2,0	–	95,2	(3.)		97,2	0,8	1,2	0,8	(10.)		2,8	100,0
CZ062 Jihomoravský kraj	–	0,2	94,5	(3.)		94,7	2,8	1,2	1,4	(6.)		5,3	100,0
CZ07 Střední Morava	0,3	–	94,5	(7.)		94,9	2,3	1,2	1,7	(5.)		5,1	100,0
CZ071 Olomoucký kraj	0,6	–	91,7	(7.)		92,3	2,7	1,7	3,3	(3.)		7,7	100,0
CZ072 Zlínský kraj	–	–	97,6	(7.)		97,6	1,8	0,6	–	(14.)		2,4	100,0
CZ08 Moravskoslezsko	1,2	0,1	92,2	(6.)		93,5	3,5	1,6	1,4	(8.)		6,5	100,0
CZ081 Moravskoslezský kraj	1,2	0,1	92,2	(6.)		93,5	3,5	1,6	1,4	(8.)		6,5	100,0

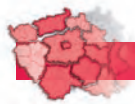

E3 T11: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 20–24 let: ženy, 2007, v %

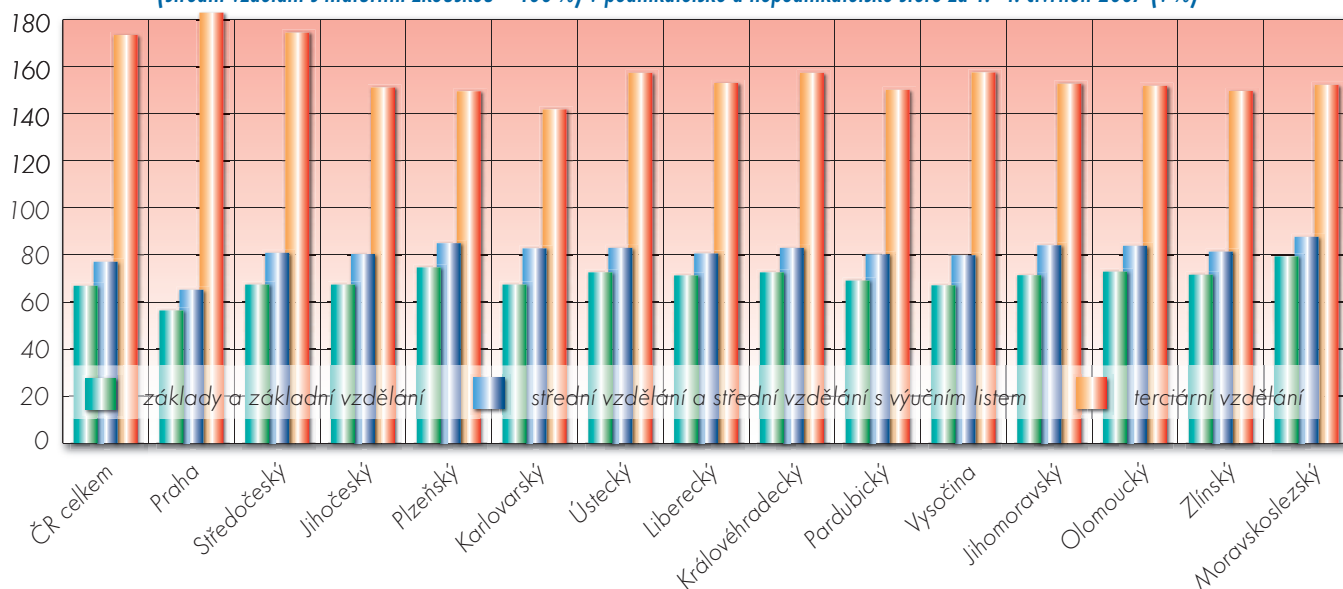
Území	ve vzdělávání						mimo vzdělávání						Celkem	
	v tom:					celkem	v tom:					celkem		
	zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu				zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu					
ČR celkem	3,9		0,2		41,9	46,0	38,9		4,0		11,1		54,0	100,0
CZ01 Praha	11,6		0,6		45,2	57,4	36,4		1,0		5,2		42,6	100,0
CZ011 Hlavní město Praha	11,6	(1.)	0,6	(1.)	45,2	(4.) 57,4	36,4	(13.)	1,0	(14.)	5,2	(12.)	42,6	(14.) 100,0
CZ02 Střední Čechy	2,8		–		38,4	41,2	46,4		2,6		9,8		58,8	100,0
CZ021 Středočeský kraj	2,8	(9.)	–	(8.)	38,4	(11.) 41,2	46,4	(1.)	2,6	(11.)	9,8	(7.)	58,8	(4.) 100,0
CZ03 Jihozápad	3,4		0,3		44,3	47,9	41,3		2,2		8,6		52,1	100,0
CZ031 Jihočeský kraj	3,5	(4.)	0,5	(3.)	44,8	(6.) 48,8	40,5	(6.)	3,0	(10.)	7,8	(9.)	51,2	(10.) 100,0
CZ032 Plzeňský kraj	3,1	(7.)	–	(8.)	43,8	(7.) 46,9	42,3	(4.)	1,3	(13.)	9,5	(8.)	53,1	(8.) 100,0
CZ04 Severozápad	3,4		0,3		27,2	30,9	38,8		6,7		23,5		69,1	100,0
CZ041 Karlovarský kraj	3,0	(8.)	0,5	(2.)	36,4	(12.) 39,9	42,5	(3.)	4,8	(4.)	12,8	(6.)	60,1	(3.) 100,0
CZ042 Ústecký kraj	3,5	(5.)	0,2	(5.)	23,8	(14.) 27,5	37,4	(8.)	7,5	(1.)	27,6	(1.)	72,5	(1.) 100,0
CZ05 Severovýchod	2,0		0,1		43,7	45,8	39,6		3,7		10,9		54,2	100,0
CZ051 Liberecký kraj	0,3	(14.)	0,4	(4.)	41,2	(10.) 41,9	39,9	(7.)	3,9	(8.)	14,3	(4.)	58,1	(5.) 100,0
CZ052 Královéhradecký kraj	3,5	(3.)	–	(8.)	47,9	(2.) 51,4	41,7	(5.)	2,5	(12.)	4,3	(14.)	48,6	(11.) 100,0
CZ053 Pardubický kraj	1,8	(12.)	–	(8.)	41,3	(9.) 43,1	37,0	(10.)	4,7	(5.)	15,2	(3.)	56,9	(6.) 100,0
CZ06 Jihovýchod	4,5		0,1		43,2	47,8	39,7		5,2		7,3		52,2	100,0
CZ061 Vysočina	3,3	(6.)	–	(8.)	35,8	(13.) 39,1	46,3	(2.)	6,9	(2.)	7,7	(10.)	60,9	(2.) 100,0
CZ062 Jihomoravský kraj	5,0	(2.)	0,2	(6.)	46,7	(3.) 51,9	36,6	(12.)	4,3	(6.)	7,1	(11.)	48,1	(12.) 100,0
CZ07 Střední Morava	2,0		–		46,3	48,3	36,9		3,9		10,9		51,7	100,0
CZ071 Olomoucký kraj	1,4	(13.)	–	(8.)	42,2	(8.) 43,6	36,6	(11.)	3,6	(9.)	16,2	(2.)	56,4	(7.) 100,0
CZ072 Zlínský kraj	2,7	(10.)	–	(8.)	50,7	(1.) 53,4	37,2	(9.)	4,3	(7.)	5,1	(13.)	46,6	(13.) 100,0
CZ08 Moravskoslezsko	2,3		0,1		44,9	47,4	32,4		6,1		14,2		52,6	100,0
CZ081 Moravskoslezský kraj	2,3	(11.)	0,1	(7.)	44,9	(5.) 47,4	32,4	(14.)	6,1	(3.)	14,2	(5.)	52,6	(9.) 100,0

E3 T12: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 25–29 let: ženy, 2007, v %

Území	ve vzdělávání						mimo vzdělávání						Celkem	
	v tom:					celkem	v tom:					celkem		
	zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu				zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu					
ČR celkem	3,7		0,1		4,8	8,6	57,9		4,3		29,3		91,4	100,0
CZ01 Praha	5,4		–		6,5	11,9	73,9		2,0		12,2		88,1	100,0
CZ011 Hlavní město Praha	5,4	(3.)	–	(9.)	6,5	(2.) 11,9	73,9	(1.)	2,0	(13.)	12,2	(14.)	88,1	(13.) 100,0
CZ02 Střední Čechy	2,7		–		3,5	6,1	60,4		2,1		31,4		93,9	100,0
CZ021 Středočeský kraj	2,7	(10.)	–	(9.)	3,5	(10.) 6,1	60,4	(5.)	2,1	(12.)	31,4	(8.)	93,9	(5.) 100,0
CZ03 Jihozápad	4,2		0,2		4,8	9,3	61,5		4,3		24,9		90,7	100,0
CZ031 Jihočeský kraj	4,6	(4.)	0,3	(3.)	5,3	(6.) 10,2	60,9	(4.)	4,0	(8.)	25,0	(11.)	89,8	(12.) 100,0
CZ032 Plzeňský kraj	3,8	(5.)	0,2	(7.)	4,3	(8.) 8,3	62,2	(3.)	4,7	(6.)	24,8	(12.)	91,7	(7.) 100,0
CZ04 Severozápad	2,7		0,1		2,3	5,1	45,6		6,5		42,8		94,9	100,0
CZ041 Karlovarský kraj	2,3	(12.)	0,3	(4.)	2,0	(14.) 4,5	59,6	(7.)	2,7	(10.)	33,2	(4.)	95,5	(1.) 100,0
CZ042 Ústecký kraj	2,8	(9.)	0,1	(8.)	2,4	(13.) 5,3	40,4	(14.)	7,9	(1.)	46,3	(1.)	94,7	(2.) 100,0
CZ05 Severovýchod	3,2		0,3		5,4	8,9	54,4		3,8		32,9		91,1	100,0
CZ051 Liberecký kraj	5,4	(2.)	0,5	(1.)	3,2	(11.) 9,1	58,5	(8.)	3,4	(9.)	29,0	(9.)	90,9	(9.) 100,0
CZ052 Královéhradecký kraj	2,4	(11.)	0,2	(6.)	5,8	(5.) 8,4	53,4	(11.)	1,8	(14.)	36,4	(2.)	91,6	(8.) 100,0
CZ053 Pardubický kraj	2,1	(13.)	0,3	(5.)	7,0	(1.) 9,3	52,0	(12.)	6,2	(3.)	32,5	(6.)	90,7	(10.) 100,0
CZ06 Jihovýchod	5,2		–		5,2	10,4	56,6		3,7		29,2		89,6	100,0
CZ061 Vysočina	3,3	(7.)	–	(9.)	2,9	(12.) 6,1	60,1	(6.)	2,3	(11.)	31,5	(7.)	93,9	(4.) 100,0
CZ062 Jihomoravský kraj	6,1	(1.)	–	(9.)	6,2	(4.) 12,3	55,1	(10.)	4,3	(7.)	28,2	(10.)	87,7	(14.) 100,0
CZ07 Střední Morava	2,1		–		5,5	7,6	59,1		5,1		28,2		92,4	100,0
CZ071 Olomoucký kraj	1,3	(14.)	–	(9.)	4,7	(7.) 6,0	55,9	(9.)	5,1	(4.)	33,0	(5.)	94,0	(3.) 100,0
CZ072 Zlínský kraj	2,9	(8.)	–	(9.)	6,4	(3.) 9,4	62,6	(2.)	5,1	(5.)	23,0	(13.)	90,6	(11.) 100,0
CZ08 Moravskoslezsko	3,4		0,4		4,3	8,1	50,2		7,3		34,4		91,9	100,0
CZ081 Moravskoslezský kraj	3,4	(6.)	0,4	(2.)	4,3	(9.) 8,1	50,2	(13.)	7,3	(2.)	34,4	(3.)	91,9	(6.) 100,0

E4.2 G1.2: Relativní příjmy ze zaměstnání – pro věkové skupiny 30–44 let podle úrovně dosaženého vzdělání (střední vzdělání s maturitní zkouškou = 100 %) v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2007 (v %)

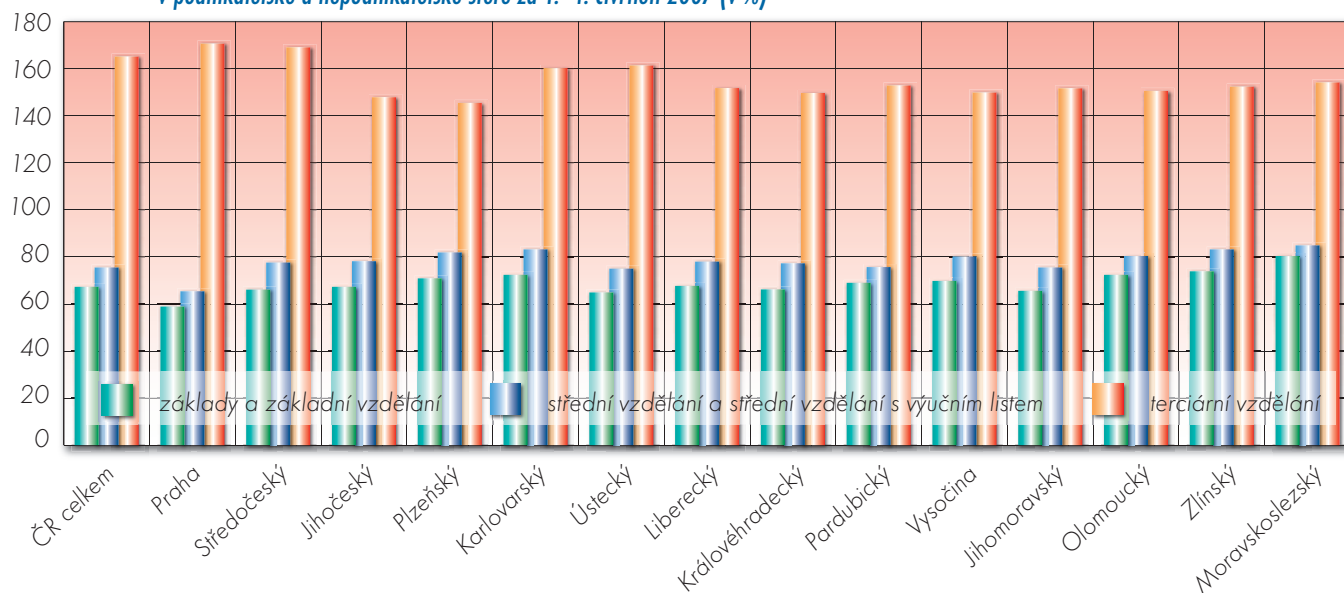

E4.2 T2: Relativní příjmy ze zaměstnání – muži – pro věkové skupiny 25–64 let a 30–44 let podle úrovně dosaženého vzdělání (střední vzdělání s maturitní zkouškou = 100 %) v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí, 2007, v %

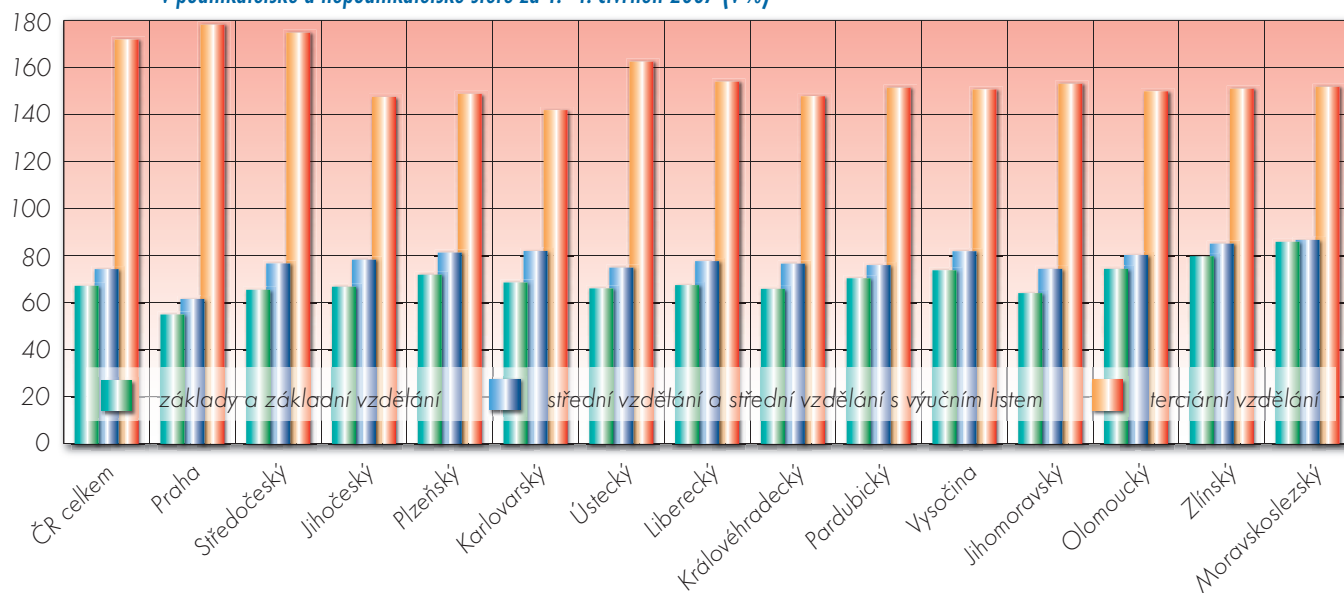
Území	základy vzdělání a základní vzdělání (ISCED 1+2)		střední a střední vzdělání s výučním listem (ISCED 3C)		střední vzd. s mat. zkouškou, vč. nástavbového (ISCED 3A+4)		vyšší odborné + vysokoškolské vzd. (ISCED 5+6)	
	věk 25–64 let	věk 30–44 let	věk 25–64 let	věk 30–44 let	věk 25–64 let	věk 30–44 let	věk 25–64 let	věk 30–44 let
ČR celkem	67,3	67,2	75,5	74,3	100,0	100,0	165,2	171,9
CZ01 Praha	58,9	55,0	65,4	61,6	100,0	100,0	170,7	178,2
CZ011 Hlavní město Praha	58,9 (14.)	55,0 (14.)	65,4 (14.)	61,6 (14.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	170,7 (1.)	178,2 (1.)
CZ02 Střední Čechy	66,1	65,5	77,6	76,7	100,0	100,0	169,1	174,8
CZ021 Středočeský kraj	66,1 (11.)	65,5 (12.)	77,6 (9.)	76,7 (9.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	169,1 (2.)	174,8 (2.)
CZ03 Jihozápad	69,4	69,8	80,3	80,0	100,0	100,0	146,8	148,1
CZ031 Jihočeský kraj	67,3 (9.)	66,8 (9.)	78,2 (7.)	78,3 (7.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	147,9 (13.)	147,5 (13.)
CZ032 Plzeňský kraj	70,9 (5.)	71,9 (5.)	81,9 (4.)	81,3 (5.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	145,5 (14.)	148,8 (11.)
CZ04 Severozápad	66,9	66,8	76,9	76,5	100,0	100,0	161,2	157,9
CZ041 Karlovarský kraj	72,4 (4.)	68,6 (7.)	83,2 (2.)	82,0 (3.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	160,3 (4.)	141,9 (14.)
CZ042 Ústecký kraj	64,9 (13.)	66,1 (10.)	75,0 (13.)	74,9 (12.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	161,4 (3.)	162,5 (3.)
CZ05 Severovýchod	68,1	68,5	77,3	77,2	100,0	100,0	151,4	150,7
CZ051 Liberecký kraj	67,7 (8.)	67,5 (8.)	78,0 (8.)	77,7 (8.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	151,8 (8.)	154,0 (4.)
CZ052 Královéhradecký kraj	66,2 (10.)	65,9 (11.)	77,3 (10.)	76,6 (10.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	149,7 (12.)	147,8 (12.)
CZ053 Pardubický kraj	69,0 (7.)	70,4 (6.)	75,7 (11.)	76,0 (11.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	152,9 (6.)	151,4 (7.)
CZ06 Jihovýchod	67,0	67,1	77,3	77,2	100,0	100,0	151,7	153,5
CZ061 Vysočina	69,8 (6.)	73,8 (4.)	80,2 (6.)	81,9 (4.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	149,9 (11.)	150,7 (9.)
CZ062 Jihomoravský kraj	65,6 (12.)	64,1 (13.)	75,5 (12.)	74,4 (13.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	151,7 (9.)	153,1 (5.)
CZ07 Střední Morava	73,0	76,5	81,9	82,8	100,0	100,0	151,5	150,3
CZ071 Olomoucký kraj	72,4 (3.)	74,4 (3.)	80,4 (5.)	80,3 (6.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	150,6 (10.)	149,9 (10.)
CZ072 Zlínský kraj	73,9 (2.)	79,8 (2.)	83,2 (2.)	85,1 (2.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	152,4 (7.)	151,0 (8.)
CZ08 Moravskoslezsko	80,4	85,9	84,9	86,7	100,0	100,0	154,2	151,8
CZ081 Moravskoslezský kraj	80,4 (1.)	85,9 (1.)	84,9 (1.)	86,7 (1.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	154,2 (5.)	151,8 (6.)

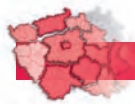

E4.2 G2.1: Relativní příjmy ze zaměstnání – muži – pro věkové skupiny 25–64 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4 = 100) v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2007 (v %)

E4.2 G2.2: Relativní příjmy ze zaměstnání – muži – pro věkové skupiny 30–44 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4 = 100) v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2007 (v %)

E4.2 T2a: Relativní příjmy ze zaměstnání – muži – pro věkové skupiny 25–64 let a 30–44 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4 = 100) v nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí, 2007, v %

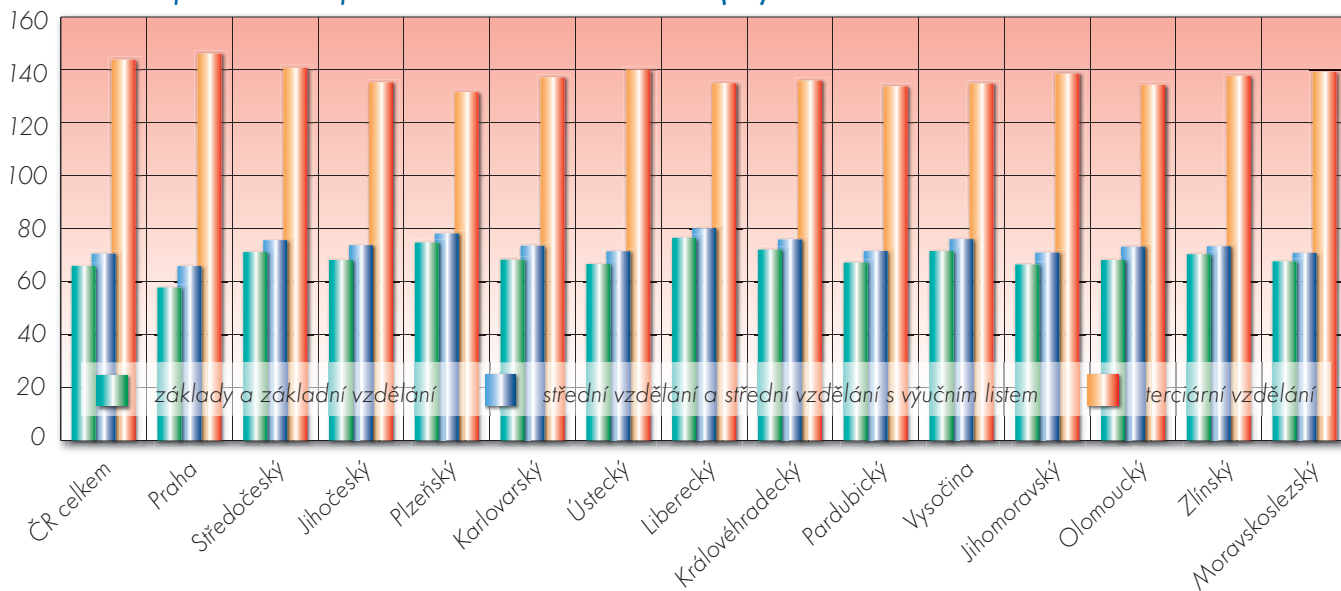
Území		základy vzdělání a základní vzdělání (ISCED 1+2)		střední a střední vzdělání s výučním listem (ISCED 3C)				střední vzd. s mat. zkouškou, vč. nástavbového (ISCED 3A+4)				vyšší odborné + vysokoškolské vzd. (ISCED 5+6)					
		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let	
ČR celkem		54,6		52,6		69,0		69,5		100,0		100,0		125,3		121,6	
CZ01	Praha	61,5		62,1		72,4		72,8		100,0		100,0		127,1		121,9	
CZ011	Hlavní město Praha	61,5	(2.)	62,1	(1.)	72,4	(2.)	72,8	(3.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	127,1	(3.)	121,9	(5.)
CZ02	Střední Čechy	53,2		48,1		70,7		72,6		100,0		100,0		121,7		120,0	
CZ021	Středočeský kraj	53,2	(9.)	48,1	(10.)	70,7	(6.)	72,6	(4.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	121,7	(10.)	120,0	(7.)
CZ03	Jihozápad	58,9		57,6		69,2		69,4		100,0		100,0		120,6		119,5	
CZ031	Jihočeský kraj	55,4	(6.)	54,7	(4.)	70,2	(8.)	70,1	(10.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	118,3	(13.)	116,3	(11.)
CZ032	Plzeňský kraj	59,9	(3.)	57,7	(2.)	67,8	(11.)	68,3	(11.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	123,8	(6.)	123,4	(3.)
CZ04	Severozápad	47,7		45,6		66,4		67,2		100,0		100,0		118,4		114,9	
CZ041	Karlovarský kraj	49,4	(13.)	47,4	(11.)	70,3	(7.)	73,3	(2.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	112,9	(14.)	107,4	(14.)
CZ042	Ústecký kraj	47,3	(14.)	45,3	(14.)	65,2	(13.)	65,0	(13.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	120,7	(11.)	117,8	(10.)
CZ05	Severovýchod	53,3		50,9		70,4		71,9		100,0		100,0		122,2		118,9	
CZ051	Liberecký kraj	52,4	(10.)	45,7	(13.)	71,3	(5.)	74,2	(1.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	118,4	(12.)	115,5	(12.)
CZ052	Královéhradecký kraj	51,8	(11.)	52,0	(7.)	69,6	(9.)	71,7	(5.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	123,5	(7.)	121,2	(6.)
CZ053	Pardubický kraj	56,1	(5.)	53,9	(6.)	71,4	(3.)	71,1	(9.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	123,1	(8.)	118,1	(9.)
CZ06	Jihovýchod	56,7		52,9		68,5		66,8		100,0		100,0		125,0		120,9	
CZ061	Vysočina	62,1	(1.)	56,7	(3.)	71,3	(4.)	71,4	(6.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	127,7	(2.)	125,3	(2.)
CZ062	Jihomoravský kraj	54,8	(7.)	51,5	(8.)	67,3	(12.)	64,9	(14.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	124,0	(5.)	119,5	(8.)
CZ07	Střední Morava	57,6		53,1		72,1		71,1		100,0		100,0		128,7		123,8	
CZ071	Olomoucký kraj	59,4	(4.)	54,5	(5.)	73,4	(1.)	71,1	(7.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	132,1	(1.)	128,8	(1.)
CZ072	Zlínský kraj	53,9	(8.)	50,1	(9.)	68,9	(10.)	71,1	(7.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	122,3	(9.)	113,6	(13.)
CZ08	Moravskoslezsko	51,2		47,2		63,8		67,1		100,0		100,0		126,5		123,4	
CZ081	Moravskoslezský kraj	51,2	(12.)	47,2	(12.)	63,8	(14.)	67,1	(12.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	126,5	(4.)	123,4	(4.)

E4.2 T3: Relativní příjmy ze zaměstnání – ženy – pro věkové skupiny 25–64 let a 30–44 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4 = 100) v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí, 2007, v %

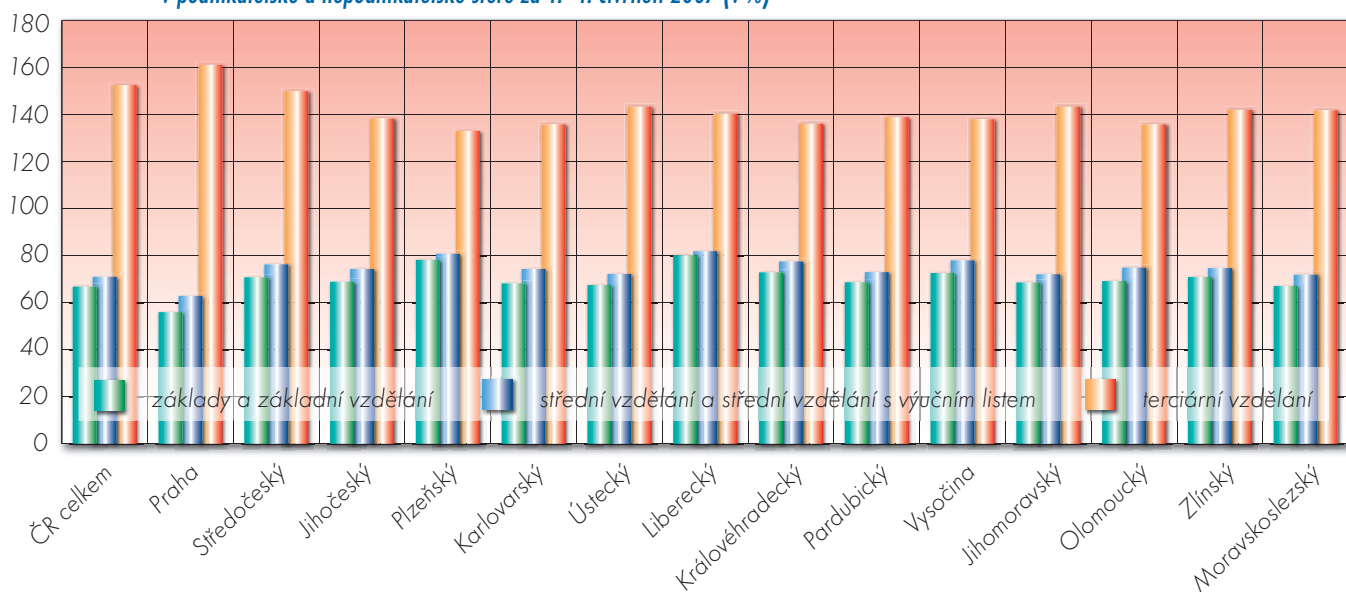
Území		základy vzdělání a základní vzdělání (ISCED 1+2)		střední a střední vzdělání s VL (ISCED 3C)				střední vzd. s mat. zkouškou, vč. nástavbového (ISCED 3A+4)				vyšší odborné + vysokoškolské vzd. (ISCED 5+6)					
		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let	
ČR celkem		66,0		66,8		70,6		71,0		100,0		100,0		143,9		152,5	
CZ01	Praha	57,8		56,0		65,9		62,9		100,0		100,0		146,2		161,1	
CZ011	Hlavní město Praha	57,8	(14.)	56,0	(14.)	65,9	(14.)	62,9	(14.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	146,2	(1.)	161,1	(1.)
CZ02	Střední Čechy	71,2		70,8		75,7		76,3		100,0		100,0		140,8		149,9	
CZ021	Středočeský kraj	71,2	(5.)	70,8	(6.)	75,7	(5.)	76,3	(5.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	140,8	(2.)	149,9	(2.)
CZ03	Jihozápad	71,8		74,1		76,1		77,6		100,0		100,0		133,5		135,8	
CZ031	Jihočeský kraj	68,2	(8.)	68,9	(8.)	73,8	(6.)	74,3	(8.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	135,3	(9.)	138,3	(9.)
CZ032	Plzeňský kraj	74,8	(2.)	78,2	(2.)	78,2	(2.)	80,8	(2.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	131,6	(14.)	133,0	(14.)
CZ04	Severozápad	67,1		67,7		72,1		72,8		100,0		100,0		139,4		141,4	
CZ041	Karlovarský kraj	68,3	(7.)	68,2	(11.)	73,6	(7.)	74,3	(8.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	137,2	(7.)	135,8	(12.)
CZ042	Ústecký kraj	66,7	(12.)	67,5	(12.)	71,5	(11.)	72,2	(11.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	140,1	(3.)	143,3	(3.)
CZ05	Severovýchod	72,3		75,1		75,9		77,5		100,0		100,0		134,9		138,1	
CZ051	Liberecký kraj	76,6	(1.)	80,2	(1.)	80,2	(1.)	81,9	(1.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	135,0	(10.)	140,3	(7.)
CZ052	Královéhradecký kraj	72,1	(3.)	72,9	(3.)	76,0	(4.)	77,5	(4.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	136,0	(8.)	136,1	(11.)
CZ053	Pardubický kraj	67,2	(11.)	68,7	(9.)	71,6	(10.)	73,0	(10.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	133,8	(13.)	138,9	(8.)
CZ06	Jihovýchod	68,0		70,0		72,5		73,9		100,0		100,0		138,6		143,1	
CZ061	Vysočina	71,6	(4.)	72,6	(4.)	76,1	(3.)	78,0	(3.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	134,9	(11.)	138,0	(10.)
CZ062	Jihomoravský kraj	66,5	(13.)	68,6	(10.)	71,0	(12.)	72,1	(12.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	138,6	(5.)	143,3	(4.)
CZ07	Střední Morava	69,2		70,0		73,2		74,7		100,0		100,0		136,0		138,7	
CZ071	Olomoucký kraj	68,2	(9.)	69,2	(7.)	73,2	(9.)	74,9	(6.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	134,4	(12.)	135,8	(13.)
CZ072	Zlínský kraj	70,4	(6.)	70,9	(5.)	73,4	(8.)	74,7	(7.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	137,8	(6.)	142,0	(5.)
CZ08	Moravskoslezsko	67,7		67,1		70,9		71,9		100,0		100,0		139,3		141,8	
CZ081	Moravskoslezský kraj	67,7	(10.)	67,1	(13.)	70,9	(13.)	71,9	(13.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	139,3	(4.)	141,8	(6.)

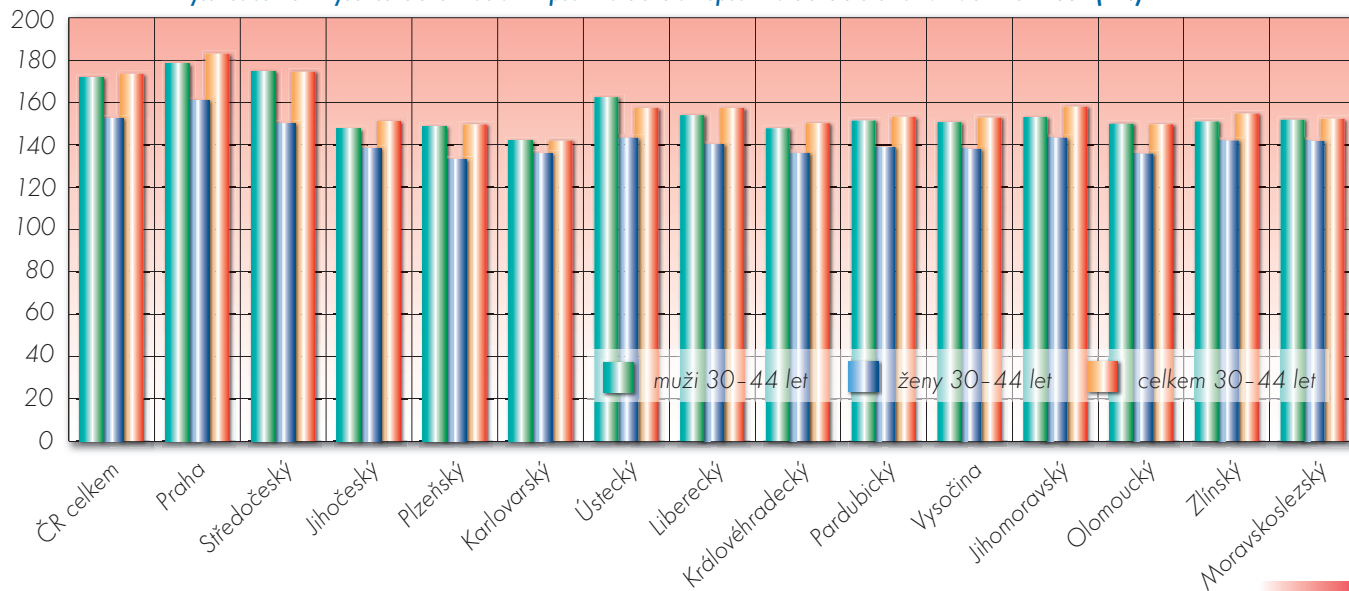
E4.2 G3.1: Relativní příjmy ze zaměstnání – ženy – pro věkové skupiny 25–64 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4 = 100) v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2007 (v %)

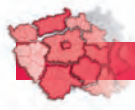

E4.2 G3.2: Relativní příjmy ze zaměstnání – ženy – pro věkové skupiny 30–44 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4 = 100) v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2007 (v %)

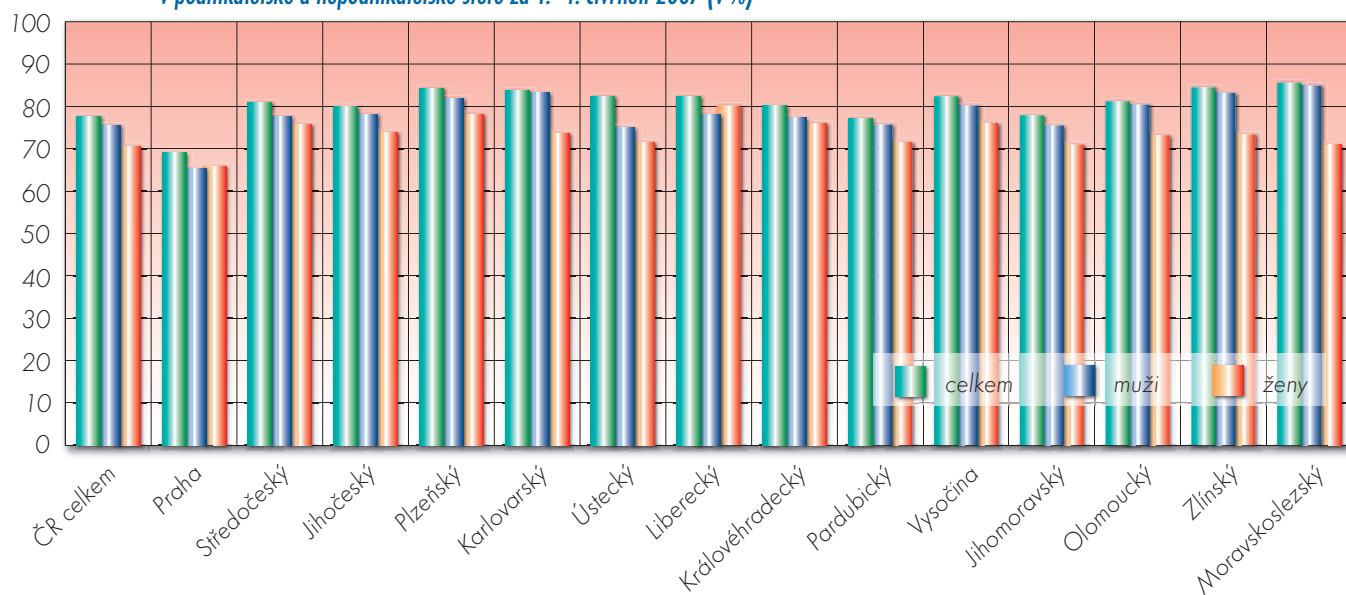

E4.2 G4.1: Relativní příjmy ze zaměstnání věkové kategorie podle dosaženého vzdělání 30–44 let podle ISCED 5+6 – vyšší odborné + vysokoškolské vzdělání v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2007 (v %)

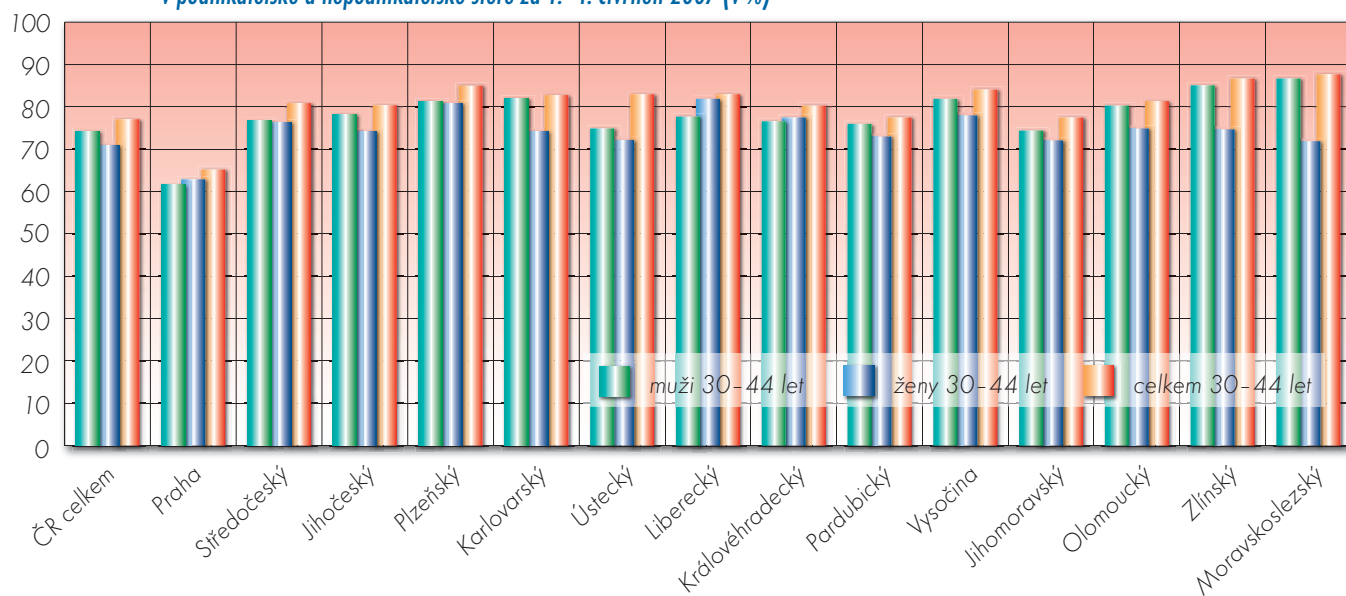

E4.2 G4.2: Relativní příjmy ze zaměstnání věkové kategorie 25–64 let podle dosaženého vzdělání ISCED 3C – střední a střední s VL v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2007 (v %)

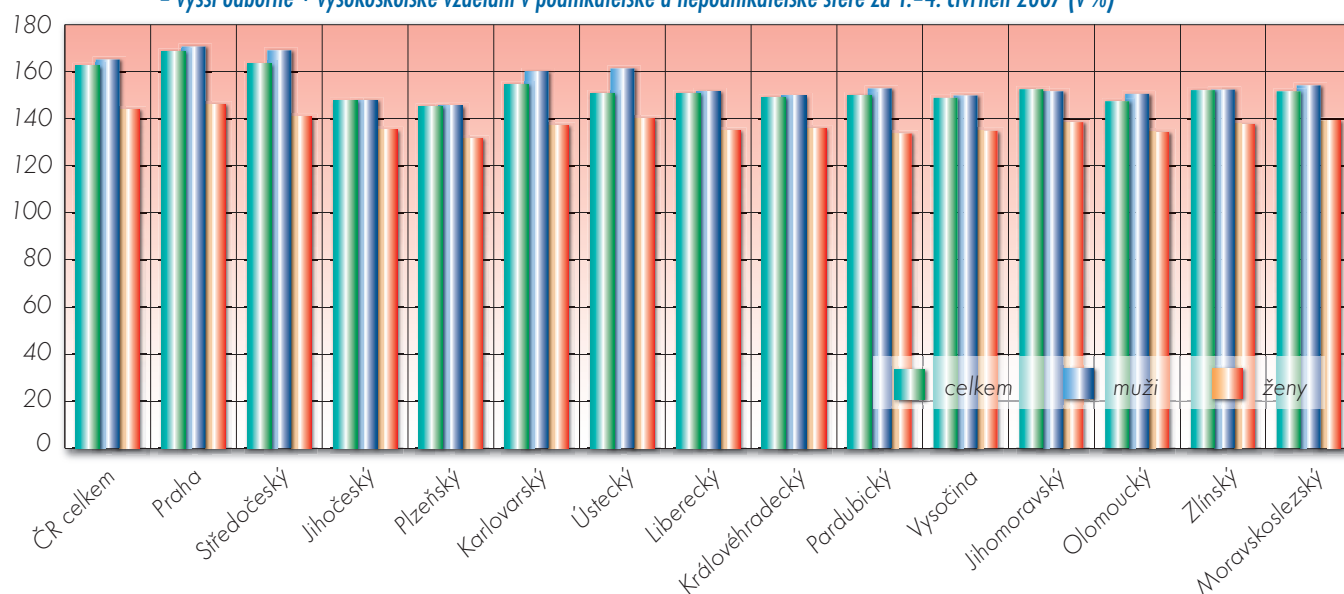

E4.2 G4.3: Relativní příjmy ze zaměstnání věkové kategorie 30–44 let podle dosaženého vzdělání ISCED 3C – střední a střední s VL v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2007 (v %)

E4.2 G4.4: Relativní příjmy ze zaměstnání věkové kategorie podle dosaženého vzdělání 25–64 let podle ISCED 5+6 – vyšší odborné + vysokoškolské vzdělání v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2007 (v %)

E4.2 T3a: Relativní příjmy ze zaměstnání – ženy – pro věkové skupiny 25–64 let a 30–44 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4 = 100) v nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí, 2007, v %

Území		základy vzdělání a základní vzdělání (ISCED 1+2)		střední a střední vzdělání s VL (ISCED 3C)				střední vzd. s mat. zkouškou, vč. nástavbového (ISCED 3A+4)				vyšší odborné + vysokoškolské vzd. (ISCED 5+6)					
		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let	
ČR celkem		56,8		57,9		63,4		62,1		100,0		100,0		123,0		124,0	
CZ01	Praha	60,1		57,0		67,6		63,3		100,0		100,0		124,5		125,0	
CZ011	Hlavní město Praha	60,1	(1.)	57,0	(11.)	67,6	(1.)	63,3	(5.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	124,5	(2.)	125,0	(4.)
CZ02	Střední Čechy	56,9		57,9		63,8		62,6		100,0		100,0		122,5		122,4	
CZ021	Středočeský kraj	56,9	(9.)	57,9	(9.)	63,8	(7.)	62,6	(9.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	122,5	(9.)	122,4	(10.)
CZ03	Jihozápad	58,1		59,4		64,2		63,4		100,0		100,0		120,1		120,9	
CZ031	Jihočeský kraj	57,3	(6.)	58,6	(7.)	64,8	(3.)	64,6	(1.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	120,4	(11.)	121,6	(12.)
CZ032	Plzeňský kraj	58,6	(2.)	60,2	(2.)	64,1	(5.)	62,8	(7.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	120,6	(10.)	120,9	(13.)
CZ04	Severozápad	55,0		56,3		62,2		60,4		100,0		100,0		124,9		125,5	
CZ041	Karlovarský kraj	53,9	(14.)	53,0	(14.)	61,5	(12.)	59,5	(14.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	123,3	(4.)	123,2	(9.)
CZ042	Ústecký kraj	55,4	(12.)	57,0	(11.)	62,5	(10.)	60,7	(12.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	125,5	(1.)	126,4	(1.)
CZ05	Severovýchod	57,5		58,1		63,6		62,1		100,0		100,0		120,9		122,3	
CZ051	Liberecký kraj	57,4	(5.)	60,0	(3.)	65,4	(2.)	64,0	(3.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	123,5	(3.)	124,9	(5.)
CZ052	Královéhradecký kraj	57,9	(4.)	57,0	(11.)	63,2	(8.)	60,6	(13.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	119,8	(14.)	119,5	(14.)
CZ053	Pardubický kraj	57,2	(7.)	58,0	(8.)	63,2	(9.)	62,7	(8.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	120,4	(12.)	123,6	(8.)
CZ06	Jihovýchod	57,7		60,5		62,9		63,2		100,0		100,0		123,0		125,4	
CZ061	Vysočina	56,0	(11.)	59,8	(5.)	60,6	(14.)	61,3	(10.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	122,6	(8.)	125,3	(3.)
CZ062	Jihomoravský kraj	58,1	(3.)	60,6	(1.)	64,0	(6.)	64,2	(2.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	123,1	(6.)	125,4	(2.)
CZ07	Střední Morava	56,8		59,5		63,0		62,0		100,0		100,0		121,4		122,7	
CZ071	Olomoucký kraj	56,6	(10.)	59,9	(4.)	64,7	(4.)	63,3	(4.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	120,1	(13.)	121,9	(11.)
CZ072	Zlínský kraj	57,0	(8.)	59,0	(6.)	61,1	(13.)	60,7	(11.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	123,2	(5.)	124,2	(7.)
CZ08	Moravskoslezsko	55,1		57,1		62,3		62,9		100,0		100,0		122,9		124,3	
CZ081	Moravskoslezský kraj	55,1	(13.)	57,1	(10.)	62,3	(11.)	62,9	(6.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	122,9	(7.)	124,3	(6.)

Krajská ročenka školství 2007

První vydání.

Vydal: Ústav pro informace ve vzdělávání – divize Nakladatelství TAURIS,
Senovážné nám. 26, Praha 1, v roce 2008 v nákladu 500 výtisků.

Zpracoval projektový a autorský tým pod vedením RNDr. Michaely Kleňhové.

Jazyková redakce: ÚIV – Divize informací a služeb.

Tisk: ÚIV – divize Nakladatelství TAURIS.

www.uiv.cz

ISBN 978-80-211-0554-6